

Градиме предност на домашен терен

НЛБ БАНКА АД Скопје
Годишен извештај 2023 година

Содржина

Профил на НЛБ Банка АД Скопје 8

Обраќање на претседателот на Управниот одбор.....	4
Клучни показатели на работењето на Банката	7
Профил на НЛБ Банка АД Скопје	8
Награди и признанија на Банката во 2023 година	9
Деловен модел на Банката.....	11

Годишен извештај за работењето на НЛБ Банка АД Скопје 10

Макроекономско окружување	13
Клучни законски и регулаторни измени кои влијаеја на работењето на Банката.....	15
Банкарски сектор	16
Финансиски резултати на Банката	20
Продажни канали и дигитална трансформација	23
Работа со население	27
Работа со правни лица.....	30
Платен промет во земјата и странство	34
Финансиски пазари	36
Интрагрупациски услуги	39
Управување со ризици	40
Управување со капиталот и адекватноста	43
Управање со човечки ресурси	45
Внатрешна ревизија	48
Маркетинг-активности	49
Управување со животната средина и социјалните аспекти (ESG)	50
Информатичка технологија	53
Управување со проекти	55
Извештај за корпоративно управување	57
Стратегија и идни изгледи	72
Организациска структура на НЛБ Банка АД Скопје.....	73

Финансиски извештаи 76

Извештај на независниот ревизор до акционерите на НЛБ Банка АД Скопје.....	76
Биланс на успех	80
Извештај за сеопфатна добивка	81
Извештај за финансиска состојба	82
Извештај за промени на капиталот.....	83
Извештај за паричниот тек.....	84
Парични средства и парични еквиваленти	86

НЛБ Банка
АД Скопје
Годишен
извештај
2023 година

Профил на Банка

Клучни показатели

Годишен извештај за работењето на Банка

Макроекономско
окружување
Финансиски резултати
Работа со население
Работа со правни
лица
Платен промет
Финансиски пазари
Управување
со ризици

Финансиски извештаи

Биланс на успех
Извештај за
сеопфатна добивка
Извештај за
финансиска состојба
Извештај за промени
на капиталот
Извештај за
паричниот тек
Парични средства
и парични
еквиваленти

Формат на извештајот

Годишниот извештај во PDF формат ја претставува неговата неофицијална верзија. Годишниот извештај во согласност со регулаторните барања во неговата официјална верзија е објавен на <https://seinet.com.mk/>

Член на Управен одбор
Петер Зелен

Претседател на Управен одбор
Бранко Грегановиќ

Член на Управен одбор
Игор Давчевски

НЛБ Банка АД Скопје Годишен извештај 2023 година

Профил на Банка

Клучни показатели

Годишен извештај за работењето на Банка

Макроекономско
окожување
Финансиски резултати
Работа со население
Работа со правни
лица
Платен промет
Финансиски пазари
Управување
со ризици

Финансиски извештаи

Биланс на успех
Извештај за
сеопфатна добивка
Извештај за
финансиска состојба
Извештај за промени
на капиталот
Извештај за
паричниот тек
Парични средства
и парични
еквиваленти

Содржина

Обраќање на претседателот на Управниот одбор

Почитувани,

Минатата 2023 година, беше година на бројни предизвици – инфлаторни и ценовни шокови, нарушени синџири на снабдување, вооружени конфликти и намалени инвестиции во бизнисот. Но и покрај тоа, зад НЛБ Банка е година на можности и остварувања и година која ја одбележаа силна кредитна поддршка за бизнисот и населението и општествено одговорните проекти.

Банката во 2023 година оствари позитивни деловни резултати во сите сегменти од работењето што резултираше со раст на нето добивката.

Имено, 2023 година ја завршивме со нето-добивка од 52,3 милиони ЕУР, што претставува годишен пораст од 32,2%. Дополнително, реализираниот поврат на капитал (POE) изнесуваше 22,7%, а повратот на средства (POA) 2,9%.

Вкупната актива на Банката достигна 1,9 милијарди ЕУР што е за 3,3% повеќе во однос на претходната година, при раст на кредитната активност од 4,3%. Зголемувањето на кредитирањето произлегува од растот кај станбените кредити (11,9%) и потрошувачките кредити (10,5%).

Од аспект на работата со стопанството во текот на 2023 година Банката обезбеди значајна поддршка на проекти за унапредување на животната средина, на инвестициони активности во областа на квалитетни ЕСГ проекти со кои се овозможува зелена транзиција на клиентите и во финансирање на бизнисот, во севкупен износ на 273 милиони ЕУР нови пласмани.

Притоа, уделот на нефункционалните пласмани на Банката се намали на ниско ниво од 3,6% од вкупното кредитно портфолио.

Од аспект на изворите на финансирање – вкупните депозити забележаа годишен раст од 2,6% при раст на депозитите на правните лица и домаќинствата од 6,1% и 1,4%, соодветно.

При ваквата поставеност на билансните позиции, НЛБ Банка ја заврши 2023 година со повисоки показатели за солвентност и капитализираност, во споредба со претходната година. Стапката на адекватност на капиталот забележа годишно зголемување за 0,7 п.п. достигнувајќи историски највисоко ниво од 18,9%. Истотака, Банката се одликува со висока ликвидносна позиција при адекватно ниво на сите индикатори за ликвидност кои се во согласност со регулаторните барања и ризичниот апетит на Банката. На крајот на годината ликвидносните средства изнесуваа 619,4 милиони ЕУР.

Во истиот период, пазарната цена на акциите на НЛБ Банка забележа годишен раст од 25% и спаѓа во топ 3 најтрговани хартии од вредност на официјалниот пазар на македонската берза. Притоа НЛБ Банка е лидер меѓу котираните друштва од МБИ 10 индексот со остварен дивиденден принос за 2023 година од 8,2%.

Покрај одличните резултати од редовното работење на Банката, во изминатата година Банката реализираше низа општествено одговорни проекти со значаен импакт во заедницата во која делува. Тука би ги издвоил донациите за Асоцијацијата за цистична фиброза, Универзитетската клиника за гинекологија и акушерство во Скопје, Националната мрежа против насилство врз жени и семејно насилство, Црвениот Крст на Град Скопје и Здружението за асистивна технологија „Отворете ги прозорците“. Реализиравме низа добротворни проекти и донации за ранливи категории (стари лица,

бездомници, деца без родители и др) и покажавме солидарност и помош во кризни ситуации со донации за погодените подрачја по поплавите во Словенија, и настраданото население по земјотресите во Сирија и Турција. Не помалку важна е и поддршката на музиката, уметноста и културата: спонзорство на Концертна сезона на АВАЛОН за 2023 година, поддршка на Охридско лето, Галичка свадба, проектот „НЛБ Муза“ (групациски проект за поддршка на уметноста во регионот). И последно, во текот на 2023 година дадовме огромна поддршка и за спортот (Професионален спорт, Параспорт (специјална олимпијада) и развој на младиски спорт – проектот „Растеме во Шампиони“).

Со дигитализацијата на производите и услугите како една од стратешките определби на Банката се овозможија нови функционалности и подобро корисничко искуство за клиентите. Во 2023 година, Банката им овозможи на своите клиенти дигитализација на картичките и плаќања преку светски реномираниот Google Pay паричник и воведувањето на Смарт ПОС – софтвер во форма на мобилна апликација наменета за трговците за прифаќање на платежни трансакции засновани на платежна картичка безконтактно на мобилни уреди.

Потврда за успешното работење на НЛБ Банка Скопје во поглед на деловните резултати, позитивниот имиџ и препознатливост, како и високо развиената корпоративна општествена одговорност, се бројните стекнати меѓународни и национални награди и признанија:

- „Најдобра банка во Македонија“ од EMEA Finance, по 7-ми пат ;
- „Најпосакуван работодавач меѓу финансиските институции во земјава“, од „vrabotuvanje.com“;
- Повеќе признанија од VISA international

**НЛБ Банка
АД Скопје
Годишен
извештај
2023 година**

**Профил
на Банка**

Клучни показатели

**Годишен
извештај
за работењето
на Банка**

Макроекономско
окожување
Финансиски резултати
Работа со население
Работа со правни
лица
Платен промет
Финансиски пазари
Управување
со ризици

**Финансиски
извештаи**

Биланс на успех
Извештај за
сеопфатна добивка
Извештај за
финансиска состојба
Извештај за промени
на капиталот
Извештај за
паричниот тек
Парични средства
и парични
еквиваленти

Содржина

за исклучителни деловни перформанси, за извонредни спонзорски активности, за лансирање на Google Pay, за извонреден раст во безготовински плаќања со НЛБ Виса – картичките и за прва Банка на пазарот со мобилна апликација за прифаќања на плаќања со картички;

- Благодарница од организацијата на Црвениот крст за покажаната хуманост и солидарност за настраданото население во земјотресите во Сирија и Турција;
- Најактивна банка-издавач на инструменти во Р.С. Македонија од Европската банка за обнова и развој;
- Една од шест компании со најдобри практики во стратешката корпоративна филантропија во рамките на проектот на УСАИД – Партнерство за давање (П4Г), од Американската стопанска комора во Македонија и организацијата „Конект“.

Во годините кои се пред нас, НЛБ Банка ќе продолжи да работи на полето на вредностите кои ги негува и следи. Вредности на Групацијата по кои се водиме се:

- Ние ги развиваме нашите луѓе
- Ние го поттикнуваме претприемништвото
- Ние се стремиме да го подобриме животот во нашиот домашен регион

Водена од своите вредности НЛБ Банка ќе продолжи со унапредување на капацитетите со потребен акцент на дигитализацијата и на вештачката интелигенција, проширување на палетата производи и услуги преку продажба на различни банкарски и небанкарски производи, подобрување на корисничкото искуство и зголемување на задоволството на клиентите и со фокус кон зелените и општествено одговорни проекти.

НЛБ Банка како системски значајна банка и понатаму ќе делува во делот на подобрување на квалитетот на животот во заедницата во која живееме и понатаму ќе работиме и придонесуваме за нејзин одржлив економски, еколошки и социјален развој.

На крајот, би сакал да изразам искрена благодарност во името на сите вработени и менаџментот во Банката и во мое лично име, за Вашата континуирана поддршка и доверба не само како наши акционери, туку и како наши клиенти и деловни партнери.

Претседател на Управен одбор
Бранко Грегановиќ

НЛБ Банка АД Скопје Годишен извештај 2023 година

Профил на Банка

Клучни показатели

Годишен извештај за работењето на Банка

Макроекономско
окожување
Финансиски резултати
Работа со население
Работа со правни
лица
Платен промет
Финансиски пазари
Управување
со ризици

Финансиски извештаи

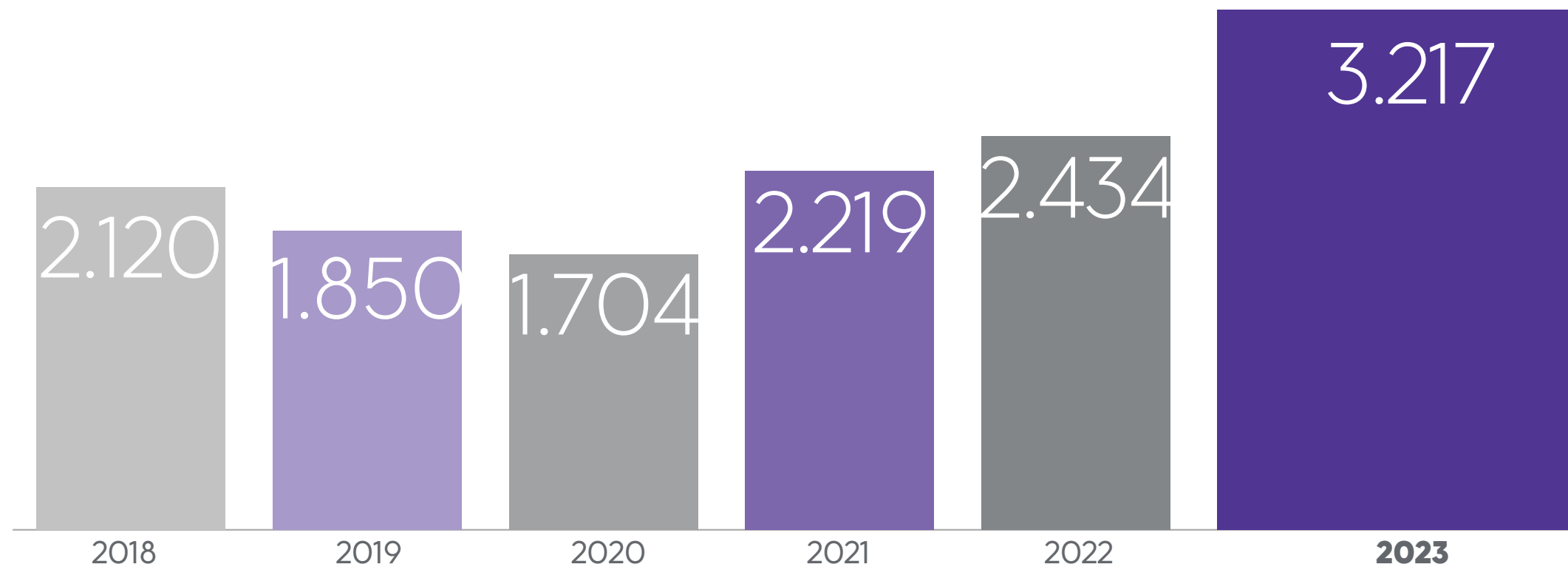
Биланс на успех
Извештај за
сеопфатна добивка
Извештај за
финансиска состојба
Извештај за промени
на капиталот
Извештај за
паричниот тек
Парични средства
и парични
еквиваленти

Содржина

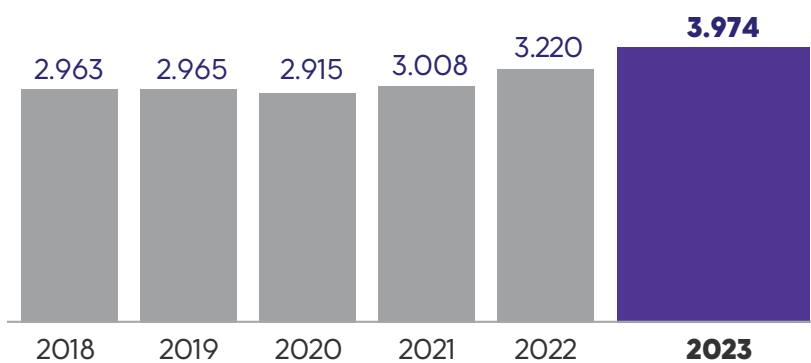
Клучни показатели

во милиони МКД

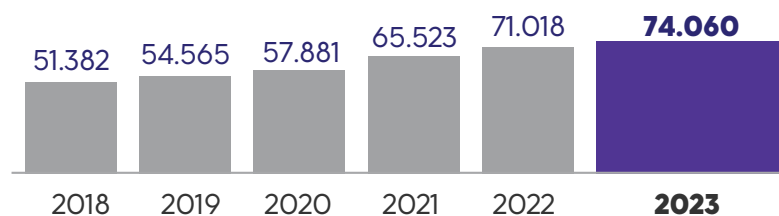
Добивка по оданочување

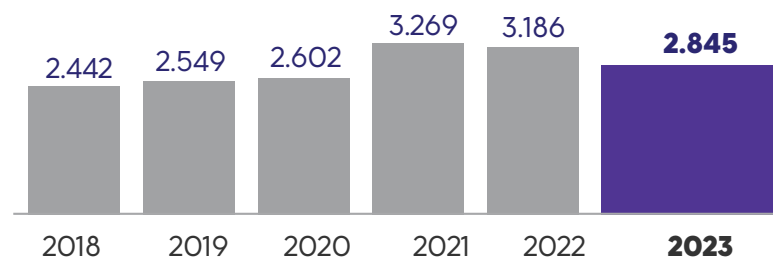
Нето каматен приход

Бруто кредити на небанкарски сектор

Нефункционални кредити на небанкарски сектор

**НЛБ Банка
АД Скопје
Годишен
извештај
2023 година**

Профил на Банка

Клучни показатели

Годишен извештај за работењето на Банка

Макроекономско
окружување
Финансиски резултати
Работа со население
Работа со правни
лица
Платен промет
Финансиски пазари
Управување
со ризици

Финансиски извештаи

Биланс на успех
Извештај за
сеопфатна добивка
Извештај за
финансиска состојба
Извештај за промени
на капиталот
Извештај за
паричниот тек
Парични средства
и парични
еквиваленти

Содржина

Клучни показатели на работењето на Банката

Табела 1. Клучни показатели на работењето на Банката

	2021	2022	2023
ROE пред даноци	18,8%	20,2%	25,1%
ROE по даноци	17,0%	18,4%	22,7 %
ROA пред даноци	2,4%	2,5%	3,2%
ROA по даноци	2,2%	2,3%	2,9%
Cost/Income Ratio	40,5%	44,2%	43,9%
Пазарно учество по билансна сума	16,9%	16,5%	15,6%
Стапка на адекватност на капиталот	18,0%	18,2%	18,9%
Стапка на редовен основен капитал	14,9%	15,3%	16,5%
Заработка по акција - EPS (добивка/број на акции)	2.598	2.850	3.767
Пазарна капитализација (во мил. МКД)	24.934,2	20.241,2	25.228,4
Добивка пред оданочување (во мил. МКД)	2.445,2	2.680,3	3.555,2
годишна промена во %	31,7%	9,6%	32,6%
Добивка по оданочување (во мил. МКД)	2.219,1	2.433,9	3.216,9
годишна промена во %	30,2%	9,7%	32,2%
Нето приходи од работење (во мил. МКД)	5.159,4	5.254,4	6.048,5
годишна промена во %	14,8%	1,8%	15,1%
Трошоци на работењето (во мил. МКД)	2.089,0	2.320,7	2.654,3
годишна промена во %	9,0%	11,1%	14,4%
Исправка на вредност, посебна резерва и резервирања (во мил. МКД)	625,2	251,3	-178,7
годишна промена во %	-13,6%	-59,8%	-171,1%
Нето приходи од камата / просечна каматоносна актива	3,5%	3,5%	4,1%
Билансна сума (во мил. МКД)	107.709,5	112.698,0	116.406,7
годишна промена во %	11,6%	4,6%	3,3%
Кредити на небанкарски сектор (промена во %)	13,2%	8,4%	4,3%
(пазарно учество во %)	18,3%	18,0%	17,7%
Депозити на небанкарски сектор (промена во %)	8,5%	4,6%	2,6%
(пазарно учество во %)	18,1%	18,1%	17,5%
Учество на нето кредити на небанкарски сектор во депозити на небанкарски сектор	76,0%	78,8%	80,1%
Кредити во категориите на ризик „А“ и „Б“/Вкупни кредити	95,3%	95,7%	96,2%
Покриеност на портфолиото со резервации	6,0%	5,6%	5,1%
Нефункционални кредити/Вкупни кредити	4,7%	4,2%	3,6%
Број на експозитури	48	48	48
Број на вработени	877	949	953
Број на ефективно ангажирани вработени	906	916	917
Добивка по вработен (во илјади МКД)	2.530,3	2.564,7	3.375,5

**НЛБ Банка
АД Скопје
Годишен
извештај
2023 година**

Профил на Банка

Клучни показатели

Годишен извештај за работењето на Банка

Макроекономско
окружување
Финансиски резултати
Работа со население
Работа со правни
лица
Платен промет
Финансиски пазари
Управување
со ризици

Финансиски извештаи

Биланс на успех
Извештај за
сеопфатна добивка
Извештај за
финансиска состојба
Извештај за промени
на капиталот
Извештај за
паричниот тек
Парични средства
и парични
еквиваленти

Содржина

Профил на НЛБ Банка АД Скопје

НЛБ Банка АД Скопје¹ е основана во 1985 година, а од 1993 година работи како комерцијална банка којашто ги извршува сите банкарски услуги за клиентите од земјата и од странство. Уште од самите почетоци е една од водечките банкарски институции во Република Северна Македонија со постојан тренд на пораст и континуирано позитивни резултати. Банката спаѓа во системски значајни банки и е трета најголема банка во Република Северна Македонија според големината на нето-активата. Стратешки акционер на Банката е Нова Љубљанска Банка д.д. Љубљана со 86,97 % учество во вкупниот капитал на Банката. Банката е членка на НЛБ Групацијата од 2000 година.

Активности на Банката во 2023 година

Во 2023 година, Банката работеше согласно со Деловната политика за 2023 година, Стратешките насоки за развојот и работењето на Банката за 2023-2027 година и насоките на НЛБ Групацијата за 2023 година, приспособувајќи ги своите тековни оперативни активности и ценовната политика на економските и пазарните услови, како и согласно со промените во законските одредби и промените во деловната политика на НЛБ Групацијата.

Бројните предизвици со кои се соочуваше светот во 2023 година како: продолжената војна во Украина, војната на Блискиот Исток, сè уште присутната висока инфлација (преку високите цени на енергијата и храната), транзицијата кон зелена енергија и загадувачки индустрии, релативно високата волатилност на меѓународните финансиски пазари, создадоа неизвесност и во домашното економското опкружување на Република Северна Македонија поврзана со нагласени неповолни ризици при работењето на институциите.

При вакви услови за работење, Банката успеа да оствари одлични резултати во скоро сите сегменти од работењето, а притоа остана посветена на подобрување на благосостојбата на своите вработени и придонесот во поддршката на заедницата и поединците преку финансиска помош и останати мерки и активности.

Во текот на целата година Банката работеше следејќи ги трендовите во банкарскиот сектор и генерално во финансискиот систем, приспособувајќи ги сите активности во правец на поголема достапност до клиентите, иновативни услуги и брзи процедури притоа водејќи грижа за влијанието врз животната средина и одржливиот развој на заедницата. Успешното работење на Банката беше потврдено со бројни престижни награди и признанија за „Најдобра банка во Македонија“.

**НЛБ Банка
АД Скопје
Годишен
извештај
2023 година**

**Профил
на Банка**

Клучни показатели

**Годишен
извештај
за работењето
на Банка**

Макроекономско
опкружување
Финансиски резултати
Работа со население
Работа со правни
лица
Платен промет
Финансиски пазари
Управување
со ризици

**Финансиски
извештаи**

Биланс на успех
Извештај за
сеопфатна добивка
Извештај за
финансиска состојба
Извештај за промени
на капиталот
Извештај за
паричниот тек
Парични средства
и парични
еквиваленти

¹ Во понатамошниот текст: Банката.

Награди и признанија на Банката во 2023 година

Потврда за успешното работење на НЛБ Банка АД Скопје во поглед на деловните резултати, позитивниот имиџ и препознатливост, како и високо развиената корпоративна општествена одговорност, се бројните стекнати меѓународни и национални награди и признанија:

- Visa ѝ предаде признанија на Банката за исклучителни деловни перформанси и извонредни спонзорски активации;
- Благодарница од Организацијата на Црвениот крст за покажаната хуманост и солидарност за настраданото население во земјотресите во Сирија и Турција;
- Признание за најпосакуван работодавач меѓу финансиските институции во земјава од „Вработување.ком“;
- Реномираниот финансиски магазин EMEA Finance по 7-ми пат ја избра НЛБ Банка АД Скопје за „Најдобра банка во Македонија“, што е уште една потврда за успешното работење на Банката во период на соочување со предизвици од макроекономска природа;

Најдобра банка во Македонија

**потврда за успешното
работење на
Банката во период
на соочување со
предизвици од
макроекономска
природа**

- НЛБ Банка е избрана и за компанија со најдобри практики во стратешката корпоративна филантропија во рамките на проектот на УСАИД – Партнерство за давање (P4G), Американската стопанска комора во Македонија и организацијата „Конект“;
- Европската банка за обнова и развој (ЕБОР) ја прогласи Банката за Најактивна банка-издавач на инструменти во РС Македонија;
- На крајот од годината Банката доби уште признанија од картичниот партнер Visa за лансирање на Google Pay, извонреден раст во безготовински плаќања со НЛБ Visa-картичките и први на пазарот со мобилна апликација за прифаќања на плаќања со картички.

**НЛБ Банка
АД Скопје
Годишен
извештај
2023 година**

**Профил
на Банка**

Клучни показатели

**Годишен
извештај
за работењето
на Банка**

Макроекономско
окожување
Финансиски резултати
Работа со население
Работа со правни
лица
Платен промет
Финансиски пазари
Управување
со ризици

**Финансиски
извештаи**

Биланс на успех
Извештај за
сеопфатна добивка
Извештај за
финансиска состојба
Извештај за промени
на капиталот
Извештај за
паричниот тек
Парични средства
и парични
еквиваленти

Содржина

Годишен извештај за работењето на НЛБ Банка АД Скопје

**НЛБ Банка
АД Скопје
Годишен
извештај
2023 година**

Профил на Банка

Клучни показатели

Годишен извештај за работењето на Банка

Макроекономско
окружување
Финансиски резултати
Работа со население
Работа со правни
лица
Платен промет
Финансиски пазари
Управување
со ризици

Финансиски извештаи

Биланс на успех
Извештај за
сеопфатна добивка
Извештај за
финансиска состојба
Извештај за промени
на капиталот
Извештај за
паричниот тек
Парични средства
и парични
еквиваленти

Содржина

Деловен модел на Банката

НЛБ Скопје е една од водечките банки во РСМ, системски значајна и банка со силна пазарна позиција во главните сегменти од банкарското работење. Банката го следи универзалниот банкарски деловен модел со фокус на комерцијални банкарски производи што ги опслужуваат сите сегменти на клиенти, односно деловни клиенти, физички лица, финансиски институции и субјекти на централната и локалната власт.

Деловниот модел на Банката е фокусиран на двата пазарни сегменти:

- население
- правни лица.

Клиентите на кои Банката ги испорачува своите производи и услуги се поделени во пет групи:

- физички лица
- големи приватни правни лица
- микро, мали и средни приватни правни лица
- владини и државни претпријатија
- финансиски институции.

Производите кои Банката им ги обезбедува на своите клиенти можат да се поделат на:

- кредити и депозити на население
- кредити и депозити на правни лица, како и различни услуги:
- платежни услуги
- ATM и картички
- управување со сметките
- гаранции и акредитиви
- инвестициско банкарство
- останати услуги.

Банката моментно ги испорачува своите услуги користејќи комбинација од традиционални и дигитални канали. Постојната стратегија за продажба ги вклучува следниве канали:

- експозитури
- банкомати и ПОС-терминали

- интернет
- мобилни апликации
- контакт-центар
- посредници
- интернет-страница.

Клиентскиот пристап на Банката се спроведува преку:

- личен банкар
- управување со сметки на правни лица дигитализација на деловните односи
- трансакциски однос (платежни услуги со клиенти кои имаат потенцијал да станат клиенти на Банката).

Четири клучни извори на приходи на Банката се: каматен приход

- приходи од провизии и надоместоци за различни видови операции
- приходи остварени по основ на кредитни картички
- приходи од продажба на производи на трети страни – неживотно и осигурување на живот, како и пензиско осигурување - преку продажните канали на Банката.

Главни трошоци на Банката:

- каматни трошоци за депозитите на Банката
- каматни трошоци кон финансиските институции
- трошоци за вработени на Банката
- трошоци за каналите на продажба
- трошоци за одржување на ИТ-инфраструктурата
- други општи и административни трошоци.

Клучни засегнати странки од работењето на Банката се:

- клиентите на Банката
- НЛБ д.д. со учество од 87 % во акционерскиот капитал на Банката и другите акционери
- инвеститорите
- снабдувачите на технологија и други снабдувачи на Банката

- регулаторите
- вработените на Банката
- општеството.

Клучни операции на Банката:

- кредитирање
- депозитна активност
- управување со односи со клиенти
- сервиси за клиенти и советодавни услуги
- управување со платежни сметки и кредитни продукти
- платежни и картични операции
- електронски и дигитални канали и услуги
- менаџмент на проблематични пласмани
- управување со ризиците
- ИТ-операциите.

Клучни ресурси на Банката се:

- капиталот на Банката
- депозитите
- ИТ-инфраструктурата
- вработените на Банката
- НЛБ-брендот.

Постојниот деловен модел на НЛБ Банка АД Скопје, како и постојната пазарна позиција, овозможуваат одржлив раст и развој на Банката на среден рок, финансирање на растот и развојот од сопствени извори и истовремено обезбедуваат задоволителен поврат на капиталот на инвеститорите.

**НЛБ Банка
АД Скопје
Годишен
извештај
2023 година**

**Профил
на Банка**

Клучни показатели

**Годишен
извештај
за работењето
на Банка**

Макроекономско
окожување
Финансиски резултати
Работа со население
Работа со правни
лица
Платен промет
Финансиски пазари
Управување
со ризици

**Финансиски
извештаи**

Биланс на успех
Извештај за
сеопфатна добивка
Извештај за
финансиска состојба
Извештај за промени
на капиталот
Извештај за
паричниот тек
Парични средства
и парични
еквиваленти

Содржина

Се грижиме за развој
на младинскиот спорт.

„Растеме во шампиони“ –
„grassroot“ спортски проект
реализиран со повеќе
од 1000 деца

**Спортот
е основа
за развој
на децата и
младите.**

Макроекономско окружување

Бројните предизвици со кои се соочуваше светот во 2023 година, како продолжената војна во Украина, војната на Блискиот Исток, сè уште присутната висока инфлација (преку високите цени на енергијата и храната), транзицијата кон зелена енергија и загадувачки индустрии, релативно високата променливост на меѓународните финансиски пазари, создадоа неизвесност во домашното економското опкружување на РС Македонија. Сето ова значајно влијаеше на финансиската кондиција на компаниите, перформансите од нивното работење, како и на расположливиот доход на домаќинствата.

Домашните државни институции преку монетарната и фискалната политика и во 2023 година придонесоа со низа мерки со цел ублажување на негативните ефекти од бројните предизвици со кои се соочуваше државата и успешно ја задржаа макроекономската стабилност. Ова беше потврдено од меѓународната рејтинг-агенција „Standard and Poor’s“, која го потврди кредитниот рејтинг на Република Северна Македонија „BB-/B“, со стабилен изглед, засновано на очекувањата за економската состојба на државата. Меѓународната рејтинг-агенција „Fitch“ го подобри кредитниот рејтинг на Република Северна Македонија од „ББ+“ негативен во стабилен изглед, благодарение на отпорноста на домашната економија кон негативните влијанија и макроекономската стабилност.

Табела 2. Клучни макроекономски показатели

	2021	2022	2023
Просечна инфлација (%)	3,2	14,1	9,6
Каматна стапка на благајнички записи (%)	1,25	4,75	6,30
Националната референтна каматна стапка (%)	1,08	1,26	2,27
Меѓубанкарска каматна стапка (%)	1,04	1,36	3,57
Индустриско производство (% период/период)	-4,9	-1,3	-5,8
БДП (пораст/пад во %)	4,5	2,2	1,0
БДП (мил.ЕУР)	11.836	13.033	12.253
Буџетски дефицит /суфицит (мил. ЕУР)	-631	-577	-674
% од БДП	-5,3%	-4,4%	-5,5%
Државен долг (Централна Влада, Јавни Фондови и Општини) (мил.ЕУР)	6.080	6.581	7.256
% од БДП	51,4%	50,5%	59,2%
Надворешен јавен долг (мил. ЕУР)	4.669	5.056	5.345
% од БДП	39,4%	38,8%	43,6%
Тековна сметка (мил. ЕУР)	-329	-797	95
% од БДП	-2,8%	-6,1%	0,8%
Девизни резерви (мил. ЕУР)	3.643	3.863	4.538
Стапка на невработеност (%)	15,2%	14,0%	13,0%
Вкупно директни инвестиции во Република Северна Македонија (мил.ЕУР)	470	745	617
% од БДП	4,0%	5,7%	5,0%

Извор: ДЗС, НБРСМ, Министерство за финансии.

1,0%

годишен реален раст на БДП

Годишната стапка на реален раст на БДП на македонската економија забави во 2023 година и изнесува 1,0 % (2022 година 2,2 %). Овие резултати беа под влијание на неизвесноста од геополитичките тензии во светот, сè уште високата инфлација, изразената променливост на финансиските пазари и забавените глобални економии. Гледано од расходната страна на БДП, растот се должи на позитивниот придонес на нето-извозот, во услови на раст на извозот во споредба со падот на увозот на стоки и услуги. Домашната побарувачка бележи пад, при висок реален пад на бруто-инвестициите и намалување на јавната потрошувачка, а натамошен солиден раст на личната потрошувачка. Од аспект на производната страна на БДП, растот во најголема мера се должи на позитивниот придонес на „градежништвото“, „трговијата на големо и мало“ и „финансиските дејности и дејностите на осигурување“.

Надолниот тренд на стапката на невработеност продолжи во 2023 година, така што на крајот на 2023 година стапката на невработеност изнесува 13,0 % (2022: 14,0 %) при намалена стапка на вработеност од 45,4 % (2022: 47,2 %). Бројот на невработени лица (102.980) во однос на истиот период претходната година е понизок за 8,2 %, додека бројот на вработени лица остана стабилен без позначителни промени (687.459). Просечната месечна исплатена нето-плата за декември 2023 година изнесуваше 39.998 денари, со годишен раст од 16,4 %.

НЛБ Банка
АД Скопје
Годишен
извештај
2023 година

Профил
на Банка

Клучни показатели

Годишен
извештај
за работењето
на Банка

Макроекономско
опкружување
Финансиски резултати
Работа со население
Работа со правни
лица
Платен промет
Финансиски пазари
Управување
со ризици

Финансиски
извештаи

Биланс на успех
Извештај за
сеопфатна добивка
Извештај за
финансиска состојба
Извештај за промени
на капиталот
Извештај за
паричниот тек
Парични средства
и парични
еквиваленти

Содржина

Негативното салдо во надворешнотрговската размена за периодот јануари – декември 2023 година изнесува 2.822 милиони евра и во однос на истиот период минатата година забележа намалување за 26,2 %. Во овој период извозот забележа раст за 0,3 %, додека увозот се намали за 8,1 %. Стапката на покриеност на увозот со извоз изнесува 74,7 % (2022 г.: 68,5 %). Во периодот според вкупниот обем на надворешнотрговската размена, РС Македонија најмногу тргувала со Германија, Велика Британија, Грција, Србија и Бугарија.

Вкупните директни инвестиции во земјата за периодот јануари – декември 2023 година изнесуваат 616,7 милиони евра што е за 17,2 % намалување во однос на 2022 година кога директните инвестиции изнесуваа 745 милиони евра.

Реален сектор

Индустриското производство во земјата на крајот на 2023 година забележа негативна годишна промена од 5,8 % (2022 година: -1,3 %). Надолниот тренд кај индустриското производство е резултат на намалените перформанси од работењето скоро кај сите сектори.

Секторот градежништво во 2023 година забележа забавување во својот раст. Имено, индексот на цените на становите на крајот на 2023 година изнесуваше 143,9 со годишен раст од 7,0 % (2022 година: 134,5 со годишен раст од 20,6 %), додека градежните работи следени преку издадените одобренија за градење се намалија за 4,6 %.

Прометот на девизниот пазар за 2023 година изнесуваше 16,5 милијарди УСД и е за 4,4 % повисок во однос на истиот период минатата година.

Фискален сектор

Државниот буџет заклучно со декември 2023 година оствари вкупни приходи од 277 милијарди денари (4,5 милијарди евра) или 1,7 % помалку од планираниот Буџет за 2023 година. Приходите врз основа на ДДВ изнесуваат 70 милијарди денари (1,1 милијарди евра) и се за 20 % пониски од планираните приходи во Буџетот. Вкупните расходи изнесуваат 319 милијарди

денари (5,2 милијарди евра) или 1,9 % пониски од планираните. Буџетскиот дефицит со декември 2023 година изнесува 41,4 милијарди денари (0,6 милијарди евра) или 3,1 % пониско од планираниот дефицит за 2023 година. Во 2023 година буџетскиот дефицит беше финансиран преку задолжување на државата на домашниот пазар (издаде две граѓански обврзници во износ од 1.448 и 1.405 милиони денари, соодветно и за прв пат зелена обврзница во износ од 600 милиони денари) како и преку задолжување кон странство (издаде деветта еврообврзница во износ од 500 милиони евра).

Државниот долг (консолидиран) со крајот на 2023 година изнесува 446.2 милијарди денари (7.256 милион евра), што претставува 59,2 % од БДП (2022: 50,5 %). Од вкупниот државен долг, 57,5 % претставува надворешен долг (2022: 60,5 %), додека 42,5 % (2022: 39,5 %) од долгот е креиран од домашни извори. **Гарантираниот и негарантираниот долг на јавните претпријатија и акционерските друштва во државна сопственост** со крајот на 2023 година изнесува 75.067 милиони денари (1.220,7 милиони евра), 2022: 1.121,8 милиони евра.

Монетарен сектор

Во текот на 2023 година Народната банка делуваше во насока на забавување на инфлацијата во земјата, водејќи претпазлива монетарна политика, при што во шест наврати ја зголеми каматната стапка на благајничките записи, при непроменет понуден износ на благајнички записи. Дополнително од Народната банка беше променета каматната стапка на депозитите преку ноќ, седумдневните депозити, кредитите преку ноќ, каматната стапка на репо-операциите, а во три наврати беше направена промена и кај задолжителната резерва во насока на затегнување и поттикнување на процесот на денаризација. Приспособливиот карактер на монетарната политика на севкупните макроекономски и финансиски услови придонесе за забавување на инфлацијата и стабилен девизен пазар, што претставува значајна поддршка за кредитните текови во економијата.

Каматната стапка на благајничките записи беше зголемена од 4,75 % на крајот од 2022 година, на

6,30 % на крајот од 2023 година (1,55 процентни поени).

Националната референтна каматна стапка исто така забележа раст, од 1,26 % на крајот од 2022 година на 2,27 % на крајот од 2023 година (1,01 процентни поени).

Каматната стапка на депозитите и кредитите преку ноќ беше зголемена од 2,65 % и 5,25 %, соодветно на крајот од 2022 година, на 4,20 % и 6,80 %, соодветно на крајот од 2023 година.

Стапката на задолжителната резерва како монетарен инструмент на Народната банка кој ги обврза банките да издвојуваат средства на сметките кај централната банка на крајот од 2023 година изнесуваше 5 %, 100 % и 21 % за домашна валута, домашна валута со валутна клаузула и странска валута, соодветно.

Каматната стапка на меѓубанкарскиот пазар на депозити за 2023 година во просек изнесуваше 3,57 % при што се зголеми за 2,2 п.п. на годишно ниво.

Девизните резерви на крајот на 2023 година изнесуваа 4.538 милиони евра и на годишно ниво се зголемија за 676 милиони евра или 17,5 %, во најголем дел кај депозитите, како дел од девизните резервни средства.

Просечната стапка на инфлација мерена преку индексите на трошоците за живот (COICOP) во 2023 година изнесува 9,6 % (2022: 14,1 %) додека просечната стапка на индексот на цените на мало изнесува 7,0 % (2022: 12,6 %).

Пазар на капитал

Пазарот на капитал во земјата во 2023 година забележа намалување во својот промет за 38,0 % (42,1 % во 2022 година) во однос на истиот период претходната година, така што вкупната вредност на реализираниот промет изнесува 75 милион евра. Берзанскиот индекс МБИ 10 на 31.12.2023 година изнесуваше 6.116 и е повисок за 8,2 % на годишно ниво. Вредноста на индексот на обврзниците (ОМБ) на крајот од 2023 година изнесува 125 индексни поени и забележа незначителна годишна промена од 0,35 %.

НЛБ Банка АД Скопје Годишен извештај 2023 година

Профил на Банка

Клучни показатели

Годишен извештај за работењето на Банка

Макроекономско
окожување
Финансиски резултати
Работа со население
Работа со правни
лица
Платен промет
Финансиски пазари
Управување
со ризици

Финансиски извештаи

Биланс на успех
Извештај за
сеопфатна добивка
Извештај за
финансиска состојба
Извештај за промени
на капиталот
Извештај за
паричниот тек
Парични средства
и парични
еквиваленти

Содржина

Клучни законски и регулаторни измени кои влијаеја на работењето на Банката

Во текот на 2023 година беа донесени повеќе законски и подзаконски акти, измени и дополнувања кај постојните закони и подзаконски акти кои влијаеја на одделни подрачја на работењето на Банката. Најзначајните измени кои се одразија на работењето на Банката се однесуваат на следните прописи:

- Закон за изменување и дополнување на Законот за облигационите односи;
- Закон за изменување и дополнување на Законот за извршување;
- Закон за изменување и дополнување на Законот за финансиските друштва;
- Законот за данокот за солидарност;
- Закон за решавање банки (со примена од 2025 година);
- Циркулар за заштита на потрошувачите корисници на финансиски услуги во банкарскиот сектор;
- Одлука за содржината, начинот, формата и роковите за доставување и објавување на податоците и информациите за платежната статистика;
- Одлука за утврдување на барањата за засилена автентикација и општи, сигурни и отворени стандарди за комуникација;
- Одлука за видот, начинот на доставување и содржината на извештаите за еднократни прекугранични платежни трансакции врз основа на парични дознаки;
- Одлука за насоките за класификација на оперативните и сигурносните инциденти и начинот и постапката за известување за настанати инциденти и измами;
- Одлука за сигурносните мерки за оперативните и сигурносните ризици поврзани со платежните услуги;
- Одлука за содржината на единствениот
 - регистар на сметки;
 - Упатство за начинот на доставување податоци и информации за споредба на надоместоците на најрепрезентативните услуги поврзани со платежна сметка;
 - Упатство за начинот на изготвување на информативниот документ за надоместоците, поимникот и извештајот за надоместоците;
 - Упатство за содржината и формата на извештаите за работењето на платните системи;
 - Одлука за основицата за пресметување, висината, начинот на пресметување и начинот на плаќање на надоместокот за одржување на дозвола на платежните институции, институциите за електронски пари и операторите на платни системи;
 - Одлука за задолжителната резерва;
 - Одлука за објавување извештаи и податоци од страна на банките;
 - Одлука за методологијата за управување со кредитниот ризик;
 - Одлука за изменување на Одлуката за методологијата за управување со ликвидносниот ризик;
 - Упатство за изменување и дополнување на Упатството за спроведување на одлуката за содржината и начинот на функционирање на кредитниот регистар;
 - Упатство за изменување на упатството за спроведување на одлуката за методологијата за идентификување системски значајни банки;
 - Одлука за висината на стапката на противцикличниот заштитен слој на капиталот за изложености во Република Северна Македонија и за изложености кон други земји во второто тримесечје од 2024 година;
 - Одлука за изменување на одлуката за извршување платежни трансакции;
- Одлука за изменување и дополнување на одлуката за макропрудентните инструменти за квалитетот на кредитната побарувачка од физичките лица;
- Упатство за спроведување на Одлуката за методологијата за управување со кредитниот ризик;
- Упатство за доставување податоци и информации за платежната статистика;
- Упатство за изменување и дополнување на Упатството за спроведување на Одлуката за методологијата за управување со ликвидносниот ризик;
- Одлука за висината на стапката на противцикличниот заштитен слој на капиталот за изложености во Република Северна Македонија и за изложености кон други земји во четвртото тримесечје од 2024 година;
- Одлука за менувачките работи;
- Одлука за начинот на спроведување на мерките за спречување перење пари и финансирање тероризам;
- Упатство за спроведување на Одлуката за менувачките работи;
- Одлука за висината на стапката на противцикличниот заштитен слој на капиталот за изложености во Република Северна Македонија и за изложености кон други земји во првото тримесечје од 2025 година;
- Одлука за изменување на Одлуката за извршување платежни трансакции.

**НЛБ Банка
АД Скопје
Годишен
извештај
2023 година**

Профил на Банка

Клучни показатели

Годишен извештај за работењето на Банка

Макроекономско
окружување
Финансиски резултати
Работа со население
Работа со правни
лица
Платен промет
Финансиски пазари
Управување
со ризици

Финансиски извештаи

Биланс на успех
Извештај за
сеопфатна добивка
Извештај за
финансиска состојба
Извештај за промени
на капиталот
Извештај за
паричниот тек
Парични средства
и парични
еквиваленти

Содржина

Банкарски сектор

Во 2023 година, банкарскиот систем на РС Македонија (составен од 13 банки и 2 штедилници) остана

стабилен и отпорен на ризиците при работењето, при задоволително ниво на ликвидност и највисоко ниво на адекватност на капиталот во изминатите седумнаесет години.

Растот на кредитите беше подеднакво насочен кон корпоративниот сектор и кон секторот домаќинства, со повисок раст кај домаќинствата, додека депозитите растеа поизразено кај корпоративниот сектор.

Основни показатели

Табела 3. Основни показатели на банкарскиот сектор

	12/31/2021	12/31/2022	12/31/2023	во милиони МКД	
				Промена во однос на 31.12.2022	
				%	апс
Билансна сума	638.666	684.255	746.739	9,1%	62.484
Капитал и резерви	73.779	84.361	92.910	10,1%	8.550
Депозити од нефинансиски сектор	468.844	493.955	539.602	9,2%	45.648
Кредити на нефинансиски сектор (брuto)	383.627	422.522	440.560	4,3%	18.037
Резервации (билансни и вонбилансни)	17.975	19.670	20.078	2,1%	408
Бруто нефункционални кредити (фин. и нефин. сектор)	12.429	12.218	12.245	0,2%	26
Бруто добивка	10.035	10.499	15.783	50,3%	5.285

Извор: НБСРМ – Супервизија, податоци и показатели за банкарскиот систем на РС Македонија

Вкупните кредити на банките во 2023¹ година забележаа годишен раст од 21,6 милијарди денари или 5,1 %, при што кај секторот домаќинства кредитниот раст изнесува 14,4 милијарди денари или 6,7 %, додека кај корпоративниот сектор порастот изнесува 6,8 милијарди денари или 3,3 %. Од валутен аспект, најголем придонес во годишниот раст на вкупните кредити на банките имаа денарските кредити, при нивно учество во вкупните кредити од 58 % (2022: 57,5 %). Во однос на рочната структура на кредитите, 15,1 % се краткорочни, додека 81,6 % се долгорочни кредити (2022: 16,7 % краткорочни, 79,8 % долгорочни).

Вкупните депозити на банките во 2023 година забележаа годишен раст од 42,7 милијарди денари

или 8,7 %, при што кај секторот домаќинства депозитниот раст изнесува 25,7 милијарди денари или 7,9 %, додека кај корпоративниот сектор има зголемување од 18,8 милијарди денари или 13,2 %. Најголем придонес во годишниот раст на депозитите и кај двата сектори имаа депозитите во денари, со учество во вкупните депозити од 56,9 % (2022: 55,15 %). Во однос на рочната структура, 37,5 % се по видување (2022: 36,6 %), 40,4 % се краткорочни (2022: 43,6 %), додека 22,1 % се долгорочни депозити (2022: 19,8 %).

Показателот кредити / депозити кај небанкарскиот сектор на 31.12.2023 година изнесува 81,6 % (31.12.2022: 85,5 %).

НЛБ Банка
АД Скопје
Годишен
извештај
2023 година

Профил
на Банка

Клучни показатели

Годишен
извештај
за работењето
на Банка

Макроекономско
окожување
Финансиски резултати
Работа со население
Работа со правни
лица
Платен промет
Финансиски пазари
Управување
со ризици

Финансиски
извештаи

Биланс на успех
Извештај за
сеопфатна добивка
Извештај за
финансиска состојба
Извештај за промени
на капиталот
Извештај за
паричниот тек
Парични средства
и парични
еквиваленти

Содржина

¹ Извор на параграфот: НБСРМ – Монетарна статистика.

Банкарски сектор

Квалитет на кредитното портфолио

Учеството на нефункционалните кредити во вкупните кредити (кредити кон нефинансиски субјекти) на 31.12.2023 година изнесува 2,8 % (31.12.2022: 2,9 %), при што кај секторот домаќинства показателот остана непроменет во однос на претходната година и изнесуваше 1,9 % (31.12.2022: 1,9 %), додека кај претпријатијата показателот се намали на 3,5 % (31.12.2022: 3,8 %).

Финансиска стабилност

Ликвидноста на банкарскиот сектор во 2023 година се одржа на високо ниво.

Високоликвидната актива кај банките на 31.12.2023 зафаќа 19,9 % од вкупната актива (31.12.2022: 19,3 %) додека покрива 32,7 % од краткорочните обврски (31.12.2022: 30,6 %).

Адекватноста на капиталот на ниво од банкарски сектор на 31.12.2023 година изнесува 18,1 % (31.12.2022: 17,7 %).

Профитабилност

Банкарскиот сектор со 31.12.2023 г. оствари нето-добивка од 14.296 милиони денари, којашто во споредба со истиот период од претходната година е поголема за 4.621 милион денари или за 47,8 %.

Најголем придонес за растот на добивката во овој период имаше повисокиот нето-каматен приход (нето-каматниот приход се зголеми за 7.493 милиони денари или за 42,4 %), додека далеку помал беше придонесот на нето-приходите од провизии и надоместоци (чиј раст изнесува 319 милиони денари, или за 5,1 %). Истовремено, оперативните трошоци се зголемија за 1.968 милиони денари, или за 14,6 %, а нето-трошокот за исправка на вредноста се зголеми за 323 милиони денари, или за 7,5 %.

Табела 4. Показатели за профитабилноста на банкарскиот сектор

	12/31/2021	12/31/2022	12/31/2023	Во однос на 31.12.2022		во %
				%	процентни поени	
Стапка на поврат на просечната актива (ROAA)	1,5%	1,5%	2,0%	36,6%		0,5
Стапка на поврат на просечниот капитал (ROAE)	12,9%	12,2%	16,1%	31,8%		3,9
Оперативни трошоци / Вкупни редовни приходи	47,4%	47,8%	43,4%	-9,2%		-4,4
Трошоци за вработени / Вкупни редовни приходи	20,5%	20,4%	18,9%	-7,2%		-1,5
Трошоци за вработени / Оперативни трошоци	43,2%	42,6%	43,5%	2,3%		1,0
Некаматни приходи / Вкупни редовни приходи	52,9%	50,8%	41,5%	-18,3%		-9,3

Извор: НБРСМ – Супервизија, податоци и показатели за банкарскиот систем на РС Македонија

НЛБ Банка
АД Скопје
Годишен
извештај
2023 година

Профил
на Банка

Клучни показатели

Годишен
извештај
за работењето
на Банка

Макроекономско
окожување
Финансиски резултати
Работа со население
Работа со правни
лица
Платен промет
Финансиски пазари
Управување
со ризици

Финансиски
извештаи

Биланс на успех
Извештај за
сеопфатна добивка
Извештај за
финансиска состојба
Извештај за промени
на капиталот
Извештај за
паричниот тек
Парични средства
и парични
еквиваленти

Содржина

Група големи банки (Peer група)

Групата големи банки ја сочинуваат пет банки кои учествуваат со 81,0 % (2022: 81,5 %) во вкупната нето-актива, што укажува на висока концентрација на банкарскиот сектор како и во претходните години. Во вкупната нето-актива заклучно со 31.12.2023, шест банки имаат учество помало од 5 %, додека учеството на штедилниците и натаму е незначително. Групата големи банки (пет банки) на 31.12.2023 година забележаа вкупна актива над 605 милијарди денари, во рамките на кои три банки се со вкупна актива над 412 милијарди денари, додека две банки се со вкупна актива од 193 милијарди денари.

Основни показатели

Активата на групата големи банки со 31.12.2023 година забележа годишен раст од 47,2 милијарди денари во однос на претходната година. Депозитите се зголемија за 33,8 милијарди денари, бруто-кредитите се зголемени за 17,7 милијарди денари, капиталот е повисок за 7,8 милијарди денари, додека бруто-добивката е повисока за 4,8 милијарди денари во однос на минатата година.

Табела 5. Основни показатели кај групата големи банки

	во милиони МКД			Во однос на 31.12.2022	
	12/31/2021	12/31/2022	12/31/2023	%	апс
Билансна сума	517.037	557.824	605.076	8.5%	47.252
Капитал и резерви	60.325	68.587	76.427	11.4%	7.840
Депозити од нефинансиски сектор	398.500	419.315	453.169	8.1%	33.854
Кредити на нефинансиски сектор (бруто)	311.542	348.667	366.396	5.1%	17.730
Резервации (билансни и вонбилансни)	16.167	17.613	17.828	1.2%	215
Бруто нефункционални кредити (фин. и нефин. сектор)	10.841	10.663	10.363	-2.8%	-300
Бруто добивка	9.072	9.537	14.298	49.9%	4.761

Извор: НБРСМ – Супервизија, податоци и показатели за банкарскиот систем на РС Македонија

Табела 6. Показатели за профитабилноста кај групата големи банки

	во %			Во однос на 31.12.2022	
	12/31/2021	12/31/2022	12/31/2023	%	процентни поени
Стапка на поврат на просечната актива (ROAA)	1,7%	1,6%	2,2%	36,3%	0,6
Стапка на поврат на просечниот капитал (ROAE)	14,6%	13,7%	17,9%	31,1%	4,2
Оперативни трошоци / Вкупни редовни приходи	44,3%	44,3%	40,3%	-9,1%	-4,0
Трошоци за вработени/Вкупни редовни приходи	19,1%	18,9%	17,4%	-8,1%	-1,5
Трошоци за вработени/Оперативни трошоци	43,1%	42,6%	43,1%	1,1%	0,5
Некаматни приходи/Вкупни редовни приходи	52,1%	50,3%	40,7%	-19,2%	-9,7

Извор: НБРСМ – Супервизија, податоци и показатели за банкарскиот систем на РС Македонија

Квалитет на кредитното портфолио

Во однос на квалитетот на кредитното портфолио, учеството на нефункционалните пласмани во вкупните кредити кај небанкарскиот сектор кај групата големи банки на 31.12.2023 година изнесуваше 2,8 % (31.12.2022: 3,1 %).

Финансиска стабилност

Адекватноста на капиталот на групата големи банки на 31.12.2023 година изнесува 17,9 % (31.12.2022: 17,5 %).

Профитабилност

Со крајот на 31.12.2023 година, групата големи банки оствари бруто-добивка од 14.298 милиони денари или за 4.761 милион денари повеќе во однос на истиот период минатата година кога беше остварена добивка од 9.537 милиони денари, како и генерално подобрени показатели за профитабилноста.

НЛБ Банка
АД Скопје
Годишен
извештај
2023 година

Профил
на Банка

Клучни показатели

Годишен
извештај
за работењето
на Банка

Макроекономско
окожување
Финансиски резултати
Работа со население
Работа со правни
лица
Платен промет
Финансиски пазари
Управување
со ризици

Финансиски
извештаи

Биланс на успех
Извештај за
сеопфатна добивка
Извештај за
финансиска состојба
Извештај за промени
на капиталот
Извештај за
паричниот тек
Парични средства
и парични
еквиваленти

Содржина

Свет полн со добрина
е свет полн можности.

Донација
за пет невладини организации
и институции кои се силна
поддршка во локалната
заедница.

**Заедно
можеме да го
промениме
општеството и
да создадеме
подобар свет
за сите.**

Финансиски резултати на Банката¹

Нето-добивката на Банката за 2023 година изнесува 3.216.860 илјади денари што се должи на континуираните продажни активности на кредитните продукти со посебен фокус на домаќинствата, микро, малите и средни претпријатија, зголемениот број корисници на платните сервиси, како и на внимателното управување со ризикот, оперативната ефикасност и постојаната посветеност за унапредување на корисничкото искуство.

Во анализираниот период НЛБ Банка АД Скопје забележа раст на вкупните кредити од 4,3 % при зголемување од 10 % кај кредитирањето во секторот домаќинства во однос на 31.12.2022 година, како резултат на зголемениот пласман на потрошувачките и станбените кредити. Истовремено, Банката забележа и раст на довербата на депонентите што резултираше со зголемување на вкупните депозити за 2,6 % споредено со истиот период претходната година.

Табела 7. Биланс на успех на Банката

	2022	2023	Годишна промена	
			апс.	%
Приходи од камата	3.503,7	4.450,0	946,3	27,0%
Расходи за камата	283,8	476,4	192,6	67,9%
Нето-приходи од камата	3.220,0	3.973,6	753,7	23,4%
Приходи од провизии и надомести	2.306,0	2.427,1	121,0	5,2%
Расходи за провизии и надомести	1.046,3	1.101,9	55,7	5,3%
Нето-приходи од провизии и надомести	1.259,8	1.325,2	65,4	5,2%
Нето-приходи од тргување	-17,7	-14,6	3,1	-17,4%
Нето-приходи од курсни разлики	388,2	366,8	-21,4	-5,5%
Нето-приходи од други финансиски инструменти евидентирани по објективна вредност	-1,8	-0,9	0,9	-49,0%
Останати приходи од дејноста	405,9	398,5	-7,4	-1,8%
Вкупни нето-приходи	5.254,4	6.048,6	794,2	15,1%
Трошоци за вработените	955,4	1.153,2	197,9	20,7%
Амортизација	259,9	258,5	-1,5	-0,6%
Останати расходи од дејноста	1.105,4	1.242,6	137,2	12,4%
Добивка пред резервации	2.933,7	3.394,3	460,6	15,7%
Ослободени резервирања за вонбилансна изложеност	104,1	69,3	-34,9	-33,5%
Резервирања за вонбилансна изложеност	86,0	54,0	-32,0	-37,2%
Исправка на вредноста на финансиските средства, на нето-основа	313,3	12,3	-301,0	-96,1%
Останати резервирања	-8,3	-23,7	-15,4	185,8%
Загуба поради оштетување на нефинансиските средства	21,7	13,8	-7,9	-36,4%
Ослободени резервирања поради оштетување на нефинансиските средства	57,3	165,8	108,5	189,3%
Удел во добивката/загубата на придружените друштва	-2,1	-17,7	-15,6	728,5%
Добивка пред оданочување	2.680,3	3.555,2	874,9	32,6%
Данок од добивка	246,4	338,3	91,9	37,3%
Добивка за финансиската година	2.433,9	3.216,9	783,0	32,2%

¹ Позициите од финансиските извештаи во Годишниот извештај се конзистентни со позициите од финансиските извештаи на Банката изработени по методологија на НБРСМ, освен онаму каде што е потребно да се прикаже нивна појасна презентација. Разликите се од презентациска природа, додека финалните позиции (добивка и вкупна актива/пасива) не бележат разлики.

Добивка

Во 2023 година, Банката оствари добивка пред оданочување во износ од 3.555,2 милиони денари, што е за 32,6 % повисока од добивката остварена претходната година, резултат кој се должи на повисоките вкупни нето-приходи и пониските исправки на вредноста на финансиските средства.

Добивката по оданочување за 2023 година изнесува 3.216,9 милиони денари и е повисока во однос на остварената во 2022 година за 32,2 % како резултат на повисоките приходи од камата, повисоките приходи од провизии и пониските исправки на вредноста на финансиските средства.

Добивката пред исправки и резервации изнесува 3.394,2 милиони денари или повисока е за 15,7 % од остварената во 2022 година, поради повисоките остварени каматни приходи и повисоките приходи од провизии и надоместоци.

Вкупниот трошок за исправки на вредност и резервации за финансиските средства, за оштетувања на нефинансиски средства и резервирања за потенцијални обврски врз основа на судски спорови во текот на годината изнесува 178,7 милиони денари и е понизок во однос на 2022 година, соодветно на квалитетот на портфолиото и на активностите.

Вкупните нето-приходи од работењето изнесуваат 6.048,5 милиони денари и се за 15,1 % повисоки во однос на претходната година.

**НЛБ Банка
АД Скопје
Годишен
извештај
2023 година**

**Профил
на Банка**

Клучни показатели

**Годишен
извештај
за работењето
на Банка**

Макроекономско
окружување
Финансиски резултати
Работа со население
Работа со правни
лица
Платен промет
Финансиски пазари
Управување
со ризици

**Финансиски
извештаи**

Биланс на успех
Извештај за
сеопфатна добивка
Извештај за
финансиска состојба
Извештај за промени
на капиталот
Извештај за
паричниот тек
Парични средства
и парични
еквиваленти

Содржина

Нето-приходи од камата

Остварените вкупни нето-приходи од камати за 2023 година изнесуваат 3.973,6 милиони денари и се повисоки за 23,4 % во однос на 2022 година. Порастот се должи на зголемување на приходите од камата за 27,0 % во споредба со остварените во 2022 година додека **расходите за камата** се зголемени за 67,9 %.

Доминантна категорија во остварените нето-приходи од камата (63,4 % од вкупно остварените нето-приходи од камата) се **нето-приходите од камати од население** кои изнесуваат 2.520,1 милион денари, што претставува пораст од 15,8 % споредено со 2022 година. Порастот се должи на зголемување на приходите од камата за 19,6 % во споредба со остварените во 2022 година додека **расходите за камата** се зголемени за 107,8 %.

Нето-приходите од камати од правни лица изнесуваат 1.070,7 милиони денари или за 16,7 % повеќе споредено со 2022 година, како резултат на зголемување на каматните приходи.

Нето-некаматни приходи

Вкупните нето-некаматни приходи изнесуваат 2.074,9 милиони денари и во однос на 2022 година се повисоки за 2,0 %, поради повисоки приходи од провизии и надомести.

Нето-некаматните приходи во вкупните приходи учествуваат со 34,3 % (2022: 38,7 %). Најголемо учество во нето-некаматните приходи имаат нето-приходите од провизии со 63,9 % (2022: 61,9 %).

Нето-приходи од провизии

Вкупните нето-приходи од провизии изнесуваат 1.325,2 милиони денари и се повисоки во однос на 2022 година за 5,2 %.

Вкупните приходи од провизии во однос на 2022 година се повисоки за 5,2 % поради повисоки приходи од картично работење, платен промет во странство, повисоки приходи од услуги преку продажната мрежа (одржување платежни сметки, одобрување пречекорувања и услуги преку шалтер) и повисоки приходи од продажбата на осигурителни полиси.

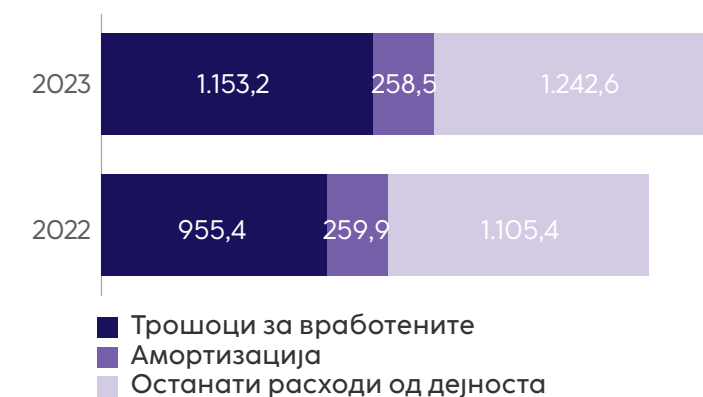
Вкупните **расходи од провизии** се повисоки за 5,3 % во однос на реализираните во 2022 година поради повисоки расходи од провизии за картично работење, платен промет во земјата, како и за банка чувар.

Трошоци

Вкупните трошоци на работењето изнесуваат 2.654,3 милиони денари. Во однос на 2022 година, вкупните трошоци на работењето се повисоки за 14,4 %, при што трошоците за вработените се повисоки за 20,7 %, останатите расходи од дејноста се повисоки за 12,4 %, додека амортизацијата е пониска за 0,6 %.

Показателот вкупни оперативни трошоци во однос на вкупни нето-приходи (Cost/Income Ratio) изнесува 43,9 % (2022: 44,2 %).

Графикон 1. Вкупни трошоци на работењето (во милиони денари)

**НЛБ Банка
АД Скопје
Годишен
извештај
2023 година**

**Профил
на Банка**

Клучни показатели

**Годишен
извештај
за работењето
на Банка**

Макроекономско
окожување
Финансиски резултати
Работа со население
Работа со правни
лица
Платен промет
Финансиски пазари
Управување
со ризици

**Финансиски
извештаи**

Биланс на успех
Извештај за
сеопфатна добивка
Извештај за
финансиска состојба
Извештај за промени
на капиталот
Извештај за
паричниот тек
Парични средства
и парични
еквиваленти

Содржина

Биланс на состојба на Банката

Билансната сума на Банката во 2023 година изнесува 116.406,7 милиони денари. Во однос на 2022 година, билансната сума е повисока за 3.708,7 милиони денари или за 3,3 % како резултат на зголеменото кредитирање кај секторот население.

Во активата, кредитното портфолио на небанкарскиот сектор е повисоко во однос на претходната година за 3.042,0 милиони денари или 4,3 %, при што кредитите на населението пораснаа за 4.735,2 милиони денари или 10,2 %, додека кај кредитите на нефинансиски правни лица забележаа намалување од 2.064,4 милиони денари или 8,3 % во однос на претходната година.

Во пасивата, во однос на претходната година беше остварен значителен раст на вкупната депозитна база на небанкарскиот сектор од 2.338,7 милиони денари или 2,6 % како резултат на пораст кај депозитите од нефинансиски правни лица од 1.417.5 милиони денари или 6,6 % и пораст на депозитите од население за 1,5 %. Обврските по кредити пораснаа за 31,6 % во однос на 2022 година.

Табела 8. Биланс на состојба на Банката

	2022	2023	Структура	во мил.МКД	
				Годишна промена	
				апс.	%
АКТИВА	112.698,0	116.406,7	100,0%	3.708,7	3,3%
Парични средства и парични еквиваленти	19.669,6	20.839,8	17,9%	1.170,2	5,9%
Дериватни средства чувани за управување со ризик	0,3	1,9	0,0%	1,6	533,3%
Кредити на и побарувања од банки и штедилници	29,8	13,8	0,0%	-16,0	-53,7%
Кредити на и побарувања од други комитенти	71.018,4	74.060,4	63,6%	3.042,0	4,3%
нефинансиски правни лица	24.790,7	22.726,3	19,5%	-2.064,4	-8,3%
приватни	24.478,4	22.674,9	19,5%	-1.803,5	-7,4%
јавни	312,3	51,4	0,0%	-261,0	-83,6%
непрофитни институции	6,7	5,6	0,0%	-1,1	-16,4%
држава	0,8	1,0	0,0%	0,2	30,0%
население	46.215,9	50.950,9	43,8%	4.735,0	10,2%
останати финансиски институции	4,3	376,5	0,3%	372,2	8603,2%
Вложувања во хартии од вредност	17.585,2	17.452,5	15,0%	-132,7	-0,8%
Вложувања во придружени друштва	16,0	45,6	0,0%	29,6	185,1%
Побарувања за данок на добивка	0,0	0,0	0,0%	0,0	/
Останати побарувања	2.006,3	1.846,4	1,6%	-159,9	-8,0%
Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања	130,4	31,7	0,0%	-98,8	-75,7%
Нематеријални средства	294,4	226,5	0,2%	-67,9	-23,1%
Недвижности и опрема	1.947,6	1.888,3	1,6%	-59,3	-3,0%
ПАСИВА	112.698,0	116.406,7	100,0%	3.708,7	3,3%
Финансиски обврски определени по објективната вредност преку Билансот на успех	12,4	29,0	0,0%	16,6	134,0%
Дериватни обврски чувани за управување со ризик	2,0	2,9	0,0%	0,8	40,3%
Депозити на банки и штедилници	349,4	395,3	0,3%	45,9	13,1%
Депозити на други комитенти	90.149,1	92.487,8	79,5%	2.338,7	2,6%
нефинансиски правни лица	21.356,9	22.774,4	19,6%	1.417,5	6,6%
приватни	20.523,6	21.452,7	18,4%	929,1	4,5%
јавни	833,3	1.321,7	1,1%	488,4	58,6%
непрофитни институции	967,0	1.021,2	0,9%	54,2	5,6%
држава	511,1	452,4	0,4%	-58,7	-11,5%
население	66.264,6	67.227,1	57,8%	962,5	1,5%
останати финансиски институции	1.049,6	1.012,7	0,9%	-36,9	-3,5%
Обврски по кредити	2.095,5	2.757,4	2,4%	661,9	31,6%
Субординирани обврски	2.763,8	2.088,6	1,8%	-675,2	-24,4%
Посебна резерва и резервирања	258,3	230,5	0,2%	-27,8	-10,7%
Обврски за данок на добивка (тековен)	28,5	99,7	0,1%	71,2	249,8%
Останати обврски	1.468,0	1.553,1	1,3%	85,0	5,8%
Добивка за периодот	2.433,9	3.216,9	2,8%	782,9	32,2%
Капитал и резерви	13.137,1	13.545,6	11,6%	408,5	3,1%

**НЛБ Банка
АД Скопје
Годишен
извештај
2023 година**

**Профил
на Банка**

Клучни показатели

**Годишен
извештај
за работењето
на Банка**

Макроекономско
окружување
Финансиски резултати
Работа со население
Работа со правни
лица
Платен промет
Финансиски пазари
Управување
со ризици

**Финансиски
извештаи**

Биланс на успех
Извештај за
сеопфатна добивка
Извештај за
финансиска состојба
Извештај за промени
на капиталот
Извештај за
паричниот тек
Парични средства
и парични
еквиваленти

Содржина

Продажни канали и дигитална трансформација

Една од стратешките определби на Банката е засилена дигитализација и зголемување на дигиталната пенетрација на клиентите, што треба да се постигне преку овозможување нови дигитални функционалности и дигитализација на основните производи и услуги на Банката, како и засилување на улогата на контакт-центарот при поддршка на клиентите и при продажба на различни банкарски производи. За таа цел во Банката е дефинирана и усвоена стратегијата по канали која се состои од дефинирани стратешки цели на различните дистрибуциски канали: експозитури, контакт-центар, е/м банкарство, веб-страница, мрежата на банкомати, картички, ПОС-терминали и NLB Pay, како и акциски план со низа активности чија имплементација придонесува кон исполнување на дефинираните цели.

Клучни активности поврзани со реализирање на Стратегијата по канали во 2023 година се:

- Имплементација на Google Pay паричник, со што корисниците на Банката може да ги дигитализираат своите картички од програмата на Master Card и Visa. Паралелно на тоа воведена е и надградба на постојната апликација NLB Pay со можност за дигитализација на картичка во Google Pay по принцип на „push provisioning“, опција за дигитализација на „loyalty“ картичка, преглед на картичните податоци, зајакнувања од аспект на безбедност при „self-enrollment“ во апликацијата. Со ова НЛБ Банка е првата банка во државата која им овозможи на своите клиенти дигитализација на своите картички во светски реномираниот Google Pay паричник;
- Воведувањето на Smart POS – софтвер во форма на мобилна апликација за прифаќање на платежни трансакции засновани на платежна картичка. Оваа мобилна апликација може да се

користи на уреди со Android оперативен систем, а прифаќа плаќања со платежни картички од програмата на Master Card и Visa;

- Унапредување на безбедносните механизми во насока на подобра заштита и спречување на измами во картичното работење. Се воведоа нови правила на заштита согласно со кои се превенираат напредните типови злоупотреби во картичното работење, пред сè во бесконтактните картични платежни трансакции засновани на дигитален паричник;
- Надградба и обнова на мрежата на банкомати на Банката, зголемување на банкомати кои овозможуваат бесконтактни трансакции;
- Дигитализација на картичните податоци на NLB Pay мобилниот паричник при што клиентите во секое време можат на својот мобилен паричник, без физичко присуство, на картичката да ги видат основите картични податоци што се потребни за извршување на електронски плаќања (CVS-код, број на картичката, датум на истек на картичката).

Мрежа на експозитури

Мрежата на експозитури и во 2023 година остана доминантен канал за сервисирање на клиентите и за продажба на банкарските продукти и сервиси.

Бројот на експозитури во мрежата изнесува 48 експозитури и 1 шалтер. Во 2023 година се работеше на подобрување на изгледот на одредени локации во продажната мрежа, што резултираше со подобрување на работните услови во експозитурите, а воедно и на условите за опслужување на клиентите и подобрување на корисничкото искуство.

Во сегментот на кредити на население беа постигнати досега највисоки износи на исплатени кредити, што резултира во пораст на пазарното учество.

Од вкупно исплатените кредити во 2023 година, преку експозитурите се исплатени 95 % од вкупниот износ на исплатени кредити.

Во 2023 година континуирано се работеше на имплементација на законските измени од макропрудентен аспект, како и на унапредување на кредитниот процес и поттикнување и олеснување на продажбата, преку одржување бази на потенцијални клиенти за кредити и други продукти, развој на ЛОПА („Loan Origination Process Advancing across NLB Group“) процеси и организирање обуки за вработените.

Како дел од активностите поврзани со кредитите на население, експозитурите и понатаму се вклучени во наплатните активности и одржување на квалитетот на портфолиото.

Традиционалните активности како што се продажба на кредити, прием на депозити, платен промет во земјата и странство, готовинско работење, менувачко работење, лично банкарство, продажба на небанкарски продукти – пензиско осигурување, животно и неживотно осигурување, удели во инвестициони фондови, како и активности на „прва линија на одбрана“ согласно со Политиката за спречување перење пари и финансирање тероризам, остануваат и понатаму значителен дел од активностите во мрежата на експозитури.

Напорите за трансформација на експозитурите во продажни салони и пренесување на едноставните трансакции и сервиси кон електронските канали продолжија и во 2023 година и остануваат актуелни како континуиран процес и во текот на 2024 година. Дигитализацијата и понатаму останува главен

**НЛБ Банка
АД Скопје
Годишен
извештај
2023 година**

Профил на Банка

Клучни показатели

Годишен извештај за работењето на Банка

Макроекономско
окожување
Финансиски резултати
Работа со население
Работа со правни
лица
Платен промет
Финансиски пазари
Управување
со ризици

Финансиски извештаи

Биланс на успех
Извештај за
сеопфатна добивка
Извештај за
финансиска состојба
Извештај за промени
на капиталот
Извештај за
паричниот тек
Парични средства
и парични
еквиваленти

Содржина

фокус на Банката, со понатамошно мотивирање на клиентите за користење на дигиталните услуги од една страна и пренесување на потребите на клиентите на Банката за нови функционалности.

Кредитни посредници

Продажбата преку кредитни посредници е значаен канал за продажба на кредитни продукти, а Банката, која е лидер на пазарот во доменот на кредитирање на клиентите преку кредитни посредници, во текот на 2023 година оствари продажба од 11.853 кредити или над 28 % од вкупниот број исплатени кредити на население.

Воедно, во декември 2023 година, Банката отпочна со вклучување и на кредитни посредници од доменот за ESG, со цел конципирање на посебна соработка во областа на зелени и енергетски ефикасни технологии.

Електронско и мобилно банкарство

Во текот на 2023 година се работеше на подобрување на функционалностите на мобилното и електронското банкарство, кои во најголем дел беа во насока на зголемување на безбедноста при нивно користење, што произлезе како потреба поради зголемениот ризик и генерално растечкиот тренд на кибернападите. Во таа насока, се воведо софистициран софтвер за детекција на присуство на злонамерен софтвер во далечински воспоставена сесија. Дополнително, се одговори на барањата на компаниите кои побараа приспособени решенија согласно со нивниот принцип на работа, а со цел дигитализација на процесите.

Овозможено е плаќање со Google Pay за сите VISA и МастерКард картични продукти издадени од Банката и со тоа Банката беше прва на пазарот која ја овозможи оваа услуга за своите клиенти. Паралелно на тоа воведена е надградба на

постојната апликација NLB Pay со можност за дигитализација на картичка во Google Pay по принцип на „push provisioning“, опција за дигитализација на loyalty-картичка, преглед на картичните податоци, зајакнувања од аспект на безбедност при „self enrollment“ во апликацијата. Друг сервис на кој Банката работеше во изминатиот период е воведувањето на Smart POS мобилната апликација за прифаќање на платежни трансакции засновани на платежна картичка. Оваа мобилна апликација може да се користи на уреди со Андроид оперативен систем, а прифаќа плаќања со платежни картички од програмата на Master Card и Visa.

Во рамките на сервисите за електронско и мобилно банкарство фокусот беше на зајакнување на безбедносните механизми на сервисите и воедно усогласување со регулативата на НБРСМ во делот на сигурност на информативните системи. Воведувањето на софистициран софтвер за детекција на присуство на злонамерен софтвер во далечински воспоставена сесија беше еден од предизвиците кој се реализираше во 2023 година.

Бројот на клиенти физички лица корисници на електронско банкарство заклучно со 31.12.2023 година изнесува 513.088, од кои 58.273 или 11,4 % се активни корисници (клиенти кои ја користеле платформата во последните три месеци). Споредено со 2022 година, остварен е пораст од 5,4 % на вкупниот број корисници (2022: 486.976). Кај мобилното банкарство, бројот на клиенти физички лица корисници на услугата бележи пораст од 11,4 % (2023: 244.372; 2022: 219.290). Од вкупниот број корисници на мобилно банкарство, на 31.12.2023 година активни се 73,7 % (2022: 76,7 %).

Кај правните лица, бројот на корисници на електронско банкарство бележи пораст од 2,9 % во однос на 2022 година (2023: 25.948; 2022: 25.224). Учесството на активни корисници во вкупниот број корисници заклучно со 31.12.2023 година изнесува 46,9 % и е непроменето во однос на 2022 година (2022: 46,9 %).

Табела: Пазарно учество на Банката (промет) 30.9.2023 г.

	Физички лица	Правни лица
Картички	28,68%	24,32%
Физички места на продажба	29,59%	35,86%
Виртуелни места на продажба	37,70%	69,74 %
Банкомати	26,36%	17,19%
Електронско банкарство	10,80%	13,46%
Мобилно банкарство	54,04%	46,80%

Извор: НБРСМ – платежна статистика и податоци од Банката.

НЛБ Банка АД Скопје Годишен извештај 2023 година

Профил на Банка

Клучни показатели

Годишен извештај за работењето на Банка

Макроекономско окружување
Финансиски резултати
Работа со население
Работа со правни лица
Платен промет
Финансиски пазари
Управување со ризици

Финансиски извештаи

Биланс на успех
Извештај за сеопфатна добивка
Извештај за финансиска состојба
Извештај за промени на капиталот
Извештај за паричниот тек
Парични средства и парични еквиваленти

Содржина

Контакт-центар

Контакт-центарот продолжува да биде на располагање на клиентите од Банката како 24/7 комуникациски канал, со силно изразена функција на поддршка и информирање на своите клиенти. Во фокусот на активностите на контакт-центарот е одговор на прашањата, барањата на клиентите за продуктите и услугите од портфолиото на Банката.

Покрај техничката поддршка и информативната функција, контакт-центарот истовремено реализира и автоматски наплатни СМС-кампањи, масовни информативни е-маил, СМС-кампањи, како и продажни телефонски кампањи. Дополнително преку контакт-центарот се реализираат клиентски барања без физичко присуство со користење на електронскиот идентитет Eid, за клиентите кои не се во можност да посетат експозитура. Покрај корисничка поддршка за сите продукти на Банката, контакт-центарот обезбедува и техничка поддршка за електронско банкарство за физички и правни лица, како и помош за експозитурите.

Во фокусот на активности на контакт-центарот се и поддршката за мрежата банкомати и ПОС-терминали, мониторинг на ризичните трансакции во доменот на картичното работење и следењето на ризичните трансакции во платниот промет.

Разновидноста на канали достапни за нашите корисници, вклучувајќи телефон, е-пошта, Вибер и дигиталниот асистент, обезбедуваат ефикасност и пристапност во секојдневните интеракции.

Во рамки на своите активности за поддршка на клиентите, контакт-центарот продолжи да функционира како централно место каде се сублимираат сите рекламации и писмената комуникација на ниво на Банката. НЛБ Банка АД Скопје за своите клиенти ги има на располагање следниве канали на комуникација:

- единствениот телефонски број за поддршка на корисници 02/15-600 достапен 24/7;
- електронските адреси: info@nlb.mk, helpdesk@nlb.mk и kontaktcentar@nlb.mk, kabinetuprava@nlb.mk;

- интернет-страницата на Банката www.nlb.mk;
- сандачиња за коментари поставени на достапно место во секоја експозитура на Банката;
- Вибер-платформа и првиот банкарски електронски асистент – НЕЛА достапен 24/7;
- физичка архива на Банката и
- профили на Банката на социјални мрежи.

Во поглед на обемот на активности, во текот на 2023 година забележано е значително зголемување во вкупната комуникација споредено со 2022 година. Поради зголемениот обем на интеракции, како и со цел навремена и квалитетна поддршка на сè поголемата дигитализација, контакт-центарот кон крајот на годината ги зајакна своите капацитети од интерни и екстерни ресурси.

Со зголемување на бројот на вработени, развојот на иновативни дигитални алатки и проактивен пристап за поддршка, контакт-центарот се развива како една од стратешки клучните точки во рамки на Банката.

Банкомати и ПОС-мрежа

Со цел зголемување на безбедноста, како и следење на технолошките трендови, Банката делуваше на проширување, оптимизација и подобрување на својата мрежа, со воведување на банкомати на 13 нови локации, при што вкупниот број банкомати на територијата на РСМ на крајот на 2023 година изнесува 168 банкомати, од кои 118 се со функционалност за уплата на готовина (Cash in банкомати). Во текот на 2023 година беше завршена замена на банкоматите со опција за бесконтактно подигнување готовина, како дополнителна функционалност, при што заклучно со 31.12.2023 година оваа опција ја имаа сите 168 банкомати (2022: 156 банкомати, 2021: 137 банкомати, 2020: 107 банкомати). Прометот преку банкоматите на Банката во 2023 година достигна 53 милијарди денари или 6 % повеќе во однос на 2022 година. Прометот преку ПОС-мрежата на Банката е зголемен за 5 % споредено со 2022 година. Во текот на 2023 година Банката го продолжи трендот на проширување на ПОС-мрежата со терминали кои овозможуваат бесконтактно плаќање. Заклучно со 31.12.2023 година, Банката располага со мрежа од околу 8.791 ПОС-терминал (7.000 ПОС во 2022 година).

Во 2023 година, Банката оствари соработка со 279 активни е-commerce трговци. Задржан е минатогодишниот тренд на пораст во работењето на интернет платежната платформа на Банката, при што бројот на трговци кои оствариле промет е пораснат за 9 %, додека прометот споредено со 2022 година бележи раст од 10 %.

Во рамките на електронската трговија успешно се заврши имплементацијата на решение за електронска трговија со најголемиот Market place во државата, каде за разлика од другите трговци исплатата се прави со користење на „билинг фајл“. Дополнително, овој тип трговец користи и функционалности од типот „card on file“ и „frame“ што не е случај кај други трговци.

НЛБ Банка АД Скопје Годишен извештај 2023 година

Профил на Банка

Клучни показатели

Годишен извештај за работењето на Банка

Макроекономско
окожување
Финансиски резултати
Работа со население
Работа со правни
лица
Платен промет
Финансиски пазари
Управување
со ризици

Финансиски извештаи

Биланс на успех
Извештај за
сеопфатна добивка
Извештај за
финансиска состојба
Извештај за промени
на капиталот
Извештај за
паричниот тек
Парични средства
и парични
еквиваленти

Содржина

**Создаваме одржлива
иднина за сите.**

Соработка со Црвен крст на РСМ

**Посветени кон
заедницата и
поддршка на
оние кои се
соочуваат со
предизвици.**

Работа со население

Во фокусот на работењето на Банката во 2023 година беше зголемениот пласман на нови кредити со цел зголемување на пазарните учества, како и зголемената дигитализација, со што продуктите и услугите на Банката станаа достапни за клиентите од далечина. Во сегментот кредитирање на население беа постигнати нови, досега највисоки износи на продадени кредити, што резултираа во пораст на пазарното учество на Банката.

Вкупното пазарно учество кај кредитите на население изнесува 22,7 % (2022: 22,0 %). Следено по продукти, пазарното учество на потрошувачките кредити на крајот од годината изнесуваше 23,0 % учество, кај станбените кредити 23,5 %, кредити со кредитни картички 22,7 % и негативни салда на платежните сметки 20,4 %. Пазарното учество на депозитите на население на 31.12.2023 година изнесува 19,7 % (2022: 20,4 %).

Кредитна активност и понуда

Кредитната активност во текот на 2023 година главно беше насочена на продажбата на станбени кредити и потрошувачки кредити.

Во текот на јануари и февруари 2023 година, кај каматните стапки и условите дефинирани во 2022 година, беа направени промени во висината на каматните стапки согласно со движењата на финансиските пазари како и конкуренцијата. Воедно, во овој период како поголема промена, беше и воведувањето на целосно варијабилна каматна стапка кај потрошувачките кредити како и промена на референтната каматна стапка од благајнички записи во НРКС кај инстант потрошувачките кредитни продукти.

Промотивниот период во кој кредитите се нудеа без манипулативен трошок започна од февруари 2023 година и беше во важност до крајот на годината. Во април 2023 година, Банката ја збогати понудата на животна осигурување кај врзаната продажба на станбени и хипотекарни кредити во соработка со КРОАЦИА Живот АД Скопје, при што се воведо можност годишната премија да се плаќа и на месечна основа, без зголемување на износот на кредит.

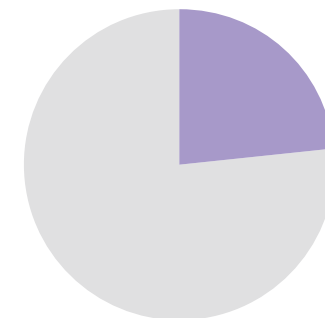
Во текот на годината во континуитет беа креирани понуди за клиентите за потрошувачки кредити за експозитурско одобрување и е/м банк кои наидоа на одзив од страна на клиентите и беа проследени со висока реализација и истовремено креираа позитивно корисничко искуство поради едноставната процедура за одобрување (без дополнителни документи само со документ за лична идентификација) и исплата на средствата од кредитот само со една посета на експозитура.

22,7%

вкупно пазарно учество
кај кредитите на население

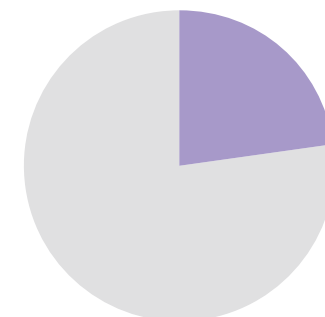
.....

Пазарното учество по продукти

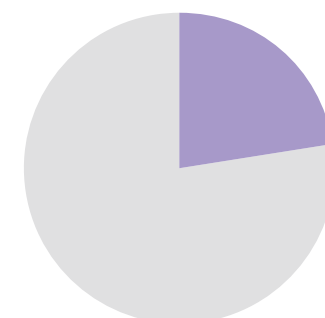
23,5%

станбени кредити

23,0%

потрошувачки кредити

22,7%

кредити со кредитни
картички

**НЛБ Банка
АД Скопје
Годишен
извештај
2023 година**

**Профил
на Банка**

Клучни показатели

**Годишен
извештај
за работењето
на Банка**

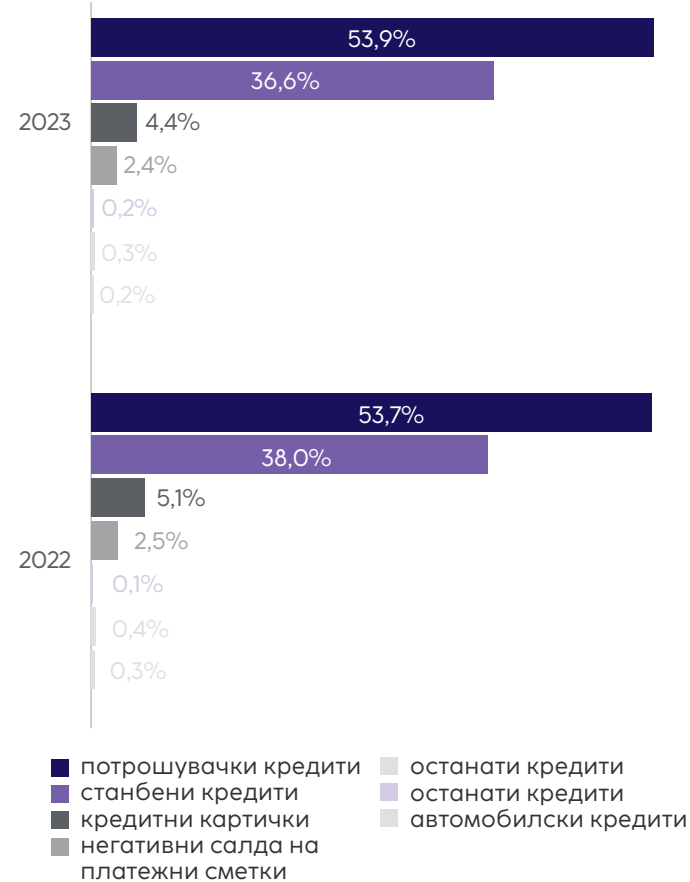
Макроекономско
окожување
Финансиски резултати
Работа со население
Работа со правни
лица
Платен промет
Финансиски пазари
Управување
со ризици

**Финансиски
извештаи**

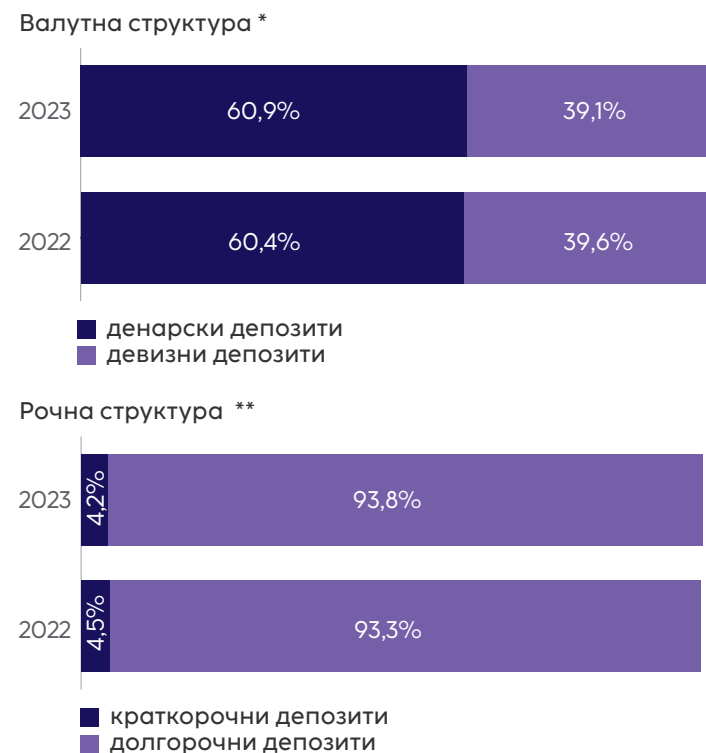
Биланс на успех
Извештај за
сеопфатна добивка
Извештај за
финансиска состојба
Извештај за промени
на капиталот
Извештај за
паричниот тек
Парични средства
и парични
еквиваленти

Содржина

Графикон 2. Учество на поединечни кредитни продукти во вкупното кредитно портфолио на население

Графикон 3. Структура на кредити на население

* Кредитите со валутна клаузула се вклучени во девизните кредити.

** Разликата до 100 % во рочната структура на кредитите е за сомнителните и спорни побарувања.

Во текот на годината Банката применуваше претпазлив пристап во одобрувањето на кредитните изложености што придонесе квалитетот на кредитното портфолио да биде стабилен во текот на годината.

Бруто-кредитното портфолио на население на годишно ниво е зголемено за 10,0 %, односно за 4.784 милиони денари и изнесува 52.133 милиони денари, при што најголем раст од 11,9 % во споредба со 2022 година е остварен кај станбените кредити, а 10,5 % раст е остварен кај потрошувачките кредити. Учеството на бруто-кредитите на населението во вкупните бруто-кредити на Банката во 2023 година достигна 66,2 % (2022: 62,1 %). Нефункционалните кредити во вкупните кредити кај населението на Банката со крајот на 2023 година изнесуваа 1,3 % (2022: 1,3 %).

Депозитна активност и понуда

Депозитната база на населението кај Банката во 2023 година забележа солиден годишен раст генерално како резултат на растот на долгорочните депозити и на салдото на готовина расположливо на платежните сметки во услови на зголемени каматни стапки.

Во текот на годината структурата на депозити се промени во корист на орочените депозити, Банката одржува балансирана рочна позиција на депозитите придонесувајќи за стабилни извори на финансирање на кредитната активност.

Депозитите на населението на годишно ниво се зголемија за 1,5 % или за 962,5 милиони денари и изнесуваат 67.227 милиони денари.

Учеството на депозитите од населението во вкупните депозити кај Банката за 2023 година изнесува 72,7 % (2022: 73,5 %).

Односот **бруто-кредити / депозити** од население изнесува 77,5 % (2022: 71,5 %).

Графикон 4. Структура на депозити на население

**НЛБ Банка
АД Скопје
Годишен
извештај
2023 година**

**Профил
на Банка**

Клучни показатели

**Годишен
извештај
за работењето
на Банка**

Макроекономско
окружување
Финансиски резултати
Работа со население
Работа со правни
лица
Платен промет
Финансиски пазари
Управување
со ризици

**Финансиски
извештаи**

Биланс на успех
Извештај за
сеопфатна добивка
Извештај за
финансиска состојба
Извештај за промени
на капиталот
Извештај за
паричниот тек
Парични средства
и парични
еквиваленти

Содржина

Кредитни картички

Фокусот на Банката во текот на годината беше задржување на водечката позиција на пазарот во делот на картичното работење преку зголемување на прометот од работење со картички, зголемување на бројот на издадени картички, зголемување на прометот остварен преку мрежата на ПОС-терминали, како и подобрување на функционалностите на мрежата на банкомати. Активностите насочени кон зголемување на задоволството на клиентите, зголемување на бројот на корисници и активацијата на картичките, како и зголемување на обемот на користење на платежните картички на Банката, беа поддржани со неколку маркетинг-кампањи за физички и правни лица со различни бенефити и поволности.

Покрај ова, беа спроведени кампањи за продажба на нови картички и зголемување на дозволеното пречекорување на кредитни картички преку мрежата на банкомати.

Во 2023 година, Банката им овозможи на своите клиенти дигитализација на картичките во светски реномираниот Google Pay паричник и воведувањето на Smart POS – софтвер во форма на мобилна апликација за прифаќање на платежни трансакции засновани на платежна картичка.

Останати услуги на Банката

Лично банкарство е посебна понуда на Банката што на клиентите им овозможува првокласен третман во извршување на банкарските услуги, флексибилност и поедноставна комуникација преку личен банкар.

Во текот на 2023 година, услугата лично банкарство за физички лица се нудеше во 40 експозитури, а вкупниот број клиенти физички лица кои ја користеа услугата заклучно 31.12.2023 година изнесуваше 6.111.

Значаен дел во широката понуда на Банката има **НЛБ Банкоосигурувањето** или продажбата на осигурителни полиси за животно и неживотно осигурување.

Во 2023 година, Банката продолжи активно да работи на продажба на осигурителни полиси во слободна и врзана продажба со банкарски продукти. Во делот на врзана продажба на ризико полиси за животно осигурување со кредит забележан е растечки тренд на продажба, кој е резултат на „Сигурност плус“ животното осигурување врзано со потрошувачките кредити. Од останатите осигурителни продукти, Банката продолжи со активна понуда и на полиси од неживотно осигурување, а значителни резултати се постигнаа во врзаната продажба на домаќинско осигурување со широки покритија, како задолжително осигурување за имот кој претставува обезбедување за пласираните станбени и хипотекарни кредити.

Во делот на врзана продажба на животно и неживотно осигурување во тек се активности за проширување на понудата со воведување на нови осигурителни продукти.

Значителни резултати во слободната продажба на осигурување беа остварени и кај инвестициско ризико осигурување на живот, продажба на инвестициски фондови, како и во продажбата на приватното здравствено осигурување.

НЛБ Банка АД Скопје Годишен извештај 2023 година

Профил на Банка

Клучни показатели

Годишен извештај за работењето на Банка

Макроекономско окружување
Финансиски резултати
Работа со население
Работа со правни лица
Платен промет
Финансиски пазари
Управување со ризици

Финансиски извештаи

Биланс на успех
Извештај за сеопфатна добивка
Извештај за финансиска состојба
Извештај за промени на капиталот
Извештај за паричниот тек
Парични средства и парични еквиваленти

Содржина

Работа со правни лица

Работењето со правни лица¹ како значаен носител на приходите на Банката, опфаќа понуда на кредитни и депозитни продукти за поддршка на правните лица, поддршка со документарни продукти, како и услуги на платен промет во земјата и странство, пренос и чување на готовина, ПОС-терминали, e-commerce, како и други услуги. Понудата за правни лица од сегментот на мали, средни и големи претпријатија, во Банката се спроведува централизирано, по моделот на интегрирано управување на Деловен сектор за работа со корпоративни клиенти на Банката заедно со Сектор за поддршка на продажба на корпоративни клиенти. Услугите во платниот промет за малите, средни и големи претпријатија се вршат преку Деловен сектор за управување со продажна мрежа на Банката, Секторот за работа со готовина и депо, Секторот за развој на понуда и централизирана продажба и преку електронските канали.

Во изминатата година беа реализирани бројни продажни активности и пазарни иницијативи преку кои на малите и средни претпријатија и големите компании им беа понудени кредитни продукти за долгорочни инвестициски проекти и обртен капитал, со акцент на поддршка на проекти за инвестиции во обновливи извори и поддршка на енергетски ефикасни проекти. Исто така, понудена беше и можност за краткорочно и финансирање преку дозволен лимит на платежните сметки, платежни услуги преку електронските канали на Банката, управување со готовината, финансиски услуги и советување за корпоративни клиенти активни на регионалните пазари каде што е присутна НЛБ Групацијата, како и понуди за извозно ориентираните компании.

¹ Правните лица вклучуваат приватни и јавни претпријатија, непрофитни институции кои им служат на домаќинствата, останати финансиски институции (без банки и штедилници), централна власт, фондови и единици на локалната самоуправа.

Пазарното учество
кај кредитите на
нефинансиските правни
лица заклучно со 31.12.2023
година изнесува 12,4 %, што претставува намалување од 1,7 п.п. (2022: 14,1 %). Пазарното учество на депозитите на нефинансиските правни лица изнесува 14,0 % (2022: 14,9 %).

Кредитна активност и понуда

Земајќи ја предвид стратешката ориентација на НЛБ Групацијата, НЛБ Банка АД Скопје го задржа својот интерес за кредитна поддршка за инвестиции во обновливи извори и проекти за зголемување на енергетската ефикасност, модернизација и автоматизација кај претпријатијата, како и кредитна поддршка во обртни средства.

НЛБ Банка АД Скопје преку документарните инструменти обезбеди поддршка и на многу извозно ориентирани компании и им понуди услуги и продукти соодветни за нивното работење, со цел приспособување на новонастанатите пазарни услови.

Банката континуирано дава особен фокус на поддршка на проектите од малите и средни компании, кои се двигатели на економијата и преку тоа го дисперзира својот ризик, со можност за остварување на повисок поврат преку каматните и некаматните приходи.

Во текот на 2023 година продолжи исплатата на кредити од кредитната линија EIB VI како резултат од учеството на НЛБ Банка АД Скопје во програмата за кредитирање на мали и средни претпријатија и средно пазарно капитализирани претпријатија, како и од кредитната линија „Конкурентност +“ – кредит од кредитната линија од Европската банка за обнова и развој (ЕБОР) наменет за поддршка на конкурентноста на малите и средни претпријатија (Regional Small & Medium-sized Enterprises Competitiveness Support Programme).

Целта од користењето на кредитната линија „Конкурентност +“ е да се подобрат производните капацитети, да се зајакнат процесите и квалитетот

**НЛБ Банка
АД Скопје
Годишен
извештај
2023 година**

**Профил
на Банка**

Клучни показатели

**Годишен
извештај
за работењето
на Банка**

Макроекономско
окожување
Финансиски резултати
Работа со население
Работа со правни
лица
Платен промет
Финансиски пазари
Управување
со ризици

**Финансиски
извештаи**

Биланс на успех
Извештај за
сеопфатна добивка
Извештај за
финансиска состојба
Извештај за промени
на капиталот
Извештај за
паричниот тек
Парични средства
и парични
еквиваленти

Содржина

на производите и да се подобрат конкурентноста и усогласеноста со техничките стандарди во согласност со ЕУ-законодавство (EU Acquis Communautaire) во полето на заштита на животната средина, безбедноста на работниците, квалитетот и безбедноста при работа.

Во октомври 2023 година НЛБ Банка АД Скопје потпиша договор за учество во Програмата за кредитирање на мали и средни претпријатија (МСП), средно пазарно капитализирани претпријатија (MID-CAP компании) и зелена транзиција од кредитната линија на ЕИБ 7 реализирана преку РБСМ во износ од 100.000.000 евра. Условите под кои ќе се даваат кредитите до фирмите се исклучително поволни, со рок на отплата за инвестициски проекти до 12 години и вклучен грејс-период до 2 години, и за финансирање на обртни средства со рок на отплата до 3 години и вклучен грејс-период до 6 месеци. Истовремено, има поволна каматна стапка кон крајни корисници, која изнесува до 3,5 % годишно фиксна за целиот период на користење на кредитот.

Со пласирање на кредити од овие кредитни линии, НЛБ Банка АД Скопје продолжува да нуди поддршка на своите клиенти во остварување на целите и постигнување подобри резултати во работењето.

Согласно со макроекономските сигнали и движење, и висината на каматните стапки на правни лица, во текот на годината, беше приспособувана на пазарните услови. Согласно со својата депозитна база, најголем дел од пласираните средства во кредити на правни лица беа во денари.

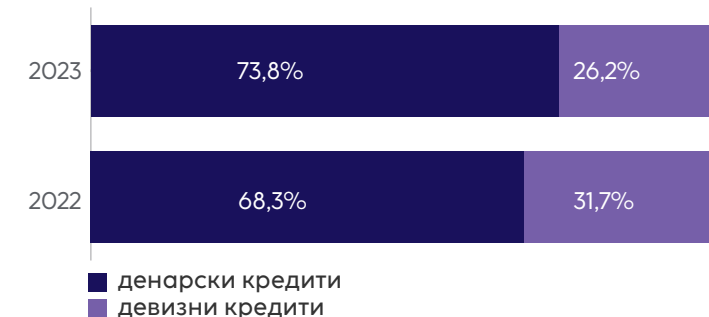
Како резултат на инфлацијата (свкупниот раст на цените), растот на НРКС, Еуриборот, како и зголемената камата на благајничките записи, се забележува постепено зголемување на каматните стапки на новите пласмани во кредити на правни лица.

На 31.12.2023 година, **бруто-пласманите кај правните лица** изнесуваат 26.597 милиони денари, што претставува годишно намалување од 7,8 %, односно за 2.260 милиони денари, како резултат на послабите перформанси кај приватните претпријатија.

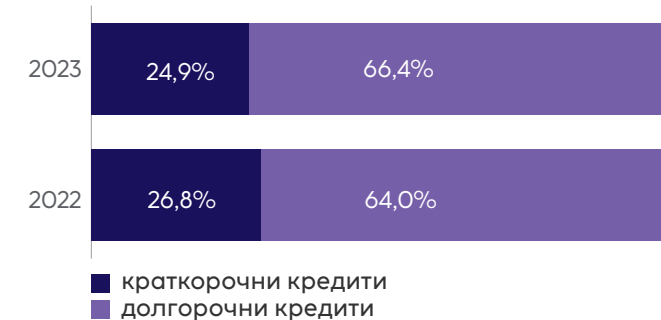
Во 2023 година, учеството на нефункционалните во вкупните кредити кај правните лица се намали на 8,1 % (2022: 8,8 %), при учество на бруто-кредитите на правните лица во вкупните бруто-кредити на Банката од 33,8 % (2022: 38,0 %).

Графикон 5. Структура на кредити на правни лица

Валутна структура

Рочна структура

* Кредитите со валутна клаузула се вклучени во девизните кредити.

** Разликата до 100 % во рочната структура на кредитите е за сомнителните и спорни побарувања.

Проектно финансирање

Во текот на 2023 година, активностите во овој домен продолжија преку одобрување кредити за нови проекти, како и со реализација на претходно одобрени кредити за проектно финансирање, со што вкупното салдо на кредити за проектно финансирање заклучно со 31.12.2023 изнесува 41,4 милиони евра.

Проекти за одржлив развој (ESG-проекти)

Во текот на 2023 година, како дел од својата политика за поддршка на проекти за унапредување на животната средина, Банката продолжи со поддржување на инвестиционите активности во областа на квалитетни ESG-проекти, со кои се овозможува зелена транзиција на клиентите.

НЛБ Банка АД Скопје во континуитет нуди поддршка на ESG-проекти, одобрувајќи кредити за зголемување на енергетската ефикасност на компаниите, за заштеда на енергија, намалување на загадувањето и слично. Во овој сегмент во текот на 2023 година беа одобрени повеќе проекти, резултирајќи во вкупни исплати во ESG-сегментот во текот на 2023 година, на износ од 8 милиони евра, што резултираше во вкупно салдо заклучно со 31.12.2023 година во износ од 30 милиони евра.

**НЛБ Банка
АД Скопје
Годишен
извештај
2023 година**

**Профил
на Банка**

Клучни показатели

**Годишен
извештај
за работењето
на Банка**

Макроекономско
окожување
Финансиски резултати
Работа со население
Работа со правни
лица
Платен промет
Финансиски пазари
Управување
со ризици

**Финансиски
извештаи**

Биланс на успех
Извештај за
сеопфатна добивка
Извештај за
финансиска состојба
Извештај за промени
на капиталот
Извештај за
паричниот тек
Парични средства
и парични
еквиваленти

Содржина

Гаранции и акредитиви

За потребите на своите клиенти Банката издава **платежни гаранции, услужни гаранции и акредитиви**, при што заклучно со 31.12.2023 издала гаранции во вредност од 4.467,6 милиони денари, што е за 57,8 % намалување во однос на 2022 година.

Отворените акредитиви се во вредност од 2.760,2 милиони денари, што претставува зголемување за 73,5 % споредено со 2022 година. Од друга страна, се забележа помал број издадени акредитиви, на повисоки износи споредено со акредитивите отворени во 2022 година.

Табела 9. Документарно работење

	01.01.- 31.12.2022	01.01.- 31.12.2023	Промена 2023/2022	
Гаранции				
Вредност на нови (во мил.МКД)	10.586,9	4.467,6	-6.119,3	-57,8%
Број на новоиздадени	2.155	2.062	-93	-4,3%
Акредитиви				
Вредност на нови (во мил.МКД)	1.590,5	2.760,2	1.169,7	73,5%
Број на новоиздадени	215	201	-14	-6,5%

Депозитна активност и понуда

Во доменот на депозитното работење, понудата за корпоративните клиенти беше претставена преку денарски и девизни депозитни продукти со различни можности за орочување и каматни стапки. Согласно со пазарните движења, НЛБ Банка ја приспособуваше својата понуда со цел одржување на стабилна и квалитетна депозитна база.

Во доменот на депозитното работење, Банката ја задржа ликвидноста на задоволително ниво, а поволни каматни стапки за депозити беа нудени и на поединечна основа на долгогодишни клиенти на Банката, преку претходна анализа на соработката.

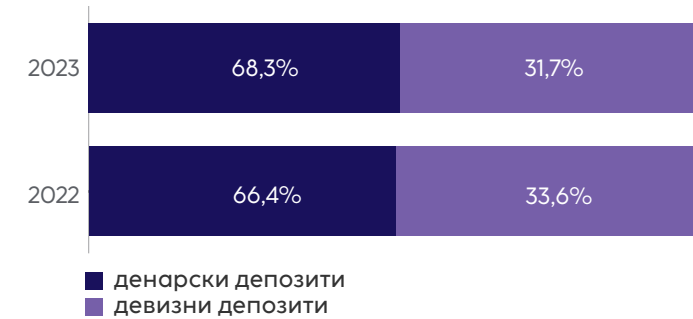
На 31.12.2023 година, депозитите на правни лица кај Банката изнесуваа 25.260,7 милиони денари и се повисоки во споредба со 2022 година за 1.376 милиони денари или 5,8 % како резултат на повисоките состојби на платежните сметки на приватните претпријатија.

Учеството на депозитите од правни лица во вкупните депозити од клиенти на Банката во 2023 година изнесува 27,3 % (2022: 26,5 %).

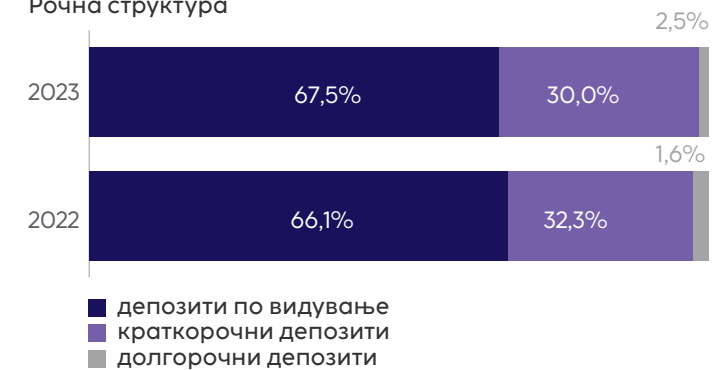
Односот **брuto-кредити / депозити** од правни лица изнесува 117,0 % (2022: 118,3 %).

Графикон 6. Структура на депозити на правни лица

Валутна структура

Рочна структура

* Депозитите со валутна клаузула се вклучени во девизните депозити.

**НЛБ Банка
АД Скопје
Годишен
извештај
2023 година**

**Профил
на Банка**

Клучни показатели

**Годишен
извештај
за работењето
на Банка**

Макроекономско
окожување
Финансиски резултати
Работа со население
Работа со правни
лица
Платен промет
Финансиски пазари
Управување
со ризици

**Финансиски
извештаи**

Биланс на успех
Извештај за
сеопфатна добивка
Извештај за
финансиска состојба
Извештај за промени
на капиталот
Извештај за
паричниот тек
Парични средства
и парични
еквиваленти

Содржина

Услуги во платен промет – управување со готовина

Трезорот на Банката, покрај услугите за своите експозитури, врши услуги и за потребите на правните лица и банките од областа на управување со готовина. Во овој дел Банката оствари годишен раст од 6,5 % на вредноста на обработените дневни пазари.

Услуги на платниот промет на Банката се:

- превоз на готовина и вредносни пратки;
- обработка на домашна и странска валута;
- трансфер на странска ефективна во странски банки;
- депо-услуги;
- купопродажба на домашна и странска ефективна;
- конверзија на банкноти со поголема апоенска структура во помала за правни лица;
- опслужување банкомати за банката и други деловни банки;
- снабдување со денарска готовина во замена за странска ефективна за менувачница;
- преземање дневен пазар од просториите на правните лица и превоз до Банката;
- обработка на банкнотите и монетите и уплата на платежните сметки на правното лице.

Исто така, раст во работењето на Банката е остварен во работењето со домашна ефективна, додека работењето со странска ефективна бележи благо намалување кое се должи пред сè на прекилот на работењето со одредени странски валути (норвешки и шведски круни).

Во текот на 2023 година, остварен е бруто-промет на Централниот трезор на Банката во износ од 5,4 милијарди евра. Банката вкупно обработи 313.000 вредносни пратки, што е речиси на исто ниво во однос на 2022 година.

Забележано е зголемување од 6,1 % на вкупниот промет од опслужувањето на банкоматите во сопственост на Банката во однос на 2022 година. Вкупниот дневен пазар на нефинансиските правни лица обработен и уплатен преку трезорот на Банката, во текот на 2023 година изнесуваше во просек околу 40 % од вкупниот дневен пазар уплатен од правните лица во Банката.

**НЛБ Банка
АД Скопје
Годишен
извештај
2023 година**

**Профил
на Банка**

Клучни показатели

**Годишен
извештај
за работењето
на Банка**

Макроекономско
окружување
Финансиски резултати
Работа со население
Работа со правни
лица
Платен промет
Финансиски пазари
Управување
со ризици

**Финансиски
извештаи**

Биланс на успех
Извештај за
сеопфатна добивка
Извештај за
финансиска состојба
Извештај за промени
на капиталот
Извештај за
паричниот тек
Парични средства
и парични
еквиваленти

Содржина

Платен промет во земјата и странство

Во делот на домашниот платен промет со 31.12.2023 година реализирани се 58,4 милиони трансакции во меѓубанкарскиот платен промет, што претставува годишен раст од 4,4 % (31.12.2022: 55,9 милиони трансакции).

Во 2023 година е остварен девизен платен промет со странство во износ од 3,3 милијарди евра или за 7,4 % помалку во однос на 2022 година, како резултат на пад на прометот кај ностро и лоро дознаките, додека од аспект на бројот, пораст бележат лоро и ностро дознаките на физички лица и лоро дознаките на правни лица.

Табела 10. Дознаки

	12/31/2022	12/31/2023	Промена 2023/2022	
Ностро дознаки				
Промет (во мил.ЕУР)	1.735,0	1.536,4	-198,6	-11,4%
Физички лица	47,0	64,7	17,7	37,7%
Правни лица	1.688,0	1.471,7	-216,3	-12,8%
Број на ностро дознаки	70.612	69.766	-846	-1,2%
Физички лица	9.578	10.399	821	8,6%
Правни лица	61.034	59.367	-1.667	-2,7%
Лоро дознаки				
Промет (во мил.ЕУР)	1.789,3	1.728,5	-60,8	-3,4%
Физички лица	204,9	195,3	-9,6	-4,7%
Правни лица	1.584.4	1.533,2	-51,2	-3,2%
Број на лоро дознаки	154.097	160.096	5.999	3,9%
Физички лица	87.626	92.772	5.146	5,9%
Правни лица	66.471	67.324	853	1,3%

Платен промет во земјата

Во рамките на платниот промет во земјата беа извршени бројни надградби и доработки со цел одржување стабилност и сигурност на информативниот систем на Банката и целокупната размена на податоци. За непречено функционирање и тек на процесите на Банката при извршување на финансиските трансакции што произлегуваат од сите модули и различни организациони единици се креираше механизам со нотификации и аларми со кој успешно се менаџираше.

Врз основа на објавените податоци од НБРСМ, за периодот од 01.01.2023 до 30.09.2023 година процентуалното учество на НЛБ Банка АД Скопје

по број на реализирани трансакции изнесува 19 %, а по вредност, учеството изнесува 9 % во вкупниот платен промет во РС Македонија.

Во 2023 година продолжи трендот на постојан пораст на корисниците на пензии преку НЛБ Банка АД Скопје и годината заврши со 80.380 **пензионери** и учество од 23,97 %. Вкупната вредност на исплата на пензии во НЛБ Банка за цела 2023 година е 16.515.290.805 денари во споредба со 2022 година кога вредноста изнесуваше 15.686.266.786 денари.

Во врска со исплатата на корисници на права од **социјална заштита** Банката има околу 43.000 корисници. Вкупната вредност на исплатена социјална помош за 2023 година изнесува 3.610.998.927 денари (2022 година: 3.290.336.854 денари).

Платен промет со странство

Во текот на изминатата година во Банката се работеше активно на два големи процеси, усогласување со Законот за платежни услуги и платни системи и миграција кон новиот SWIFT стандард ISO20022.

Во март 2023 година, Банката ја помина успешно првата фаза на миграција кон стандардот ISO20022 на SWIFT. Успешно се примаат/испраќаат swift-пораки со новиот MX формат од/кон сите банки кои го користат новиот стандард преку техничко решение за транслатирање на пораките. На крај на 2023 година, Банката преку групациско барање доби предлог за целосна миграција кон ISO20022 и системско решение за кое ќе следуваат активни работилници со цел полесен, целосен премин на стандардот во ноември 2024 година.

Банката очекува оваа функционалност за навремено известување до клиентите за статусот на извршеното плаќање во странство да понуди повисок квалитет на услугите кон клиентите и да биде значајна конкурентска предност над другите банки во земјата.

Во рамките на платниот промет со странство беа извршени многу надградби и системски доработки со цел одржување долгорочна стабилност и сигурност на информативниот систем, како и на решенија за автоматизација на процеси, на пр. побарувања за OUR-трошоци кај девизните приливи (лоро дознаки).

Врз основа на објавените податоци од НБРСМ, во 2023 година, процентуалното учество на НЛБ Банка АД Скопје во вкупниот промет со странство во Република Северна Македонија изнесува 13,78 %, во вкупниот прилив од странство 14,00 % и во вкупниот одлив во странство 13,56 %.

**НЛБ Банка
АД Скопје
Годишен
извештај
2023 година**

**Профил
на Банка**

Клучни показатели

**Годишен
извештај
за работењето
на Банка**

Макроекономско
окружување
Финансиски резултати
Работа со население
Работа со правни
лица
Платен промет
Финансиски пазари
Управување
со ризици

**Финансиски
извештаи**

Биланс на успех
Извештај за
сеопфатна добивка
Извештај за
финансиска состојба
Извештај за промени
на капиталот
Извештај за
паричниот тек
Парични средства
и парични
еквиваленти

Содржина

Шахот во светот на децата.

Соработка со Шаховска
федерација

**Шахот
го гради
тимскиот дух
и ја зајакнува
индивиду-
алноста.**

Финансиски пазари

Управување со ликвидноста

Во текот на 2023 година, Банката управуваше со денарската и девизната ликвидност согласно со законските и подзаконските акти коишто го регулираат управувањето со ликвидносен ризик и актите коишто важат на ниво на НЛБ Групацјата, притоа почитувајќи ги дефинираните регулаторни и интерни лимити за изложеност кон ликвидносниот ризик.

Слободните средства се пласираа во хартии од вредност издадени од НБРСМ (благајнички записи), од Министерството за финансии на Република Северна Македонија (државни обврзници), хартии од вредност издадени од земјите на ЕУ и САД (странски државни записи и обврзници), и преку монетарните инструменти на НБРСМ (депозити преку ноќ и седумдневни депозити). Видот, начинот и инструментите кои се користени за пласирање на вишокот средства се утврдени во зависност од тековната и очекувана рочна структура на средствата и обврските на краток и на долг рок, ризикот на инструментите и движењата на каматните стапки на пазарите на пари и хартии од вредност.

Обврската за издвојување на задолжителната резерва на Банката во денари и во девизи се исполнуваше на редовна основа во периодот од 1.1. до 31.12.2023 година. Показателите за структурна ликвидност, вклучувајќи ги и показателите согласно со Basel III - LCR (Liquidity Coverage Ratio) и NSFR (Net Stable Funding Ratio), во текот на 2023 година се одржуваа над пропишаните минимални нивоа, што укажува на континуирано стабилна и висока ликвидна позиција на Банката во текот на целата година.

Кредитни извори на финансирање

Во текот на 2023 година, Банката продолжи со континуирано следење и сервисирање на обврските по склучените кредитни аранжмани со домашните и странските кредитори, како и со повлекување нови средства за финансирање на инвестициони проекти и за обртни средства. Во текот на годината, по одделни кредитни линии отплатени се 8.253 илјади евра, а повлечени се средства во вкупен износ од 18.647 илјади евра. Дополнително, Банката изврши предвремена отплата на субординиран заем од НЛБ д.д. Љубљана во износ од 11.000 илјади евра, по што состојбата на кредитните обврски на Банката на 31.12.2023 година се намали за околу 1,0 % во однос на претходната година.

Исто така, во 2023 година, Банката склучи Рамковен договор за учество во програмата за кредитирање на мали и средни претпријатија (МСП), средно пазарно капитализирани претпријатија (MID-CAP компании) и зелена транзиција од кредитната линија на ЕИБ 7 во износ од 100.000.000 евра со Развојната банка на Северна Македонија (РБСМ):

Во 2023 година се повлечени средства од следните кредитни линии:

- Европска банка за обнова и развој (ЕБОР) – од кредитната линија SME Competitiveness Support Programme во вкупен износ од 2.947 илјади евра, наменети за понатамошно финансирање на инвестиции на правни лица во индустриски објекти, опрема, софтвер, унапредување на менаџмент-системите на претпријатието или општа надградба која е креирана за унапредување на една или повеќе директиви на ЕУ во областа на заштитата на животната средина, безбедноста на вработените и квалитетот и безбедноста на производите,

7.961 мил. денари

номинална вредност во државни обврзници

1.611 мил. денари

благајнички записи

53,3 мил. евра

во македонски еврообврзници

64,1 мил. евра

во американски, германски, белгиски и холандски државни записи

6,7 мил. евра

во странски државни обврзници (словенечки државни обврзници)

**НЛБ Банка
АД Скопје
Годишен
извештај
2023 година**

**Профил
на Банка**

Клучни показатели

**Годишен
извештај
за работењето
на Банка**

Макроекономско
окружување
Финансиски резултати
Работа со население
Работа со правни
лица
Платен промет
Финансиски пазари
Управување
со ризици

**Финансиски
извештаи**

Биланс на успех
Извештај за
сеопфатна добивка
Извештај за
финансиска состојба
Извештај за промени
на капиталот
Извештај за
паричниот тек
Парични средства
и парични
еквиваленти

Содржина

како и инвестиции во технологии со високи перформанси;

- Развојна банка на Република Северна Македонија (РБСМ) – една транша од кредитната линија на ЕИБ 4 во вкупен износ од 700 илјади евра (воедно е направена и една реалокација во износ од 300 илјади евра), и три транши од кредитната линија ЕИБ 7 во вкупен износ од 15.000 илјади евра, наменети за финансирање на обртни средства и инвестициони проекти.

Комисионо работење

Во текот на 2023 година, Банката продолжи со спроведување на проектот „Самовработување со кредитирање“, како активна мерка за самовработување што се спроведува од Агенцијата за вработување на Република Северна Македонија, по склучен договор со Развојната банка на Северна Македонија од мај 2008 година.

Во текот на целата година, Банката посредуваше во финансирањето со средства од Македонската развојна фондација за претпријатија и Земјоделскиот кредитен дисконтен фонд, за потребите на Штедилница „Можности“.

Девизен пазар

Во 2023 година Банката оствари вкупен промет на девизниот пазар во државата од 3,6 милијарди УСД (2022: 3,6 милијарди УСД) реализиран преку 82.665 трансакции (2022: 85.087), што претставува еднаков промет во однос на 2022 година (зголемување од 0,6 %). Најголем дел од прометот на Банката на девизниот пазар се однесува на купопродажба на евро валута, со процентуално учество од 66,6 % кај купувањето и 90,40 % кај продажбата. Пазарното учество на Банката на девизниот пазар заклучно со 31.12.2023 година изнесува 21,7 %.

Во 2023 година реализиран е откуп во износ од 752 милиони евра (2022: 762 милиони евра), што претставува 47,2 % од вкупно извршениот откуп на девизи од овластени менувачи од страна на банките во државата.

На меѓубанкарскиот девизен пазар, Банката и во 2023 година успешно ја извршуваше улогата на овластен поддржувач на пазарот, преку активно учество со стабилни котации и на страната на понудата и на страната на побарувачката. Во 2023 година, Банката реализираше учество од 40,4 % во вкупниот промет на меѓубанкарскиот девизен пазар во државата.

На меѓубанкарскиот девизен пазар беа истргувани 1,6 милијарди евра (2022: 1,96 милијарди евра) преку 8.660 трансакции на купопродажби (2022: 10.667)

Тргување со хартии од вредност за сметка на клиенти на Банката

Во 2023 година, Банката за сметка на клиентите запиша 8.879,1 милион денари државни хартии од вредност, што претставува намалување од 52,0 % во однос на 2022 година кога е запишан износ од 18.486,9 милиони денари. Од вкупниот износ, 14,6 % (1.295,7 милиони денари) се остварени при аукцирање со државни обврзници, а 85,4 % (7.583,4 милиони денари) при аукцирање со државни записи.

Фондови низ бројки

Инвестициски фондови

3.100
мил. МКД
вкупни средства

Пензиски фондови

61.350
мил. МКД
вкупни средства

НЛБ Банка
АД Скопје
Годишен
извештај
2023 година

Профил
на Банка

Клучни показатели

Годишен
извештај
за работењето
на Банка

Макроекономско
окружување
Финансиски резултати
Работа со население
Работа со правни
лица
Платен промет
Финансиски пазари
Управување
со ризици

Финансиски
извештаи

Биланс на успех
Извештај за
сеопфатна добивка
Извештај за
финансиска состојба
Извештај за промени
на капиталот
Извештај за
паричниот тек
Парични средства
и парични
еквиваленти

Содржина

Старателски и брокерски услуги

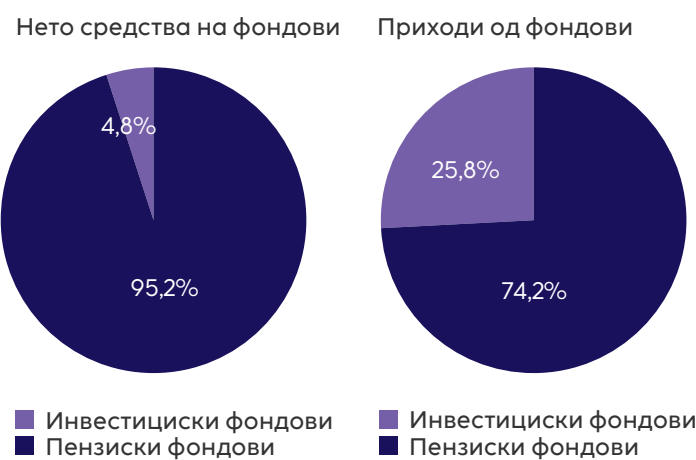
Старателски услуги

Во текот на годината, Банката вршеше старателски услуги за инвестициски и пензиски фондови, за нерезиденти кои тргуваат на македонскиот пазар на хартии од вредност и за домашни клиенти кои инвестираат во странски хартии од вредност.

Како банка чувар на имот, Банката врши услуги на два пензиски фонда, а како депозитарна банка, на десет инвестициски фондови.

Вкупните приходи што Банката ги оствари од инвестициските фондови во 2023 година изнесуваат 5,9 милиони денари, што претставува пораст од 4,2 % во однос на приходите остварени во 2022 година (2022: 5,7 милиони денари), додека пак вкупните приходи од пензиски фондови остварени во 2023 година изнесуваат 17,0 милиони денари или за 3,6 % помалку во однос на 2022 година (2022: 17,7 милиони денари).

Графикон 7. Средства и приходи од фондови (учество)

Брокерски услуги

Вкупниот промет во класичното тргување на Македонската берза во 2023 година изнесува 2,9 милијарди денари, што претставува намалување на прометот на Берзата од 37,61 % во споредба со претходната година, а притоа бројот на трансакции на Берзата оствари пад од 30,7 % во однос на 2022 година. Падот на прометот на Берзата е резултат на ограничената палета на финансиски инструменти кои се нудат за тргување на домашниот пазар на капитал. Истовремено, домашните инвеститори се ориентираат сè поактивно на странските пазари поради изразената динамика во ценовните движења и високиот промет.

Цената на индексот МБИ-10 на Македонската берза, сепак, оствари пораст од 8,2 % во 2023 година во однос на 2022 година, најмногу поради веста за намерата за преземање на една од страна на друга домашна банка. Доминантно учество во тргувањето во 2023 година, и на куповна и на продажна страна, имаа домашните правни и физички лица.

Пазарното учество на Банката преку Службата за услуги со хартии од вредност во класичниот промет на Берзата се зголеми за 0,9 % во однос на претходната година и изнесува 7,5 % и покрај падот на прометот на Берзата од 37,6 % во 2023 година. Притоа пазарното учество на Службата во остварени блок-трансакции изнесува 16,6 %, благодарение на реализираната најголема блок-трансакција од страна на Службата на Берзата во 2023 година.

Во 2023 година, учеството на прометот остварен на странски пазари на Службата за услуги со хартии од вредност во целокупниот остварен промет на пазарните учесници изнесува 13,9 %, односно има раст од 2,2 % во однос на претходната година. Заклучно со 31.12.2023 година, 305 клиенти имаат потпишано договор со Банката за овие услуги, при што вкупно остварениот промет изнесува 407 милиони денари. Вкупната вредност на портфолиото во странски хартии од вредност, што

Македонска берза 31.12.2023

Вкупен промет на МБ (класично тргување):

2,9 милијарди МКД

Пазарно учество на Банката:

7,5%

Странски пазари 31.12.2023

Вкупен промет:

407 мил. МКД

Вредност на портфолио на странски ХВ:

1.224 мил. МКД

Банката го чува за сметка на клиентите со состојба 31.12.2023 година, изнесува 1.223,6 милиони денари (2022: 631,7 милиони денари) т.е. речиси двојно повеќе од минатата година, благодарение на зголемениот интерес за должнички инструменти, пред сè еврообврзници. Портфолиото од домашни хартии од вредност кое Банката го чува за клиентите нерезиденти изнесува 410 милиони денари.

**НЛБ Банка
АД Скопје
Годишен
извештај
2023 година**

**Профил
на Банка**

Клучни показатели

**Годишен
извештај
за работењето
на Банка**

Макроекономско
окружување
Финансиски резултати
Работа со население
Работа со правни
лица
Платен промет
Финансиски пазари
Управување
со ризици

**Финансиски
извештаи**

Биланс на успех
Извештај за
сеопфатна добивка
Извештај за
финансиска состојба
Извештај за промени
на капиталот
Извештај за
паричниот тек
Парични средства
и парични
еквиваленти

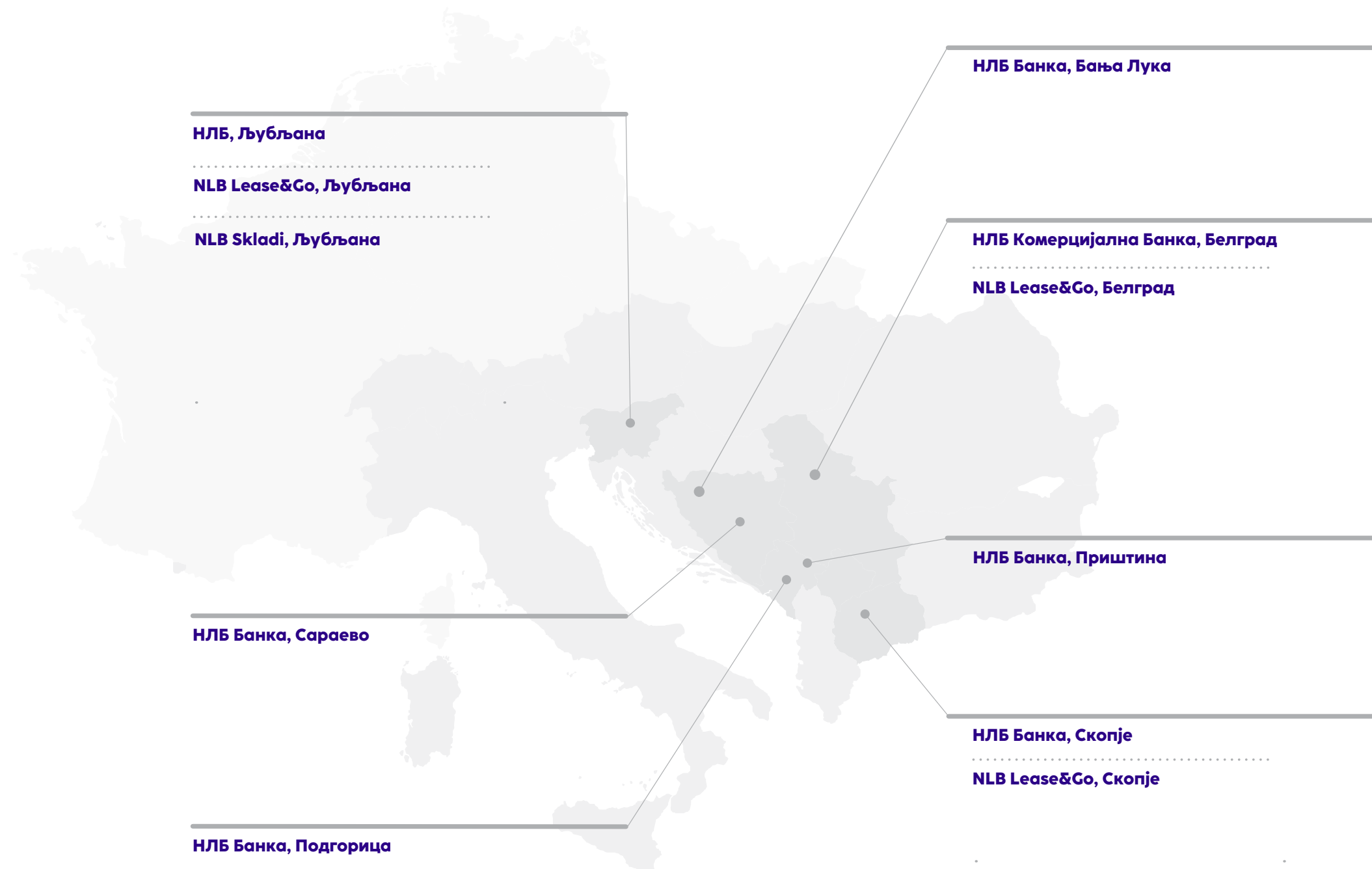
Содржина

Интрагрупациски услуги

Стандардот за интрагрупациски услуги во НЛБ Групацијата е наменет за сите членки на Групацијата кои добиваат или даваат услуги во рамки на Групацијата преку Линии за компетентност, Групациски проекти, Центри за компетентност, Центри за извонредност и Групациски функции.

НЛБ Банка АД Скопје во рамки на Стандардот за интрагрупациски услуги на НЛБ Групацијата согласно со групацискиот Master Service Framework Agreement (MSFA) и индивидуалните договори што произлегуваат од MSFA извршува групациски услуги на независна валидација и управување со податоците и обезбедува поддршка во областа

на картичното работење за сите банки од НЛБ Групацијата преку Центарот за групациски функции.

**НЛБ Банка
АД Скопје
Годишен
извештај
2023 година**

**Профил
на Банка**

Клучни показатели

**Годишен
извештај
за работењето
на Банка**

Макроекономско
окружување
Финансиски резултати
Работа со население
Работа со правни
лица
Платен промет
Финансиски пазари
Управување
со ризици

**Финансиски
извештаи**

Биланс на успех
Извештај за
сеопфатна добивка
Извештај за
финансиска состојба
Извештај за промени
на капиталот
Извештај за
паричниот тек
Парични средства
и парични
еквиваленти

Содржина

Управување со ризици

Банката применува висококонзервативна политика на антиципирање на ризиците во работењето, преку одржување ефикасен систем на интегрирано управување со ризиците. Тоа овозможува да оствари висока наплатливост на пласманите, задоволително ниво на капитална адекватност, заштита од непредвидени случувања и евентуални закани за неостварување на планираната политика. Во текот на годината, Банката ја ревидираше Стратегијата за преземање и управување со ризиците и политиките од областа на управување со ризици и направи усогласување со стандардите за управување со ризици усвоени од НЛБ д.д.

Управување со кредитен ризик и квалитет на кредитното портфолио

Управувањето со кредитниот ризик вклучува постојана анализа на кредитното портфолио на Банката, во поглед на секторската диверзификација и концентрацијата на портфолиото, анализа и оценка на финансиските перформанси на клиентите, следење на редовноста во исполнувањето на обврските од клиентите и примена на задоволително ниво на резервации за пласманите.

Вкупната изложеност на Банката (портфолио на кое се пресметуваат резервации), во 2023 година се намали за 1.352,2 милиони денари и изнесува 94.859,6 милиони денари (2022: 96.211,8 милиони денари). Стапката на покриеност на пласманите со издвоени резервации е намалена за 0,5 п.п. и изнесува 5,1 % (2022: 5,6 %).

Учеството на А и Б пласманите во вкупното портфолио на кое се пресметуваат резервации на крајот на 2023 година изнесува 96,2 % (2022: 95,7 %). Учеството на нефункционалните кредити во вкупните кредити во 2023 година е 3,7 % (2022: 4,2 %). Покриеноста на пласманите класификувани во В, Г и Д ризична категорија со вкупно издвоените резервации изнесува 134,4 % (2022: 130,5 %).

Кредитно портфолио 31.12.2023

Портфолио на кое се пресметуваат резервации:

**94.859,6
мил.МКД**

Учество на А и Б пласмани:

96,2%

Учество на нефункционални кредити:

3,7 %

Покриеност со резервации:

5,1 %

Покриеност на В, Г и Д пласмани:

134,4 %

**НЛБ Банка
АД Скопје
Годишен
извештај
2023 година**

**Профил
на Банка**

Клучни показатели

**Годишен
извештај
за работењето
на Банка**

Макроекономско
окружување
Финансиски резултати
Работа со население
Работа со правни
лица
Платен промет
Финансиски пазари
Управување
со ризици

**Финансиски
извештаи**

Биланс на успех
Извештај за
сеопфатна добивка
Извештај за
финансиска состојба
Извештај за промени
на капиталот
Извештај за
паричниот тек
Парични средства
и парични
еквиваленти

Содржина

Управување со некредитни ризици

Банката има воспоставено политики за следење на некредитните ризици. Во Банката се следат и управуваат ликвидносен, валутен, каматен, оперативен, правен, стратегиски и репутациски ризик, а истовремено се следи и управува сигурноста на информативниот систем.

Управување со ликвидносен ризик

Во 2023 година, изложеноста на ликвидносен ризик се следеше на редовна основа. Оперативната и структурната ликвидност се движеа во рамките на утврдените лимити и нивоа на предупредување. Во текот на 2023 година, на месечна основа беа спроведени стрес-тестови на изложеноста на Банката на ликвидносен ризик, кои укажуваат на висока и стабилна ликвидносна позиција на Банката. Согласно со резултатите од спроведеното стрес-тестирање на ликвидносниот ризик, Банката има доволно CBC (counterbalancing capacity) и приливи за да ги покрие одливите и да преживее период од 3 месеци во услови на adverse комбинирано стресно сценарио; притоа Банката реализира ликвидносен вишок. Ликвидносната позиција во текот на 2023 година овозможуваше навремено и непречено сервисирање на обврските на Банката.

Управување со валутен ризик

Управувањето со валутниот ризик се однесува на постојано следење на нето-изложеноста на Банката по одделни валути и агрегатно, притоа одржувајќи оптимално ниво на потребни средства со купување и продажба на девизи. Изложеноста на Банката на валутен ризик се следи на дневна основа со следење на реализацијата во однос на поставените лимити по одделна валута и на агрегатна основа. Во текот на 2023 година, Банката се придржуваше кон поставените лимити

за валутен ризик (лимит: +/- 30 % од основниот капитал).

Вкупната отворена девизна позиција пресметана на нето-основа на 31.12.2023 година, претставува долга позиција во износ од 157 милиони денари, односно 1,17 % од основниот капитал на Банката. Најголем дел од отворената девизна позиција потекнува од позицијата во евра валута, која е долга позиција и изнесува 56 милиони денари, односно 0,42 % од основниот капитал на Банката. Во 2023 година, на годишна основа беа спроведени стрес-тестови на изложеноста на Банката на валутен ризик, при што со примена на најконзервативното сценарио адекватноста на капиталот е на стабилно и на задоволително ниво.

Управување со каматен ризик

Активностите на Банката во однос на управувањето со каматниот ризик се однесуваат на оптимизација на економската вредност на капиталот и нето-каматните приходи во однос на промената на пазарните каматни стапки, кои се конзистентни со деловната стратегија на Банката. Од аспект на сензитивноста на економската вредност на капиталот, Банката ја следи изложеноста на каматен ризик со примена на методологија за управување со каматен ризик, која вклучува: пресметка и распределба на „Core“ депозитите по видување во соодветни рочни блокови, во период од десет години и дополнителни елементи во управувањето со каматен ризик (нефункционална изложеност, вонбилансна изложеност, стапка на предвремено враќање на кредити и автоматски опции). Банката ја следи изложеноста на каматен ризик врз основа на 6 регулаторно пропишани сценарија (паралелен шок нагоре +200 бп / 400 бп; паралелен шок надолу -200 бп / 400 бп; стрмен шок; надолан шок; шок на краткорочни стапки нагоре и шок на краткорочни стапки надолу). Вкупната изложеност на Банката на каматен ризик ја претставува најголемата негативна вредност на EVE (Economic Value of Equity) показателот од регулаторно пропишаните сценарија. Вкупната изложеност на Банката на каматен ризик, на 31.12.2023 година

Показатели на каматен ризик

31.12.2023
EVE (Economic Value of Equity):

5,5 %

NII-индикатор:

3,3 %

Вкупна пондерирана вредност/
Сопствени средства:

13,6 %

изнесува 739 милиони денари, односно 5,48 % од основниот капитал на Банката, врз основа на вредноста на EVE-показателот во сценариото паралелен шок надолу -200 бп/400бп.

Од аспект на сензитивноста на нето-каматните приходи, Банката го мери влијанието на промената на каматните стапки врз нето-каматниот приход за период од една година, под претпоставка за паралелно зголемување на пазарните каматни стапки за 100 базични поени. Показателот за сензитивноста на нето-каматните приходи на Банката (NII-индикаторот), на 31.12.2023 година изнесува 444 милиони денари, односно 3,29 % од основниот капитал на Банката.

Во рамките на управувањето со каматен ризик, Банката ја пресметува и следи изложеноста на „credit spread“ ризикот (CSRBB), кој претставува ризик од промена на вредноста на должничките хартии од вредност како резултат на промени на кредитната маргина на пазарот. Изложеноста на Банката на „credit spread“ ризикот (FV-OCI портфолио), на 31.12.2023 година изнесува 55 милиони денари, односно 0,41 % од основниот

**НЛБ Банка
АД Скопје
Годишен
извештај
2023 година**

**Профил
на Банка**

Клучни показатели

**Годишен
извештај
за работењето
на Банка**

Макроекономско
окожување
Финансиски резултати
Работа со население
Работа со правни
лица
Платен промет
Финансиски пазари
Управување
со ризици

**Финансиски
извештаи**

Биланс на успех
Извештај за
сеопфатна добивка
Извештај за
финансиска состојба
Извештај за промени
на капиталот
Извештај за
паричниот тек
Парични средства
и парични
еквиваленти

Содржина

капитал на Банката; изложеноста на Банката на „credit spread“ ризикот (FV-OCI и AC-портфолио), на 31.12.2023 година изнесува 244 милиони денари, односно 1,81 % од основниот капитал на Банката.

Показателот вкупна пондерирана вредност/ сопствени средства, во текот на целата 2023 година беше во рамките на пропишаниот лимит од 20 % од сопствените средства на Банката, во согласност со Одлуката на НБРСМ за управување со ризикот од промена на каматните стапки во портфолиото на банкарски активности. Показателот вкупна пондерирана вредност/сопствени средства, на 31.12.2023 година изнесува 13,57 % од сопствените средства на Банката.

Врз основа на месечно следење на исполнувањето на лимитите за изложеност на каматен ризик, утврдено е дека во текот на 2023 година, пресметаните BPV и CSRBB-показатели, NII-индикаторот и сите останати показатели дефинирани во Политиката за управување со каматен ризик се во рамките на пропишаните лимити.

Во 2023 година, на месечна основа беа спроведени стрес-тестови за изложеноста на Банката на каматен ризик, во рамките на пропишаните сценарија согласно со Методологијата за управување со каматен ризик. Притоа, добиените резултати од спроведените стрес-тестирања укажуваат на релативно ниска до умерена чувствителност на Банката на промените на пазарните каматни стапки. Изложеноста на Банката на каматен ризик е на стабилно умерено ниво.

Управување со оперативен ризик

Управувањето со оперативните ризици подразбира систем за евидентирање, следење, контрола и справување со потенцијални и реални штетни настани кои потекнуваат од тековното работење на Банката или од надворешните фактори и имаат негативен ефект врз финансискиот резултат.

Во текот на 2023 година, Банката ја ревидираше Политиката за управување со оперативните ризици. Активно се следеа и евидентираа штетните настани од областа на оперативните ризици и се изготвија извештаи кои беа презентирани до органите на Банката (Одбор за управување со ризик и Комисија за оперативни ризици). Нето-загубата од оперативни ризици во текот на 2023 година беше во рамките на утврдениот лимит за толеранција и апетитот за ризик на Банката. Во текот на 2023 година, Банката спроведе оценка на чувствителноста на оперативни ризици со висок финансиски ефект и ниска фреквенција преку метод на сценарио-анализа. Анализата ги опфати следниве оперативни ризици: внатрешен криминал (голема кражба од вработен), надворешен криминал, испад на core banking системот, елементарна непогода (поплава, пожар, земјотрес), напади преку дигиталниот простор и/или внатрешни напади со користење на ИТ-средства, ризик за сигурноста на ИТ, ризик од големи регулаторни казни и ризик од грабеж на возило кое врши транспорт на пари. Врз основа на спроведената анализа на чувствителноста на овие ризици, констатирано е дека не е потребна проверка на контролните механизми или воведување дополнителни мерки за намалување на оперативните ризици со висок ефект врз солвентноста и профитабилноста на Банката и ниска фреквенција.

Во текот на 2023 година, Банката исто така спроведе и проценка на ризикот од користење на услуги од надворешни лица. Користење на услуги од надворешни лица значи аранжман во која било форма помеѓу Банката и давател на услуги со кои тој давател на услуги го извршува процесот, услугата или активноста што инаку би ја презела Банката.

Проценката опфати вкупно 13 провајдери и 27 функции, од кои 21 функција се оценети како критични функции.

НЛБ Банка АД Скопје Годишен извештај 2023 година

Профил на Банка

Клучни показатели

Годишен извештај за работењето на Банка

Макроекономско
окружување
Финансиски резултати
Работа со население
Работа со правни
лица
Платен промет
Финансиски пазари
Управување
со ризици

Финансиски извештаи

Биланс на успех
Извештај за
сеопфатна добивка
Извештај за
финансиска состојба
Извештај за промени
на капиталот
Извештај за
паричниот тек
Парични средства
и парични
еквиваленти

Содржина

Управување со капиталот и адекватноста

Согласно со Законот за банки, банките се должни да одржуваат:

- стапка на редовен основен капитал (CET1 ratio) мин. 4,5 %;
- стапка на основен капитал (T1 ratio) мин. 6 %;
- вкупна стапка на адекватност на капиталот (Total capital ratio) мин. 8 %.

Дополнително, гувернерот на НБРСМ може да пропише повисоки стапки од наведените во претходниот став, доколку е тоа потребно поради природата, видот и обемот на активностите што ги врши Банката и ризиците на кои е изложена како резултат на тие активности, вклучувајќи и ризици што произлегуваат од макроекономското опкружување, базирано на спроведување на годишен супервизорски преглед и процес на евалуација (Supervisory Review and Evaluation Process – SREP-Столб 2).

Супервизорската оценка за минималното потребно ниво на капитал се темели на оценката на севкупниот профил на ризик на Банката, кој опфаќа оценка на деловниот модел на Банката, корпоративното управување во Банката, ликвидносната состојба во Банката и ризиците врз капиталната позиција на Банката (најмалку кредитниот ризик, оперативниот ризик, валутниот ризик и ризикот од промена на каматните стапки на портфолиото на банкарски активности). Најмалку еднаш годишно, НБРСМ врши преоценка на минималното потребно ниво на капитал за Банката, коешто се однесува за наредната година. Врз основа на супервизорска оцена на профилот на ризик на Банката, НБРСМ утврди додаток од 3,25 процентни поени над минималното законски утврдено ниво на адекватност на капиталот, така што Банката беше должна да ја одржува адекватноста на капиталот на ниво повисоко од 11,25 % во текот на 2023 година.

Во текот на 2023 година, Банката беше должна да ги одржува заштитните слоеви на капиталот и тоа:

- **заштитен слој за зачувување на капиталот**, со стапка од 2,5 % од активата пондерирана според ризиците;
- **заштитен слој за системски значајна банка**, со стапка од 2,0 % од активата пондерирана според ризиците. Заштитниот слој за системски значајна банка се одредува еднаш годишно од страна на НБРСМ најдоцна до 30 април и тој може да се движи од 1 % до 3,5 % од активата пондерирана според ризиците;
- **противцикличен заштитен слој** на капиталот од 0,5 % (од август 2023 год.);
- **системски заштитен слој** дефиниран како процент од ризично пондерираната актива проценета од страна на НБРСМ за сите банки, или пак за секоја поединечно и може да се движи од 1 % до 3 % од ризично пондерираната актива. Системски заштитниот слој во моментов не е применлив за Банката (0 %).

Табела 11: НЛБ Банка АД Скопје, моментални минимални барања (Столб 1, Столб 2 и вкупен износ на заштитни слоеви на капиталот)

		2022	2023
Столб 1	Редовен основен капитал	4,50%	4,50%
	Основен капитал	6,00%	6,00%
	Вкупен капитал	8,00%	8,00%
Столб 2	Вкупен капитал	3,25%	3,25%
SREP капитално барање	Редовен основен капитал	-	7,75%
	Основен капитал	-	9,25%
	Вкупен капитал	11,25%	11,25%
Заштитни слоеви на капиталот			
	Редовен основен капитал	2,50%	2,50%
Заштитен слој за зачувување на капиталот	Редовен основен капитал	2,00%	2,00%
Заштитен слој за системски значајни банки	Редовен основен капитал	0,00%	0,50%
Противцикличен заштитен слој	Редовен основен капитал	0,00%	0,00%
Системски заштитен слој	Редовен основен капитал	9,00%	12,75%
	Основен капитал	10,50%	14,25%
Вкупна стапка на адекватност на капиталот	Вкупен капитал	15,75%	16,25%
	Вкупен капитал + менаџмент додаток	16,25%	16,75%

**НЛБ Банка
АД Скопје
Годишен
извештај
2023 година**

**Профил
на Банка**

Клучни показатели

**Годишен
извештај
за работењето
на Банка**

Макроекономско
опкружување
Финансиски резултати
Работа со население
Работа со правни
лица
Платен промет
Финансиски пазари
Управување
со ризици

**Финансиски
извештаи**

Биланс на успех
Извештај за
сеопфатна добивка
Извештај за
финансиска состојба
Извештај за промени
на капиталот
Извештај за
паричниот тек
Парични средства
и парични
еквиваленти

Содржина

Минималното ниво на капитал (изразено преку стапката на адекватност на капиталот) кое Банката требаше да го одржува во периодот од 31.01.2023 до 31.07.2023 година изнесуваше 15,75 %, а од 01.08.2023 до 31.12.2023 година изнесуваше 16,25 %. Со вклучување на интерниот менаџмент додаток / апетитот за ризик на Банката од 0,5 % соодветно го зголемува минимално пропишаното ниво на капитал на Банката.

На 31.12.2023 година стапката на адекватност на капиталот на Банката изнесуваше 18,89 % (2022: 18,15 %). Банката ги исполни регулаторните барања за минималните законски пропишани стапки на адекватност на капиталот, вклучително и барањата за одржување на заштитните слоеви на капиталот, како и капиталниот додаток согласно со супервизорската оценка од НБРСМ за минималното потребно ниво на капитал (табела 11).

Сопствените средства на Банката во 2023 година забележаа годишен раст од 1.070 милиони денари, во голем дел како резултат на вклучениот дел од добивката остварена во 2023 година (во износ од 965 милиони денари) во пресметката на редовниот основен капитал, по претходна добиена согласност од страна на НБРСМ.

Во 2023 година, согласно со Одлуката за употреба и распоредување на остварената добивка по Годишната сметка и финансиските извештаи на НЛБ Банка АД Скопје за 2022 година и акумулирана добивка од 2021 година донесена на Годишното собрание на акционери од Банката на 31.05.2023 година, нето-добивката во вкупен износ од 2.433,9 милиони МКД се распредели на дел за дивиденда во вкупен износ од 1.703,0 милиони МКД или 2.431,0 МКД по акција, дел во општ резервен фонд во износ од 550,9 милиони МКД и дел за задржана добивка за инвестициски вложувања во износ од 180,0 милиони МКД.

Вкупната ризично-пондерирана актива на Банката на 31.12.2023 година изнесуваше 87.630 милиони денари (2022: 85.303 милион денари) и е повисока за 2.327 милиони денари или 2,7 % во однос на претходната година како резултат на зголемување на активата пондерирана според кредитен ризик за 1.318 милиони денари, зголемување на активата пондерирана според оперативен ризик за 817 милиони денари, зголемување на активата пондерирана според валутен ризик за 160 милиони денари и речиси непроменета актива пондерирана според другите ризици.

Утврдување на интересен капитал ICAAP

Согласно со Методологијата за утврдување на профилот на ризичност на НЛБ Банка АД Скопје, во 2023 година беше спроведена анализа на профилот на ризичност на Банката. Врз основа на макроекономските очекувања, движењата во банкарскиот сектор, стратегијата за преземање и управување со ризици, спроведената идентификација на ризици согласно со обемот, нестабилноста и историските податоци во однос на загубите, клучните индикатори на ризикот, поставените лимити, спроведените стрес-тестови и професионалното мислење на членовите на т.н. експертска група во Банката, материјално значајни ризици врз профилот на ризичност на Банката имаат кредитниот ризик (вклучувајќи го и ризикот од концентрација, ризикот на индустрија и ризикот од кредитирање во странска валута), валутниот ризик, пазарниот ризик што произлегува од вложувањата во сопственички хартии од вредност, „credit spread“ ризикот, каматниот ризик и оперативниот ризик.

Согласно со Методологијата за утврдување на интерниот капитал на НЛБ Банка АД Скопје, во првото полугодие од 2023 година е направена пресметка на потребниот капитал за покривање на ризиците кои се идентификувани како материјално значајни ризици за 2023/2024 година. Според пресметката во економскиот пристап, вкупното капитално барање за покривање на ризиците изнесува 9.009 милиони денари. Показателот за интересен капитал со датум 31.12.2023 изнесува 168 % и е за 52 п. п. над интерното ниво.

НЛБ Банка АД Скопје Годишен извештај 2023 година

Профил на Банка

Клучни показатели

Годишен извештај за работењето на Банка

Макроекономско
окружување
Финансиски резултати
Работа со население
Работа со правни
лица
Платен промет
Финансиски пазари
Управување
со ризици

Финансиски извештаи

Биланс на успех
Извештај за
сеопфатна добивка
Извештај за
финансиска состојба
Извештај за промени
на капиталот
Извештај за
паричниот тек
Парични средства
и парични
еквиваленти

Управање со човечки ресурси

Во текот на 2023 година, грижата за луѓето и нивниот развој остана клучна стратешка определба на НЛБ Банка. Вниманието беше насочено кон континуирано градење на организациската култура, искуството на вработените, нивен постојан раст и развој и зацврстување на брендот на посакуван работодавач во современа бизнис-околина.

- Имајќи го предвид значењето на проектот за **градење на организациска култура**, опфатот на активностите беше значително проширен и сегментиран со цел да ја следи иницијалната намера за континуирано унапредување на културата во повеќе насоки:
- **Развој на лидерски компетенции „Leadership Journey“.** Како продолжение на започнатите активности во 2022 година, кога беше спроведена процена на лидерските компетенции на повеќе од 100 менаџери, во 2023 година се пристапи кон индивидуален фидбек на менаџерите и анализа на потребите врз основа на стекнатите заклучоци. Истовремено, имајќи ги предвид и останатите поврзани иницијативи, кон крајот на годината беа реализирани подготвителни чекори за поставување на индивидуални развојни планови (IDP) и поставување на структурирана програма за развој на лидерите во Q1 2024.
- **Промоција и втемелување на НЛБ-вредностите.** Во првата половина на годината беше спроведена сеопфатна кампања за запознавање со новите вредности идентификувани и визуелно поддржани од страна на самите вработени во претходната година (Се развиваме; Поттикнуваме претприемништво; Ги подобруваме животите). Под мотото **One month – one value** беа спроведени бројни активности за доближување и препознавање

на важноста на секоја поединечна вредност и разновидни иницијативи во кои имаа можност да се вклучат сите вработени. Дел од активностите вклучија: пренесување мотивациски пораки од страна на Групацискиот менаџмент, лични искуства и успешни приказни на вработените, тематски работилници, отворање на НЛБ Библиотека, наградни предизвици, хумани дела, грижа за здравјето преку вежби на работното место, итн.).

- **Breaking the silos.** Акцент беше ставен и на подобрување на комуникацијата и градење на позитивен тимски дух преку организација на 17 **тимбилдинг** активности со вклученост на вкупно 490 вработени. Притоа, дел од активностите се спроведоа во рамки на тимови (290 вработени), но дел и помеѓу вработени вклучени во различни интерсекторски процеси (200 вработени).
- **Психолошка сигурност** – Една од особено значајните области и иницијативи во рамки на проектот беше унапредување на психолошката сигурност и градењето култура на соработка која ќе резултира со високи перформанси преку отворен разговор и значајни интеракции. Имајќи ја предвид важноста на темата во секоја организација, највисокиот менаџмент активно работеше и дискутираше, а беше спроведен и мини прашалник за проверка на „пулсот“ на оваа тема, по што беа спроведени повеќе работилници во кои беа вклучени сите нивоа на менаџмент за воведување алатка која би го поддржала и олеснила ваквиот начин на комуникација **Greenline Conversations**. Тие беа прифатени со висок ентузијазам и позитивен фидбек, по што отпочна и електронска едукација наменета да ги зајакне концептите и стратегиите опфатени на работилниците.

- **Работна средина ориентирана кон иднината.** Имајќи го предвид развојот на окружувањето и новите дигитални начини на работа кои се наметнаа како секојдневие во изминатите години, овозможувањето соодветни алатки и интеракции се во особен фокус при грижата за вработените и олеснување на нивното секојдневно функционирање. Во 2023 година, преку соодветно лиценцирање и одржување работилници се посвети внимание на одредување **принципи за ефикасни состаноци** кон чија промоција и примена се планира да се пристапи веќе во почетокот на 2024 година.
- Тесно поврзани со организациската култура се и активностите за **градење бренд на посакуван работодавач** (employer branding) што остана клучен фокус и во 2023 година. Покрај продолжување на практиката за спроведување на мерење на брендот на работодавач со што се опфатени мислењата на надворешната и внатрешната јавност, дел од активностите реализирани во оваа област беа во делот на соработка со локалната заедница, а вклучуваа учество на локални и регионални саеми за работа, гостувања на вработените на НЛБ Банка како предавачи и панелисти на серија настани организирани од локалните факултети и други организации. Исто така, учество беше земено и на настан надвор од државата, на Факултетот за бизнис и економија во Љубљана, посветен на враќање на младиот потенцијал во земјата. Традиционално се одржа и летната програма за практиканство НЕЛА, во која беа вклучени над 20 деца на вработените во Банката. Дополнително, беше спроведен и проект на платена практика „meeter-greeter“ кој исто така вклучи повеќе од 20 млади луѓе. Бројот на спортски настани и учества на натпреварувања во 2023 година беше уште позначаен, вклучувајќи ги интерните спортски игри на НЛБ Банка, спортските игри на СФОМ,

**НЛБ Банка
АД Скопје
Годишен
извештај
2023 година**

**Профил
на Банка**

Клучни показатели

**Годишен
извештај
за работењето
на Банка**

Макроекономско
окружување
Финансиски резултати
Работа со население
Работа со правни
лица
Платен промет
Финансиски пазари
Управување
со ризици

**Финансиски
извештаи**

Биланс на успех
Извештај за
сеопфатна добивка
Извештај за
финансиска состојба
Извештај за промени
на капиталот
Извештај за
паричниот тек
Парични средства
и парични
еквиваленти

Содржина

НЛБ Групација и Бофосијада. Вработените учествуваа и во неколку маратони (Скопски маратон, Бизнес-трка, Color Run), а тим на НЛБ Банка се натпреваруваше и во 3x3 баскет лигата.

- Согласно со практиката, на крајот на 2022 година беше спроведено **мерење на ангажираноста на вработените** преку „Анкета за процена на ангажираноста“ по воспоставената методологија на Gallup. Респонзивноста на анкетата беше на највисоко ниво досега со учество на повеќе од 90 % од вработените. Во врска со тоа беа реализирани работилници од кои произлегоа значајни заклучоци и очекувања, понатаму вклучени во клучните перформанси на работењето (KPI) на менаџерите на Б-1 ниво и членовите на Управниот одбор, со цел да се даде поголем фокус на унапредувањето на ангажираноста. Ценејќи ја вредноста на мислењето на вработените, НЛБ Банка и во 2023 година продолжи со практиката за мерење на ангажираноста, по што во текот на 2024 година ќе бидат спроведени детални анализи и планови за развој.

Препознавајќи ја поврзаноста помеѓу културата, брендот на работодавач и ангажираноста на вработените и отпочнатиот генерален план кој ги адресира овие три области, во 2023 година се реализираа низа дополнителни активности поделени во 4 различни столбови, меѓу кои:

- **Зближување на нашите луѓе:** комуникациска кампања за социјални медиуми „Наши луѓе, наши приказни“; новогодишна забава за децата на вработените и новогодишна забава за вработените.
- **Тимски дух и енергија:** серија мини активности за одбележување на годишните времиња; одбележување на месецот на борба против рак на дојката со гости на панел-дискусија, одбележување на месецот на машкото здравје Мовембер.
- **Благодарност и благосостојба:** воведување флексибилно работно време и можност за порано заминување во петок; промена на кодексот на облекување во насока на помала

формалност; воведување на ден за роденден; персонализирана електронска честитка за роденден; подарок за новороденче; серија активности за одбележување на заедничките успеси како избор на „најколега“, крводарители со најголем број донации (вклучително и признание за Банката); Фестивал на одржливоста итн.

- **Вработување и воведување во компанијата:** аквизиција на нови кадри преку соработка со компании за неформална едукација, обезбедени LinkedIn recruiter лиценци, сертификација со Hogan алатка за процена; кафе за добредојде на новите вработени со членовите на УО.
- Гледајќи сеопфатно на **развојот на вработените и нивните компетенции**, Банката организираше низа активности кои претставуваа комбинација од класични обуки, електронско учење и менторство што заедно резултираше во спроведување на 391 обука, вкупно 42.202 часа обука, односно во просек 44,4 часа по вработен во Банката. Притоа, од 7.413 учества, 444, односно вкупно 4.673 часа, се во доменот на Data Management тренинзи.
- Како резултат на особените заложби за **задржување на вработените** и горенаведените спроведени активности за постојано унапредување на благосостојбата и искуството на вработените, вклучувајќи ги и соодветните мерки за следење на економската ситуација и растечката инфлација, Банката успеа да одржи ниска стапка на флукуација. Стапката на флукуација на доброволно заминати вработени во 2023 година изнесува 6,43 % и покажува пад во однос на стапката од 7,98 % во претходната година.
- Почнувајќи од крајот на 2022 година, во почетокот на 2023 се комплетираше проект за детална споредбена анализа на **бројот на вработени и нивото на плати** на пазарот. Проектот овозможи зајакнување на процесите во Банката и зголемен квалитет во управувањето со човечките ресурси.

- Исто така, кон крајот на 2023 година, со цел соодветно да се одговори на новите предизвици во управувањето со човечките ресурси и да се постигнат посакуваните цели во овој сегмент, отпочнат е процес за набавка на **нов современ информатички систем за управување со човечките ресурси – Cornerstone**, кој ќе овозможи развој и подобрување на имплементацијата на идните практики за човечки ресурси во согласност со светските трендови. Дополнително, тој ќе овозможи стандардизирани и унифицирани податоци, со што се обезбедува стратешки и аналитички преглед на функцијата на човечки ресурси и вработените и на ниво на НЛБ Групацијата.

Ценејќи ја клучната улога на луѓето во развојот и работата на компанијата, остварувањето на целите и мисијата, НЛБ Банка продолжува да биде предводник во воведување на современи практики за развој и грижа за вработените, со тоа поттикнувајќи ги самите нив да бидат активни креатори на сопствениот раст и развој во насока на достигнување и зголемување на сопствените потенцијали.

НЛБ Банка АД Скопје Годишен извештај 2023 година

Профил на Банка

Клучни показатели

Годишен извештај за работењето на Банка

Макроекономско
окожување
Финансиски резултати
Работа со население
Работа со правни
лица
Платен промет
Финансиски пазари
Управување
со ризици

Финансиски извештаи

Биланс на успех
Извештај за
сеопфатна добивка
Извештај за
финансиска состојба
Извештај за промени
на капиталот
Извештај за
паричниот тек
Парични средства
и парични
еквиваленти

Содржина

Табела 12. Структура на вработени

	12/31/2022		12/31/2023		Промена 2023/2022	
	Број	Структура	Број	Структура		
Вработени по структури						
според степен на образование	949	100,0%	954	100,0%	5	0,5%
Доктори на науки	3	0,2%	3	0,3%	0	0,0%
Специјалисти и магистри	153	16,9%	166	17,4%	13	8,5%
Високо образование	689	72,7%	683	71,6%	-6	-0,9%
Вишо образование	9	1,3%	8	0,8%	-1	-11,1%
Средно образование	95	8,9%	94	9,9%	-1	-1,1%
според возраст	949	100,0%	954	100,0%	5	0,5%
до 25 години	25	1,3%	18	1,9%	-7	-28,0%
од 25 до 35 години	322	33,1%	310	32,5%	-12	-3,7%
од 35 до 45 години	389	48,6%	383	40,1%	-6	-1,5%
над 45 години	213	17,1%	243	25,5%	30	14,1%
според стаж во Банката	949	100,0%	954	100,0%	5	0,5%
до 1 година	142	3,8%	66	6,9%	-76	-53,5%
од 1 до 2 години	37	6,7%	131	13,7%	94	254,1%
од 2 до 5 години	125	16,8%	99	10,4%	-26	-20,8%
над 5 години	645	72,7%	658	69,0%	13	2,0%
според пол	949	100,0%	954	100,0%	5	0,5%
машки	320	34,8%	328	34,4%	8	2,5%
женски	629	65,2%	626	65,6%	-3	-0,5%

**НЛБ Банка
АД Скопје
Годишен
извештај
2023 година**

**Профил
на Банка**

Клучни показатели

**Годишен
извештај
за работењето
на Банка**

Макроекономско
окружување
Финансиски резултати
Работа со население
Работа со правни
лица
Платен промет
Финансиски пазари
Управување
со ризици

**Финансиски
извештаи**

Биланс на успех
Извештај за
сеопфатна добивка
Извештај за
финансиска состојба
Извештај за промени
на капиталот
Извештај за
паричниот тек
Парични средства
и парични
еквиваленти

Содржина

Внатрешна ревизија

Во текот на 2023 година, ревизорските активности на Банката беа насочени кон остварување на клучните цели: спроведување ревизии со главен фокус на стратегијата, деловните цели и клучните ризици во работењето на Банката, давање SMART ревизорски препораки, ефикасно спроведување на ревизорските прегледи и стручен и професионален развој на внатрешните ревизори.

Во рамките на ревизорските прегледи извршени во текот на 2023 година, беа издадени вкупно 156 препораки од кои: 18 од А приоритет, 82 од Б приоритет и 56 од Ц приоритет.

По одделни процеси, дадените препораки главно се однесуваат на унапредување на управувањето со ризици и интерните контроли на следните подрачја:

- проектно финансирање и синдицирани заеми;
- нови модели на профитабилност;
- корпоративно управување;
- ESG (Еколошка и социјална рамка);
- внатрешно управување со собирање на податоци за ризици и известување за ризици – BCBS 239;
- гаранции и документарно работење;
- депозити – физички и правни лица;
- сметководство и даноци;

- ризично пондерирана актива;
- управување со ИТ-безбедност;
- кредитни картички;
- фаза 2 клиенти;
- надворешни услуги;
- компјутерска мрежа;
- заштита на лични податоци;
- трезорско работење;
- порамнување и плаќање во платниот промет („N“ порака);
- кредити на корпоративни – големи клиенти;
- брокерско работење – население;
- кредитни посредници;
- наградување;
- ревизии во експозитури на Банката;
- ревизии спроведени по препорака на гувернерот на НБРСМ.

За отворените препораки со состојба на 31.12.2023 година, се преземаат соодветни активности за нивна реализација во рамки на определените рокови.

**НЛБ Банка
АД Скопје
Годишен
извештај
2023 година**

**Профил
на Банка**

Клучни показатели

**Годишен
извештај
за работењето
на Банка**

Макроекономско
окружување
Финансиски резултати
Работа со население
Работа со правни
лица
Платен промет
Финансиски пазари
Управување
со ризици

**Финансиски
извештаи**

Биланс на успех
Извештај за
сеопфатна добивка
Извештај за
финансиска состојба
Извештај за промени
на капиталот
Извештај за
паричниот тек
Парични средства
и парични
еквиваленти

Содржина

Маркетинг-активности

Во текот на 2023 година, маркетинг-активностите освен на социјалните мрежи, се спроведуваа и преку сите редовни канали за комуникација на Банката, со особен акцент на општествената одговорност на Банката, бројните активности за заштита на животната средина, но и поддршка на бројни активности и настани од полето на културата и спортот.

Со цел поддршка на продажбата на кредитни продукти, беа спроведени кампањи за кредити со низа промотивни поволности, промотивна кампања за Visa кредитните картички со пониски каматни стапки, промотивна кампања за Mastercard кредитните картички со ваучери за шопинг во Ист гејт мол, за сите штедачи беа спроведени промотивно супер депозити со атрактивни каматни стапки итн.

Во согласност со маркетинг-планот, а следствено на барањата и преференциите на клиентите, беа реализирани бројни промотивни кампањи во Банката, и тоа:

За правни лица

- Промотивна кампања за Mastercard Business картичките за правни лица;
- Промотивна кампања за НЛБ Проклик електронско банкарство и за НЛБ мПроклик мобилно банкарство за правни лица;
- Промотивна кампања за Visa Business картички за правни лица.

За физички лица

- НЛБ Кредити (потрошувачки, станбени, автомобилски и хипотекарни);
- Наградна игра „Со мКлик најава до смарт награда“;
- Караван за финансиско советување за небанкарски продукти;
- Двоен кешбек со Harry кредитните картички во Ист гејт мол;
- Промотивен Супер Депозит;
- НЛБ Банка овозможува плаќање со Google Pay™;
- НЛБ Visa Кредитни картички „Помала камата, поголеми можности“;
- НЛБ Месец на штедење;
- НЛБ Месец на осигурување;
- НЛБ Совети за кибербезбедност;
- Божиќна (X-mass) кампања на групациско ниво.

Во едномесечната кампања, во месец октомври по повод Месецот на штедење, Банката ги повика децата од училиштата низ земјава да цртаат на тема „Штедиме и другаруваме“. Годинава пристигнаа повеќе од 2.000 цртежи од 40 училишта од Македонија, а Банката на свечен настан, ги награди децата автори на најдобрите цртежи. За изборот на 20 победнички цртежи беше задолжена стручна комисија составена од академски уметници, додека останатите 10 цртежи беа избрани преку отворено гласање на микросајтот „Штедење“, каде што беа објавени цртежите. На среќните добитници, НЛБ Банка им подари благодарници, како и штедни книшки со 3.000 денари.

Во 2023 година Банката направи целосна надворешна промена на излозите на експозитурите и сите банкомати низ земјата по нови бренд-стандарди.

НЛБ Банка АД Скопје Годишен извештај 2023 година

Профил на Банка

Клучни показатели

Годишен извештај за работењето на Банка

Макроекономско
окожување
Финансиски резултати
Работа со население
Работа со правни
лица
Платен промет
Финансиски пазари
Управување
со ризици

Финансиски извештаи

Биланс на успех
Извештај за
сеопфатна добивка
Извештај за
финансиска состојба
Извештај за промени
на капиталот
Извештај за
паричниот тек
Парични средства
и парични
еквиваленти

Содржина

Управување со животната средина и социјалните аспекти (ESG)

НЛБ Банка АД Скопје ги препознава предизвиците на новото време со коишто се соочуваат стопанските субјекти и поединците во земјата. Тоа се предизвици кои ги вклучуваат негативните еколошки и социјални влијанија на климатските промени поради емисиите на стакленички гасови, предизвиците при воспоставувањето механизми за обезбедување на еднакво и праведно општество, етика и интегритет во корпоративното управување. Напорите за одржливост се засноваат на долгата традиција на одговорно деловно работење и работење насочено кон засегнатите страни, кое е дел од идентитетот на Банката од нејзиното основање.

Во визијата на Банката цврсто е вградена одржливоста што подразбира „да се грижime за финансиските потреби на нашите клиенти, а во исто време да го подобриме квалитетот на животот во регионот каде што работиме“. Покрај тоа, одржливоста е витален елемент на основните вредности на Банката: се развиваме, поттикнуваме претприемништво, го подобруваме животот. Во НЛБ Банка АД Скопје, во 2023 година се формираше Комисија за одржливост составена од членовите и помошниците на Управниот одбор, директори на сектори во Банката и специјалисти од областа на ESG-проблематиката, која ја надгледува интеграцијата на ESG-факторите во деловниот модел на Банката, и на фокусиран и координиран начин дава мислења, препораки, иницијативи, и донесува релевантни одлуки кога е тоа потребно. Комисијата развива и одобрува (во согласност со внатрешните процедури) стратегии за одржливост, политики, иницијативи, методологии, мерливи индикатори, и други релевантни процедури, влијае врз стратешките цели поврзани со одржливоста и го следи нејзиниот развој и реализација.

Во насока на актуализирање на прашањата поврзани со ESG во банкарскиот сектор во РС Македонија, НЛБ Банка АД Скопје ја поддржа иницијативата на Македонската банкарска

асоцијација за формирање на ESG-комисија, која се формираше во октомври 2023 година. Со работата на Комисијата во првиот мандат со времетраење до 2027 година ќе раководи НЛБ Банка АД Скопје. Во текот на 2023 година Банката зеде активно учество на повеќе конференции поврзани со ESG сè со цел зголемување на свесноста за ESG не само во банкарскиот сектор туку и пошироко.

Корпоративна општествена одговорност

Грижата за општото добро претставува еден од највисоките приоритети во системот на вредности на Банката и е интегрален дел од стратегијата, поради што Банката посветува посебно внимание на општествената одговорност и заштитата на интересите на сите заинтересирани страни. Со поддршка на проекти од областа на културата, спортот, науката, образованието и заштитата на човековата околина, децата и младите, Банката настојува да придонесе за унапредување и подобрување на целокупниот квалитет на животот на поединците, семејствата, институциите и организациите во поширокото окружување во кое работи.

Корпоративната општествена одговорност на Банката не е мерлива и видлива само преку спонзорствата и донациите. Речиси сите аспекти од деловното работење се гледаат низ призмата на одржливост и управување со еколошките и социјалните аспекти.

На пример, дигиталните решенија кои ги нуди Банката покрај едноставноста и пристапноста, важно е да бидат со предзнакот одржливи. Во тој контекст е примерот за работењето без хартија и во однос на вработените и во однос на клиентите. Банката има јасна стратегија за управување со животната средина и одржлив развој и постојано работи на подобрување на своите процеси во

насока на разумно користење на природните ресурси и минимизирање на влијанието што економските актери го имаат врз животната средина.

НЛБ Банка АД Скопје е силно фокусирана на имплементација на активности усогласени со целите на Обединетите нации за одржливост, на кои се темели Стратегијата за одржливост, усвоена на ниво на НЛБ Групацијата. Целта на Стратегијата е интеграција на одржливоста во банкарското работење, односно одржливи финансиски перформанси на Банката, земајќи ги предвид социјалните и еколошките аспекти и можноста со своето деловно работење активно да придонесе кон порамномерен и поинклузивен економски и социјален систем. Во таа насока, во 2023 година, Банката реализираше низа проекти, додели спонзорства и донации во вкупен износ од 570 илјади евра, при што најголем дел од проектите (повеќе од 60 %) ги поддржуваат целите на ОН за одржливост.

Имајќи ја во фокусот грижата за заедницата, во текот на 2023 година под мотото „Свет полн со добрина е свет полн со можности“, НЛБ Банка на пет невладини организации и институции им додели донации во вкупна вредност од 150.000 евра. Добитниците беа избрани од вработените по пат на интерна анкета, препознаени како организации и институции кои носат позитивни промени и се силна поддршка во локалната заедница. Добитници на донациите беа: Асоцијацијата за цистична фиброза, Универзитетската клиника за гинекологија и акушерство во Скопје, Националната мрежа против насилство врз жени и семејно насилство, Црвениот крст на Град Скопје и Здружението за асистивна технологија „Отворете ги прозорците“. Со доделените средства беа реализирани проекти кои имаат значаен импакт во заедницата: реновирање на едно крило од Центарот за

**НЛБ Банка
АД Скопје
Годишен
извештај
2023 година**

Профил на Банка

Клучни показатели

Годишен извештај за работењето на Банка

Макроекономско
окружување
Финансиски резултати
Работа со население
Работа со правни
лица
Платен промет
Финансиски пазари
Управување
со ризици

Финансиски извештаи

Биланс на успех
Извештај за
сеопфатна добивка
Извештај за
финансиска состојба
Извештај за промени
на капиталот
Извештај за
паричниот тек
Парични средства
и парични
еквиваленти

Содржина

едукација „Солферино“ во Струга на Црвениот крст, кој се користи за престој при рехабилитација и психолошка поддршка на деца и возрасни, едукативни работилници, поддршка на интервентниот женски фонд и советувашишните центри за жени и деца - жртви на насилство, поддршка за корисниците на Центарот за асистивна технологија во форма на месечни финансиски средства и опрема наменети за овозможување услови за индивидуална работа со деца со попреченост, набавка на медицинска опрема и др.

Под истото мото, кон крајот на годината беа донирани средства за медицинска помош во лекови и витамини за повеќе од 180 бездомни лица на територијата на Скопје кои ги користат услугите на Пунктот за бездомници на Црвениот крст во Момин Поток, пакетчиња со слатки божиќни изненадувања на пет организации на родители на деца со посебни потреби, како и сетови за прва помош при доење за мајките родилки на Универзитетската клиника за гинекологија и акушерство во Скопје, а едно основно училиште од Охрид доби комплетно опремена сензорна соба за деца со атипичен развој, проект реализиран во соработка со Фондацијата „Чекор по чекор“. Во 2023 година, НЛБ Банка одбележа една година патронство над Асоцијацијата за цистична фиброза (АЦФ), период во кој Банката реализираше низа активности и проекти во насока на зголемување на свесноста и унапредување на животот на лицата кои живеат со оваа ретка болест: донација на повеќе од 350 медицински помагала што ги користат пациентите со цистична фиброза во домашни услови. Со поддршка на НЛБ Банка изработена е интернет-страница на Асоцијацијата, www.acf.mk, која овозможи поголема едукација и достапност на информациите за пациентите со цистична фиброза, како и полесно остварување на соработка на АЦФ со институции, други компании - потенцијални донатори, меѓународни здруженија и организации, а еден од најголемите проекти реализирани во изминатава година е реконструкцијата на Одделот за цистична фиброза при ЈЗУ Универзитетска клиника за детски болести во Скопје.

Хуманоста на дело, Банката уште ја докажа со две големи донации како одговор на катастрофи:

донацијата за помош и обнова на погодените подрачја по поплавите во Словенија и донацијата за настраданото население по земјотресите во Сирија и Турција, за што на свечената церемонија по повод 78 години од постоењето на Организацијата на Црвениот крст на РСМ, на Банката ѝ додели посебно признание за несебичниот придонес, покажаната хуманост и солидарност.

Под мотото „Растеме во шампиони“, Банката во соработка со организацијата Отворени забавни фудбалски зони - Македонија започна проект за развој на младинскиот спорт. Овој проект, освен спортско-рекреативна димензија, има бројни социолошки придобивки за децата, како: развивање чувство за заедништво, фер плеј однесување, заемна почит, дружење и спортување за секое дете без разлика на половата и етничката припадност и индивидуалните способности за одредени спортови за кои не е примарен резултатот. Во 2023 година беа реализирани 10 грасрут (grassroot) спортски настани во 10 градови низ земјата, на кои зедоа учество повеќе од 1.000 деца.

Во ера каде одговорните деловни практики се покритични од кога било, под покровителство на претседателот на државата, Стево Пендаровски, се возобнови „Клубот на одговорни бизниси“. Овој клуб обединува бизниси со докажано искуство во општествено одговорните практики, со истомисленици посветени на позитивно влијание врз општеството и животната средина. Банката стана членка на Клубот, поддржувајќи ја иницијативата посветена на поттикнување одржливост и етички вредности во деловната заедница.

Поддршка на спортот е една од главните заложби на НЛБ Банка АД Скопје. Токму затоа, со години наназад Банката во континуитет поддржува спортски клубови и репрезентации во најпопуларните екипни спортови, со посебен фокус на младите спортисти. Во текот на годината спонзорства беа доделени на бројни спортски клубови и поединци, на спортистите на Специјалната олимпијада за нивниот настап на Олимписките игри во Берлин, за организација на Светското екипно шаховско првенство за слепи и визуелно хендикепирани лица, за поддршка на

одбојкарската репрезентација и нивниот настап на Европското првенство и уште многу други. НЛБ Банка АД Скопје освен во спортот, и во текот на 2023 година вложуваше и во културата, уметноста и музиката. Банката е повеќегодишен спонзор на Националната филхармонија, Охридско лето, Скопскиот џез-фестивал, а веќе две години застанува и зад реализацијата на еден од најзначајните проекти за културата и културното наследство, светски познатата манифестација „Галичка свадба“. Соработката со Авалон продукција продолжи и во текот на 2023 година, во својство на генерален спонзор на годишната концертна програма на оваа продукциска куќа.

Изминатата година НЛБ Банка поддржа и бројни самити, конференции, организации и настани, меѓу кои:

- Најголемата регионална конференција за трговија на брза потрошувачка стока FMCG (Fast moving consumer goods);
- Самитот 2025 во организација на Македонија 2025;
- Годишната конференција на Македонска берза на хартии од вредност АД Скопје;
- Самит на сина економија;
- Првиот AI (artificial intelligence) самит во земјата;
- Fire starter - конференција за човечки ресурси;
- Конференција во организација на Македонската асоцијација за обновливи извори на енергија;
- Конференција за дигитализација во организација на AmCham Македонија - Градење кибер-отпорни организации;
- Регионален економско-политички форум „Скопје Форум 2023“.
- Еколошкото друштво Аутдор Манифест - Крушево за финансиска поддршка на осмиот „outdoor“ фестивал – „When in Krusevo“;
- Стопанска комора на РСМ;
- Словенечката амбасада по повод Денот на државноста на Р Словенија и др.

Во 2023 година, НЛБ Групацјата за првпат го реализираше едномесечниот „Фестивал на одржливоста“, почнувајќи од 25 октомври кога всушност и се одбележува Светскиот ден на одржливоста. Во рамките на Фестивалот беа реализирани низа активности: зелени иницијативи,

НЛБ Банка АД Скопје Годишен извештај 2023 година

Профил на Банка

Клучни показатели

Годишен извештај за работењето на Банка

Макроекономско
окожување
Финансиски резултати
Работа со население
Работа со правни
лица
Платен промет
Финансиски пазари
Управување
со ризици

Финансиски извештаи

Биланс на успех
Извештај за
сеопфатна добивка
Извештај за
финансиска состојба
Извештај за промени
на капиталот
Извештај за
паричниот тек
Парични средства
и парични
еквиваленти

Содржина

волонтирање, активности со кои го подобруваме животот, како можност да станеме уште посвесни за нашата одговорност кон заедницата на која ѝ припаѓаме, и да ги препознаеме и коригираме трагите што ги оставаме зад себе.

Меѓу активностите реализирани во рамките на Фестивалот беа:

- „Женски разговори“ - хибриден настан посветен на женското здравје на кој специјалистите по гинекологија и акушерство од Клиниката за гинекологија одржаа предавања на теми како: превенција од неколку типови рак, совети за период на менопауза, како и совети поврзани со превенција за женското здравје;
- „Вежбаме во среда“ – половина час вежби во канцеларија, достапни онлајн за сите вработени;
- Кино-проекти во НЛБ Галерија на „Темната страна на светот“ - револуционерен документарец за еколошките прашања;
- По повод „Месецот на машкото здравје“, видеоинтервју со специјалист уролог, достапно на НЛБ интранет-страницата;
- Интерна крводарителска акција и
- Активности за управување со отпад.

Грижата за вработените и нивното задоволство е еден од најзначајните приоритети на Банката. Во оваа насока, помеѓу придобивките за своите вработени НЛБ Банка АД Скопје овозможува приватно здравствено осигурување за сите свои вработени, како и дополнително пензиско осигурување преку вклучување на вработените во професионална пензиска шема согласно со стажот.

Согласно со воспоставената практика, во 2023 година беа исплатени јубилејни парични награди за 52 вработени кои во тековната година одбележаа значаен јубилеј од 10, 20 односно 30 години во Банката.

Во текот на 2023 година беа организирани 10 обуки од домашни и странски консултанти, кои ги посетија 278 вработени на Банката со слушани вкупно 611 часа едукација, сè со цел континуирано следење на промените поврзани со одржливите финансии, зеленото финансирање, ризиците од

климатски промени и други теми поврзани со одржливоста и ESG-практиките.

Во рамки на општествената одговорност, посебно внимание се посветува на социјалната димензија и прашањата за родовата еднаквост. Жените заземаат повеќе од половина од раководните позиции во НЛБ Банка АД Скопје (53 % од лицата со посебни права и одговорности во Банката). Сепак, бројките не се она што е најважно. Она што е важно е посветеноста на заедничките цели, кои се дел од јадрото на нашата деловна стратегија.

Животна средина

Согласно со стандардите за управување со еколошките и социјалните аспекти наведени во Политиката за еколошки и социјални аспекти како и во Политиката за мерење и известување на јаглеродниот отпечаток на НЛБ Банка АД Скопје, Банката и во 2023 година продолжи со инвестирање во проекти за заштеда на енергија и за заштита на околината од емисија на штетни гасови.

Со воведувањето разни активности поврзани со намалување на потрошувачката на електрична енергија во Банката, во текот на 2023 година вкупната потрошувачка на електрична енергија се намали за 341 MWh, додека учеството на електрична енергија произведена од обновливи извори на енергија (во вкупно потрошената електрична енергија) се зголеми за 23 % и заклучно со 31.12.2023 година изнесува 55 %.

Во текот на 2023 година Банката активно ги поддржуваше проектите кои се поврзани со финансирање на производството на електрична енергија од обновливи извори и подобрување на енергетската ефикасност на нашите клиенти.

Со крајот на годината вкупниот износ на финансирани проекти насочени кон производство на електрична енергија од обновливи извори го достигна нивото од 28 милиони ЕУР, со што Банката (самостојно или заедно со останати домашни и странски финансиски институции) учествуваше во финансирање на проекти за производство на електрична енергија од обновливи извори (ветерници, фотоволтаици, хидроцентрали,

биогазни централи) со инсталиран капацитет од 77 MWh.

Во текот на 2023 година, Банката продолжи со одобрување на веќе воведените „Зелени“ кредитни продукти наменети за физички лица од сопствени извори, и тоа:

1. Зелени потрошувачки кредити;
2. Зелени станбени кредити;
3. Зелени автомобилски кредити.

Зелениот потрошувачки кредит претставува поддршка на енергетската ефикасност во резиденцијалниот сектор и можност клиентите - физички лица, при изведба или реновирање на постоечки објекти, да инвестираат во енергетски ефикасни технологии со цел да ги намалат трошоците за електрична енергија, греење и ладење во домот.

Со **Зелениот станбен кредит**, Банката им овозможува на клиентите купување станови од градежни компании или постоечки станови во сопственост на физички лица, за објекти кои поседуваат А и Б сертификат за енергетска ефикасност. Овие кредитни продукти се со поповолни каматни услови од каматните стапки на стандардните кредитни продукти.

Кампањата „Мудро без хартија“ е проект на НЛБ Групацијата што е во насока на долгорочните заложби на Групацијата за работење без хартија и заштита на дрвјата како природен ресурс. Наместо употреба на хартија, НЛБ постепено се префрлува на дигитално работење и користење на напредни технолошки решенија, а во исто време го намалува и т.н. јаглероден отпечаток. Во рамките на Банката, кампањата се одвива и следи на ниво на проектни активности, со детална анализа и контрола на употребата на хартија во сите организациски единици. Преземените активности поврзани со проектот во 2023 година резултираа со 10 % помалку потрошена хартија споредено со 2022 година, односно беа зачувани околу 45 дрвја.

НЛБ Банка АД Скопје Годишен извештај 2023 година

Профил на Банка

Клучни показатели

Годишен извештај за работењето на Банка

Макроекономско
окожување
Финансиски резултати
Работа со население
Работа со правни
лица
Платен промет
Финансиски пазари
Управување
со ризици

Финансиски извештаи

Биланс на успех
Извештај за
сеопфатна добивка
Извештај за
финансиска состојба
Извештај за промени
на капиталот
Извештај за
паричниот тек
Парични средства
и парични
еквиваленти

Содржина

Информатичка технологија

Во 2023 година, Банката работеше на исполнување на стратешките цели насочени кон развој и надградба на информационите системи за поддршка на банкарското работење, дигитализација на банкарските услуги, управување со податоците, автоматизација и оптимизација на банкарските процеси и хармонизација во рамките на НЛБ Групацијата. Сето ова беше поддржано преку континуирано подобрување на ИТ-инфраструктурата (мрежна, системска и серверска) и обезбедување сигурност и безбедност на системите. Најзначајни подрачја на работа во 2023 година беа:

1. Управување со податоци („Data Driven Bank“)

- Воспоставување на DWH (Data Warehouse) како централен систем за известување, како и податочна база за имплементација на современи решенија за поддршка на банкарските процеси;
- Self-service BI – воспоставување аналитички слој на податоци и поголемо искористување на BI-алатките;
- Напредни аналитички решенија - развивање на предикативни модели (Propensity to Buy, Hunting & Farming model, Scoring model);
- DWH-оптимизација - Нов оптимизиран ETL-процес развиен во интерни ресурси, без зависност од набавувачи;
- Континуирано подобрување на квалитетот на податоците, преку соодветни валидации и контролни механизми.

2. Конзервација на основниот банкарски систем за да се обезбеди здрава основа за дигитална трансформација на Банката

- Воспоставен силен „demand management“ процес;
- Префрлање на развојот на новите функционалности кон нови технологии;
- Оптимизација на базите на податоци и имплементација на решение за онлајн архивирање;
- Оптимизација на процедурите за EoD / EoM (End of Day / End of Month);
- Подобрување на процесот на корисничко тестирање - Автоматско тестирање.

3. Имплементација на Стратегијата за развој на канали

- Промена на фокусот на Банката: Digital First;
- Користење на новите технологии за трансформација на клиентското/работно искуство во експозитурите, почнувајќи со унапредување на loan origination процесот (API, Low/no code, DWH);
- Воведување решенија за дигитално потпишување, како поддршка на иницијативата за работење без хартија;
- Употреба на податоците и технологијата за подобрување на постоечките производи и услуги и за продукција на нови производи или услуги на дигитални канали / продажни места (трговци);

4. ИТ-безбедност

Во 2023 година Секторот за ИТ посвети значителен напор за зголемување на нивото на ИТ-безбедност. Целта беше да се подигне степенот на заштита на податоците и да го осигуриме непрекинатото функционирање на системите преку имплементација на различни системи и мерки:

- Континуирано редовно скенирање и ажурирање на средствата за скенирања и рано откривање на ранливости на системите;
- Применети се мерки за следење и елиминирање на ранливостите од пенетрациски тестирања;
- Создавање нов процес на следење, кој гарантира поефикасни дневни проверки на сите безбедносни алатки;
- Усвоени се релевантни безбедносни стандарди и упатства согласно со најдобрите практики во областа на ИТ-безбедноста.

**НЛБ Банка
АД Скопје
Годишен
извештај
2023 година**

**Профил
на Банка**

Клучни показатели

**Годишен
извештај
за работењето
на Банка**

Макроекономско
окружување
Финансиски резултати
Работа со население
Работа со правни
лица
Платен промет
Финансиски пазари
Управување
со ризици

**Финансиски
извештаи**

Биланс на успех
Извештај за
сеопфатна добивка
Извештај за
финансиска состојба
Извештај за промени
на капиталот
Извештај за
паричниот тек
Парични средства
и парични
еквиваленти

Содржина

Перформансите и достапноста на ИТ-инфраструктурата се унапредени преку осовременување и замена на застарената опрема и инсталација на нови модерни системи (серверска, виртуелизациска и мрежна) преку:

- Подобрување на перформансите и брзината на комуникацијата со имплементација на нова основна мрежна инфраструктура;
- Имплементација на групацискиот проект за консолидации (миграција на секундарниот центар за податоци во Љубљана);
- Заменета застарена мрежна опрема во експозитурите на Банката;
- Имплементација на централно печатење во целата Банка;
- Зголемување на капацитетот на мрежното поврзување на експозитурите;
- Подобрување на безбедноста и одзивноста на системите;
- Зголемување на перформансите и стабилноста на системот со миграција на нови верзии на оперативни системи и бази на податоци;
- Проширување на капацитетот и перформансите на ИТ-системите преку набавка на нови сервери за виртуелизациската платформа, како и набавка на систем за резервни копии.

Осигурување висока достапност и безбедност на ИТ-инфраструктурата на Банката преку осовременување на безбедноста на системите и проактивна заштита на ресурсите преку:

- Имплементација на безбедна кодирана комуникација за далечински пристап до работа од дома;
- Имплементација на новиот SWIFT-стандард - ISO20022;
- Зголемување на безбедноста на системите преку имплементација на неколку решенија за заштита од киберзакани;
- Подобрување на антивирусната заштита на серверите;
- Подобрување на мрежната безбедност со имплементација на 802.1X (Стандард за контрола на пристап до мрежа);
- Подобрена заштита на податоците преку обезбедување на повеќе алатки за да ѝ се помогне на Банката да ги заштити своите податоци.

НЛБ Банка АД Скопје Годишен извештај 2023 година

Профил на Банка

Клучни показатели

Годишен извештај за работењето на Банка

Макроекономско
окружување
Финансиски резултати
Работа со население
Работа со правни
лица
Платен промет
Финансиски пазари
Управување
со ризици

Финансиски извештаи

Биланс на успех
Извештај за
сеопфатна добивка
Извештај за
финансиска состојба
Извештај за промени
на капиталот
Извештај за
паричниот тек
Парични средства
и парични
еквиваленти

Содржина

Управување со проекти

Во текот на 2023 година, во НЛБ Банка АД Скопје се извршуваа активности во рамките на неколку проекти по иницијатива на НЛБ д.д., во насока за остварување на стратегијата на НЛБ Групацијата, а и како дел на одредени промени на иницијатива на Банката. Сите тие беа координирани и следени на ниво на НЛБ Групацијата и од менаџментот на Банката.

- Групен проект – локална иницијатива **LOPA** (Loan Origination Process Advancing across NLB Group).

Основна цел на иницијативата е воспоставување унифициран и оптимален кредитен процес на ниво на целата НЛБ Групација, при што НЛБ Банка АД Скопје е предводник во имплементацијата на проектот во цела НЛБ Групација.

Во текот на 2023 година, се прошири понудата на кредитни продукти кои се обработуваат и исплаќаат преку новата платформа. Со тоа значително е скратено времето за реализација на барањата, и времето на чекање за клиентите е сведено на минимум.

Проектните активности, со работа на нови функционалности, продолжуваат и во текот на 2024 година.

- Проект – **Имплементација на Закон за платежни услуги и платни системи** (Law on Payment Services and Payment Systems).

Во насока на усогласеност со директивите и регулативите на ЕУ релевантни за платежните услуги и платните системи во 2022 година се усвои Закон за платежни услуги и платни системи, чија примена започнува во 2023 година. Процесот на имплементација на Законот ќе се одвива во период од 3 години и планирано е да заврши заклучно со крајот на 2025 година.

Во Банката проектните активности се

дефинирани да овозможат навремена имплементација на новиот Закон согласно со дефинираните временски рамки, но и утврдување стратегија за одговор на Банката во спроведување на Законот со цел надминување на потенцијалните негативни ефекти од наметнатите ограничувања и искористување на можностите.

- Проект Нов Контакт-центар - **Nexios**

Во насоки на уште поголема дигитализација, целта на проектот Nexios е имплементација на Вибер како комуникациски канал во НЛБ Банка. Проектните активности продолжуваат и во 2024 година.

- Проект **Collection scoring model** за физички лица

Оптимизација на процесот за собирање податоци за физички лица. Досегашниот процес е децентрализиран и сложен бидејќи се работи за многу организациони единици и број на клиенти. Со оптимизација на процесот ќе дојде до подобро следење и собирање на податоците за физичките лица. Проектните активности продолжуваат и во 2024 година.

- Проект **Goldy** – Package sale of claims

За да се намали портфолиото на нефункционални и отпишани побарувања во Банката, како и да се постигне оптимална цена со пристапување на меѓународниот пазар и да се минимизираат трошоците, отворен е групациски Проект Голди – продажба на побарувања во пакет (нефункционални и отпишани побарувања). Проектните активности продолжуваат и во 2024 година.

- Нова **Одлука на НБРСМ за кредитниот ризик**
- Проектот е со цел усогласување со локалната Методологија за кредитниот ризик. Воведување

нова дефиниција за неплаќање преку разгледување на заедничката изложеност на позајмувачите и копозајмувачите, ажурирање на процедурите за известување и пресметките за обезбедување и ново решение за клиентите кои должат 90 последователни дена. Проектните активности продолжуваат и во 2024 година.

Активности на Банката за **континуирано оптимизирање на процесите и подобрување на ефикасноста во работењето:**

- Во текот на 2023 година Банката продолжи со оптимизација и унапредување на работењето, согласно со имплементацијата на RPA (robotic process automatization). Согласно со утврдените критериуми и по изготвената анализа на процесите кандидати за RPA, поставени се вкупно 20 процеси на продукција. Оваа активност продолжува и во текот на наредната година.
- Во 2023 година НЛБ Банка АД Скопје изврши измена и унапредување на процесот на управување со промени (проекти). Клучните измени се претставени преку целосната измена на работниот тек (work flow) за управување на сите барања за промена (Change requests), изменети се улогите на одговорните учесници во процесот, а дополнително формирани се и помошни координативни тела – Demand Management и Комисија за управување со проекти (Project Management Committee).
- Во исто време Методологијата за управување со проекти беше обновена во целосно нова верзија, адаптирана на реалните процесни карактеристики, збогатена со принципите на работа согласно со Project Management Institute – PMI, како и на агилното управување на проекти (Agile principles).

**НЛБ Банка
АД Скопје
Годишен
извештај
2023 година**

**Профил
на Банка**

Клучни показатели

**Годишен
извештај
за работењето
на Банка**

Макроекономско
окружување
Финансиски резултати
Работа со население
Работа со правни
лица
Платен промет
Финансиски пазари
Управување
со ризици

**Финансиски
извештаи**

Биланс на успех
Извештај за
сеопфатна добивка
Извештај за
финансиска состојба
Извештај за промени
на капиталот
Извештај за
паричниот тек
Парични средства
и парични
еквиваленти

Содржина

За успех потребен е силен мотив и инспирација.

Пријатели на македонските
одбојкари на
Европското првенство

**Во спортот
врвните
резултати и
квалитети се
постигнуваат
со упорност
и поддршка.**

Извештај за корпоративно управување

Корпоративното управување на Банката, како збир од заемни односи помеѓу Управниот одбор, Надзорниот одбор, останатите лица со посебни права и одговорности кои извршуваат раководна функција во Банката, акционерите на Банката и останатите заинтересирани субјекти во Банката се заснова врз принципите на одговорност, транспарентност и контрола во одлучувањето и во секојдневното работење и известувањето за состојбите во Банката. Корпоративното управување на Банката е олицетворено преку органите на Банката кои имаат клучна улога во ефикасното работење на Банката.

Во текот на 2023 година, Банката беше управувана преку статутарно утврдени органи со права и обврски кои се предвидени во Законот за банките, Законот за трговските друштва и Статутот на Банката.

Собрание на акционери

Во текот на 2023 година се одржаа две седници на Собранието на акционери, од кои едно редовно Годишно собрание и една вонредна седница на Собранието на акционери.

На Годишното собрание на акционери што се одржа на 31.05.2023 година беа усвоени следните точки:

1. Избор на претседавач на Собранието;
2. Избор на записничар и бројач на гласови на Собранието;
3. Годишен извештај за работењето на НЛБ Банка АД Скопје за 2022 година со: Мислење на Надзорниот одбор по Годишниот извештај за работењето на НЛБ Банка АД Скопје за 2022 година;
4. Извештај на Друштвото за ревизија „Ернст и Јанг овластени ревизори“ ДОО Скопје за извршена ревизија на финансиските извештаи на НЛБ Банка АД Скопје, изготвени во согласност со локалната регулатива;

5. Годишен извештај за работењето на Надзорниот одбор во 2022 година со вклучени резултати од поединечна и колективна Оцена на работата на членовите на Надзорниот одбор за 2022 година;
6. Предлог-одлука за одобрување на работата на членовите на Надзорниот одбор;
7. Годишен извештај за работењето на Управниот одбор во 2022 година;
8. Предлог-одлуки за одобрување на работата на членовите на Управниот одбор;
9. Предлог-одлука за усвојување на Годишната сметка на НЛБ Банка АД Скопје за 2022 година;
10. Предлог-одлука за употреба и распоредување на добивката по Годишната сметка и финансиските извештаи на НЛБ Банка АД Скопје за 2022 година и акумулираната добивка од 2021 година;
11. Предлог-одлука за определување износ на дивиденда и утврдување на дивиденден календар на НЛБ Банка АД Скопје;
12. Предлог-одлука за назначување друштво за вршење ревизија на финансиските извештаи на НЛБ Банка АД Скопје за 2023 година;
13. Предлог-одлука за одобрување на Политиката за наградување на НЛБ Банка АД Скопје;
14. Предлог-одлука за измена и дополнување на Статутот на НЛБ Банка АД Скопје.

Вонредната седница на Собранието на акционери се одржа на 29.11.2023 година на која беа усвоени следните точки:

1. Избор на претседавач на Собранието;
2. Избор на записничар и бројач на гласови на Собранието;
3. Предлог-одлука за повторно именување (реизбор) на независен член на Надзорниот одбор на НЛБ Банка АД Скопје;
4. Предлог-одлука за измена и дополнување на Статутот на НЛБ Банка АД Скопје.

Органи за надзор, ревизија и помошни тела

Надзорен одбор

Надзорниот одбор на Банката врши надзор над работењето на Управниот одбор, ги одобрува политиките за вршење финансиски активности и го надгледува нивното спроведување. Надзорниот одбор е одговорен да обезбеди добро работење, управување и стабилност на Банката, како и навремено и точно финансиско известување кон Народната банка на Република Северна Македонија.

Во 2023 година, Надзорниот одбор одржа осум седници од кои четири редовни, три вонредни и една седница се одржа на кореспондентски начин. Надзорниот одбор на сите свои седници одлучуваше согласно со Статутот и Деловникот за работа и одлуките ги донесуваше со мнозинство гласови. Во работењето на Надзорниот одбор континуирано учествуваа сите членови и придонесоа за успешно извршување на работата на Надзорниот одбор. Надзорниот одбор на Банката ги врши следните работи:

- ја усвојува Деловната политика на Банката и Развојниот план на Банката;
- именува и разрешува членови на Управниот одбор на Банката;
- именува и разрешува членови на Одборот за управување со ризици;
- именува и разрешува членови на Одборот за ревизија;
- именува и разрешува членови на Надзорниот одбор врз информативниот систем;
- именува и разрешува членови на Кредитниот одбор;
- го усвојува финансискиот план на Банката;
- организира Сектор за внатрешна ревизија;

**НЛБ Банка
АД Скопје
Годишен
извештај
2023 година**

Профил на Банка

Клучни показатели

Годишен извештај за работењето на Банка

Макроекономско
окружување
Финансиски резултати
Работа со население
Работа со правни
лица
Платен промет
Финансиски пазари
Управување
со ризици

Финансиски извештаи

Биланс на успех
Извештај за
сеопфатна добивка
Извештај за
финансиска состојба
Извештај за промени
на капиталот
Извештај за
паричниот тек
Парични средства
и парични
еквиваленти

Содржина

- го одобрува годишниот план на Секторот за внатрешна ревизија;
- ја усвојува политиката за сигурност на информативниот систем;
- ги усвојува политиките за управување со ризици на Банката;
- усвојува политика за судир на интересите со која се идентификуваат можните судири на интереси и мерките и активностите за нивно спречување;
- усвојува политика за наградување, во согласност со деловната политика, развојниот план, финансискиот план и политиката за избегнување судир на интересите на Банката;
- донесува и спроведува политика за начинот на избор, следење на работењето и на разрешување на членовите на Надзорниот одбор, Одборот за управување со ризици, Одборот за ревизија и Управниот одбор;
- ги разгледува извештаите за работењето на Управниот одбор на Банката;
- ги разгледува извештаите на Одборот за управување со ризици;
- ги разгледува извештаите на Одборот за ревизија;
- ги разгледува извештаите на Секторот за внатрешна ревизија;
- ги разгледува извештаите на Центарот за усогласување со прописите и интегритет;
- ја одобрува Годишната сметка и финансиските извештаи на Банката;
- одобрува изложеност спрема поединечно лице од над 20 % од сопствените средства на Банката, со исклучок на изложеност врз основа на купување хартии од вредност издадени од Народната банка и Република Северна Македонија;
- одобрува трансакции со поврзани лица со Банката во износ од над 6.000.000 денари;
- го одобрува стекнувањето капитални делови и купување хартии од вредност, поголеми од 5 % од сопствените средства на Банката, освен купување хартии од вредност издадени од Народната банка и Република Северна Македонија;
- го одобрува предлогот на Одборот за ревизија за назначување друштво за ревизија, или предлогот за раскинување на договорот со друштвото за ревизија и е одговорен за

- обезбедување на соодветна ревизија;
- ја усвојува политиката за вршење на внатрешна ревизија;
- ги разгледува извештаите на супервизијата, како и други извештаи доставени од страна на Народната банка, Управата за јавни приходи и други надлежни институции и предлага, односно презема мерки и активности за надминување на утврдените неусогласености и слабости во работењето на Банката;
- го одобрува Годишниот извештај за работењето на Банката и доставува писмено мислење за него до Собранието на Банката;
- го разгледува извештајот на друштвото за ревизија и доставува писмено мислење за него до Собранието на акционери;
- го усвојува Кодексот за корпоративно управување со кој се уредуваат правилата за управување и за надзор на Банката;
- го усвојува етичкиот кодекс на Банката;
- одлучува за формирање на организациони единици, по предлог на Управниот одбор;
- ги склучува менаџерските договори со Управниот одбор на Банката;
- одлучува за дефинитивен отпис на побарувањата, врз основа на изготвените извештаи од стручните служби на Банката;
- одлучува за формирање и укинување на деловно-организациони единици на Банката во странство;
- усвојува Деловник за својата работа;
- формира одбори, работни и советодавни тела и комисии за извршување задачи од својот делокруг и ја одредува нивната надлежност;
- одлучува за учество на Банката во формирањето на Банкарски конзорциум;
- одлучува во втор степен по приговори – барања за заштита на правата на работниците;
- одобрува кредити и други облици на изложеност на Банката спрема подружница на банка, спрема акционер со квалификувано учество во Банката и со него поврзани лица и спрема лице со посебни права и одговорности и со него поврзани лица на износ над 6.000.000 денари и
- врши и други работи што не се во надлежност на Собранието.

Во 2023 година, Надзорниот одбор на Банката работеше во состав од шест члена. Поради истек на мандатот на независниот член на Надзорниот одбор, г. Зоран Јовановски на ден 30.3.2024 година, во текот на 2023 година беше започната постапка за повторно именување на независен член на Надзорниот одбор на НЛБ Банка АД Скопје.

Согласно со Законот за банките и Статутот на НЛБ Банка АД Скопје, најмалку една четвртина од членовите на Надзорниот одбор мора да бидат независни членови. Со цел исполнување на законската обврска, беше предложено повторно именување на г. Зоран Јовановски за независен член на Надзорниот одбор на НЛБ Банка АД Скопје, поради што Надзорниот одбор на седницата одржана на 26.10.2023 година донесе Одлука со која му предлага на Собранието на акционери на НЛБ Банка АД Скопје, за независен член на Надзорниот одбор повторно да се именува г. Зоран Јовановски. Собранието на акционери на својата седница одржана на 29.11.2023 година, усвои Одлука за повторно именување (реизбор) на г. Зоран Јовановски за независен член на Надзорниот одбор на НЛБ Банка АД Скопје, а постапката за негово именување е во тек.

Одлуката за повторно именување на г. Зоран Јовановски за член на Надзорниот одбор ќе стапи на сила по добивање согласност од Народната банка на Република Северна Македонија за именување на г. Зоран Јовановски за независен член на Надзорниот одбор.

– Мандат

Членовите на Надзорниот одбор на Банката ги избира Собранието, со мнозинство гласови од акциите со право на глас од кворумот определен за работа на Собранието. Мандатот на членовите на Надзорниот одбор трае четири години, со тоа што секоја година Годишното собрание одлучува за одобрување на работата на секој од членовите одделно, по што се избираат нови членови на местото на оние чија работа не е одобрена.

НЛБ Банка АД Скопје Годишен извештај 2023 година

Профил на Банка

Клучни показатели

Годишен извештај за работењето на Банка

Макроекономско
окожување
Финансиски резултати
Работа со население
Работа со правни
лица
Платен промет
Финансиски пазари
Управување
со ризици

Финансиски извештаи

Биланс на успех
Извештај за
сеопфатна добивка
Извештај за
финансиска состојба
Извештај за промени
на капиталот
Извештај за
паричниот тек
Парични средства
и парични
еквиваленти

Содржина

– Независност

Најмалку една четвртина од членовите на Надзорниот одбор задолжително мора да бидат независни членови. Во таа насока, двајца од членовите на Надзорниот одбор на НЛБ Банка АД Скопје се независни членови. Независноста на двајцата членови на Надзорниот одбор на Банката е утврдена согласно со критериумите за независност определени во Законот за банките. Исполнувањето и почитувањето на овие критериуми Банката го следи континуирано во текот на годината. Податоците за членовите, членствата во органите на Банката, како и нивните членства во други органи на управување или надзор се прикажани во табела 13.

– Надомест и наградување

Согласно со Политиката за управување и надзор на НЛБ Групацијата, на членовите на Надзорниот одбор кои се вработени во НЛБ Групацијата не им припаѓа надомест за учество во работата на Надзорниот одбор, ниту пак учество во награда од добивката на Банката.

Од 01.5.2021 година, согласно со Одлуката за утврдување надомест на членовите на надзорните органи на Банката, донесена на Годишното собрание на акционери на 29.04.2021 година, на членовите на Надзорниот одбор кои не се вработени во НЛБ Групацијата им се исплаќа месечен надомест во нето-износ од 500 евра во денарска противвредност.

Согласно со Законот за трговските друштва, Банката е должна во годишниот извештај да ги објави и примањата коишто членовите на органите на надзор и управување ги остваруваат од членство во органи на управување во други друштва, или доколку имаат засновано работен однос кај други работодавачи.

План за сукцесија на Надзорниот одбор

Планот за сукцесија е изготвен во согласност со законските одредби во РС Македонија, Статутот на НЛБ Банка АД Скопје и други интерни акти.

Надзорниот одбор на Банката го сочинуваат 6 членови, кои ги именува Собранието на Банката од редот на лицата предложени од акционерите на Банката, по согласност од гувернерот на Народната банка на Република Северна Македонија.

Банката одржува континуитет во составот на Надзорниот одбор преку одржлив план за сукцесија во услови на намалување на составот од членови на Одборот, во зависност од околноста дали настанува намалување на составот под бројот на членови утврден во Статутот или под бројот утврден во Законот за банките.

Составот на Надзорниот одбор гарантира дека членовите на Одборот го поседуваат потребното знаење и искуство потребни за независна супервизија на работењето на Банката, со посебен акцент на целокупното знаење и разбирање на активностите што ги врши Банката и материјалните ризици на кои таа е изложена, преку успешно професионално искуство стекнато низ повеќе активни години од членовите на Одборот.

Различното професионално искуство, знаење, лични карактеристики и различноста во однос на возраста и полот на членовите обезбедуваат сеопфатно и ефективно познавање на процесите, прашањата и ризиците од секојдневното функционирање на Банката, како и целта на Банката. Составот на Одборот им овозможува на членовите меѓусебно да се надополнуваат во ефикасна и соодветна супервизија на Банката и Управниот одбор согласно со Законот за банки и Статутот на Банката.

– Предвременно престанување на мандат на член на Надзорниот одбор

На членовите на Надзорниот одбор може предвременно да им престане мандатот во следните случаи:

- со разрешување од должноста поради работење кое е во спротивност со законот, Статутот на Банката, добрите деловни обичаи,
- на барање на акционерот кого го застапува или врз основа на лично писмено барање,
- доколку Собранието на акционери не го одобри Извештајот за работењето на Надзорниот одбор или Собранието на акционери не ја одобри работата на поединечен член на Надзорниот одбор,
- ако биде осуден со правосилна пресуда со казна затвор согласно со законските прописи.

Во случај на предвременно престанување на функцијата член на Надзорниот одбор, на првата наредна седница на Собранието на Банката се врши избор за испразнетото место за остатокот на мандатот.

– Оставка на член

Член на Надзорниот одбор може да поднесе оставка во кое било време со поднесување писмено известување до Собранието. Потписот на членот на известувањето за оставката се заверува кај нотар. По поднесената оставка не се одлучува за нејзиното прифаќање. Ако интересите на Банката го наложуваат тоа, Надзорниот одбор може да го обврзе членот кој ја дал оставката да продолжи да ја врши функцијата сè до изборот на нов член, но не подолго од 60 дена.

– План и одржување континуитет на составот

Ако бројот на членовите на Надзорниот одбор се намали под бројот определен со Статутот, преостанатите членови на Надзорниот одбор продолжуваат да работат до завршување на постапката и именување на нов член на Одборот. Постапката за именување членови на Надзорниот одбор за одржување на континуитетот на составот на Одборот е прикажана во прилог број 1 од овој извештај.

НЛБ Банка АД Скопје Годишен извештај 2023 година

Профил на Банка

Клучни показатели

Годишен извештај за работењето на Банка

Макроекономско окружување
Финансиски резултати
Работа со население
Работа со правни лица
Платен промет
Финансиски пазари
Управување со ризици

Финансиски извештаи

Биланс на успех
Извештај за сеопфатна добивка
Извештај за финансиска состојба
Извештај за промени на капиталот
Извештај за паричниот тек
Парични средства и парични еквиваленти

Содржина

Табела 13. Членови на Надзорниот одбор и нивно членство во други одбори

Членства во органи на Банката							Членства во други органи на надзор или управување		
Име	Професионален ангажман	Образование	Надзорен одбор	Одбор за ревизија	Одбор за наградување	Одбор за именување	Надзорен орган или орган на управување	Назив и седиште на правното лице	Период
Блаж Бродњак	Претседател на Управата на НЛБ д.д.	MBA	Претседател, од 28.07.2016 - тековно	-	Претседател	Член	Претседател на Управен одбор	Нова Љубљанска Банка д.д.	тековно
							Претседател на Одбор на директори	НЛБ АД Приштина	30.08.2021 - тековно
							Претседател на Надзорен одбор	НЛБ Банка Сараево д.д. Федерација Босна и Херцеговина	до 29.05.2021
							Претседател на Надзорен одбор	НЛБ Банка Бања Лука а.д.Република Српска	до 20.06.2021
							Претседател на Одбор на гувернери	Американска стопанска комора во Словенија	15.09.2020 - тековно
							Претседател на Надзорен одбор	Здружение на банки на Словенија	01.11.2019 - тековно
							Член на Одбор на директори	Комерцијална банка а.д.Белград	30.12.2020 - тековно
							Член на Одбор на директори	Ракомета ѕвезда Slovenije	25.10.2018 - тековно
							Член на Управен одбор	Кошаркарски клуб Cedevita Olimpija	01.02.2022 - тековно
							Надворешен член на одбор за ревизија	Порт оф Лука Копер д.д. Копер, Словенија	01.02.2023 - тековно
Матеја Тревен	Основач, Генерален директор на Блокхап доо. Љубљана	Магистер на науки по инвестициски менаџмент	Член, од 20.10.2020 - тековно	-	-	-	Надворешен член на одбор за ревизија	Лука Копер инпо д.о.о	01.02.2023 - 31.07.2023
							Член на Управен Одбор	CFA Society Slovenia	Јули 2020 - тековно
							Член на Одбор на директори	НЛБ АД Приштина	26.05.2021 - тековно
Кристина Ковачич Бјелајац	Заменик-генерален директор, Глобален ризик во НЛБ д.д.	Магистер на науки за бизнис администрација од 30.07.2019 (MScBA), банкарство и финансии	Член, од 30.07.2019 - тековно	Член, 30.07.2019 -тековно, Претседател на Одбор за ревизија, 29.01.2022 - тековно	Член	Член	-	-	-
Боштјан Ковач	Генерален менаџер на Одделот за Корпоративно управување во НЛБ д.д. И прокурис	Дипломиран економист	Член, од 18.04.2022 - тековно, Заменик Претседател 21.04.2022 - тековно	Член, 18.04.2022-тековно	Член, 21.04.2022 - тековно	Претседател, 21.04.2022 - тековно	Член на Надзорен Одбор	NLB DigIT d.o.o., Beograd	18.4.2022 - тековно
Андреја Стражишар	Раководител на Контролинг,НЛБ д.д	Дипломиран економист	Член, од 30.08.2021 - тековно	Член, од 30.08.2021 - тековно	-	-	-	-	-
Зоран Јовановски	Потпретседател и советник во кабинетот на претседателот на Стопанската комора на Северна Македонија за макроекономски прашања и јавни финансии	Магистер по економија	Член, 30.03.2020 - тековно, Втор заменик претседател, 27.10.2022 - тековно	Член, 30.03.2020 - тековно	Член, 30.03.2020 - тековно	Член, 30.03.2020 - тековно	Член на Управен Одбор	Винарска визба „Тиквеш“ АД	04.10.2022 - тековно
Стојан Јорданов	Управител на Друштво за ревизија РСМ Македонија	Дипломиран економист и овластен ревизор	-	Член, 22.11.2007 -тековно	-	-	-	-	-

**НЛБ Банка
АД Скопје
Годишен
извештај
2023 година**

**Профил
на Банка**

Клучни показатели

**Годишен
извештај
за работењето
на Банка**

Макроекономско

окожување

Финансиски резултати

Работа со население

Работа со правни
лица

Платен промет

Финансиски пазари

Управување
со ризици

**Финансиски
извештаи**

Биланс на успех

Извештај за

сеопфатна добивка

Извештај за

финансиска состојба

Извештај за промени

на капиталот

Извештај за

паричниот тек

Парични средства

и парични

еквиваленти

Содржина

Одбор за наградување

Формиран е врз основа на Одлуката на НБРСМ за правилата за добро корпоративно управување во банка и функционира како советодавен орган на Надзорниот одбор. Во текот на 2023 година, Одборот функционираше со четири члена.

Поради истек на мандатот од функцијата независен член на Надзорниот одбор со 30.03.2024 година, во 2023 година беше започната постапка за реименување на г. Зоран Јовановски за независен член на Надзорниот одбор, како и за негово повторно именување за член во Одборот за наградување на НЛБ Банка АД Скопје.

Надзорниот одбор на својата седница одржана на 26.10.2023 година, донесе Одлука за повторно именување (реизбор) на Зоран Јовановски за член на Одборот за наградување на НЛБ Банка АД Скопје.

Реименувањето на г. Зоран Јовановски за член на Одборот за наградување на НЛБ Банка АД Скопје, ќе стапи на сила со денот на добивањето на согласноста од Народна банка на Република Северна Македонија за именување на независен член на Надзорниот одбор, согласно со Законот за банки и Статутот на НЛБ Банка АД Скопје.

Членовите на Одборот се состануваат на седници секогаш кога има потреба од одржување на Одборот за наградување.

Во текот на 2023 година во присуство на сите 4 члена се одржаа две видеоконференциски седници на Одборот за наградување.

Одборот за наградување во текот на 2023 година како помошно тело на Надзорниот одбор носеше предлог-одлуки поврзани со одобрување на вкупен надоместок и варијабилно наградување на членовите на Управниот одбор и раководниот кадар надлежен за контролните функции на НЛБ Банка АД Скопје за 2023 година, за оценување на успешноста на членовите на Управниот одбор и раководниот кадар надлежен за контролните функции на НЛБ Банка АД Скопје, утврдување на

KPI (Key Performance Indicators) на членовите на Управниот одбор и раководниот кадар надлежен за контролните функции, измена и дополнување на Политиката за наградување на вработените на НЛБ Банка АД Скопје и друго.

— Мандат

Мандатот на членовите на Одборот за наградување трае од моментот на именување до моментот на нивно повикување со соодветна одлука или откажување од нивна страна.

— Надомест и наградување

Од 01.5.2021 година, согласно со Одлуката за утврдување надомест за членовите на надзорните органи на Банката, донесена на Годишното собрание на акционери на 29.4.2021 година, на членовите во Одборот за наградување кои не се вработени во Групацијата им се исплаќа надомест од 50 евра во денарска противвредност.

Одбор за именување

Формиран е врз основа на Одлуката на НБРСМ за правилата за добро корпоративно управување во банка и функционира како советодавен орган на Надзорниот одбор. Во текот на 2023 година функционираше со четири члена.

Поради истек на мандатот од функцијата независен член на Надзорниот одбор со 30.03.2024 година, беше започната постапка за реименување на г. Зоран Јовановски за независен член на Надзорниот одбор, како и за негово повторно именување во Одборот за именување на НЛБ Банка АД Скопје.

Надзорниот одбор на својата седница одржана на 26.10.2023 година, донесе Одлука за повторно именување (реизбор) на Зоран Јовановски за член на Одборот за именување на НЛБ Банка АД Скопје.

Реименувањето на г. Зоран Јовановски за член на Одборот за именување на НЛБ Банка АД Скопје, ќе стапи на сила со денот на добивањето на согласноста од Народна банка на Република Северна Македонија за именување на независен член на Надзорниот одбор, согласно со Законот за банки и Статутот на НЛБ Банка АД Скопје.

Членовите на Одборот се состануваат на седници секогаш кога има потреба од одржување на Одборот за именување.

Во известувачкиот период во присуство на сите 4 члена се одржаа шест седници на Одборот за именување, од кои пет беа видеоконференциски, а една се одржа на коресподентски начин.

Одборот за именување во текот на 2023 година како помошно тело на Надзорниот одбор носеше предлог-одлуки поврзани со усвојување на План за сукцесија на Надзорниот одбор, предлог-одлуки поврзани со позитивна годишна оценка на соодветноста на членовите на Надзорниот одбор на НЛБ Банка АД Скопје за 2022 година, предлог-одлуки поврзани со позитивна оценка на соодветноста на Гоце Вангеловски за именување на член на Управниот одбор на НЛБ Банка АД Скопје, предлог-одлука за именување на Гоце Вангеловски за член на Управниот одбор на НЛБ Банка АД Скопје, позитивна оценка на соодветноста на Бранко Грегановиќ за претседател на Управниот одбор на НЛБ Банка АД Скопје, предлог-одлука за укинување на Одлуката за именување на Гоце Вангеловски за член на Управниот одбор на НЛБ Банка АД Скопје и предлог-одлука за позитивна оценка на соодветноста на Зоран Јовановски за независен член на Надзорниот одбор на НЛБ Банка АД Скопје и Одборот за ревизија.

Составот на Одборот е прикажан во табела 13.

— Мандат

Мандатот на членовите на Одборот за именување трае од моментот на именување до моментот на нивно отповикување со соодветна одлука или откажување од нивна страна.

— Надомест и наградување

Од 01.5.2021 година, согласно со Одлуката за утврдување надомест на членовите на надзорните органи на Банката, донесена на Годишното собрание на акционери на 29.4.2021 година, на членовите во Одборот за именување им се исплаќа надомест од 50 евра во денарска противвредност.

НЛБ Банка АД Скопје Годишен извештај 2023 година

Профил на Банка

Клучни показатели

Годишен извештај за работењето на Банка

Макроекономско
окружување
Финансиски резултати
Работа со население
Работа со правни
лица
Платен промет
Финансиски пазари
Управување
со ризици

Финансиски извештаи

Биланс на успех
Извештај за
сеопфатна добивка
Извештај за
финансиска состојба
Извештај за промени
на капиталот
Извештај за
паричниот тек
Парични средства
и парични
еквиваленти

Содржина

Одбор за ревизија

Во текот на 2023 година, Одборот за ревизија одржа седум седници. Четири беа редовни седници, а три вонредни седници.

Одборот за ревизија на Банката ги врши следниве работи:

- ги разгледува финансиските извештаи на Банката и се грижи за точноста и транспарентноста на објавените финансиски информации за работењето на Банката во согласност со прописите за сметководствени стандарди;
- ги разгледува и оценува системите за внатрешна контрола;
- ја следи работата и ја оценува ефикасноста на службата за внатрешна ревизија;
- го следи процесот на ревизија на Банката и ја оценува работата на друштвото за ревизија;
- ги донесува сметководствените политики на Банката;
- ја следи усогласеноста на работењето на Банката со прописите што се однесуваат на сметководствените стандарди и финансиски извештаи;
- одржува состаноци со Управниот одбор, Секторот за внатрешна ревизија и друштвото за ревизија во врска со утврдени неусогласености со прописите и слабости во работењето на Банката;
- ги разгледува извештаите на Одборот за управување со ризици и предлага назначување на друштво за ревизија и раскинување на склучен договор со друштво за ревизија.

Во 2023 година, Одборот за ревизија работеше во состав од пет члена (прикажано во табела 13). Поради истек на мандатот на независниот член на Надзорниот одбор, г. Зоран Јовановски, на ден 30.03.2024 година, беше започната постапка за повторно именување на независен член на Надзорниот одбор на НЛБ Банка АД Скопје и за член на Одборот за ревизија. Надзорниот одбор на седницата одржана на 26.10.2023 година донесе Одлука со која повторно го именуваше г. Зоран Јовановски за член на Одборот за ревизија на НЛБ Банка АД Скопје.

Реименувањето на г. Зоран Јовановски за член на Одборот за ревизија на НЛБ Банка АД Скопје, ќе стапи на сила со денот на добивањето на согласноста од Народна банка на Република Северна Македонија за именување на независен член на Надзорниот одбор, согласно со Законот за банки и Статутот на НЛБ Банка АД Скопје.

Во 2023 година Одборот за ревизија изготви и усвои План за работа со независниот надворешен ревизор „КПМГ Ревизија“ ДОО Скопје во кој е предвидено колку често и на кој начин надворешниот ревизор ќе го известува Одборот за ревизија за спроведените активности.

— Мандат

Мандатот на членовите на Одборот за ревизија трае четири години.

— Независност

Согласно со Законот за банките, мнозинството членови на Одборот за ревизија на Банката се избираат од редот на членовите на Надзорниот одбор, а останатите членови се независни членови. Најмалку еден член на Одборот за ревизија треба да биде овластен ревизор. Во таа насока, четири члена на Одборот за ревизија се членови на Надзорниот одбор, а еден член е овластен ревизор (Стојан Јорданов).

— Надомест и наградување

Согласно со Политиката за управување и надзор на НЛБ Групацијата, на членовите на Одборот за ревизија кои се вработени во НЛБ Групацијата не им припаѓа надомест за учество во работата на Одборот за ревизија, ниту пак учество во награда од добивката на Банката. Од 01.5.2021 година, согласно со Одлуката за утврдување надомест на членовите на надзорните органи на Банката, донесена на Годишното собрание на акционери на 29.4.2021 година, на членовите на Одборот за ревизија кои не се вработени во НЛБ Групацијата им се исплаќа месечен надомест од 250 евра во денарска противвредност.

Износот исплатен на членовите согласно со донесената одлука е прикажан во табела 16.

Извршни органи и помошни тела

Управен одбор на Банката

Управниот одбор на Банката ја претставува и застапува Банката и раководи со нејзината работа согласно со Законот за банките, Статутот на НЛБ Банка АД Скопје и Кодексот за корпоративно управување на Банката. Членовите на Управниот одбор на Банката ги именува и разрешува Надзорниот одбор на Банката со мнозинство гласови, по претходна согласност на гувернерот на НБРСМ.

Во текот на 2023 година беше иницирана постапка за зголемување на бројот на членови во Управниот одбор од три на четири члена, за која цел беше започната постапка за именување на нов четврт член на Управниот одбор пред Народната банка на Република Северна Македонија. Поради добиено известување за откажување од кандидатурата од страна на предложениот член, Банката ја запре постапката пред Народната банка.

Поради истек на тековниот мандат како претседател на Управниот одбор на НЛБ Банка АД Скопје на 1 јануари 2024 година на г. Бранко Грегановиќ, во текот на 2023 година беше започната постапка за повторно именување (реизбор) на Бранко Грегановиќ за претседател на Управниот одбор на НЛБ Банка АД Скопје.

Надзорниот одбор на својата седница одржана на 28.7.2023 година, донесе Одлука за повторно именување (реизбор) на Бранко Грегановиќ за претседател на Управниот одбор на НЛБ Банка АД Скопје, која Одлука влегува во сила со денот на добивање согласност од Народната банка на Република Северна Македонија за повторно именување (реизбор) на претседателот на Управниот одбор.

На ден 12.9.2023 година до НБРСМ поднесено е барање за именување на Бранко Грегановиќ за

**НЛБ Банка
АД Скопје
Годишен
извештај
2023 година**

Профил на Банка

Клучни показатели

Годишен извештај за работењето на Банка

Макроекономско
окружување
Финансиски резултати
Работа со население
Работа со правни
лица
Платен промет
Финансиски пазари
Управување
со ризици

Финансиски извештаи

Биланс на успех
Извештај за
сеопфатна добивка
Извештај за
финансиска состојба
Извештај за промени
на капиталот
Извештај за
паричниот тек
Парични средства
и парични
еквиваленти

Содржина

Табела 14. Членови на Управниот одбор и нивно членство во други одбори

Име	Позиција	Образование	Членства во органи на Банката					Членства во други органи на надзор или управување			
			Одбор за управување со ризици	Одбор за управување со средства и обврски	Одбор за развој	Надзорен одбор врз ИТ	Кредитен одбор	Комисија за оперативни ризици	Надзорен орган или орган на управување	Назив и седиште на правното лице	Период
Бранко Грегановиќ	Претседател на Управен одбор	МВА	Претседател	Претседател	Претседател	Претседател	Заменик-претседател	Член	Член во Одбор на директори (член и заменик претседател на Надзорен одбор)	НЛБ Склади, Љубљана, Словенија	Јануари 2017 -тековно
									Член на Управен одбор	Друштво за словенечки и македонски стопанственици, Стопанска интересна заедница Скопје	Април 2022 - тековно
Петер Зелен	Член на Управен одбор	Дипломиран економист и машински инженер	Член	Член	Член	Член	Претседател	Претседател	Член во Одбор на директори	НЛБ Банка Приштина	12.07.2021 - тековно
Игор Давчевски	Член на Управен одбор	МВА	-	Член	Член	Член	-	Член	-	-	-

претседател на Управниот одбор на НЛБ Банка АД Скопје.

На ден 15.12.2023 година добиено е решение од НБРСМ со кое се издава претходна согласност Бранко Грегановиќ да биде именуван за претседател на Управниот одбор, за период од 4 (четири) години, сметано од 02.1.2024 година.

Управниот одбор во известувачкиот период работеше на седници, кои по правило се одржуваа еднаш неделно. Покрај редовните седници, Управниот одбор одлучуваше и на коресподентски седници со писмена согласност од сите членови на Управниот одбор.

Во 2023 година, Управниот одбор одржа околу 80 седници од кои дел беа коресподентски.

Во раководењето со работењето на Банката, Управниот одбор ги врши следните работи:

- управува со Банката;
- ја застапува Банката;
- го организира подготвувањето на предлозите на општите акти, одлуките и другите акти за кои одлучува Собранието на Банката;
- ги извршува одлуките на Собранието и на Надзорниот одбор на Банката, односно се грижи за нивно спроведување;
- покренува иницијативи и дава предлози за

унапредување на работењето на Банката;

- ги именува и разрешува лицата на Банката со посебни права и одговорности, во согласност со Статутот на Банката и одредбите од Законот за банки, ја определува нивната плата и склучува договори со нив, како и со други вработени во Банката на експертски и раководни позиции за кои се склучува менаџерски договор;
- изготвува деловна политика и развоен план на Банката;
- изготвува финансиски план на Банката;
- изготвува политика за сигурност на информативниот систем на Банката;
- изготвува годишен извештај за работењето на Банката и го доставува до Надзорниот одбор;
- изготвува етички кодекс на Банката;
- одлучува во случај на поднесено вето/ забрана од страна на членот на Управниот одбор надлежен за ризици при одлучување на Кредитниот одбор на Банката за кредитни изложености спрема лице до 10 % од сопствените средства на Банката и за секоја донесена одлука го известува Надзорниот одбор на Банката на следната редовна седница;
- го одобрува стекнувањето капитални делови и купување хартии од вредност, помали од 5 % од сопствените средства на Банката, како и купување хартии од вредност издадени

од Народната банка и Република Северна Македонија;

- одлучува за засновање на работен однос, за распоредување и наградување на работниците согласно со законските прописи и општите акти на Банката;
- одлучува за давање и земање кредити за ликвидност, гаранции, авали и акредитиви во рамките на лимитите утврдени со законот, актот за деловната политика на Банката и одлуката за кредитната политика донесена од Надзорниот одбор;
- утврдува предлози на одлуки и други акти за кои одлучува Надзорниот одбор на Банката;
- се грижи за информирањето на акционерите на Банката;
- ја насочува и организира работата на деловите на Банката особено во поглед на навременото и стручно вршење на работите;
- донесува акт за организација и систематизација на работните места во Банката;
- одлучува за формирање на организациони единици;
- донесува деловник за работа на Управниот одбор, а за неговите измени и дополнување на редовна основа го информира Надзорниот одбор на Банката;
- донесува поединечни акти на Банката;

НЛБ Банка АД Скопје Годишен извештај 2023 година

Профил на Банка

Клучни показатели

Годишен извештај за работењето на Банка

Макроекономско окружување
Финансиски резултати
Работа со население
Работа со правни лица
Платен промет
Финансиски пазари
Управување со ризици

Финансиски извештаи

Биланс на успех
Извештај за сеопфатна добивка
Извештај за финансиска состојба
Извештај за промени на капиталот
Извештај за паричниот тек
Парични средства и парични еквиваленти

Содржина

- формира комисија за попис на основни средства, ситен инвентар, нетековни и преземени средства, а по потреба формира и други комисии и работни тела и ги именува нивните членови;
- разгледува и усвојува извештај за годишните пописи;
- врши и други работи утврдени со закон, Статутот и други општи акти на Банката.

Управниот одбор на Банката е одговорен за:

- обезбедување услови за работењето на Банката во согласност со прописите;
- управување и следење на ризиците на кои е изложена Банката во работењето;
- постигнување и одржување на адекватно ниво на сопствени средства;
- функционирање на системот на внатрешна контрола во сите области на работење на Банката;
- непречено работење на Секторот за внатрешна ревизија на Банката, односно осигурува дека Секторот за внатрешна ревизија има пристап до документацијата и до вработените во Банката со цел непречено спроведување на неговите активности;
- непречено работење на Центарот за усогласување со прописите и интегритет, односно да осигури дека Центарот има пристап до документацијата и до вработените во Банката со цел непречено спроведување на овластувањата;
- донесување и спроведување политика за начинот на избор, следење на работењето и на разрешување лица со посебни права и одговорности, освен за членовите на Надзорниот одбор, Одборот за управување со ризици, Одборот за ревизија и Управниот одбор;
- водење на трговските и други книги и деловната документација на Банката, изработка на финансиски и други извештаи во согласност со прописите за сметководство и сметководствените стандарди;
- навремено и точно финансиско известување;
- редовност и точност на извештаите што се доставуваат до Народната банка во согласност со законот и прописите донесени врз основа на закон;

- спроведување на мерките изречени од гувернерот спрема Банката и законитоста на работењето на Банката.

Во функција на редовно информирање за работењето на Банката, за секоја седница на Управниот одбор се подготвува дневен ред, записник од претходната седница, како и материјали од организациските единици на Банката.

Покрај наведеното, членовите на Управниот одбор на Банката присуствуваат и на седниците на Надзорниот одбор и Одборот за ревизија.

На редовните седници, во рамките на своите надлежности Управниот одбор презема активности и усвојува правилници, упатства, процедури, планови и одлуки.

Покрај ова, Управниот одбор на месечна основа ги разгледува извештаите на Центарот за усогласување со прописите и интегритет и тоа од: сегмент за обезбедување законитост во работењето, сегмент за спречување перење пари и финансирање тероризам, сегмент за обезбедување сигурност на информативниот систем и сегмент за заштита на лични податоци.

Управниот одбор најмалку еднаш квартално го известуваше Надзорниот одбор за своето работење преку информација за тековните активности.

– Мандат

Мандатот на членовите на Управниот одбор трае четири години, освен доколку НБРСМ не одлучи поинаку со Решението за издавање на претходна согласност за именување член на Управниот одбор.

– Надомест и наградување

На членовите на Одборот не им следува надомест за учество на седница.

Одбор за управување со ризици

Во текот на 2023 година, Одборот за управување со ризици работеше во состав од девет членови (табела 14 и 15).

Членовите на Одборот за управување со ризици се избираат од редот на лицата со посебни права и одговорности кои се вработени во Банката. Еден од членовите на Управниот одбор на Банката задолжително е и член на Одборот за управување со ризици. Во таа насока, претседател на Одборот за управување со ризици е претседателот на Управниот одбор, Бранко Грегановиќ, а членот на Управниот Одбор Петер Зелен е член на Одборот за управување со ризици.

Во известувачкиот период, Одборот за управување со ризици одржа 52 седници.

Одборот за управување со ризици се состануваше редовно, еднаш неделно за исполнување на следните надлежности:

- перманентно следење и оценување на степенот на ризичност на Банката и утврдување прифатливо ниво на изложеност на ризици со цел минимализирање на загубите од изложеност на Банката на ризик;
- воспоставување политики за управување со ризици и следење на нивна примена;
- следење на прописите на Народната банка кои се однесуваат на управување со ризици и усогласеноста на Банката со нив;
- оценување на системите на управување со ризиците во Банката;
- утврдување на краткорочни и долгорочни стратегии за управување со одделните видови ризици на кои е изложена Банката;
- анализирање на извештаите за изложеноста на Банката на ризици изработени од службите во Банката кои вршат оценка на ризиците и предлагање на стратегии, мерки и инструменти за заштита од ризици;
- следење на ефикасноста на функционирањето на системите за внатрешна контрола во управувањето со ризици;
- анализирање на ефектите од управувањето со ризиците врз перформансите на Банката;
- анализирање на ефектите од предложените стратегии за управување со ризици, како и предложените стратегии, мерки и инструменти за заштита од ризици;
- оценување на усогласеноста на цените на производите и услугите што ги нуди Банката

НЛБ Банка АД Скопје Годишен извештај 2023 година

Профил на Банка

Клучни показатели

Годишен извештај за работењето на Банка

Макроекономско
окружување
Финансиски резултати
Работа со население
Работа со правни
лица
Платен промет
Финансиски пазари
Управување
со ризици

Финансиски извештаи

Биланс на успех
Извештај за
сеопфатна добивка
Извештај за
финансиска состојба
Извештај за промени
на капиталот
Извештај за
паричниот тек
Парични средства
и парични
еквиваленти

Содржина

со нивото на преземен ризик, во согласност со деловната политика и развојниот план на Банката;

- квартално известување на Надзорниот одбор и Одборот за ревизија за промените во ризичните позиции на Банката, промените во стратегијата за управување со ризици, ефектите од управувањето со ризиците врз перформансите на Банката, како и преземените мерки и инструментите за заштита од ризиците и ефекти од нив;
- одобрување изложености спрема лице од над 10 % до 20 % од сопствените средства на Банката;
- следење на политиката за сигурност на информативниот систем и ги идентификува случаите кога е потребно нејзино ревидирање;
- оценување на воспоставениот процес на управување со сигурноста на информативниот систем;
- анализирање на извештајот за извршена проценка на ризици и следење на активностите што се преземаат во врска со управување со сигурноста на информативниот систем;
- одредување и редовно ревидирање на дефинираните нивоа на прифатливост на ризиците.

Одборот за управување со ризици најмалку еднаш квартално ги известуваше Надзорниот одбор и Одборот за ревизија за промените во ризичните позиции на Банката, промените во стратегијата за управување со ризици, ефектите од управувањето со ризиците врз перформансите на Банката, како и преземените мерки и инструменти за заштита од ризиците и ефектите од нив.

– Мандат

Мандатот на членовите на Одборот за управување со ризиците трае од моментот на именување до моментот на нивно отповикување со соодветна одлука или откажување од нивна страна.

– Надомест и наградување

На членовите на Одборот за управување со ризици не им следува надомест за учество на седница.

Кредитен одбор

Кредитниот одбор се состои од 7 членови и нивни заменици. Со Одлука за именување за претседател на Кредитниот одбор се именува членот на Управниот одбор надлежен за следење на ризиците, во негово отсуство како прв заменик-претседател на Кредитниот одбор се именува претседателот на Управниот одбор на Банката, а како втор заменик-претседател се именува раководното лице на Секторот за управување со кредитни ризици. Кредитниот одбор одлучува на редовни седници кои се одржуваат најмалку еднаш неделно.

Во известувачкиот период, Кредитниот одбор одржа вкупно 123 седници (104 редовни и 19 кореспондентски).

Кредитниот одбор ги врши следниве активности:

- одобрува кредитни изложености по кредитни барања над лимити утврдени во овластувањата издадени на лицата со посебни права и одговорности и други работници во Банката;
- одлучува за купување и продавање хартии од вредност, освен хартии од вредност издадени од НБРСМ и државни хартии од вредност, во рамки на лимитите утврдени со актите на Банката;
- одлучува за задолжување на Банката во рамките на лимитите утврдени во актите на Банката;
- одобрува кредитни изложености по кредитни барања кои се со отстапки (каматни стапки, провизии, обезбедување, износ и рок и друго) надвор од предвидените критериуми со интерните акти и прописи на Банката;
- одобрува одлуки од работењето на Секторот за реструктурирање и управување со проблематични пласмани за кои Секторот нема посебни овластувања;
- одлучува за поставување на фирмите на WATCH-листа и на ICL-листа (Intensive Care List) и по материјали поврзани со комитентите поставени на ICL-листа;
- одобрува кредитни изложености по кредитни барања на клиенти нивни капитално поврзани лица на WATCH-листа и на ICL-листа;
- одобрува можност за предвременно раскинување на депозит, пред истек на

договорениот рок со исплата на договорна камата;

- одлучува по отстапки од Политиката на каматни стапки и Тарифникот на Банката;
- други работи утврдени со прописите и интерните акти на Банката.

– Мандат

Мандатот на членовите на Кредитниот одбор и на нивните заменици трае од моментот на именување до моментот на нивно отповикување со соодветна одлука или откажување од нивна страна.

– Надомест и наградување

На членовите на Кредитниот одбор не им следува надомест за учество на седница.

Надзорен одбор врз информативниот систем

Формиран е врз основа на регулативата на НБРСМ, Базелските принципи и меѓународните стандарди за сигурност на информативниот систем.

Надзорниот одбор врз информативниот систем има одговорности делегирани од страна на Надзорниот одбор на Банката во доменот на информативниот систем и неговата сигурност. За својата работа одговара пред Надзорниот одбор на Банката и помага во носењето одлуки за одобрување на стратегиите, политиките и значајните инвестирања од областа на информатичката технологија и обезбедува услови за ефективно планирање на информатичката технологија и следење на капацитетот на ИТ-системот и неговите перформанси, како и за сите прашања поврзани со информативната сигурност.

Најмалку два пати годишно, го известува Надзорниот одбор на Банката за статусот на информатичката технологија во Банката, отворените прашања и за донесените одлуки и заклучоци.

Надзорниот одбор врз информативниот систем работи и донесува полноважни одлуки на седници кои се свикуваат најмалку еднаш во три месеци. По потреба се свикуваат седници и во пократки рокови.

Членовите и претседателот на Надзорниот одбор врз информативниот систем ги именува Надзорниот

НЛБ Банка АД Скопје Годишен извештај 2023 година

Профил на Банка

Клучни показатели

Годишен извештај за работењето на Банка

Макроекономско
окружување
Финансиски резултати
Работа со население
Работа со правни
лица
Платен промет
Финансиски пазари
Управување
со ризици

Финансиски извештаи

Биланс на успех
Извештај за
сеопфатна добивка
Извештај за
финансиска состојба
Извештај за промени
на капиталот
Извештај за
паричниот тек
Парични средства
и парични
еквиваленти

Содржина

Табела 15. Менаџерски тим на Банката и членство во одбори

Членства во органи на Банката											
Име	Позиција	Образование	Одбор за управување со ризици	Одбор за управување со средства и обврски	Одбор за развој	Надзорен одбор врз ИТ	Кредитен одбор	Комисија за оперативни ризици	Комисија за правен ризик	Комитет за идентификација на вработени кои вршат посебна природа на работата	
Гоце Вангеловски	Помошник на Управен одбор - Корпоративно банкарство и Кредитна анализа и администрација	Дипломиран економист	Член	Член	-	-	Член	Член	-	-	
Маја Ставрева Стојанова	Помошник на Управен одбор и Директор на Деловен сектор за управување со продажна мрежа(прекин на РО 31.03.2023)	Дипломиран економист	Член	Член	-	Член	Член	Член	-	-	
Марјан Кочовски	Директор на Деловен сектор за управување со продажна мрежа	Дипломиран економист	Член	Член	-	Член	Член	Член	-	-	
Љупка Ѓорѓиевска	Помошник на Управен одбор и Директор на Сектор за развој на понуда и маркетинг	Дипломиран економист	-	Член	-	-	-	Член	-	-	
Зоран Грнчаровски	Помошник на Управен одбор и Директор на Сектор за реструктурирање и управување со проблематични пласмани	Дипломиран економист	Член	-	-	Член	Член	Член	-	-	
Богоја Китанчев	Советник на Управен одбор - Одговорно лице за еколошки и социјални стандарди во работењето (ESMS Officer) и ESG Координатор	MBA	-	-	-	-	-	-	-	-	
Игор Митровски	Советник на Управен одбор по област за ИТ сегмент (прекин на РО 30.09.2023)	Дипломиран електроинженер	-	-	-	-	-	Член	-	-	
Марија Зафировска	Советник на Управен одбор - овластено лице за управување со податоци	MBA	-	-	-	-	-	Член	-	-	
Луција Муршец Јеж	Советник на Управен одбор по област ризици CRO	Дипломиран економист	-	-	-	-	-	-	-	-	
Билјана Степанулеска Почевска	Сектор за поддршка на продажба на	Магистер по економски науки	-	Член	-	Член	Член	Член	-	-	
Петар Трпески	Директор на Сектор за работа на корпоративни клиенти од 01.10.2023	MBA	-	-	-	Член	-	Член	-	-	
Виолета Јанева	Директор на Сектор за правни работи и секретаријат	Магистер по финансии и финансово право	Член	-	-	Член	-	Член	Претседател	-	
Донка Марковска	Директор на Сектор за финансиско управување	MBA	-	Член	Член	Член	-	Член	Член	Член	
Дејан Маџоски	Помошник Директор на Служба за управување со човечки ресурси од 01.12.2023	Магистер по менаџмент на човечки ресурси	-	-	-	-	-	Член	-	Претседател	
Весна Китанова	Директор на Сектор за платни системи	Дипломиран економист	-	-	-	-	-	-	-	-	
Игор Кацарски	Директор на Сектор за логистика на Банката	MBA	-	-	-	-	-	Член	-	-	
Матеја Папеж	Директор на Центар за усогласување со прописите и интегритет	Дипломиран економист и внатрешен ревизор	-	-	-	-	-	-	-	-	
Љубица Јанчевска Димитровска	Директор на Деловен сектор за финансиски пазари и средства	Дипломиран економист	Член	Член	-	Член	-	Член	-	-	
Анита Бошкова	Директор на Сектор за внатрешна ревизија	Дипломиран економист и овластен ревизор	-	-	-	-	-	-	-	-	
Верица Заринска	Помошник директор на Сектор за информатичка технологија	Дипломиран електроинженер	Член	-	-	Член	-	-	-	-	
Драги Јосивоски	Директор на Сектор за работа со готовина и депо	Дипломиран економист	-	-	-	Член	-	-	-	-	
Слаѓана Белева	Директор на Сектор за логистика на продажбата	Магистер по економски науки	-	-	-	Член	-	Член	-	-	
Сања Чурилов	Директор на Сектор за ризици, евалуација и контрола	Дипломиран економист	Член	-	-	Член	-	Заменик - претседател	Член	Член	
Ана Нарашанова	Директор на Сектор за кредитни ризици	Дипломиран економист	-	-	-	-	Втор заменик - претседател	Член	-	-	
Иван Крстиќ	Директор на Сектор за човечки ресурси и организација од 01.12.2023	MBA	-	-	-	-	-	Член	-	Член	

НЛБ Банка АД Скопје Годишен извештај 2023 година

Профил на Банка

Клучни показатели

Годишен извештај за работењето на Банка

Макроекономско
окружување
Финансиски резултати
Работа со население
Работа со правни
лица
Платен промет
Финансиски пазари
Управување
со ризици

Финансиски извештаи

Биланс на успех
Извештај за
сеопфатна добивка
Извештај за
финансиска состојба
Извештај за промени
на капиталот
Извештај за
паричниот тек
Парични средства
и парични
еквиваленти

Содржина

одбор на Банката (табела 15).

— Мандат

Мандатот на членовите на Надзорниот одбор врз информативниот систем трае од моментот на именување до моментот на нивно отповикување со соодветна одлука или откажување од нивна страна.

— Надомест и наградување

На членовите на Одборот не им следува надомест за учество на седница.

Кодекс за корпоративно управување

Кодексот за корпоративно управување во НЛБ Банка АД Скопје, усвоен од Надзорниот одбор на Банката, подетално ги определува стандардите на управување и раководење на органите на НЛБ Банка АД Скопје. Водејќи се од овие стандарди, Банката има воспоставено јасна организациска структура и транспарентен и разбирлив систем на управување, кој го зголемува нивото на доверба како на домашните, така и на странските инвеститори, вработените и пошироката јавност.

Изјава за примена на Кодексот за корпоративно управување

Банката ги применува најдобрите практики и принципи пропишани со новиот Кодекс за корпоративно управување на акционерските друштва котирани на Македонската берза. Изјавата за примена на Кодексот за корпоративно управување потпишана од членовите на Управниот одбор на Банката е дадена во прилог 2 на овој извештај.

Кодексот за корпоративно управување на НЛБ Банка АД Скопје е јавно достапен на веб-страницата на Банката.

Политика за управување со капиталните инвестиции во други друштва

Во согласност со Стратегијата за работење со финансиски инструменти на НЛБ Банка АД Скопје и Правилникот за работење со сопственички хартии од вредност на НЛБ Банка АД Скопје, Банката може да инвестира во сопственички хартии од вредност во домашни и странски правни лица во вид на:

- акции;
- удели;
- вложувања во придружени друштва;
- вложувања во подружници и
- заедничко дејствување.

Банката има сопственички хартии од вредност:

- кај финансиски и нефинансиски друштва кои даваат услуги поврзани со банкарските производи врз основа на членство (Visa, Mastercard и SWIFT) до 10 % од капиталот на друштвото;
- кај финансиски и нефинансиски друштва кои се основани со закон поврзани со финансискиот систем во државата (Централен депозитар за хартии од вредност (ЦДХВ), Клириншка куќа Клириншки интербанкарски системи АД Скопје (КИБС) и Македонска берза за хартии од вредност (МСЕ)) до 10 % од капиталот на друштвото;
- во друго правно лице (финансиско друштво) NLB Lease&Go, во кое поседува 49 % од вкупниот основачки капитал, додека 51 % припаѓа на NLB Lease&Go, лизинг д.о.о. Љубљана. Понудата на NLB Lease&Go Скопје е наменета за физички и правни лица и опфаќа закуп на нови и користени автомобили, товарни возила, автобуси, пловила, земјоделска и градежна механизација, како и друг вид опрема и машини.

Во 2023 година, Банката го зголеми влогот во лизинг

компанијата за 47.363 илјади денари и вкупно изнесува 65.502 илјади денари.

Политика за наградување

Политиката за наградување е во согласност со целите и деловната стратегија на НЛБ Банка АД Скопје и НЛБ Групацијата, организациската култура и вредности, долгорочните интереси, еколошките, социјалните и факторите на управување (ESG), мерките за спречување на судир на интереси, профилот на ризик и апетитот за ризик.

Во Политиката е даден акцент на стимулирање на вработените во непреземање несразмерно големи ризици во работењето, односно ризици кои ги надминуваат можностите на Банката, земајќи ги предвид сите ризици, вклучувајќи ризици за репутација и ризици кои произлегуваат од погрешно или неетичко продавање производи или пак друго неетичко или несоодветно однесување.

Критериумите за определување на идентификуваните вработени во Банката со посебна природа на работа во Банката во целост ги земаат предвид ризиците на кои Банката или НЛБ Групацијата се или може да бидат изложени со оглед на профилот на ризик и апетитот за ризик, како и организацијата и природата, обемот и сложеноста на активностите во рамки на Банката што еден вработен ги има и има значително влијание врз профилот на ризик на Банката.

Имајќи го ова предвид, идентификуваните вработени се поделени во неколку категории: членови на Управниот одбор, членови на високото раководство во комерцијалниот дел на Банката (front office) и помошници на Управниот одбор на Банката, членови на високото раководство од останатите функции (back office), контролни функции, како и останати вработени за кои се смета дека имаат важно влијание врз профилот на ризик на Банката во согласност со Делегираната регулатива на Комисијата (ЕУ) бр. 2021/923.

Идентификуваните вработени имаат право на годишен варијабилан дел од платата врз основа

НЛБ Банка АД Скопје Годишен извештај 2023 година

Профил на Банка

Клучни показатели

Годишен извештај за работењето на Банка

Макроекономско окружување
Финансиски резултати
Работа со население
Работа со правни лица
Платен промет
Финансиски пазари
Управување со ризици

Финансиски извештаи

Биланс на успех
Извештај за сеопфатна добивка
Извештај за финансиска состојба
Извештај за промени на капиталот
Извештај за паричниот тек
Парични средства и парични еквиваленти

Содржина

на нивното исполнување на финансиските и нефинансиските критериуми за успешност според правилата и условите уредени во Политиката.

Политика за обезбедување на диверзитет во органите на управување и високото раководство на НЛБ Банка АД Скопје

Политиката за обезбедување на диверзитет во органите на управување и високото раководство во НЛБ Банка АД Скопје претставува рамковен документ којшто ги утврдува заложбите на Банката во однос на органите на управување, како и во високото раководство кои одговараат на Управниот одбор на Банката, која се одобри во првиот квартал на 2023 година.

Цели на Политиката за диверзитет и начини на нејзина имплементација

Со оглед на големината на Банката, нејзината припадност на банкарска групација и нивното регионално присуство и бизнис-стратегија, за да се обезбеди диверзитет, важни се следните аспекти:

- родова/полова структура;
- старосна структура;
- професионални компетенции, вештини и искуство;
- континуитет на составот на органот за управување и на високото раководство;
- меѓународно интернационално искуство;
- личен интегритет;
- географско потекло.

Овие критериуми се избрани со цел да обезбедат доволно различни мислења и експертиза неопходни за добро разбирање на тековните состојби и долгорочните ризици и можности поврзани со работењето на Банката, земајќи ја предвид големината на Банката и бизнис-стратегијата, како и големината на Управниот одбор и Надзорниот одбор и системското значење на Банката.

Начин на спроведување на Политиката на диверзитет

Надзорниот одбор на Банката и Одборот за именување на Надзорниот одбор на НЛБ Банка АД Скопје се залагаат да ја усогласат Политиката на диверзитет на Управниот одбор на Банката. Управниот одбор се стреми да ја усогласи Политиката за диверзитет на повисокото раководство.

Родова / старосна структура

Целта во однос на старосната структура во Надзорниот одбор и Управниот одбор се проценува дека е постигната во врска со поставениот план за 2023 година, при што сите старосни структури од 40 до 60+ години се застапени во старосната структура. Исто така и кај родовата застапеност, во составот на високото раководство кое одговара директно на Управниот одбор 56,7 % се жени.

Исполнување на другите критериуми дадени во Политиката за диверзитет

Во однос на целите поврзани со професионалните компетенции, вештини и искуство, барањата за релевантно меѓународно искуство, личен интегритет, континуитет во составот на одборот и географската провиниенција во органите на управување и високото раководство, се проценува дека:

- органите на управување покриваат адекватно широк опсег на знаења, вештини и професионално искуство на своите членови и се составени според следните критериуми: искуство, углед, управување со потенцијални конфликти на интереси, независност, расположливо време и колективна соодветност;
- органите на управување и високото раководство имаат соодветен сооднос меѓу постојните и новите членови, односно односот помеѓу постојните и новите членови не е под 70 %;
- банката има соодветен удел во органите на управување и повисокото раководство со меѓународно искуство во различни области;
 - органите на управување и членовите на високото раководство имаат високо ниво на личен

интегритет;

- членовите на органите на управување и високото раководство имаат соодветно географско искуство како што е утврдено во планот за 2023 година.

Се проценува дека се постигнати целите поставени во Политиката за диверзитет за 2023 година.

Политика за користење услуги од надворешни лица

Користењето услуги од надворешни лица од страна на Банката е уредено со Политиката за користење услуги од надворешни лица во НЛБ Банка АД Скопје, која детално ја уредува постапката и начинот на користење на овој тип услуги, согласно со одредбите на „EBA Guidelines on outsourcing arrangements“ и Одлуката за управување со ризици на НБРСМ.

Со Политиката строго се уредени правилата во поглед на користење услуги од надворешните лица и тоа преку:

- основните принципи и насоки за управување со ризиците кои произлегуваат од користењето услуги од надворешни лица;
- начинот на спроведување анализа за избор на потенцијален надворешен набавувач;
- начинот на проверка на квалитетот на услугите што ги нудат надворешните лица и условите за ефикасно следење на нивното работење;
- начинот на обезбедување непрекинатоство во работењето за услугите што се користат од надворешни лица;
- дефинирање стратегиски мерки во случај на очекувано или неочекувано прекинување на договорниот однос со надворешното лице од кое Банката користи услуги.

Во рамките на наведената политика, Банката користи услуги од надворешни лица, од кои како најзначајни за целокупното работење на Банката се издвојуваат услугите во следните подрачја:

- развој, одржување и управување со информатичката инфраструктура;
- архивско и документарно работење;
- работа во доменот на самоуслужни продукти,

НЛБ Банка АД Скопје Годишен извештај 2023 година

Профил на Банка

Клучни показатели

Годишен извештај за работењето на Банка

Макроекономско окружување
Финансиски резултати
Работа со население
Работа со правни лица
Платен промет
Финансиски пазари
Управување со ризици

Финансиски извештаи

Биланс на успех
Извештај за сеопфатна добивка
Извештај за финансиска состојба
Извештај за промени на капиталот
Извештај за паричниот тек
Парични средства и парични еквиваленти

Содржина

картички, банкомати, дигитални канали на комуникација;

- транспорт на вредносни пратки;
- наплата на побарувања.

Банката делува во насока на оптимизација на односите помеѓу цената и квалитетот на набавените производи и услуги, како и за ефикасна употреба на ресурсите во Банката и за избор на најсоодветен надворешен набавувач.

Политика за управување со судир на интереси и спречување мито и корупција во НЛБ Банка АД Скопје

Во насока на силна посветеност на усогласеноста и интегритетот како и постоење на нулта толеранција за која било форма на мито и корупција, како и со цел воспоставување на подетални правила за управување со судирот на интереси и попрецизно уредување на правилата во текот на 2023 година, Надзорниот одбор усвои измени и дополнувања на Политиката за управување со судир на интереси и спречување мито и корупција во НЛБ Банка АД Скопје.

Со Политиката за управување со судир на интереси и спречување мито и корупција во НЛБ Банка АД Скопје се регулира системот за управување, спречување и контролирање на судирот на интереси, како и системот на правила и внатрешни контроли за спречување на корупција и/или мито и ефикасно совладување на овие ризици.

Правилата, процедурите и насоките за однесување уредени со Политиката се обврзувачки за сите вработени во Банката, членовите на органите на управување во Банката и деловните соработници и клиенти на Банката.

Согласно со Политиката и Законот за банките, лицата со посебни права и одговорности редовно, на секои шест месеци, доставуваат писмена изјава до Управниот и Надзорниот одбор на Банката, за постоење или непостоење судир на нивниот личен интерес со интересот на Банката.

Политика за оценување на адекватноста на носителите на клучните функции во НЛБ Банка АД Скопје

Политиката за оценување на адекватноста на носителите на клучни функции во НЛБ Банка АД Скопје ја утврдува постапката за подготовка на оцената на адекватност на носителите, односно кандидатите за носители на клучни функции и критериумите за изготвување на оцената на адекватност на носителите, односно кандидатите за носители на клучните функции во Банката. Политиката е изготвена согласно со одредбите од Законот за банките и Одлуката на НБРСМ за правилата за добро корпоративно управување во банка, каде што се определени квалификациите што е потребно да ги поседуваат лицата со посебни права и одговорности определени со Статутот на НЛБ Банка АД Скопје. Дополнително, во оваа политика се инкорпорираат и насоките на ESMA (European Securities and Market Authority) и EBA (European Banking Authority) за оценување на адекватноста на членовите на органите за раководење или надзор и носителите на клучни функции во банки.

Политика за спречување перење пари и финансирање тероризам

Во своето работење со клиенти, Банката е изложена на различни видови ризици, меѓу кои и ризикот од перење пари и финансирање тероризам кој е еден од најистакнатите ризици во финансиската индустрија. Со цел превенција од овој вид ризик, Банката има усвоено и доследно применува Политика за спречување перење пари и финансирање тероризам и останати интерни акти коишто ја регулираат оваа област, а воедно соработува и со надлежните институции и коресподентските банки. Банката во целост ги има имплементирано сите инструменти што произлегуваат од позитивните прописи и политиките на НЛБ Групацијата во насока на

ефикасно откривање и спречување перење пари и финансирање тероризам.

Политика за сигурност на информативниот систем

Информативната сигурност на НЛБ Банка АД Скопје е имплементирана во согласност со Одлуката за методологијата за сигурност на информативниот систем на Банката и меѓународните стандарди ISO 27001 и 27002. Согласно со наведеното, во рамките на Банката е воспоставен систем на информативна сигурност, кој опфаќа:

- Проценка на ризикот – преку воспоставен континуиран процес на идентификација на слабостите и заканите на информативните системи, вклучувајќи го и ризикот од напади во дигиталниот простор;
- Следење и надградба – преку воспоставен процес на континуирано собирање и анализа на информации од аспект на појава на нови закани и слабости на информативниот систем, вклучувајќи и закани во дигиталниот простор;
- Имплементација на сигурносни контроли – преку следење на инциденти и оперативни контроли (административни, физички и технички контроли) со кои се врши заштита на сигурноста на информациите и системите на повеќе нивоа;
- Тестирање на сигурноста и тестирање на отпорноста на системите од напади во дигиталниот простор;
- Поделба на надлежностите на органите на Банката од аспект на управувањето со ризици поврзани со сигурноста на информативниот систем.

Кодекс на однесување во НЛБ Групацијата

Кодексот на однесување на НЛБ Групацијата ги претставува правилата коишто секој вработен во НЛБ Групацијата мора да ги разбира и да ги почитува. Со негова примена и почитување се живеат / споделуваат заедничките вредности и работа / постапување во рамки на НЛБ Групацијата согласно со етичките стандарди.

**НЛБ Банка
АД Скопје
Годишен
извештај
2023 година**

**Профил
на Банка**

Клучни показатели

**Годишен
извештај
за работењето
на Банка**

Макроекономско
окружување
Финансиски резултати
Работа со население
Работа со правни
лица
Платен промет
Финансиски пазари
Управување
со ризици

**Финансиски
извештаи**

Биланс на успех
Извештај за
сеопфатна добивка
Извештај за
финансиска состојба
Извештај за промени
на капиталот
Извештај за
паричниот тек
Парични средства
и парични
еквиваленти

Содржина

Во Кодексот се резимирани Вредностите и се дефинирани Основните начела на однесувањето, врз коишто се темели работењето на НЛБ Банка и работењето на НЛБ Групацијата. Со тоа Кодексот ги насочува вработените при секојдневното однесување, да разберат, што во НЛБ Групацијата се очекува од секој вработен и останатите учесници. На тој начин тој определува и што е клучно за исполнување на долгорочната стратегија за развој на НЛБ Групацијата и нејзино одговорно однесување, при коешто мора да се зачува довербата на клиентите, вработените, акционерите и поширокиот општествен простор, во којшто работи НЛБ Групацијата.

Кодексот јасно ги определува очекувањата од секој вработен во НЛБ Групацијата и истовремено ги изразува стандардите коишто се очекуваат од вработените во нивниот однос кон останатите во работењето, затоа дава и упатства и насоки за секое однесување и работењето на НЛБ Групацијата.

Кодексот на однесувањето на НЛБ Групацијата:

- ги претставува вредностите и основните начела на однесување,
- ги определува правилата коишто секој вработен во НЛБ Групацијата мора да ги разбира и да ги почитува,
- ги определува очекувањата од секој вработен во НЛБ Групацијата и истовремено ги изразува стандардите.

Организациска структура на Банката

Во текот на 2023 година НЛБ Банка АД Скопје изврши четири измени во организациската структура.

Во првиот квартал од годината започнаа да се применуваат неколку значајни промени во организациската структура, усвоени пред крајот на 2022 година. Имено, за првпат се воспостави нова организациска единица, Центар за групациски функции, надлежна за групациските функции за целата НЛБ Групација, управувана

локално во Скопје. Во подрачјето на работа со корпоративни клиенти се извршија голем број измени, како во организациската поставеност, така и во распределбата на компетенциите помеѓу организациските единици. Во таа насока, се променија и називите на дел од организациските единици. Во исто време се изврши унапредување и на подрачјето на работа со физички лица и подрачјето за развој на понуда и маркетинг. И во овие подрачја се изврши промена во организациската поставеност, прераспределба на компетенции, промени на називи на одредени организациски единици.

Во втората половина од годината е направено репозиционирање на сегментот за континуитет во работењето, од Службата за управување со ризици (Сектор за управување со ризици, евалуација и контрола) во Секторот за логистика на Банката, како посебен сегмент, директно под Секторот.

Пред крајот на 2023 година е извршена трансформација и на Центарот за управување со човечки ресурси во Сектор за човечки ресурси и организација во чии рамки функционираат Службата за управување со човечки ресурси и Службата за организација и управување со деловните процеси (пренесена од Сектор за логистика на Банката, претходно со назив Служба за технологија, организација и проектна канцеларија), а во исто време е направена и измена на Секторот за логистика на Банката, при што сите компетенции се поставуваат директно под Секторот, а Службата за инвестиции, набавки и општи работи престанува да постои. Со оваа реорганизација се направи дополнување во Систематизацијата на работни места: Профилот Технолог/Организатор се менува во Организација и Деловни процеси заедно со работните места содржани во овој профил.

Организациската структура на Банката која беше важечка на крајот од 2023 година е прикажана во прилог на овој Извештај.

НЛБ Банка АД Скопје Годишен извештај 2023 година

Профил на Банка

Клучни показатели

Годишен извештај за работењето на Банка

Макроекономско
окружување
Финансиски резултати
Работа со население
Работа со правни
лица
Платен промет
Финансиски пазари
Управување
со ризици

Финансиски извештаи

Биланс на успех
Извештај за
сеопфатна добивка
Извештај за
финансиска состојба
Извештај за промени
на капиталот
Извештај за
паричниот тек
Парични средства
и парични
еквиваленти

Содржина

Акционерски капитал и сопственичка структура

Акционерски капитал

Акционерскиот капитал на Банката на 31.12.2023 година се состои од 854.061 обична акција со номинална вредност од 1.000 МКД по акција или вкупно 854.061 илјади МКД. Акциите се регистрирани и се водат кај Централниот депозитар на хартии од вредност на РСМ. Имателите на обични акции имаат право на дивиденда и право на глас на седница на Собранието на акционери. Една обична акција носи право на еден глас. Во согласност со акционерската книга на Банката, на 31.12.2023 година кај 796 обични акции, односно 0,0932 % од вкупниот акционерски капитал на Банката има ограничување на акции со право на глас на правата засновани на закон и/или одлука на надлежен орган.

Во текот на 2023 година, Банката нема нови емисии на акции, ниту пак, има извршено откуп на сопствени акции.

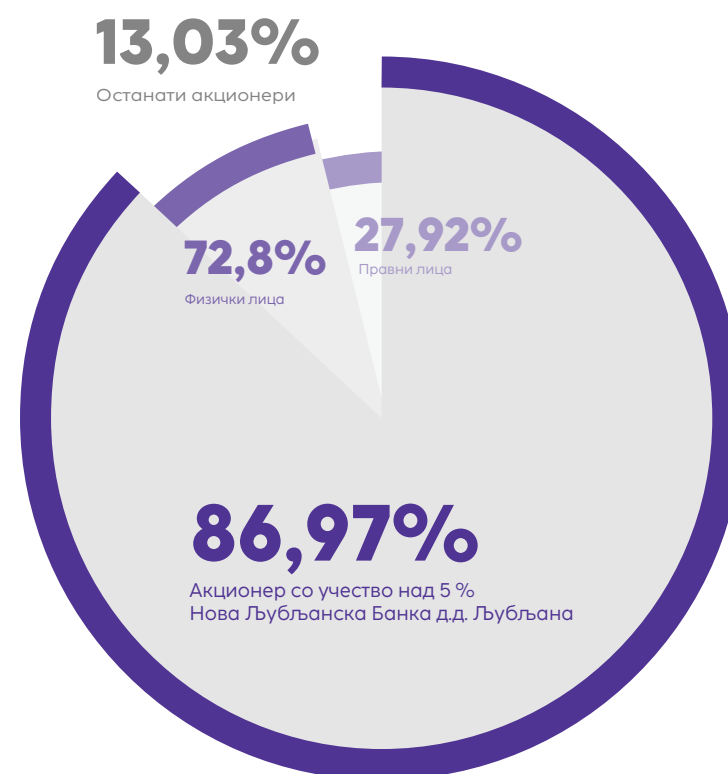
Број на акционери и структура

На 31.12.2023 година, бројот на акционери во Банката изнесува 1.121 (2022: 1.039). Од нив, 987 се физички лица (2022: 912), а 134 се правни лица (2022:127).

Табела 17. Акционерска структура

Акционерска структура	Број на акции	% на акции
НЛБ д.д.	742.804	86,97%
Останати акционери	111.257	13,03%
Физички лица	80.198	72,08%
Правни лица	31.059	27,92%

Единствен акционер со учество над 5 % во вкупниот број издадени акции на НЛБ Банка АД Скопје е Нова Љубљанска Банка д.д. Љубљана, со 86,97 % учество (742.804 акции) во вкупниот број акции на Банката. НЛБ д.д. како акционер со најголемо учество управува со Банката преку своите претставници во Надзорниот одбор. НЛБ Групацијата е најголемата банкарска и финансиска групација во Република Словенија, со стратешки фокус на избраните

пазари на земјите од Југоисточна Европа и претставува препознатлив меѓународен бренд. Од ноември 2018 година акциите на НЛБ д.д. Љубљана се класифицираа на берзанскиот пазар, а истовремено беа вклучени во тргувањето на главниот пазар на Лондонската берза за хартии од вредност. Во текот на 2019 година, се финализираше процесот на приватизација на НЛБ д.д. Љубљана, со што Република Словенија остана доминантен сопственик со 25 % од акциите плус една обична акција.

Берзанска котација

Акциите на Банката котираат на официјалниот пазар на Македонската берза на хартии од вредност, во сегментот задолжителна котација – обични акции, регистрирани под ISIN: MKTNBA101019. Со акциите на Банката се тргува на секундарниот пазар на берзата, преку овластени брокерски куќи.

Акциите на Банката се дел од Македонскиот берзански индекс МБИ10. Согласно со Правилата за котација, Банката редовно ја известува берзата за своето работење, за членовите на органите на управување, управувањето и правните односи со трети лица и за настани и информации кои се од значење за работењето на Банката по претходно утврден календар на настани кој се објавува на информацискиот сервис на Берзата најдоцна до крајот на јануари во тековната година.

Политика на дивиденда

Согласно со одлуките за издавање на емисиите на акции на Банката, акциите носат право на дивиденда, која може да се определи со одлука на Собранието на акционери на Банката. Одлуката за распределба на добивката за дивиденди зависи од голем број фактори, вклучително и капиталната структура на Банката, апетитот за ризик, добивката, финансиската состојба, регулаторните барања, општите економски и деловни услови и идни перспективи. Политиката на дивиденда на Банката предвидува годишна распределба на дивиденда од околу 70 % од остварената добивка од претходната година и е зависна од регулаторните барања за капитал.

НЛБ Банка АД Скопје Годишен извештај 2023 година

Профил на Банка

Клучни показатели

Годишен извештај за работењето на Банка

Макроекономско
окружување
Финансиски резултати
Работа со население
Работа со правни
лица
Платен промет
Финансиски пазари
Управување
со ризици

Финансиски извештаи

Биланс на успех
Извештај за
сеопфатна добивка
Извештај за
финансиска состојба
Извештај за промени
на капиталот
Извештај за
паричниот тек
Парични средства
и парични
еквиваленти

Содржина

Во 2023 година, Управниот одбор на НЛБ банка АД Скопје го претставуваа:

Бранко Грегановиќ
Претседател на Управниот одбор

Образование

- 2001 Sloan Fellow, Магистер на науки по менаџмент, теза: „Стратегија за стекнување на Union Brewery од Laško Brewery“, London Business School, University of London
- 1994 Магистер по економија, теза: „Реформа на платниот систем во Република Словенија“, Економско училиште, Универзитет во Љубљана, Словенија
- 1990 Дипломиран економист, теза: „Современа монетарна теорија“, Факултет за економија и бизнис, Универзитет во Марибор, Словенија
- Кариера: над 30 години во областа на финансиите и банкарството

Професионален ангажман:

- 2022 – до денес Претседател на Управниот одбор на НЛБ Банка АД Скопје, Македонија
- 2021 Советник на Управниот одбор на НЛБ Банка АД Скопје, Македонија
- 2021 Советник на Управниот одбор на НЛБ Банка Белград, Србија
- 2014 – 2021 година Главен извршен директор и главен финансиски директор на НЛБ Банка Белград, Србија
- 2012 – 2014 Раководител на Група за кредитна рехабилитација – Хрватска, Хипо Алпе Адриа банка, Клагенфурт, Австрија
- 2009 – 2011 Независен консултант за M&A и менаџмент, Стратекс – Лидерство на промени, Љубљана, Словенија (основано од Б.Грегановиќ)
- 2008 – 2009 година Главен финансиски директор и главен директор за реструктуирање, Групација Дрога Колинска, Љубљана, Словенија
- 2006 – 2008 Советник на главниот извршен директор, индустрија за храна и пијалаци, Istrabenz Holding, Копер, Словенија / привремен главен извршен директор и главен директор за реструктуирање, Групација Дрога Колинска, Љубљана, Словенија
- 2001 – 2006 Управен директор, Спојувања и преземања, Публикум – Корпоративни финансии, Љубљана, Словенија (лиценцирано од Агенцијата за пазари на хартии од вредност)
- 1998 – 2001 Член на Извршниот Управен одбор, Сосиете Женерал Банка, Љубљана, Словенија
- 1996 – 1998 државен потсекретар,

раководител на Канцеларијата за управување со јавниот сектор, Министерство за финансии на Република Словенија

- 1993 – 1996 година Советник на министерот за финансии, Министерство за финансии, Република Словенија
- 1990 – 1993 Виш економист, Оддел за анализа и истражување, Банка на Словенија, Љубљана, Словенија

Директна одговорност и надлежност

- Ја застапува Банката согласно Законот и Статутот на Банката
- Коодлучува по предлози од надлежност на колективно одлучување;
- Раководи со седниците на Управниот одбор
- Раководи со седниците на Колегиумот на Банката
- Раководи со директорот на Деловниот сектор за управување со продажна мрежа
- Раководи со директорот на Деловниот сектор за работа со корпоративни клиенти
- Раководи со директорот на Секторот за правни работи и секретаријат
- Раководи со директорот на Центарот за управување со човечки ресурси
- Раководи со Советниците на Управен одбор по област која спаѓа во неговите надлежности и
- Помошник/ци на Управниот одбор на банката
- Раководи со директорот на Сектор за развој на понуда и маркетинг
- Раководи со директорот на Секторот за кредитна анализа и администрација
- Раководи со директорот на Секторот за финансиско управување
- Раководи со директорот на Деловниот сектор за финансиски пазари и средства

Останати функции и достигнувања

- 2022 – до денес, член на Управен одбор, Друштво на словенечки и македонски стопанственици, Стопанска интересна заедница Скопје
- 2017 – до денес, член во одбор на директори (член и заменик претседател на надзорен одбор), НЛБ Склади, Љубљана, Словенија
- 2016 – до денес, член на Надзорен одбор, НЛБ Склади, Љубљана, Словенија
- 2014 – до денес Член на Управниот одбор на Словенечкиот бизнис клуб, Белград, Србија
- 2016 – 2019 Член на Управниот одбор на Српската асоцијација на менаџери, Белград, Србија

Игор Давчевски
Член на Управниот одбор

Образование

- 2018-2019 Магистрира на IEDC Bled School of Management, Executive MBA програм, Блед, Словенија
- 1990-1995 Дипломира на Електротехничкиот факултет (област Електроника и телекомуникации), Универзитет Св. Кирил и Методиј, Скопје
- Кариера: 20 години работно искуство во областа на финансиите и банкарството

Професионални ангажмани

- 2020 – моментално НЛБ Банка Скопје, Член на Управен одбор – СОО област
- 2018-2019 НЛБ Банка Скопје, Помошник на Управен одбор – СОО област
- 2010-2018 НЛБ Банка Скопје, Директор на Сектор за платни системи
- 2002-2010 НЛБ Тутунска Банка Скопје, Советник на УО за област самоуслужно банкарство
- 1997 – 2002, Интернационална приватна Банка Македонија, Директор на одделот за пластични картички

Дополнителни обуки

- Менаџмент обука «7 навики на високоефективните луѓе», Словенија 2019
- Густав Кајзер-Менаџмент преку учење, ноември 2017-декември 2017-јануари 2018
- Harvard Manage Mentor- платформа за е-учење, ноември 2017-ноември 2018
- Модули: Тимски менаџмент; Раководство на тимот; Задржување на вработените
- НЛБ Менаџмент и Лидерство Академија- Mercury Интернешнал, 2015-2016
- Програма менаџмент и лидерска академија- Mercury Blended програма
- НЛБ Бизнис Академија-Универзитет во Љубљана Словенија-Економски факултет, 2014-2015 Модул 1-5: Разбирање на банкарството, Стратегични анализи за маркетинг и продажби на банкарските услуги и оценка на ризикот, Интегрирање на стекнатото знаење преку бизнис симулација (стратешко решение од пазарот со Markstrat симулации), Организирање на сопствената работа и управување со вработените, методологија на дизајн размислување.

Директна одговорност и надлежност

- Ја претставува Банката заедно со преостанатите членови на Управниот одбор
- Ко-одлука со другите членови на

Управниот одбор

- Секторот за платни системи
- Секторот за информатичка технологија
- Секторот за логистика на продажбата
- Секторот за логистика на Банката
- Сектор за работа на готовина и депо

Останати функции и достигнувања

- Менаџер во банкарската индустрија со повеќе од 20 години прогресивно искуство особено во полето на управување со операции, трошоци, картично работење и ИТ
- Член на Управен одбор, Клириншка куќа КИБС АД Скопје (2014 – 2019)

Ангажмани надвор од НЛБ Банка АД Скопје

- 2014 – 2019 Клириншка куќа КИБС АД Скопје, Македонија, член на Управниот одбор

Петер Зелен
Член на Управниот одбор

Образование

- (2001) Дипломира на Универзитетот во Марибор, Економско – Деловен факултет, насока монетарен систем и финансии
- (1994) Дипломира на Универзитетот во Љубљана, Машински факултет, насока конструкција и изградба на машини, автоматизација
- Кариера: повеќе од 25 години искуство во банкарство и финансии

Професионални ангажмани

- Член на Управен одбор на НЛБ Банка АД Скопје, СРО насока (2020 – тековно)
- Директор на Сектор за реструктуирање, НЛБ д.д, Љубљана, Словенија (2014 – 2019)
- Директор на Сектор за кредитни анализи, НЛБ д.д Љубљана, Словенија (2013 – 2014)
- Советник на Извршен директор, Сектор за кредитна анализа (2012 – 2013)
- Раководител на одделот за кредитни анализи и кредитно- гаранциски лимити – Сектор за управување со ризици (2010 – 2012)

Директна одговорност и надлежност

- Ја застапува Банката согласно Законот и Статутот на Банката;
- – Коодлучува по предлози од надлежност на колективно одлучување;
- Раководи со директорот на Секторот за реструктуирање и управување со проблематични пласмани;
- Раководи со директорот на Секторот за ризици, евалуација и контрола;
- Раководи со директорот на Секторот за кредитни ризици;
- Раководи со директорот на Центарот за усогласување со прописите и интегритет;
- Раководи со Советниците на Управен одбор

Останати функции и достигнувања

- 12.07.2021 – до денес, член на Одборот на директори – НЛБ АД Приштина.

XXI. Стратегија и идни изгледи

Во текот на 2023 година, Банката го усвои буџетот за 2024 година и финансиските проекции за периодот 2024-2028 година. Стратешкиот фокус се базира на креирање подобро искуство за клиентите преку препознавање на нивните барања и понуда на вистинските решенија врз база на технолошки иновации, унапредување на работните процеси преку автоматизација и дигитализација како и континуирана едукација на вработените. Сето ова ќе оди во насока на поддршка на квалитетот на животот, не само за вработените и клиентите туку и за целото општество.

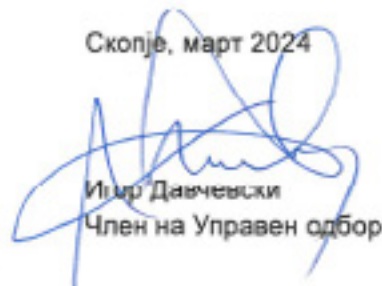
Банката и понатаму ќе биде целосно посветена на своите примарни активности - кредитирање на населението и претпријатијата, како и поддршка на клиентите во проектите за рестартирање на бизнисите и реализација на инвестициски активности. Притоа, кај кредитирањето на стопанството предност ќе им се даде на проектите во областите на производство на електрична енергија од обновливи извори, намалување на загадувањето и унапредување на животната средина.

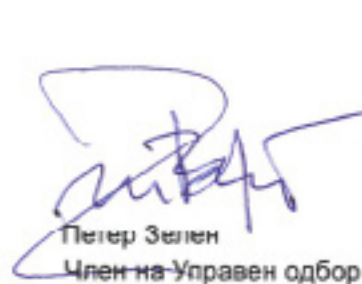
Развојот на дигитални решенија, управувањето со податоците и нивна соодветна примена во правец на подобрување на процесите и постапките и понатаму ќе бидат главен фокус на Банката. Од друга страна, задоволството на клиентите и позитивното корисничко искуство останува да биде врвен приоритет, преку достапност на квалитетни услуги до крајните корисници во секое време. Во оваа насока, паралелно со обезбедувањето квалитетна услуга на клиентите преку традиционалните канали, интензивно ќе се работи на проширување на продуктното портфолио со иновативни дигитални продукти и услуги во согласност со светските трендови. Како лидер и предводник на ова поле, во услови на здрава и силна конкуренција на пазарот, Банката ќе влијае на понатамошниот развој, унапредувањето на квалитетот, достапноста и брзината на банкарските услуги во земјата и во регионот. Новите продукти и надградбата на постојните апликации ќе се развива во насока на овозможување поголема достапност на банкарските услуги и оплеснета интеракција, со цел онлајн интеракциите и трансакциите за клиентите да бидат многу поедноставни, побрзи и пред сè побезбедни.

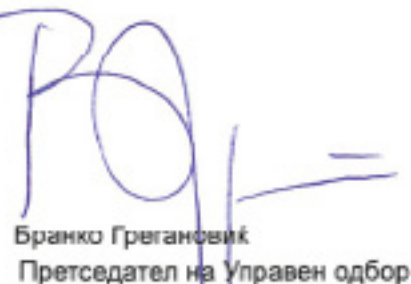
Во поддршка на иницијативите за зголемување на свесноста за одржлив развој на глобално ниво, Банката продолжува со своите активности во согласност со Стратегијата за корпоративна одржливост на НЛБ Групацијата преку поинтензивна интеграција на одржливоста во своето работење, односно спроведување на банкарските операции земајќи го предвид влијанието врз животната средина и општеството воопшто.

Банката преку своето делување и во иднина ќе продолжи да биде сериозен партнер и континуирано да дава свој придонес кон пошироката заедница, во сите сегменти од општественото живеење, интегрирајќи ги еколошките и социјалните аспекти и одржливоста во сите сегменти од работењето.

Скопје, март 2024

Илир Дачевски
Член на Управен одбор

Петер Зелен
Член на Управен одбор

Бранко Грегановиќ
Претседател на Управен одбор

**НЛБ Банка
АД Скопје
Годишен
извештај
2023 година**

**Профил
на Банка**

Клучни показатели

**Годишен
извештај
за работењето
на Банка**

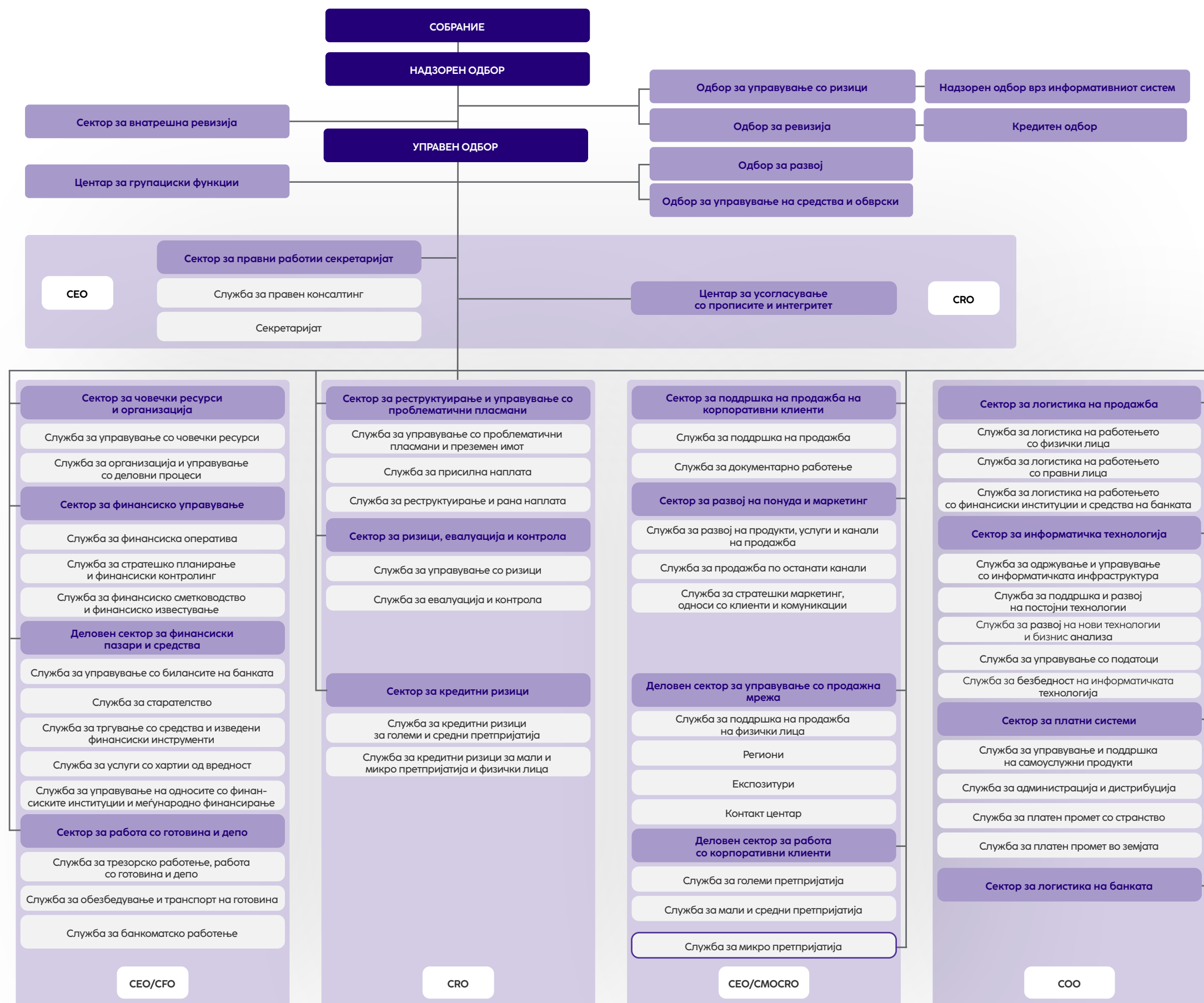
Макроекономско
окожување
Финансиски резултати
Работа со население
Работа со правни
лица
Платен промет
Финансиски пазари
Управување
со ризици

**Финансиски
извештаи**

Биланс на успех
Извештај за
сеопфатна добивка
Извештај за
финансиска состојба
Извештај за промени
на капиталот
Извештај за
паричниот тек
Парични средства
и парични
еквиваленти

Содржина

Организациска структура на НЛБ Банка АД Скопје

НЛБ Банка
АД Скопје
Годишен
извештај
2023 година

Профил
на Банка

Клучни показатели

Годишен
извештај
за работењето
на Банка

Макроекономско
окожување
Финансиски резултати
Работа со население
Работа со правни
лица
Платен промет
Финансиски пазари
Управување
со ризици

Финансиски
извештаи

Биланс на успех
Извештај за
сеопфатна добивка
Извештај за
финансиска состојба
Извештај за промени
на капиталот
Извештај за
паричниот тек
Парични средства
и парични
еквиваленти

Содржина

Спортот е универзален јазик кој ги надминува културните, јазичните и физичките бариери.

Ја делиме страста за спортот
и инклузивност со Специјалните
олимпијци

**Различноста
е факт, но
инклузијата
е избор што
го правиме
секој ден.**

НЛБ Банка АД Скопје

**Финансиски извештаи изготвени во согласност со
Меѓународните стандарди за финансиско известување
За годината завршена на 31 декември 2023**

Со Извештај на независниот ревизор

**НЛБ Банка
АД Скопје
Годишен
извештај
2023 година**

**Профил
на Банка**

Клучни показатели

**Годишен
извештај
за работењето
на Банка**

Макроекономско
окружување
Финансиски резултати
Работа со население
Работа со правни
лица
Платен промет
Финансиски пазари
Управување
со ризици

**Финансиски
извештаи**

Биланс на успех
Извештај за
сеопфатна добивка
Извештај за
финансиска состојба
Извештај за промени
на капиталот
Извештај за
паричниот тек
Парични средства
и парични
еквиваленти

Содржина

Содржина

Извештај на независниот ревизор до акционерите на НЛБ Банка АД Скопје.....	76
Биланс на успех.....	80
Извештај за сеопфатна добивка.....	81
Извештај за финансиска состојба.....	82
Извештај за промени на капиталот.....	83
Извештај за паричниот тек.....	84
Парични средства и парични еквиваленти.....	86
1. Општи информации.....	87
2. Преглед на значајните сметководствени политики.....	89
3. Управување со ризици.....	109
4. Нето-приходи од камати.....	143
5. Приходи од дивиденди.....	143
6. Нето-приходи од провизии и надомести.....	144
7. Нето-добивка/(загуба) од финансиски инструменти чувани за тргување.....	145
8. Нето-добивка/(загуба) од финансиски обврски мерени по објективна вредност преку Биланс на успех.....	145
9. Нето-добивка/(загуба) од курсни разлики....	145
10. Нето-добивки/(загуби) од депризнавање на средства.....	146
11. Други оперативни приходи.....	146
12. Други оперативни расходи.....	146
13. Трошоци за вработените.....	147
14. Општи и административни трошоци.....	147
15. Амортизација.....	148

16. Добивка/(загуба) од модификација.....	148
17. Резервирања.....	148
18. Исправка на вредноста.....	149
19. Данок на добивка.....	150
20. Пари, парични средства во НБРСМ и депозити по видување во банки.....	150
21. Финансиски средства кои се мерат по објективна вредност преку останата сеопфатна добивка.....	151
22. Финансиски средства мерени по амортизирана набавна вредност.....	152
23. Должнички хартии од вредност.....	152
24. Кредити на и побарувања од банки.....	153
25. Кредити на и побарувања од комитенти.....	153
26. Останати финансиски средства.....	153
27. Движење на исправката за финансиските средства.....	154
28. Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања.....	158
29. Вложувања во придружени друштва (евидентирани по методот на главнина).....	158
30. Вложување во недвижности.....	159
31. Недвижности, опрема и средства со право на употреба.....	160
32. Нематеријални средства.....	161
33. Наеми.....	161
34. Останати средства.....	162
35. Финансиски обврски мерени по објективна вредност преку Биланс на успех.....	162

36. Финансиски обврски мерени по амортизирана набавна вредност.....	162
37. Депозити на банки.....	162
38. Депозити на други комитенти.....	163
39. Обврски по кредити.....	163
40. Субординирани обврски.....	164
41. Останати финансиски обврски.....	164
42. Резервирања.....	165
43. Останати обврски.....	167
44. Трансакции со поврзани страни.....	167
45. Запишан капитал.....	170
46. Заработка по акција.....	172
47. Промени во обврските што произлегуваат од финансиските активности.....	173
48. Последователни настани.....	173

НЛБ Банка АД Скопје
Финансиски извештаи во согласност со МСФИ
за годината завршена на 31 декември 2023 година

НЛБ Банка
АД Скопје
Годишен
извештај
2023 година

Профил на Банка

Клучни показатели

Годишен извештај за работењето на Банка

Макроекономско
окружување
Финансиски резултати
Работа со население
Работа со правни
лица
Платен промет
Финансиски пазари
Управување
со ризици

Финансиски извештаи

Биланс на успех
Извештај за
сеопфатна добивка
Извештај за
финансиска состојба
Извештај за промени
на капиталот
Извештај за
паричниот тек
Парични средства
и парични
еквиваленти

Содржина

КПМГ РЕВИЗИЈА ДОО Скопје
Ул. „Филип Втори Македонски“ бр.3
Скопје 1000, Република Северна Македонија
+389 (2) 3135 220
mk-office@kpmg.com
kpmg.com/mk

Неофицијален превод на извештајот на независниот ревизор до акционерите на НЛБ Банка АД Скопје

Извршивме ревизија на придружните финансиски извештаи на НЛБ Банка АД Скопје (‘‘Банката’’), прикажани на страните од 1 до 134, кои се состојат од извештајот за финансиска состојба на 31 декември 2023 година, извештаите за добивка или загуба и останата сеопфатна добивка, промени во капиталот и паричен тек за годината тогаш завршена и белешките, кои се состојат од преглед на значајните сметководствени политики и други објаснувачки информации.

Одговорност на раководството за посебните финансиски извештаи

Раководството е одговорно за изготвување и реална презентација на овие финансиски извештаи во согласност Меѓународните стандарди за финансиско известување, како и за таква интерна контрола за која раководството смета дека е неопходна за да се овозможи изготвување на финансиски извештаи кои се ослободени од материјално значајни грешки, било да се резултат на измама или ненамерно направени грешки.

Одговорност на ревизорот

Наша одговорност е да искажеме мислење за овие финансиски извештаи врз основа на нашата ревизија. Ние ја извршивме нашата ревизија во согласност Стандардите за ревизија прифатени и објавени во Република Северна Македонија во Службен весник бр. 79 од 11 јуни 2010 година. Овие стандарди изискуваат да се придружуваме на релевантните етички стандарди и да ја планираме и да ја извршиме ревизијата со цел да се здобиеме со разумна увереност дека финансиските извештаи не содржат материјално значајни грешки.

Ревизијата вклучува спроведување на процедури за добивање на ревизорски докази за износите и образложенијата во финансиските извештаи. Избраните процедури зависат од нашите проценки, вклучувајќи ги и оценките на ризиците за значајни грешки во финансиските извештаи како резултат на измама или ненамерно направени грешки. Во проценувањето на овие ризици, ги разгледавме соодветните интерни контроли воспоставени во Банката за изготвување и реално прикажување на финансиските извештаи со цел да дизајнираме ревизорски процедури соодветни на околностите, но не и за да изразиме мислење за ефикасноста на интерните контроли воспоставени во Банката. Ревизијата исто така вклучува осврт на користените сметководствени политики и значајните проценки направени од раководството, како и оценка на адекватноста на прикажувањето на информациите во финансиските извештаи.

Ние сме убедени дека ревизорските докази кои ги добивме се достаточни и соодветни за да обезбедат основа за нашето мислење.

КПМГ РЕВИЗИЈА ДОО Скопје, друштво со ограничена одговорност, регистрирано во Република Северна Македонија и фирма-членка на глобалната КПМГ организација на независни фирми-членки, асоцирани со КПМГ Интернешнл Лимитед, англиско друштво со ограничена одговорност.
Ниво на доверливост: Доверливо

Регистрирано во Трговскиот Регистар на Република Северна Македонија со ЕМБС: 5078598
Даночен број: МК4030996107850

НЛБ Банка АД Скопје Годишен извештај 2023 година

Профил на Банка

Клучни показатели

Годишен извештај за работењето на Банка

Макроекономско
окружување
Финансиски резултати
Работа со население
Работа со правни
лица
Платен промет
Финансиски пазари
Управување
со ризици

Финансиски извештаи

Биланс на успех
Извештај за
сеопфатна добивка
Извештај за
финансиска состојба
Извештај за промени
на капиталот
Извештај за
паричниот тек
Парични средства
и парични
еквиваленти

Содржина

Неофицијален превод на извештајот на независниот ревизор до акционерите на НЛБ
Банка АД Скопје

Мнение

Според наше мнение, придружните финансиски извештаи реално и објективно ја прикажуваат финансиска состојба на Банката на 31 декември 2023 година, како и нејзината финансиска успешност и нејзиниот паричен тек за годината тогаш завршена, во согласност со Меѓународните стандарди за финансиско известување.

Останати прашања

Финансиските извештаи на Банката за годината завршена на 31 декември 2022 година беа ревидирани од друг ревизор којшто искажа немодификувано мислење за тие финансиски извештаи на 5 април 2023 година.

Скопје, 5 Април 2024 година

ОВЛАСТЕН РЕВИЗОР
Срѓан Ранѓеловиќ

КПМГ Ревизија ДОО
Управител
Срѓан Ранѓеловиќ

НЛБ Банка АД Скопје Годишен извештај 2023 година

Профил на Банка

Клучни показатели

Годишен извештај за работењето на Банка

Макроекономско
окружување
Финансиски резултати
Работа со население
Работа со правни
лица
Платен промет
Финансиски пазари
Управување
со ризици

Финансиски извештаи

Биланс на успех
Извештај за
сеопфатна добивка
Извештај за
финансиска состојба
Извештај за промени
на капиталот
Извештај за
паричниот тек
Парични средства
и парични
еквиваленти

Содржина

Биланс на успех

		во илјади МКД	
	Белешка	2023	2022
Приходи од камата пресметани користејќи го методот на ефективна каматна стапка	4	4.508.131	3.594.111
Расходи за камата пресметани користејќи го методот на ефективна каматна стапка		(483.255)	(257.170)
Останати каматни и слични расходи		(2.072)	(17.456)
Расходи за камата	4	(485.327)	(274.626)
Нето приходи од камата		4.022.804	3.319.485
Приходи од дивиденди	5	2.765	1.594
Приходи од провизии и надомести	6	2.355.394	2.228.313
Расходи за провизии и надомести	6	(1.234.110)	(1.181.382)
Нето приходи од провизии и надомести		1.121.284	1.046.931
Нето добивка/(загуба) од финансиски инструменти чувани за тргување	7	331.557	345.544
Нето добивка/(загуба) од финансиски обврски мерени по објективна вредност преку биланс на успех	8	(6.622)	1.827
Нето добивка/(загуба) од курсни разлики	9	20.253	22.279
Нето добивка/(загуба) од депризнавање на средсва	10	(28.575)	(2.506)
Други оперативни приходи	11	84.113	138.881
Други оперативни расходи	12	(221.048)	(203.590)
Трошоци за вработените	13	(1.190.892)	(986.047)
Општи и административни трошоци	14	(716.822)	(634.923)
Амортизација	15	(332.054)	(335.072)
Добивка/(загуба) од модификација	16	(14)	-(148)
Резервирања за кредитни загуби	17	(45.837)	26.877
Резервирања за останати обврски	17	23.707	8.294
Исправки на вредност на финансиски средства	18	(7.765)	(178.432)
Исправки на вредност на нефинансиски средства	18	(16.934)	(6.611)
Удел во добивката/(загубата) од вложувања во придружени друштва (евидентирани по метод на главнина)	29	(17.743)	(2.141)
Добивка пред оданочување		3.022.177	2.562.242
Данок на добивка	19	(301.986)	(233.525)
Добивка за годината		2.720.191	2.328.717
Основна и разводнета заработка по акција (во денари)	46	3.185	2.727

Овие финансиски извештаи се одобрени од Управниот одбор на 21.03.2024 година и потпишани во нивно име од:

Игор Давчевски
Член на Управен одбор

Петер Зелен
Член на Управен одбор

Бранко Грегановиќ
Претседател на Управен одбор

НЛБ Банка
АД Скопје
Годишен
извештај
2023 година

Профил
на Банка
Клучни показатели

Годишен
извештај
за работењето
на Банка

Макроекономско
окружување
Финансиски резултати
Работа со население
Работа со правни
лица
Платен промет
Финансиски пазари
Управување
со ризици

Финансиски
извештаи

Биланс на успех
Извештај за
сеопфатна добивка
Извештај за
финансиска состојба
Извештај за промени
на капиталот
Извештај за
паричниот тек
Парични средства
и парични
еквиваленти

Содржина

Извештај за сеопфатна добивка

		во илјади МКД	
	Белешка	2023	2022
Нето добивка за годината		2.720.191	2.328.717
Останата сеопфатна добивка која се прекласификува во биланс на успех во следните периоди:			
– должнички инструменти мерени по објективна вредност преку останата сеопфатна добивка	45	197.266	(301.582)
Останата сеопфатна добивка која нема да се прекласификува во биланс на успех во следните периоди:			
– промени во објективната вредност на сопственичкитеинструменти мерени по објективна вредност преку останата сеопфатна добивка	45	16.650	1.297
– актуарски добивки/(загуби)	45	(1.171)	6.140
Останата сеопфатна добивка/(загуба) за годината, нето од данок		212.745	(294.145)
Вкупна сеопфатна добивка за годината		2.932.936	2.034.572

Овие финансиски извештаи се одобрени од Управниот одбор на 21.03.2024 година и потпишани во нивно име од:

Игор Давчевски
Член на Управен одбор

Петер Зелен
Член на Управен одбор

Бранко Грегановиќ
Претседател на Управен одбор

НЛБ Банка
АД Скопје
Годишен
извештај
2023 година

Профил
на Банка

Клучни показатели

Годишен
извештај
за работењето
на Банка

Макроекономско
окружување
Финансиски резултати
Работа со население
Работа со правни
лица
Платен промет
Финансиски пазари
Управување
со ризици

Финансиски
извештаи

Биланс на успех
Извештај за
сеопфатна добивка
Извештај за
финансиска состојба
Извештај за промени
на капиталот
Извештај за
паричниот тек
Парични средства
и парични
еквиваленти

Содржина

Извештај за финансиска состојба

		во илјади МКД	
	Белешка	31.12.2023	31.12.2022
Актива			
Пари, парични средства во НБРСМ и депозити по видување во банки	20	16.737.430	18.068.674
Финансиски средства кои се мерат по објективна вредност преку останата сеопфатна добивка	21	4.393.926	5.034.419
Финансиски средства мерени по амортизирана набавна вредност	22		
— должнички хартии од вредност	23	13.021.336	12.500.382
— кредити на и побарувања од банки	24	3.980.536	1.501.596
— кредити на и побарувања од комитенти	25	74.930.456	72.113.402
— останати финансиски средства	26	1.683.423	1.843.467
Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања	28	52.092	247.481
Вложувања во придружени друштва (евидентирани по методот на главнина)	29	45.621	15.997
Вложување во недвижности	30	91.851	95.975
Недвижности, опрема и средства со право на употреба	31	1.942.483	2.013.712
Нематеријални средства	32	226.498	294.420
Тековни даночни средства			0
Останати средства	34	74.272	73.890
Вкупна актива		117.179.924	113.803.415
Обврски			
Финансиски обврски мерени по објективна вредност преку биланс на успех	35	28.977	12.386
Финансиски обврски мерени по амортизирана набавна вредност	36		
— депозити на банки	37	395.293	349.479
— депозити на други комитенти	38	92.386.176	90.058.923
— обврски по кредити	39	2.757.407	2.095.534
— субординирани обврски	40	2.088.605	2.763.800
— останати финансиски обврски	41	1.568.064	1.519.920
Резервирања	42	392.578	367.620
Обврски за данок на добивка (тековен)		99.670	28.493
Одложени даночни обврски	19	53.733	90.039
Останати обврски	43	179.193	143.678
Вкупно обврски		99.949.696	97.429.872
Капитал			
Капитал и резерви кој припаѓа на акционерите на банката			
Запишан капитал	45	854.061	854.061
Премии од акции	45	2.274.484	2.274.484
Ревалоризациски резерви	45	(21.802)	(234.547)
Задржана добивка		5.567.088	5.843.222
Останати резерви		8.556.397	7.636.323
Вкупно капитал		17.230.228	16.373.543
Вкупно капитал и обврски		117.179.924	113.803.415

Овие финансиски извештаи се одобрени од Управниот одбор на 21.03.2024 година и потпишани во нивно име од:

Игор Давчевски
Член на Управен одбор

Петер Зелен
Член на Управен одбор

Бранко Грегановиќ
Претседател на Управен одбор

НЛБ Банка
АД Скопје
Годишен
извештај
2023 година

Профил
на Банка
Клучни показатели

Годишен
извештај
за работењето
на Банка
Макроекономско
окружување
Финансиски резултати
Работа со население
Работа со правни
лица
Платен промет
Финансиски пазари
Управување
со ризици

Финансиски
извештаи
Биланс на успех
Извештај за
сеопфатна добивка
Извештај за
финансиска состојба
Извештај за промени
на капиталот
Извештај за
паричниот тек
Парични средства
и парични
еквиваленти

Содржина

Извештај за промени на капиталот

	во илјади МКД					
	Запишан капитал	Премии од акции	Ревалоризациски резерви	Задржана добивка	Останати резерви	Вкупно капитал
Сосотјба на 1 јануари 2022	854.061	2.274.484	59.598	4.811.226	6.969.899	14.969.268
Нето добивка за годината	-	-	-	2.328.717	-	2.328.717
Останата сеопфатна добивка	-	-	(294.145)	-	-	(294.145)
Вкупна сеопфатна добивка	-	-	(294.145)	2.328.717	-	2.034.572
Дивиденди	-	-	-	(630.297)	-	(630.297)
Пренос во законски резерви	-	-	-	(666.424)	666.424	-
Состојба на 31 декември 2022	854.061	2.274.484	(234.547)	5.843.222	7.636.323	16.373.543
Сосотјба на 1 јануари 2023	854.061	2.274.484	(234.547)	5.843.222	7.636.323	16.373.543
Нето добивка за годината	-	-	-	2.720.191	-	2.720.191
Останата сеопфатна добивка	-	-	212.745	-	-	212.745
Вкупна сеопфатна добивка	-	-	212.745	2.720.191	-	2.932.936
Дивиденди	-	-	-	(2.076.251)	-	(2.076.251)
Пренос во законски резерви	-	-	-	(920.074)	920.074	-
Состојба на 31 декември 2023	854.061	2.274.484	(21.802)	5.567.088	8.556.397	17.230.228

Овие финансиски извештаи се одобрени од Управниот одбор на 21.03.2024 година и потпишани во нивно име од:

Игор Давчевски
Член на Управен одбор

Петер Зелен
Член на Управен одбор

Бранко Грегановиќ
Претседател на Управен одбор

**НЛБ Банка
АД Скопје
Годишен
извештај
2023 година**

**Профил
на Банка**

Клучни показатели

**Годишен
извештај
за работењето
на Банка**

Макроекономско
окожување
Финансиски резултати
Работа со население
Работа со правни
лица
Платен промет
Финансиски пазари
Управување
со ризици

**Финансиски
извештаи**

Биланс на успех
Извештај за
сеопфатна добивка
Извештај за
финансиска состојба
Извештај за промени
на капиталот
Извештај за
паричниот тек
Парични средства
и парични
еквиваленти

Содржина

Извештај за паричниот тек

	во илјади МКД	
	2023	2022
Паричен тек од оперативни активности		
Наплатени камати	4.473.364	3.733.209
Платени камати	(388.410)	(275.176)
Примени дивиденди	2.765	1.594
Примени провизии и надомести	2.378.268	2.197.285
Платени провизии и надомести	(1.234.110)	(1.181.382)
Добивки/(загуби) од финансиски средства и финансиски обврски што се чуваат за тргување	332.501	347.308
Плаќања на вработените и добавувачите	(1.893.429)	(1.599.184)
Приливи од оперативни приходи	84.533	148.220
Плаќања од оперативни расходи	(223.318)	(203.600)
Паричен тек од оперативни активности пред промените во оперативните средства и обврски	3.532.164	3.168.274
(Зголемување)/намалување на оперативните средства	(224.632)	(4.743.957)
Нето (зголемување)/намалување на финансиски средства мерени по објективна вредност преку останата сеопфатна добивка	1.245.167	1.280.813
Нето (зголемување)/намалување на кредити и побарувања	(2.891.997)	(5.718.417)
Нето (зголемување)/намалување на останати финансиски средства	1.265.197	(344.383)
Нето (зголемување)/намалување на останати средства	157.001	38.030
Зголемување/(намалување) на оперативните обврски	3.076.706	4.660.758
Нето зголемување/(намалување) на финансиските средства чувани за тргување	(2.051)	-
Нето зголемување/(намалување) на обврски мерени по амортизирана вредност	3.010.676	4.304.511
Нето зголемување/(намалување) на останати финансиски обврски	67.001	361.548
Нето зголемување/(намалување) на останати обврски	1.080	(5.301)
Паричен тек од оперативни активности	6.384.238	3.085.075
Платен данок на добивка	(267.115)	(296.647)
Нето паричен тек од оперативни активности	6.117.123	2.788.428
Паричен тек од инвестициски активности		
Приливи од инвестициски активности	8.986.584	2.092.918
Приливи од продажба на материјални средства и вложувања во недвижности	1.057	868
Приливи од депризнавање на должнички инструменти мерени по амортизирана вредност	8.985.527	2.092.050
Готовински плаќања за инвестициски активности	(10.732.026)	(1.942.709)
Готовински плаќања за стекнување материјални средства и вложувања во недвижности	(92.911)	(61.376)
Готовински плаќања за стекнување на нематеријални средства	(39.396)	(76.976)
Готовински плаќања за стекнување придружени друштва	-	(18.138)
Готовински плаќања за стекнување на должнички инструменти мерени по амортизирана вредност	(10.599.719)	(1.786.219)
Нето готовина од инвестициски активности	(1.745.442)	150.209

НЛБ Банка
АД Скопје
Годишен
извештај
2023 година

Профил
на Банка

Клучни показатели

Годишен
извештај
за работењето
на Банка

Макроекономско
окружување
Финансиски резултати
Работа со население
Работа со правни
лица
Платен промет
Финансиски пазари
Управување
со ризици

Финансиски
извештаи

Биланс на успех
Извештај за
сеопфатна добивка
Извештај за
финансиска состојба
Извештај за промени
на капиталот
Извештај за
паричниот тек
Парични средства
и парични
еквиваленти

Извештај за паричниот тек (продолжува)

	во илјади МКД	
	2023	2022
Паричен тек од финансиски активности		
Парични средства од финансиски активности	(751.452)	(76.598)
Приливи од субординирани обврски	(676.445)	-
Плаќања на обврски за закуп	(75.007)	(76.598)
Готовински плаќања за финансиски активности	(2.069.970)	(1.957.631)
Платени дивиденди	(2.069.970)	(1.957.631)
Готовинска отплата на субординирани обврски	-	-
Нето паричен тек од финансиски активности	(2.821.422)	(2.034.229)
Ефект од курсните разлики на паричните средства и паричните еквиваленти	30.326	108.854
Нето зголемување на паричните средства и паричните еквиваленти	1.580.585	1.013.262
Парични средства и парични еквиваленти на почетокот на годината	20.733.161	19.719.899
Парични средства и парични еквиваленти на крајот на годината	22.313.746	20.733.161

Овие финансиски извештаи се одобрени од Управниот одбор на 21.03.2024 година и потпишани во нивно име од:

Игор Давчевски	Петер Зелен	Бранко Грегановиќ
Член на Управен одбор	Член на Управен одбор	Претседател на Управен одбор

НЛБ Банка
АД Скопје
Годишен
извештај
2023 година

Профил
на Банка

Клучни показатели

Годишен
извештај
за работењето
на Банка

Макроекономско
окружување
Финансиски резултати
Работа со население
Работа со правни
лица
Платен промет
Финансиски пазари
Управување
со ризици

Финансиски
извештаи

Биланс на успех
Извештај за
сеопфатна добивка
Извештај за
финансиска состојба
Извештај за промени
на капиталот
Извештај за
паричниот тек
Парични средства
и парични
еквиваленти

Парични средства и парични еквиваленти

За целите на паричните текови, паричните средства, како и паричните еквиваленти се состојат од следните ставки со рочност до три месеци од денот на стекнувањето:

		во илјади МКД	
	Белешки	2023	2022
Пари и парични средства во НБРСМ и депозити по видување во банки	20	16.743.505	18.073.962
Финансиски средства мерени по објективна вредност преку останата сеопфатна добивка	21	1.603.267	1.187.640
Кредити и побарувања на банки со рочност до 3 месеци	24	3.966.974	1.471.559
Вкупно		22.313.746	20.733.161

Ставката „Пари и парични средства во НБРСМ и депозити по видување во банки“ во табелата погоре е прикажана како бруто-износ, додека соодветната ставка во Извештајот за финансиска состојба вклучува исправки на вредност за парични средства и парични еквиваленти во износ од 6.075 илјади денари (2022: 5.288 илјади денари).

НЛБ Банка
АД Скопје
Годишен
извештај
2023 година

Профил на Банка

Клучни показатели

Годишен извештај за работењето на Банка

Макроекономско
окружување
Финансиски резултати
Работа со население
Работа со правни
лица
Платен промет
Финансиски пазари
Управување
со ризици

Финансиски извештаи

Биланс на успех
Извештај за
сеопфатна добивка
Извештај за
финансиска состојба
Извештај за промени
на капиталот
Извештај за
паричниот тек
Парични средства
и парични
еквиваленти

1. Општи информации

1.1. Вовед

НЛБ Банка АД Скопје (во натамошниот текст: Банката) е акционерско друштво регистрирано и со седиште во Република Северна Македонија (во натамошниот текст: РСМ). Банката е подружница на Нова Љубљанска Банка д.д. Љубљана (во натамошниот текст: НЛБ д.д.), која контролира 86,97 % (2022: 86,97 %) од акциите со право на глас на Банката.

На 31 декември 2023 година најголем акционер во НЛБ д.д. со значајно влијание е Република Словенија, која поседува 25 % плус една акција (31 декември 2022: 25 % плус една акција).

Акциите на Банката котираат на официјалниот пазар на Македонска берза АД Скопје на супсегментот Задолжителна котација – обични акции регистрирани под ИСИН: „MKTNBA101019“.

Банката има вложување во придружено друштво НЛБ ЛИЗ & ГО ДОО Скопје. Банката учествува во основната главнина на Друштвото со паричен влог што одговара на 49 % удел во Друштвото. НЛБ ЛИЗ & ГО ДОО Скопје е регистрирано и е со седиште во Република Северна Македонија и претставува вложување во поврзан субјект. Сметководствениот третман и прикажувањето на вложувањето во придруженото друштво во финансиските извештаи на Банката е според методот на главнина.

Адресата на регистрираното седиште на НЛБ Банка АД Скопје е следната:

ул. Водњанска бр. 1,
Скопје, Општина Центар
1000 Скопје,
Република Северна Македонија

Банката има овластување да ги извршува сите банкарски активности во согласност со Законот за банки. Главните активности вклучуваат одобрување на кредити на клиенти, примање на депозити, размена на девизни средства, платен

промет во земјата и странство и банкарски услуги за физички лица. Дополнително, обезбедува средства за финансирање на компании за извозни и увозни цели.

Сите износи во финансиските извештаи и во белешките кон финансиските извештаи се искажани во илјади денари, доколку не е поинаку назначено.

Овие финансиски извештаи се одобрени за издавање од Надзорниот одбор на 28 март 2024.

Директори

Имињата на членовите на Управниот Одбор и директорите на сектори во Банката кои работеа во текот на финансиската година и до датумот на овој извештај се:

Претседател на Управен одбор	Бранко Грегановиќ
Член на Управен одбор	Петер Зелен
Член на Управен одбор	Игор Давчевски
Помошник на Управниот одбор	Гоце Вангеловски
Помошник на Управниот одбор/директор на Деловен сектор за управување со продажна мрежа (до 31.03.2023)	Маја Ставрева Стојанова
Помошник на Управниот одбор/директор на Сектор за реструктурирање и управување со проблематични пласмани	Зоран Грнчаровски
Помошник на Управниот одбор/директор на Сектор за развој на понуда и маркетинг	Љупка Ѓоргиевска
Директор на Деловен сектор за финансиски пазари и средства	Љубица Јанчевска Димитровска
Директор на Сектор за финансиско управување	Донка Марковска
Директор на Сектор за работа со готовина и депо	Драги Јосивоски
Директор на Сектор за внатрешна ревизија	Анита Бошкова
Директор на Сектор за логистика на продажбата	Слаѓана Белева
Помошник-директор на Сектор за информатичка технологија	Верица Заринска
Директор на Деловен сектор за работа со корпоративни клиенти (до 30.09.2023)	Билјана Степанулеска Почевска
Директор на Сектор за поддршка на продажба на корпоративни клиенти (од 01.10.2023)	Билјана Степанулеска Почевска
Директор на Деловен сектор за работа со корпоративни клиенти (од 01.10.2023)	Петар Трпески
Директор на Сектор за ризици, евалуација и контрола	Сања Чурилов
Директор на Сектор за кредитни ризици	Ана Нарашанова
Директор на Сектор за правни работи и секретаријат	Виолета Јанева
Директор на Сектор за логистика на Банката	Игор Кацарски
Директор на Сектор за платни системи	Весна Китанова
Директор на Центар за управување со човечки ресурси (до 30.11.2023)	Дејан Маџоски
Директор на Сектор за човечки ресурси и организација (од 01.12.2023)	Иван Крстиќ
Директор на Центар за усогласување со прописите и интегритет	Матеја Папез
Регионален директор	Марјан Кочовски

НЛБ Банка АД Скопје Годишен извештај 2023 година

Профил на Банка

Клучни показатели

Годишен извештај за работењето на Банка

Макроекономско
окружување
Финансиски резултати
Работа со население
Работа со правни
лица
Платен промет
Финансиски пазари
Управување
со ризици

Финансиски извештаи

Биланс на успех
Извештај за
сеопфатна добивка
Извештај за
финансиска состојба
Извештај за промени
на капиталот
Извештај за
паричниот тек
Парични средства
и парични
еквиваленти

Содржина

1.2. Деловно окружување на Банката

Бројните предизвици со кои се соочуваше светот во 2023 година (продолжената војна во Украина, војната на Блискиот Исток, сеуште присутната висока инфлација, транзицијата кон зелена енергија и загадувачки индустрии, релативно високата нестабилност на меѓународните финансиски пазари), создадоа неизвесност во економското опкружување на Република Северна Македонија поврзана со нагласените неповолни ризици при работењето на институциите. Согласно со ова, макроекономските проекции на Народната банка за домашната економска активност беа надолно ревидирани, а дополнително преку монетарните мерки се делуваше во правец на намалување на високата инфлација.

Каматната стапка на благајничките записи во 2023 година беше неколкукратно зголемена од Народната банка и во декември 2023 година достигна 6,30 % (2022: 4,75 %).

Според објавената стапка на годишен раст на реалниот бруто-домашен производ (БДП), во 2023 година забави до 1,0 % (2,2 % претходната година). Овие резултати се под влијание на негативните ефекти на надворешното макроекономско опкружување, како и од состојбите во домашната економска реалност. Анализирани по компоненти, растот на БДП произлегува од нето-извозот, надополнет со натамошен солиден раст на финалната потрошувачка на домаќинствата.

Индустриското производство бележи пад на годишна основа од 5,8 % како резултат на намалените перформанси од работењето скоро кај сите сектори. .

Од друга страна, кумулативното индустриско производство на крајот на 2023 година забележа пораст од 0,7 % во однос на истиот период минатата година (2022: - 0,3 %).

Во однос на промените кај потрошувачките цени, во 2023 година се забележа просечна стапка на инфлација од 9,6 %, што претставува забавување во однос на 2022 година (12,6 %). Забавувањето

на годишната стапка на инфлација во целост е резултат на побавниот раст на цените на прехранбените компоненти, при стабилизирање на растот на цените на енергетските компоненти, како и поради забавувањето кај базната инфлација. И покрај очекувањата за натамошно намалување на инфлацијата, неизвесноста од идната динамика на цените на примарните производи на берзите сѐ уште постои поради актуелните воени конфликти.

Сепак, соодветната монетарна политика и кохерентната макроекономска и фискална политика во услови на глобална ценовна и енергетска криза резултираа со подобрен кредитен рејтинг на земјата. Имено, „Фич“ го ревидираше изгледот на кредитниот рејтинг на земјава во „ББ+“ со подобрен изглед, од негативен во стабилен, додека „Стандард и Пурс“ го потврдија „ББ-“ со стабилен изглед. Кредитниот рејтинг позитивно влијае врз одлуките за инвестирање во земјата, со потенцијал за значајно влијание врз зголемувањето на економскиот раст, извозот, вработеноста и платите. Дополнително, девизниот курс денар/евро остана релативно стабилен, без значителни флуктуации, поради континуираното одржување висок износ на девизни резерви.

Анализата на показателите за адекватност на девизните резерви покажува дека тие се одржуваат во безбедна зона. Износот на бруто-девизните резерви на крајот од 2023 година изнесува 4.538 милиони евра. Гледано преку факторите на промена, тоа главно произлегува од државните трансакции, во случај на стабилни движења на девизниот пазар.

Стапката на невработеност продолжи да паѓа и достигна 13,0 % на крајот на 2023 година (2022: 14,0 %).

На ниво на банкарски сектор, вкупните кредити во 2023 година забележаа годишен раст од 5,1 % (2022: 9,4 %). Од секторски аспект, зголемувањето е резултат на кредитниот раст на компаниите и домаќинствата од 3,3 % и 6,7 %, соодветно (2022: 11,5 % и 7,4 % соодветно).

Депозитите од небанкарскиот сектор во 2023 година се зголемени на годишна основа за 8,7 % (2022: 4,9 %), од кои депозитите на домаќинствата се зголемени за 7,9 %, а депозитите на претпријатијата пораснале за 13,2 % (2022: 5,8 % и 3,7 % соодветно).

Квалитетот на кредитното портфолио се одржа на релативно слично ниво следен преку учеството на нефункционалните кредити во вкупните кредити кое на крајот од 2023 година изнесуваше 2,7 % (2022: 2,8 %). Од аспект на секторите, стапката на нефункционалните кредити кај секторот домаќинства се задржа на 1,9 % (2022: 1,9 %), додека стапката на нефункционалните кредити на корпоративниот сектор се намали на 3,5 % (2022: 3,8 %).

Ваквите перформанси на македонскиот банкарски сектор резултираа со нето-добивка од 14.296 милиони денари, којашто во споредба со претходната година е поголема за 4.621 милиони денари или за 47,8 %.

Македонската економија, како мала и отворена, е исклучително зависна од случувањата во европската економија, како наш најзначаен трговски партнер. Со воениот конфликт меѓу Русија и Украина, санкциите и продолженото времетраење на кризата се намали економскиот раст во ЕУ со што се зголеми неизвесноста за состојбата и во домашната економија. И покрај тоа што нашата економија нема директна изложеност кон геополитичките тензии во светот, сепак овие настани делуваа во насока на релативно висока инфлација, при веќе присутни притисоци врз цените како резултат на веќе нарушените пазари на енергентите и на примарните производи. Сето ова, негативно влијаеше на финансиската кондиција на компаниите, перформансите од нивното работење, како и на расположливиот доход на домаќинствата. Сепак, Банката засега нема значајни директни изложености кон поврзани страни или пак клучни клиенти или добавувачи од земјите директно погодени од конфликтите.

НЛБ Банка АД Скопје Годишен извештај 2023 година

Профил на Банка

Клучни показатели

Годишен извештај за работењето на Банка

Макроекономско
опкружување
Финансиски резултати
Работа со население
Работа со правни
лица
Платен промет
Финансиски пазари
Управување
со ризици

Финансиски извештаи

Биланс на успех
Извештај за
сеопфатна добивка
Извештај за
финансиска состојба
Извештај за промени
на капиталот
Извештај за
паричниот тек
Парични средства
и парични
еквиваленти

Содржина

2. Преглед на значајните сметководствени политики

Основните сметководствени политики применети при составување на финансиските извештаи се наведени во понатамошниот текст. Овие политики конзистентно се применувани низ сите прикажани години, со исклучок на промените во сметководствените политики како резултат на воведување нови стандарди или промена на стандарди.

2.1. Изјава за усогласеност

Финансиските извештаи се подготвени во согласност со Меѓународните стандарди за финансиско известување (во понатамошниот текст: МСФИ) издадени од Одборот за меѓународни сметководствени стандарди (во понатамошниот текст: OMCC).

Овие финансиски извештаи се состојат од Биланс на успех и Извештај за сеопфатна добивка, Извештај за финансиската состојба, Извештај за промените во капиталот, Извештај за паричниот тек, значајни сметководствени политики и белешки кон финансиските извештаи.

2.2. Основа за изготвување и презентирање на финансиските извештаи

Банката го презентира Извештајот за финансиска состојба по редослед на ликвидност. Анализата за наплатливоста или порамнувањето во рок од 12 месеци по датумот на известување (тековни) и повеќе од 12 месеци по датумот на известување (нетековни) е презентирана во белешка 3.3.4.

Финансиските извештаи се изготвени врз основа на принципот на континуитет, според историската вредност, освен за финансиските средства кои се мерат по објективна вредност преку останата сеопфатна добивка, финансиски обврски по објективна вредност преку Биланс на успех,

дериватни средства и обврски, преземените средства врз основа на ненаплатени побарувања и вложувања во недвижности, кои се признаваат според објективна вредност.

Подготовката на финансиските извештаи во согласност со МСФИ бара користење на определени критични сметководствени проценки. Таа, исто така, бара и расудување на раководството при примената на сметководствените политики на Банката. Иако овие проценки се засноваат на најдобро познавање на раководството за тековните настани и активности, вистинските резултати на крајот можат да се разликуваат од тие проценки. Сметководствените проценки и соодветните претпоставки се разгледуваат на континуирана основа. Ревизиите на сметководствените проценки се признаваат во периодот во кој се ревидира проценката. Областите што вклучуваат повисок степен на расудување или сложеност, или областите каде претпоставките и проценките се значајни за финансиските извештаи се прикажани во белешката 2.29.

2.3. Компаративни износи

Освен кога одреден стандард или толкување дозволува или бара поинаку, сите износи се прикажани или обелоденети во компаративни износи. Во текот на 2023 нема измени во компаративните износи.

2.4. Странски валути

а) Функционална и известувачка валута

Ставките вклучени во финансиските извештаи се мерени користејќи ја валутата на примарното економско окружување во којашто работи Банката („функционална валута“). Финансиските извештаи се прикажани во илјади македонски денари (MKD), што е функционална и известувачка валута на Банката.

б) Трансакции и состојби

Деловните трансакции во странска валута се искажуваат во функционалната валута според важечкиот среден курс на датумот на трансакциите според курсната листа на Народната банка на Република Северна Македонија (во понатамошниот текст: НБРСМ). Добивките и загубите од курсните разлики кои произлегуваат од порамнување на такви трансакции и од сведувањето на годишните курсеви на монетарните средства и обврски деноминирани во странска валута се признати во Билансот на успех.

Курсните разлики што произлегуваат од промените во амортизираната вредност на монетарните ставки деноминирани во странска валута и класифицирани како финансиски средства мерени по објективна вредност преку останата сеопфатна добивка се признаваат во Билансот на успех.

Курсните разлики на немонетарните ставки, како на пример, акциите класифицирани како финансиски средства мерени по објективна вредност преку останата сеопфатна добивка се вклучени заедно со ревалоризациските резерви во (загубите)/добивките од вреднување пренесени во останата сеопфатна добивка и акумулирани во капиталот.

Добивките и загубите кои се резултат на купувања и продажби на странски валути што биле наменети за тргување се вклучени во Билансот на успех како нето-добивки/загуби од финансиски средства и обврски за тргување.

Странските валути со кои работи Банката, главно се еврото (EUR), доларот на САД (USD) и швајцарскиот франк (CHF). Девизните курсеви кои се користеа на 31 декември 2023 и 2022 година беа следниве:

	2023	2022
	MKD	MKD
1 EUR	61,49	61,49
1 USD	55,65	57,65
1 CHF	66,41	62,45

**НЛБ Банка
АД Скопје
Годишен
извештај
2023 година**

**Профил
на Банка**

Клучни показатели

**Годишен
извештај
за работењето
на Банка**

Макроекономско
окружување
Финансиски резултати
Работа со население
Работа со правни
лица
Платен промет
Финансиски пазари
Управување
со ризици

**Финансиски
извештаи**

Биланс на успех
Извештај за
сеопфатна добивка
Извештај за
финансиска состојба
Извештај за промени
на капиталот
Извештај за
паричниот тек
Парични средства
и парични
еквиваленти

Содржина

2.5. Приходи и расходи од камата

Приходите и расходите по основ на камата за сите финансиски инструменти мерени по амортизирана набавна вредност и финансиски средства мерени по објективна вредност преку останата сеопфатна добивка се признати во Билансот на успех за сите каматоносни инструменти на пресметковна основа користејќи го методот на ефективна каматна стапка. Методот на ефективна каматна стапка е метод на мерење на амортизираната вредност на финансиските средства и финансиските обврски и за распоредување на приходите и расходите за камата во соодветниот период. Ефективната каматна стапка е стапката која ги дисконтира очекуваните идни парични приливи или одливи во очекуваното времетраење на финансискиот инструмент или, доколку е соодветно, за пократок временски период до бруто-сметководствената вредност на финансиските средства или до амортизираната вредност на финансиските обврски. Приходите од камата вклучуваат купони заработени од инвестиции со фиксен принос и пресметани дисконти и премии на хартии од вредност. Пресметката на ефективната каматна стапка ги вклучува сите надомести и провизии платени или примени помеѓу договорените страни и сите трансакциски трошоци, но ги исклучува идните загуби од кредитен ризик.

Приходите од камати се пресметуваат со примена на ефективната каматна стапка на бруто-сметководствената вредност на финансиските средства, освен кредитно оштетените средства. Кога финансиското средство станува кредитно оштетено и затоа се вклучува во Група 3, приходот од камата се пресметува со примена на ефективната каматна стапка на нето-амортизираната вредност на финансиското средство. Доколку финансиското средство ја подобри категоријата и не е повеќе кредитно оштетено, приходите од камата повторно се пресметуваат на бруто-основа. Во случај на купени или издадени кредитно оштетени финансиски средства (КОФС), кредитно приспособена ефективна каматна стапка се применува на амортизираната набавна вредност на финансиското средство од првичното

признавање. Кредитно приспособена ефективна каматна стапка е каматната стапка која, при почетното признавање, ги дисконтира очекуваните идни парични текови (вклучувајќи ги и кредитните загуби) до амортизираната набавна вредност на купеното или издаденото кредитно оштетено финансиско средство.

Приходите и расходите од камата го вклучуваат расходот за камата утврден со актуарска пресметка поради промена на сегашната вредност на користите за вработените поради приближување до датумот на плаќање и расходите за камати по обврски за финансиски наеми.

2.6. Приходи и расходи од провизии и надомести

Приходите од провизии и надомести се признаваат во износ што го одразува надоместокот на кој Банката очекува да има право во замена за обезбедување на услугите. Обврските за извршување, како и времето на нивното остварување, се идентификувани и утврдени на почетокот на договорот. Кога Банката обезбедува услуга на своите клиенти, надоместокот се фактурира и главно се задолжува веднаш по задоволувањето на услугата дадена во одреден момент.

Приходите од провизии и надомести се состојат главно од финансиски услуги што ги врши Банката, вклучувајќи и издавање на гаранции, отворање акредитиви, платен промет во земјата и странство, трансакциски сметки на клиенти, провизии од трансакции со трговци, порамнување со картички и АТМ, провизии од доверителски активности, брокерски провизии кои се надоместоци од тргување со хартии од вредност, осигурителни посреднички услуги, како и провизии за други услуги.

Банката генерално е главна страна во своите приходни аранжмани, бидејќи таа обично ги контролира услугите пред да ги пренесе на клиентот. МСФИ 15 се применува за сите договори со клиентите за да се обезбедат услуги во вообичаениот тек на работењето, освен оние што се посебно исклучени од неговиот опфат, што

вклучуваат финансиски инструменти во рамките на опфатот на МСФИ 9. Бидејќи финансиските инструменти се надвор од опфатот на МСФИ 15, поголемиот дел од главните извори на приходи на Банката (на пример, приход од камата на кредити и добивки при продажба на хартии од вредност) не се во рамките на стандардот.

Провизиите и надоместите кои се составен дел од ефективната каматна стапка на финансиските средства и обврски се прикажани во приходи или расходи од камати.

2.7. Приход од дивиденди

Приходите од дивиденди се признаваат во Билансот на успех кога ќе биде утврдено правото на Банката да прими плаќање и кога се веројатни економските користи од приливот.

2.8. Финансиски инструменти

а) Класификација и мерење

Финансиските инструменти првично се мерат според објективната вредност плус или минус (во случај на финансиски инструмент кој не се мери според објективната вредност преку Билансот на успех) трансакциските трошоци што се припишуваат директно на стекнувањето или издавањето на финансискиот инструмент. Последователното мерење зависи од класификацијата на инструментот.

Финансиски средства

Сите должнички финансиски средства треба да бидат проценети врз основа на комбинација од деловниот модел на Банката за управување со средствата и карактеристиките на договорниот паричен тек на инструментите. Категориите за мерење на финансиски средства се:

- финансиски средства мерени по амортизирана набавна вредност (АНВ);
- финансиски средства по објективна вредност преку останата сеопфатна добивка (ОВОСД);
- финансиски средства за тргување (ОВБУ); и
- финансиски средства кои не се за тргување, но задолжително се мерат по објективна вредност преку Биланс на успех (ОВБУ).

**НЛБ Банка
АД Скопје
Годишен
извештај
2023 година**

Профил на Банка

Клучни показатели

Годишен извештај за работењето на Банка

Макроекономско
окожување
Финансиски резултати
Работа со население
Работа со правни
лица
Платен промет
Финансиски пазари
Управување
со ризици

Финансиски извештаи

Биланс на успех
Извештај за
сеопфатна добивка
Извештај за
финансиска состојба
Извештај за промени
на капиталот
Извештај за
паричниот тек
Парични средства
и парични
еквиваленти

Содржина

Финансиски средства мерени по амортизирана набавна вредност (АНВ)

Финансиските средства се мерат по АНВ доколку тие се чуваат во деловен модел за наплата на договорните парични текови („чувани за наплата“), и доколку паричните текови се само наплати на главницата и каматата (во понатамошниот текст: „СППИ“) на неотплатената главница. Кредити и побарувања се финансиски средства кои ги исполнуваат условите на СППИ. Тие се средства со фиксни или определиви плаќања издадени од Банката и оние купени на секундарен пазар, што не котираат на активен пазар.

Кредитите и побарувањата од други комитенти вклучуваат кредити и побарувања од различни клиенти, кои ги исполнуваат условите на СППИ. Кредитите и побарувања од банки вклучуваат трансакции на пазарот на пари, орочени депозити во банки и кредити дадени на банки и штедилници.

Кредитите и побарувањата првично се признаваат кога Банката станува странка на договорните одредби на инструментот или кога средствата се испорачани. Кредитите и побарувањата првично се мерат по набавна (објективна) вредност плус трансакциските трошоци кои се директно поврзани со издавањето на средството, а последователно се мерат по амортизирана набавна вредност со користење на методот на ефективна каматна стапка. Амортизираната набавна вредност се намалува за загубите поради оштетување. Приходите од камата, добивките и загубите од курсни разлики и загубите поради оштетувањето се признаваат во Билансот на успех. Приходите од камата се прикажуваат во ставката „Нето-приходи од камата користејќи го методот на ефективна каматна стапка“, добивките и загубите од курсни разлики во ставката „Нето-добивка/(загуба) од курсни разлики“, додека загубите поради оштетување се прикажуваат во ставката „Исправки на вредност на финансиски средства“.

Трансакциските трошоци кои се директно поврзани со стекнување или издавање се вклучени во почетното мерење на кредитите и побарувањата. Банката има должнички хартии од вредност

мерени по АНВ кои се чуваат заради наплата на договорните парични текови и ги исполнуваат условите на СППИ (банката очекува парични текови на главница и камата – СППИ). Оваа категорија ги опфаќа вложувањата во државни обврзници и државни записи коишто не се назначени при почетното признавање како средства по објективна вредност преку Билансот на успех или како финансиски средства по објективна вредност преку останата сеопфатна добивка.

Овие финансиски средства се признаваат во Извештајот за финансиска состојба на датумот на тргување.

Банката првично ги признава должничките хартии од вредност по нивната набавна вредност, што е еднаква на објективната вредност плус трансакциските трошоци кои директно се припишуваат на стекнувањето на средството. Трансакциската цена се третира како објективна вредност на финансиското средство.

По почетното признавање, должничките хартии од вредност се мерат по амортизирана набавна вредност со користење на методот на ефективна каматна стапка.

Финансиски средства кои се мерат по објективна вредност преку останата сеопфатна добивка (ОВОСД)

Должничките финансиски инструменти се мерат по ОВОСД доколку се чуваат во рамките на деловен модел со цел наплата на договорните парични текови и продажба („чувани за наплата и за продажба“), и доколку паричните текови претставуваат СППИ на неотплатената главница. ОВОСД резултира со признавање на должничките инструменти по објективна вредност во Извештајот за финансиската состојба, а по амортизирана набавна вредност во Билансот на успех. Приходите од камати пресметани користејќи ја ефективната каматна стапка, добивките и загубите од курсни разлики и загубите поради оштетување се признаваат одделно во Билансот на успех. Останатите нето-добивки и загуби се признаваат во останата сеопфатна добивка, сè додека

инструментот не се депризнае. При депризнавање на должнички финансиски инструмент, кумулативните добивки и загуби претходно признаени во останата сеопфатна добивка се рекласифицираат во Билансот на успех.

За да се утврди објективната вредност на финансиските средства кои котираат на активен пазар се користи тековната куповна цена. Добивките и загубите што произлегуваат од промените на објективната вредност се еднакви на разликата помеѓу амортизираната набавна вредност и тековната објективна вредност на средството.

Банката го депризнава финансиското средство кога истекуваат договорните права за добивање на паричните текови од финансиското средство или кога Банката ги пренела правата на паричните текови од средството со трансакција во која сите ризици и награди од сопственоста на финансиското средство се пренесени на друг.

Сопственичките инструменти кои не се чувани за тргување може да бидат неотповикливо определени како ОВОСД, без последователна рекласификација на добивките или загубите во Билансот на успех, освен за дивидендите кои се признаваат во Билансот на успех. Овие средства последователно се мерат по објективна вредност. Останатите нето-добивки и загуби се признаваат во останатата сеопфатна добивка и никогаш не се прекласифицираат во Билансот на успех.

Финансиски обврски

Финансиски обврски се обврски кои се:

- договорна обврска за пренос на парични средства или друго финансиско средство или за размена на финансиски инструменти со друга страна, или
- договор што може или ќе биде подмирен со капитални инструменти на Банката и е недериват за кој Банката е, или може да биде обврзана да достави варијабилан број сопственички инструменти или е дериват што ќе биде, или може да биде, подмирен на кој било друг начин освен со размена на фиксен износ

НЛБ Банка АД Скопје Годишен извештај 2023 година

Профил на Банка

Клучни показатели

Годишен извештај за работењето на Банка

Макроекономско
окружување
Финансиски резултати
Работа со население
Работа со правни
лица
Платен промет
Финансиски пазари
Управување
со ризици

Финансиски извештаи

Биланс на успех
Извештај за
сеопфатна добивка
Извештај за
финансиска состојба
Извештај за промени
на капиталот
Извештај за
паричниот тек
Парични средства
и парични
еквиваленти

Содржина

на парични средства или друго финансиско средство за одреден број сопственички инструменти на Банката.

Банката ги класифицира своите финансиски обврски при првичното признавање во една од следните категории:

- финансиски обврски кои се мерат по амортизирана набавна вредност, или
- финансиски обврски кои се мерат по објективната вредност преку Билансот на успех.

Банката ги мери своите финансиски обврски по амортизирана набавна вредност користејќи го методот на ефективна каматна стапка. Трошокот за камата, добивките и загубите од курсните разлики и добивките или загубите од депривирањето се признаваат во Билансот на успех.

За финансиските обврски кои се мерат по објективна вредност преку Билансот на успех, промените во објективната вредност на финансиските обврски се признаваат во Билансот на успех.

Утврдување на деловните модели на НЛБ Банка

Банката ги утврди своите деловни модели кои се засновани на видливи фактори за различни портфолија коишто најдобро го одразуваат начинот на кој Банката управува со групи финансиски средства и обврски за да ја постигне својата деловна цел, како што се:

- како перформансите на деловниот модел и финансиските средства што се чуваат во рамките на тој деловен модел се вреднуваат и за нив се известува клучниот менаџерски персонал;
- како се следат перформансите;
- ризиците што влијаат на перформансите на деловниот модел и, особено, начинот на кој се управуваат тие ризици;
- како се наградува менаџментот (на пример, дали надоместот се заснова на објективната вредност на средствата или врз основа на наплатата на договорните парични текови);
- очекуваната фреквенција, вредност и време на продажбите;

- кои се мотивите и намерата да се одобрат финансиските средства/обврски и кои цели на бизнисот треба да се постигнат;
- кои се приходите/расходите што произлегуваат од финансиските средства/обврски;
- кои се идните очекувања на Банката за управување со финансиските средства/обврски, итн.

Врз основа на анализата на проценката на деловните модели на Банката, Банката ги усвои следните деловни модели:

- деловен модел за финансиски средства со цел наплата на договорните парични текови при одобрување на кредитна изложеност кон банки и други клиенти;
- деловен модел за финансиски средства со цел наплата на договорните парични текови и деловен модел за финансиски средства со цел наплата на договорните парични текови и/или за продажба, за финансиски средства должнички хартии од вредност: благајнички записи, државни записи и државни обврзници;
- деловен модел за сопственички финансиски средства, кои се мерат по објективна вредност при што промените во објективната вредност ќе се евидентираат во ревалоризациски резерви во рамки на останата сеопфатна добивка;
- деловен модел за сопственички финансиски средства, кои се мерат по објективна вредност при што промените во објективната вредност ќе се евидентираат во ревалоризациски резерви во рамки на останата сеопфатна добивка, за сопственички инструменти за кои нема активен пазар и чиешто поседување е утврдено со закон или е поврзано со можноста за користење на услугите коишто ги вршат овие институции;
- деловен модел за финансиски обврски со цел плаќање на договорните парични текови за финансиски обврски во кои влегуваат: депозити на банки и други клиенти, издадени должнички хартии од вредност, обврски по кредити и субординирани обврски;
- деловен модел за финансиски обврски чувани за тргување во кои влегуваат финансиски обврски чувани за тргување и деривати за тргување и дериватни обврски чувани за управување со ризик во кои влегуваат деривати

- за заштита од ризик, вградени деривати и други деривати чувани за управување со ризик; и
- деловен модел за финансиски обврски мерени по објективна вредност преку Билансот на успех кој ги вклучува обврските кон вработените врз основа на исплата на варијабилан дел од платата на идентификуваните вработени во форма на доделени инструменти чија вредност е поврзана со цената на акцијата на НЛБ д.д.

Во однос на должничките хартии од вредност во рамките на деловниот модел „чувани за наплата“, продажбата поврзана со зголемувањето на кредитниот ризик на издавачите, ризикот од концентрација, продажбата направена блиску до крајната рочност или продажбата со цел задоволување на потребите за ликвидност во сценарио за стресен случај се дозволени. Останатите продажби, кои не се должат на зголемување на кредитниот ризик, сè уште може да бидат конзистентни со деловниот модел „чувани за наплата“, доколку таквите продажби се инцидентни во однос на целокупниот деловен модел, и:

- се незначителни по вредност и поединечно и збирно, дури и кога таквите продажби се чести;
- се ретки дури и кога се значајни по вредност.

Преглед на договорните карактеристики на парични текови на инструментите (СППИ-тест)

Вториот чекор во класификацијата на финансиските средства во портфолијата кои се „чувани за наплата“ и „чувани за наплата и за продажба“ се однесува на проценката дали договорните парични текови се во согласност со СППИ-тестот. Износот на главницата ја рефлектира објективната вредност при почетното признавање намалена за последователните промени, на пр. поради отплата. Каматата мора да претставува само надомест за временската вредност на парите, кредитниот ризик, други основни ризици за кредитирање и профитната маржа во согласност со основните карактеристики на кредитирањето. Доколку паричните текови вклучуваат повеќе од de minimis изложеност на ризик или нестабилност што не е во согласност со основните карактеристики на кредитите, финансиското средство задолжително се признава по ОББУ.

НЛБ Банка АД Скопје Годишен извештај 2023 година

Профил на Банка

Клучни показатели

Годишен извештај за работењето на Банка

Макроекономско
окожување
Финансиски резултати
Работа со население
Работа со правни
лица
Платен промет
Финансиски пазари
Управување
со ризици

Финансиски извештаи

Биланс на успех
Извештај за
сеопфатна добивка
Извештај за
финансиска состојба
Извештај за промени
на капиталот
Извештај за
паричниот тек
Парични средства
и парични
еквиваленти

Содржина

Банката го анализира портфолиото „чувани за наплата“ и „чувани за наплата и продажба“, за стандардизирани продукти на ниво на примерок на производот и за нестандардизирани продукти на ниво на индивидуална изложеност. Банката воспостави процедура за идентификација на СППИ како дел од редовниот процес на инвестирање со дефинирани одговорности за примарни и секундарни контроли. Посебен акцент е ставен на нови и нестандардни карактеристики на договорите за кредит.

Банката нема идентификувано изложености кои не го поминуваат СППИ-тестот и кои треба да се мерат задолжително по објективна вредност преку Билансот на успех.

Сметководствена политика за модифицирани финансиски средства

Кога договорните парични текови на финансиските средства се изменети, Банката проценува дали условите се изменети до степен кога средството суштински станува ново финансиско средство. Следниве фактори, покрај другите, се земаат предвид кога се прави таква проценка:

- причина за модификација на паричните текови (комерцијални или финансиски тешкотии на клиентот);
- промена на валута на кредитот;
- воведување на сопственички елементи;
- промена на првично договорениот должник со нов должник кој не е поврзано лице со првичниот должник; и
- не е поминат СППИ-тестот.

Сметководствената политика за модифицирани финансиски средства се разликува за промените на договорните парични текови кои се појавуваат од комерцијални причини и оние кои се појавуваат поради финансиски тешкотии на клиентот. Модификациите на финансиските средства од комерцијални причини претставуваат депризнавање. Во врска со клиенти со финансиски потешкотии, значајните модификации доведуваат до депризнавање, додека модификациите кои не се значајни (каде што изложеноста на ризици останува скоро иста) не доведува до депризнавање.

За вторите Банката признава модификациона загуба.

Доколку измените резултираат во депризнавање на финансиското средство, новото финансиско средство почетно се признава по објективна вредност, со разликата признаена како добивка или загуба од депризнавање во ставката „Исправки на вредност на финансиски средства“, до степен до кој загубата поради оштетување не е сè уште евидентирана. Доколку измените не резултираат во парични текови кои се суштински различни, промените не резултираат во депризнавање. Во такви случаи, Банката повторно ја пресметува бруто-сметководствената вредност на модифицираното финансиско средство и признава модификациона загуба во ставката „Добивка/(загуба) од модификација“. Бруто-сметководствената вредност повторно се пресметува како сегашна вредност на повторно преговарани или изменети договорни парични текови кои се дисконтирани со првичната ефективна каматна стапка на финансиското средство (или кредитно приспособена ефективна каматна стапка за купени или издадени кредитно оштетени финансиски средства).

2.8.1. Рекласификација

Рекласификацијата на должничките финансиски средства од една категорија во друга е можна само доколку има промена на деловниот модел на Банката за управување со овие средства. Рекласификациите се прават во ретки случаи кога промената на деловниот модел има значително влијание врз работењето на Банката, кога промената се должи на промена на надворешни или внатрешни фактори кои значително влијаат врз активностите на Банката и друго. Одлуката за промена на деловниот модел ја носи раководството на Банката. Доколку постои промена на деловниот модел, Банката мора да ги прекласифицира сите финансиски средства од една во друга категорија. Во такви случаи, прекласифицираните средства продолжуваат да се мерат според начелата на новата категорија перспективно, односно, не се прават корекции на сите претходно признаени добивки или загуби. Рекласификацијата се врши од почетокот на

периодот на известување по промената.

Финансиските обврски не се прекласифицираат. Прекласификација на вложувањата во сопственички инструменти од една категорија во друга не е дозволено.

2.8.2. Принципи за мерење

Банката користи два начини за мерење на вредноста на средствата и обврските:

- принцип на мерење според амортизирана набавна вредност, и
- принцип на мерење по објективна вредност.

2.8.2.1. Принцип на мерење по амортизирана набавна вредност

Амортизирана набавна вредност на финансиско средство или финансиска обврска е износот по кој се мери средството или обврската, земајќи ги предвид:

- износот при првичното признавање;
- намален за отплата на главница;
- намален или зголемен за износот на акумулираната амортизација со користење на методот на ефективна каматна стапка, за секоја разлика помеѓу износот при почетното признавање и износот при достасувањето; и
- намален за исправката на вредност (само за финансиските средства).

Ефективна каматна стапка

Ефективната каматна стапка е стапката која ги дисконтира очекуваните идни парични приливи или одливи во очекуваното времетраење на финансискиот инструмент или, доколку е соодветно, за пократок временски период до бруто-сметководствената вредност на финансиските средства или до амортизираната вредност на финансиските обврски. Мерењето со користење на методот на ефективна каматна стапка овозможува амортизација на набавната вредност на финансискиот инструмент и на приход/расход од камата во периодот на очекуваното достасување на инструментот.

При пресметувањето на ефективната каматна

НЛБ Банка АД Скопје Годишен извештај 2023 година

Профил на Банка

Клучни показатели

Годишен извештај за работењето на Банка

Макроекономско
окожување
Финансиски резултати
Работа со население
Работа со правни
лица
Платен промет
Финансиски пазари
Управување
со ризици

Финансиски извештаи

Биланс на успех
Извештај за
сеопфатна добивка
Извештај за
финансиска состојба
Извештај за промени
на капиталот
Извештај за
паричниот тек
Парични средства
и парични
еквиваленти

Содржина

стапка, треба да се земат предвид:

- сите очекувани идни парични текови;
- сите платени и/или наплатени провизии и надомести кои претставуваат составен дел на ефективната каматна стапка на финансиското средство или обврска (надоместоци за проценка на финансиската состојба, посредување при преговарање за условите на финансискиот инструмент, надоместоците за поднесување барање и обработка на барањето за одобрување на кредити, надоместоци за повлекување на средствата по финансискиот инструмент, редовна месечна провизија за управување со кредитот до конечното достасување на кредитот која се наплаќа во истиот момент со задолжувањето и плаќањето на редовната договорна камата, итн.);
- трансакциски трошоци директно поврзани со трансакцијата (провизии и надомести платени на агенти за продажба, советници, брокери, дилери, надоместоци на регулаторните тела, платени даноци и царини итн.); и
- премии и/или попусти дадени за финансиски инструмент.

При пресметувањето на ефективната каматна стапка, не треба да се земат предвид:

- загубите поради оштетување.

Провизиите и надоместите кои се составен дел од ефективната каматна стапка, трансакциските трошоци директно поврзани со трансакцијата и премиите и/или попустите се директно поврзани со одобрувањето на финансискиот инструмент и затоа претставуваат корекција на каматната стапка на финансиското средство или обврска, и соодветно се разграничуваат и се признаваат во Билансот на успех како приход од камата, односно расход за камата во периодот на достасувањето на финансискиот инструмент.

2.8.2.2. Принцип на мерење по објективна вредност

Мерењето по објективна вредност претпоставува дека средството или обврската се разменуваат помеѓу учесниците на пазарот, во редовна трансакција, според моменталните пазарни услови на датумот на мерење. Објективната вредност се определува на различни

начини, во зависност од тоа дали со средството или обврската се тргува на активен пазар или не се тргува.

Активен пазар: Објавена цена

Активен пазар е пазарот каде трансакциите со средствата или обврските се вршат со доволна фреквенција и обем, со цел да се обезбедат информации за цените за средствата или обврските. Релевантната котирана пазарна цена за средствата или обврските е онаа во рамките на опсегот помеѓу набавната и продажната цена, што најдобро ја претставува објективната вредност во дадените услови. Вообичаено се употребува тековната куповна цена за средството коешто се чува или за обврската којашто треба да се издаде, односно продажна/понудена цена за средството коешто ќе биде стекнато или за обврската којашто се чува, просечната пазарна цена или друга цена согласно со вообичаената, прифатена пазарна практика.

Непостоење на активен пазар: Техники на вреднување

Доколку не постои активен пазар за финансиското средство или обврска, Банката користи техники за вреднување за кои располага со најмногу достапни податоци, со цел да ја утврди објективната вредност на средството или обврската, давајќи предност на податоците што може да се потврдат на пазарот.

Вообичаените техники за вреднување во Банката се: пазарен пристап (се користат котираны цени или други релевантни информации од пазарните трансакции со истите или слични средства или обврски) и приходен пристап (дисконтирана вредност на тековните пазарни очекувања за идните износи (парични приливи или приходи и расходи)) од средството или обврската.

При примена на техники за вреднување, Банката:

- користи информации за постигнатите цени на неодамнешни (од последните 6 месеци), нормални, комерцијални трансакции за ист финансиски инструмент помеѓу познати,

- доброволни страни (доколку се достапни);
- ако нема информации за цените постигнати од неодамнешните трансакции за истиот финансиски инструмент, тогаш, за утврдување на објективната вредност, треба да се примени сегашната пазарна цена на друг инструмент, кој во суштина е ист (во смисла дека е во иста валута и со иста или слична рочност);
- ако информациите за објективната вредност на финансискиот инструмент не можат да се добијат од пазарите, тогаш при утврдувањето на објективната вредност на финансискиот инструмент се користат податоци кои не можат да бидат потврдени на пазарот.

Техниките за вреднување треба да ги опфатат сите фактори кои учесниците на пазарот ги земаат предвид при одредувањето на цената и треба да бидат во согласност со усвоените економски методологии за утврдување на цената на финансиските инструменти. Банката може да ги промени или да направи промени во техниката на вреднување на финансискиот инструмент, доколку таквата промена се должи на развојот на нови пазари, достапноста на нови информации, промени во условите на пазарот или подобрување на техниките на вреднување, и доколку тоа дава посоодветна објективна вредност на финансискиот инструмент. Корекции поради промена на техниките на вреднување претставуваат промени во сметководствените проценки во согласност со МСС 8.

Анализата на дисконтираните парични текови е важна и често применувана техника за утврдување на објективната вредност на средствата и обврските. Еден од најважните фактори во примената на оваа техника е одредување на соодветната дисконтна стапка. Дисконтната стапка треба да ги вклучува неизвесностите и ризиците од мерењето на паричните текови кои се поврзани со одредено средство или обврска, како и варијабилноста на тие ризици и неизвесности.

НЛБ Банка АД Скопје Годишен извештај 2023 година

Профил на Банка

Клучни показатели

Годишен извештај за работењето на Банка

Макроекономско
окружување
Финансиски резултати
Работа со население
Работа со правни
лица
Платен промет
Финансиски пазари
Управување
со ризици

Финансиски извештаи

Биланс на успех
Извештај за
сеопфатна добивка
Извештај за
финансиска состојба
Извештај за промени
на капиталот
Извештај за
паричниот тек
Парични средства
и парични
еквиваленти

Содржина

Соодветната дисконтна стапка може да се определи како:

- стапка заснована на тековниот пазарен принос на инструментот или инструмент со слични карактеристики;
- повикување на стапка ослободена од ризик, коригирана за соодветниот ризик на средствата. При утврдување на дисконтната стапка и двата фактори треба да се земат предвид поединечно. Каматната стапка што е ослободена од ризик се базира на државни обврзници со споредливи карактеристики (валута и рочност) на средствата или обврските за кои ќе се применува дисконтната стапка. Премијата за ризик на средството е еднаква на износот што учесниците на пазарот би ја побарале како надомест за неизвесноста на идните парични текови на средството.

Непостоење на активен пазар: Сопственички инструменти

Банката ја мери/утврдува објективната вредност на сопственичките инструменти кои немаат тргувана цена на активен пазар и деривати што се поврзани со нив и кои мора да бидат подмирени со испорака на вакви некотирани сопственички инструменти. Банката ќе ја определи објективната вредност со примена на метод кој најдобро ја одразува објективната вредност на сопственичкиот инструмент. Во ретки случаи, ако Банката има вложувања во сопственички инструменти на одредени специфични институции, ако не постои активен пазар и чиешто поседување е утврдено со закон и/или е поврзано со можноста за користење на услугите од овие институции, може да се смета дека нивната набавна вредност ја одразува нивната објективна вредност. Банката ги класифицира овие вложувања како финансиски средства кои се мерат по објективна вредност преку останата сеопфатна добивка.

б) Признавање

Банката првично ги признава кредитите и побарувањата на датумот кога се издадени. Редовните купувања и продажби на должничките хартии од вредност мерени по амортизирана

набавна вредност, по објективна вредност преку останата сеопфатна добивка и чувани за тргување се признаваат на датумот на тргување - датумот на кој Банката се обврзува да го купи или продаде средството.

Банката првично ги признава финансиските обврски на датумот кога настанале.

в) Депризнавање

Финансиското средство се депризнава кога истекуваат договорните права на паричните текови од финансиското средство или кога финансиското средство се пренесува и преносот се квалификува за депризнавање. Финансиската обврска се депризнава само кога е изгасната, односно кога обврската наведена во договорот е завршена, откажана или истечена.

г) Отпис на побарувања

Банката врши отпис на побарувања во следниве случаи:

- Банката нема право на идни парични текови, односно се истечени правата за наплата на кредитната изложеност, независно од основата поради која се изгубени или се истечени правата, што вклучува: правосилна судска одлука за неоснованост на побарувањето на Банката, правосилна судска одлука за немање право на побарувањето, правосилно судско решение за заклучена стечајна постапка, правосилно судско решение за одобрен план за реорганизација на должник во стечај;
- кога Банката нема разумни очекувања за наплата на кредитната изложеност, во целост или делумно;
- мали износи на поединечно незначајни побарувања (праг од 3.000 денари за физички лица и 6.000 денари за правни лица) дефинирани со интерни одлуки на Банката;
- Банката донела одлука за прекин на долгот согласно со закон со кој се откажува од понатамошна наплата на побарувањето;
- доколку е помината една година од датумот кога Банката била должна да врши исправка на вредноста или посебна резерва во износ од 100 %.

Банката може да врши делумен или целосен отпис на побарувањата при што отпишаното побарување се пренесува на посебна вонбилансна сметка (со исклучок на мали износи на поединечно незначајни побарувања) и за него Банката води посебна евиденција во период од најмалку десет години.

Банката може да врши отпис на финансиски средства кои сè уште се подложни на активности за присилна наплата, но тоа не влијае на правата во постапките за присилна наплата. Банката и понатаму бара да ѝ бидат платени сите износи на кои легално има целосно право. Отписот ја намалува бруто-сметководствената вредност на финансиското средство и исправката на вредност. Сите последователни наплати се евидентирани како намалување (приход) на кредитни загуби. Отписите и наплатите се прикажани во белешка 27 а).

д) Дериватни финансиски инструменти

Дериватните финансиски инструменти - вклучително форварди и свопови - почетно се признаваат во Извештајот за финансиска состојба по објективна вредност. Дериватните финансиски инструменти и последователно се мерат по објективна вредност. Објективните вредности се обезбедуваат од котираните пазарни цени, модели за дисконтирање на парични текови или ценовни модели, како што е соодветно. Сите деривати се водат по нивната објективна вредност во рамки на активата, кога дериватната позиција е поволна за Банката, а во рамки на обврските кога дериватната позиција е неповолна за Банката (белешки 34 и 43).

Добивките или загубите што произлегуваат од промените на објективната вредност на дериватите се прикажуваат директно во Билансот на успех (белешка 7).

НЛБ Банка АД Скопје Годишен извештај 2023 година

Профил на Банка

Клучни показатели

Годишен извештај за работењето на Банка

Макроекономско
окружување
Финансиски резултати
Работа со население
Работа со правни
лица
Платен промет
Финансиски пазари
Управување
со ризици

Финансиски извештаи

Биланс на успех
Извештај за
сеопфатна добивка
Извештај за
финансиска состојба
Извештај за промени
на капиталот
Извештај за
паричниот тек
Парични средства
и парични
еквиваленти

Содржина

2.9. Исправка на финансиските средства

а) Очекувани кредитни загуби за групна исправка

IFRS 9 го применува моделот на очекувани кредитни загуби што обезбедува непристрасна проценка базирана на веројатност за настанување на кредитни загуби преку евалуација на можни резултати кои ги вклучуваат предвидените информации вклучително и идните економски услови. Моделот на очекувани кредитни загуби бара Банката да ги признае не само кредитните загуби што веќе настанале, туку и загубите што се очекува да настанат во иднина. Исправка на вредноста на очекуваните кредитни загуби е потребна за сите кредити и останатите должнички финансиски инструменти што не се мерат по објективна вредност преку Билансот на успех (ОВБУ) заедно со потенцијалните обврски и договорите за финансиски гаранции.

Исправката на вредноста е базирана на очекувани кредитни загуби врз основа на веројатноста за неплаќање во следните 12 месеци, освен доколку има значаен пораст на кредитниот ризик од првичното признавање, кога исправката на вредноста е базирана на веројатноста за неплаќање за време на животниот век на финансиското средство (очекувани кредитни загуби за време на целиот животен век на средството). Кога се одлучува дали е зголемен кредитниот ризик од првичното признавање, Банката ги зема предвид сите расположливи информации, достапни без дополнителни трошоци и напор. Ова ги вклучува квантитативните и квалитативните информации и анализи, базирани на историските податоци, искуството, експертска проценка, вклучувајќи ги и предвидувањата.

Класификација по групи

Банката употребува методологија за очекуваните кредитни загуби каде ги дефинира критериумите за групи, критериумите за премин помеѓу групи, моделите за пресметка на ризичните индикатори, предвидливи сценарија и валидацијата на

моделите. Банката ги класифицира финансиските инструменти во Група 1, Група 2 и Група 3, врз основа на применета методологија за очекувани кредитни загуби, како што е опишано подолу:

- Група 1 – редовно портфолио: нема значајно зголемување на кредитниот ризик од првичното признавање, Банката врши исправка на вредноста за 12-месечен период. Доколку на датумот на известување, кредитниот ризик на средствата и потенцијалните обврски не се значително зголемени од првичното признавање, Банката признава загуби поради оштетување во износ од 12-месечни очекувани кредитни загуби (Група 1);
- Група 2 – ризично портфолио: значајно зголемување на кредитниот ризик (33КР) од првичното признавање, Банката врши исправка на вредноста за целиот животен век на средството;
- Група 3 – нефункционално: Банката ги признава оштетувањата за целиот животен век на нефункционалните финансиски средства.

Нефункционалните клиенти се оценуваат со Г, ГФ или Д врз основа на системот за внатрешна оценка на Банката и опфаќаат клиенти со материјални задоцнувања над 90 дена, како и клиенти за кои е оценето дека е малку веројатно дека ќе платат.

Класификацијата по групи зависи од:

- кредитната оценка при првичното признавање,
- тековната кредитна оценка на побарувањето/ клиентот (на датумот на известување),
- ако инструментот е вклучен во листата за набљудување 2 или листата за интензивен третман,
- реструктуриран статус на финансискиот инструмент, и
- значајни доцнења > 30 дена.

Методологијата за бонитетна класификација за банки и држави зависи од постоењето или непостоењето на рејтинг од меѓународни агенции за кредитен рејтинг како „Fitch“, „Moody’s“, или „S&P“. Рејтинзите се одредени врз основа на просек од меѓународни кредитни рејтинзи. Ако не постои меѓународен кредитен рејтинг, класификацијата се

базира на интерна методологија.

Класификацијата по групи се заснова на ниво на побарување, но сепак доцнењето на едно побарување може да предизвика влошување на групата на другите побарувања на истиот клиент. Кога критериумите на значајно зголемување на кредитниот ризик повеќе не постојат, побарувањето може да се пренесе во поповолна група, во зависност од пропишаниот период на одржување.

Очекуваните кредитни загуби (ECL) за финансиските средства класифицирани во Група 1 се пресметани врз основа на 12-месечната веројатност за ненаплата или веројатност за ненаплата за пократок период, доколку преостанатата рочност на финансиското средство е пократка од една година. Веројатноста за ненаплата се пресметува за три различни макроекономски сценарија, секое со пондер за веројатност (w), затоа во овој чекор се пресметуваат и три очекувани кредитни загуби (ECL), кои на крајот се пондерираат со веројатностите на сценариото за да се добие конечната очекувана кредитна загуба. Секој сет од 12-месечни веројатности за ненаплата вклучува компонента за макроекономско влијание/ предвидување.

Очекуваните кредитни загуби (ECL) за целиот животен век на финансиското средство за класифицираните финансиски средства во Група 2 се пресметани врз основа на веројатноста за ненаплата на целиот животен век, бидејќи значајно е зголемен кредитниот ризик од првичното признавање. Постојат три сценарија со три различни макро ефекти, тешко (песимистичко), основно (очекувано) и благо (оптимистичко), како и за изложеноста во Група 1. Времето (t) е исто како и рочноста за Група 2.

За финансиските инструменти во Група 3, се третираат како нефункционални. Изложеностите под прагот на материјалност добиваат групна исправка на вредност употребувајќи веројатност за неплаќање 100 %. Финансиските средства ќе бидат трансферирани надвор од Група 3 ако тие не ги исполнуваат критериумите нефункционални, по пробниот период.

**НЛБ Банка
АД Скопје
Годишен
извештај
2023 година**

Профил на Банка

Клучни показатели

Годишен извештај за работењето на Банка

Макроекономско
окружување
Финансиски резултати
Работа со население
Работа со правни
лица
Платен промет
Финансиски пазари
Управување
со ризици

Финансиски извештаи

Биланс на успех
Извештај за
сеопфатна добивка
Извештај за
финансиска состојба
Извештај за промени
на капиталот
Извештај за
паричниот тек
Парични средства
и парични
еквиваленти

Содржина

Посебен третман имаат финансиските средства кои се купени или кои се првично кредитно оштетени, каде само кумулативните промени во кредитните загуби за целиот животен век од почетното признавање се признаени како загуби поради оштетување.

Воведени се три сценарија со три различни макро ефекти, имено тешко (песимистичко), основно (очекувано) и благо (оптимистичко). Се пресметуваат три очекувани кредитни загуби, кои на крајот се пондерираат со веројатности за сценарио за да се добие конечната очекувана кредитна загуба (ECL). Пондерите на сите три економски сценарија се користат во последниот чекор во процесот на пресметка на очекуваната кредитна загуба (ECL), и очекуваната кредитна загуба (ECL) се добива како пондериран просек од ECL1, ECL2 и ECL3 (за тешкото сценарио се користи 30 % пондер, за благо сценарио се користи 10 % пондер и за основно сценарио се користи 60 % пондер).

Пресметката на групните исправки на вредност се прави со множење на нефункционалната изложеност на крајот на секој месец со соодветната веројатност за ненаплата (PD) и загубата поради неисполнување на обврската (LGD). Добиениот резултат за секој месец е дисконтиран до сегашната вредност користејќи ја оригиналната ефективна каматна стапка на побарувањето. За изложеностите во Група 1, очекуваните кредитни загуби (ECL) се земаат предвид само за 12-месечен период, додека за Група 2 или 3 се земаат предвид вкупните потенцијални загуби до доспевањето на финансиското средство.

Пондерите на сите три економски сценарија се користат во последниот чекор во процесот на пресметка на очекуваната кредитна загуба (ECL), а очекуваната кредитна загуба (ECL) се добива како пондериран просек на ECL1, ECL2 и ECL3:

$$ECL = ECL_1 * w_1 + ECL_2 * w_2 + ECL_3 * w_3$$

каде што 1 е за тешко сценарио, 2 е за основно и 3 е за благо соодветно.

Нефункционалната изложеност (EAD) претставува очекувана неподмирена сума што ја должи

должникот, што се одредува како збир на билансната изложеност и очекуваните идни повлекувања од вонбилансната изложеност. Повлекувањата се проценуваат со примена на (CFF) (фактор на конверзија на кредит) заснован врз историското искуство на Банката со слични типови на побарувања.

Веројатност за ненаплата (PD) е проценка на веројатноста за неисполнување на обврските во даден временски период. Проценката се изведува одделно за секоја единствена група производи или сегменти на клиенти. Веројатноста за ненаплата (PD) е дополнета од аспект на идно предвидување со користење на повеќе можни макроекономски сценарија.

Параметарот загуба поради неисполнување на обврската (LGD) ја рефлектира очекуваната загуба што ќе се претрпи во случај на неисполнување на обврските. Вредноста на загубата поради неисполнување на обврската се проценува врз основа на историските податоци на Банката за наплата преку различни видови обезбедување, како и други видови наплата, како што се редовни / делумни наплати, наплати од правни постапки, продажба на побарувања и други. Неисполнувањето на обврската (LGD) е дополнето од аспект на идно предвидување, за да ги одрази очекуваните промени во макроекономските параметри.

Очекуван век

Кога се пресметуваат очекуваните кредитни загуби, Банката мора да го земе предвид максималниот договорен период на кој е изложена на кредитен ризик. За револвинг изложеностите кои немаат фиксна рочност, очекуваната рочноста е проценета врз основа на периодот на кој Банката е изложена на кредитен ризик и каде што кредитните загуби не би можеле да бидат ублажени со преземени активности од менаџментот.

Информации за предвидувања (Forward looking information)

Банката ги вклучува информациите за предвидувањата и во разгледувањето на значајно зголемување на кредитниот ризик и во пресметката на очекуваните кредитни загуби. Банката ги

вклучува информациите за предвидувањата како што се макроекономските фактори (пр. БДП, стапката на невработеност и стапката на инфлација) и економските прогнози. Параметрите на ризик за пресметката на ECL се проценуваат со напредна (FL) Z-оценка. Чекорите за пресметување на идни предвидувања за Z-оценката (Z-Score) се следните:

- **Васичек пристапот** (The Vasicek approach) се употребува за пресметка на историска Z-оценка (Z-score) врз основа на историски податоци
- **Идните предвидувања на Z-оценка** се оформени врз основ на историска Z-оценка и макроекономски податоци
- **Параметрите на ризик** се проценети врз основа на идни предвидувања за Z-оценката

Репресметката на сите параметри се прави еднаш годишно или почесто доколку макроекономската околина има значајна промена што не е инкорпорирана во претходните предвидувања. Ефектот од промената на параметрите за ризик на износот на очекуваните кредитни загуби е обелоденет во белешка 27.

Реструктурирани кредити

Реструктуриран кредит (или реструктурирано финансиско средство) настанува како резултат на неможност на должникот да ги намирува обврските согласно со првично договорените услови при што се прави промена на првично договорените услови со анекс или со потпишување на нов договор со кој договорните страни се согласуваат на делумна или целосна отплата на првичниот долг. Ако клиентот има реструктурирано побарување, мора да биде класификуван во рејтинг В или понизок.

Сметководствениот третман на реструктурираните кредити зависи од типот на реструктурирање. Кога Банката склучува договор за реструктуриран кредит преку промена на услови за отплата кои се однесуваат на продолжување на рокот за отплата на главницата или каматата и/или реструктурирање преку намалување на каматната стапка или други трошоци, ја приспособува сметководствената вредност

НЛБ Банка АД Скопје Годишен извештај 2023 година

Профил на Банка

Клучни показатели

Годишен извештај за работењето на Банка

Макроекономско
окружување
Финансиски резултати
Работа со население
Работа со правни
лица
Платен промет
Финансиски пазари
Управување
со ризици

Финансиски извештаи

Биланс на успех
Извештај за
сеопфатна добивка
Извештај за
финансиска состојба
Извештај за промени
на капиталот
Извештај за
паричниот тек
Парични средства
и парични
еквиваленти

Содржина

на реструктурираниот кредит врз основа на дисконтираната вредност на идните, проценети парични текови под променети услови, а ефектот се признава во Билансот на успех. Во случај на намалување на побарувањата на должникот преку намалување на износот на побарувањата преку договорно отпишување на долг или преку конверзија на побарувањата во капиталот на должникот, Банката ги депризнава побарувањата во делот што се однесува на отписот или договорениот долг.

Новата проценка на идните парични текови за преостанатите побарувања, сè уште неотпишани, е базирана на нова проценка на веројатноста за загуба. Банката ја зема предвид модификуваната позиција на должникот, економските очекувања и обезбедувањето за реструктурираниот кредит. Кога Банката прави реструктурирање преку преземање во посед на други средства (имот, земјиште и опрема, хартии од вредност и други финансиски средства), вклучувајќи и инвестиции во капиталот на должникот добиени преку свопови, таа ги признава стекнатите средства во финансиските извештаи по објективна вредност, признавајќи разлика помеѓу објективната вредност на средството и сметководствената вредност на затвореното побарување во Билансот на успех. Реструктурираните побарувања може да бидат дел и од редовниот и од нефункционалниот дел на портфолиото. Кога реструктурираниот кредит е класифициран како нефункционално побарување, може да биде рекласификуван како редовен доколку повеќе не се смета за нефункционален, доколку утврдените износи се отплатени, ако е помината една година од дефинираните настани (воведување на реструктурирање, класификација во нефункционални, отплата на последниот заостанат износ, крај на грејс-периодот) и ако по реструктурирањето немало доспеани обврски или сомневање за отплатата на целата изложеност, под условите на реструктурирањето.

Отсуството на сомневање се потврдува со анализа на финансиската положба на должникот. Реструктурираниот статус се повлекува кога:

- најмалку две години пробен период е поминат од:
- моментот на спроведување или

- продолжување на мерките за реструктурирање или
- кога реструктурираното побарување се смета за редовно (пренос во редовна изложеност);
- има регуларни отплати на главен долг и камата, во значителен износ (најмалку 1/7 од долгот е отплатен), најмалку во половината од пробниот период;
- нема изложеност на должникот во пробниот период со задоцнувања над 30 дена поголеми од 6.150 денари или 100 евра (доколку доцнењето е повеќе од 30 дена и повеќе од 6.150 денари или 100 евра, изложеноста повторно станува нефункционална); и
- се исполнуваат конкретни финансиски показатели според интерните критериуми и процедури.

б) Индивидуална проценка на исправки за оштетени финансиски средства

Средства мерени по амортизирана вредност
Банката ги проценува исправките на финансиските средства одделно за сите индивидуално значајни средства класифицирани во Група 3. Сите други финансиски средства добиваат групна исправка. Прагот на материјалност е поставен на изложеност од 6.150 илјади денари или 100 илјади евра за правни лица и 3.075 илјади денари или 50 евра за физички лица.

Износот на очекуваната кредитна загуба се мери како разлика помеѓу сметководствената вредност на средството и сегашната вредност на проценетите идни парични текови, кои се дисконтираат до датумот на проценка. Сценариото на очекувани парични текови може да се заснова на претпоставката „постојана претпазливост“ (“going concern”), каде се зема предвид паричниот тек од работењето заедно со продажбата на обезбедувањето кое не е клучно за идниот бизнис. Во случај на принципот „постојана претпазливост“ (“gone concern”), отплатата се заснова на очекувани парични текови од продажбата на обезбедувањето. Очекуваната наплата од обезбедувањето се пресметува од проценетата пазарна вредност на обезбедувањето и haircut-от кој е дефиниран

во Политиката за обезбедувања. Вонбилансните обврски исто така се проценуваат поединечно, и каде што е потребно, овие исправки се признаваат како обврски.

Сметководствената вредност на финансиските средства мерени по амортизирана вредност се намалува преку сметката за исправки и загубата се признава во Билансот на успех во ставката „Исправки на вредност на финансиски средства“. Ако износот на исправките за очекувани кредитни загуби последователно се намалува како резултат на настан што настанува по признавање на оштетување (на пр. отплатата во процесот на наплата ја надминува проценетата очекувана наплата од обезбедувањето), намалувањето на загубата се признава како ослободување на исправка на вредност и приходот се признава во истата ставка на Билансот на успех. За вонбилансна изложеност, износот на очекувани кредитни загуби се признава во Извештајот за финансиска состојба во ставката „Резервирања“ и во Билансот на успех во ставката „Резервирања“. Очекуваните кредитни загуби за должнички инструменти мерени по објективна вредност преку останата сеопфатна добивка не ја намалуваат сметководствената вредност на овие финансиски средства во Извештајот за финансиска состојба, при што средствата остануваат по објективна вредност. Наместо тоа, износот еднаков на исправката што би се појавила доколку средствата се мерат по амортизирана вредност се признава во останата сеопфатна добивка како акумулирана исправка на вредност, со соодветно задолжување во Билансот на успех. Акумулираната загуба признаена во останата сеопфатна добивка повторно се враќа во Билансот на успех при депризнавање на средствата или кога износот на исправка за очекувани кредитни загуби се намалува како резултат на настан што се случил по признавање на оштетување.

2.10. Вложувања во придружени друштва

Секое вложување со над 20 % и повеќе од вкупниот број акции или право на глас во компанијата во која се инвестира, и има значително влијание врз компанијата, но не и контрола врз компанијата во

НЛБ Банка АД Скопје Годишен извештај 2023 година

Профил на Банка

Клучни показатели

Годишен извештај за работењето на Банка

Макроекономско
окружување
Финансиски резултати
Работа со население
Работа со правни
лица
Платен промет
Финансиски пазари
Управување
со ризици

Финансиски извештаи

Биланс на успех
Извештај за
сеопфатна добивка
Извештај за
финансиска состојба
Извештај за промени
на капиталот
Извештај за
паричниот тек
Парични средства
и парични
еквиваленти

Содржина

која се инвестира, е инвестиција во придружено друштво.

Вложувањето во придружено друштво се признава како средство во Билансот на состојба кога Банката стекнува значително влијание. Почетното мерење на вложувањето во придруженото друштво се евидентира по набавна вредност (трошок на инвестицијата). Трансакциските трошоци се вклучени во првичното мерење на инвестицијата.

Последователното мерење на вложувањето во придруженото друштво е според методот на главнина со кој сметководствената вредност се зголемува или намалува за да се признае учеството на Банката во согласност со остварената нето-добивка/загуба на ентитетот во кој е инвестирано. Соодветно добивката/загубата се прикажува во Билансот на успех во белешката 29 Удел во добивката/(загубата) од вложувања во придружени друштва (евидентирани по метод на главнина). Сите распределби (дивиденди) добиени од компанијата во која се инвестира, ја намалуваат сметководствената вредност на инвестицијата.

2.11. Вложувања во сопственички инструменти

Банката има вложувања во сопственички инструменти кои обезбедуваат помалку од 20 % од капиталот на друштвото каде што е вложено. Кај овие вложувања нема значително влијание, и не може да се контролира или значително да се влијае врз одлуките донесени од раководството на друштвото каде што е вложено.

Сопственичките финансиски инструменти се класифицираат и се мерат по објективна вредност (немаат договорни парични текови врз основа на главница и камата, т.е. не ги исполнуваат барањата на СППИ). Кај сопственичките инструменти кои не се чувани за тргување, Банката има избрано, при првичното признавање, промените во објективната вредност (реализирани и нереализирани / пресметани) да се евидентираат во ревалоризациските резерви во рамките на останата сеопфатна добивка. Понатаму, износите од ревалоризациски резерви може единствено да се прекласифицираат во друга категорија

од капиталот, но не може да се признаат во Билансот на успех. Оваа одлука на Банката се носи за поединечен инструмент, само при првично признавање на инструментот, а подоцнежна рекласификација не е дозволена.

Добивките и загубите од курсни разлики на сопственички инструменти кои се мерат по објективна вредност преку останата сеопфатна добивка се признаваат во останата сеопфатна добивка.

Дивидендите кои произлегуваат од вложувања во сопственички инструменти се признаваат во Билансот на успех кога се утврдува правото на Банката да добие плаќање. Во согласност со МСФИ 9 за вложувања во сопственички инструменти, исправка на вредност не се пресметува.

2.12. Преземени средства

Во одредени околности, средствата се преземаат со затворање на кредитите кои се ненаплатени. Преземените средства вклучуваат земјиште, недвижности, опрема и други вредности стекнати преку постапка на преземање поради целосно или делумно затворање на соодветниот кредит. Овие средства се прикажуваат како преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања. Првично, овие средства се мерат по објективна вредност намалена за трошоците за продажба, во согласност со проценката и документирани со преземањето и се продаваат во најкраток можен рок со цел да се намали изложеноста.

Раководството прави проценка на очекуваниот надоместлив износ намален за трошокот за реализација на средствата, врз основа на голем број фактори, вклучувајќи и независна проценка. При последователно мерење, надоместливата вредност се потврдува најмалку на годишно ниво. Вреднувањата на објективната вредност на недвижниот имот и другите преземени средства ги вршат овластени проценители на недвижности. Недвижниот имот и другите средства се оштетени кога сметководствената вредност ја надминува надоместливата вредност. Ефектот од загуба поради оштетување се признава во Билансот на успех како исправка на вредноста на

нефинансиските средства на нето-основа. Банката ги мери преземените средства во согласност со МСС 2 Залихи.

2.13. Нетирање на финансиски инструменти

Финансиските средства и обврски се нетираат и нето-износот се прикажува во Извештајот за финансиската состојба кога Банката има законско право да ги нетира признаените износи и има намера да се порамни трансакцијата на нето-основа или да се реализира средството и истовремено да се подмири обврската.

2.14. Недвижности, опрема и средства со право на употреба

Сите недвижности и опрема почетно се признаваат според набавна вредност. Последователно се мерат по набавна вредност намалена за амортизацијата и оштетување доколку постои. Набавната вредност ги вклучува трошоците што се директно поврзани со стекнувањето на средството. Средствата со право на употреба се прикажани заедно со недвижностите и опремата во Извештајот за финансиска состојба – поврзано со сметководствената политика во белешка 2.17. Средствата со право на употреба се амортизираат со примена на праволиниски метод за време на периодот на закуп.

Поправките и одржувањата се признаваат во Билансот на успех во период кога настанале. Последователните трошоци кои ги зголемуваат идните економски користи се признаваат во сметководствената вредност на средството, а заменетите делови, доколку има, се депривираат.

Земјиштето и уметничките слики не се амортизираат. Амортизацијата на недвижности и опрема се пресметува со примена на праволиниски метод за да се распредели нивната вредност до остатокот на вредноста во текот на нивниот корисен век на употреба.

**НЛБ Банка
АД Скопје
Годишен
извештај
2023 година**

**Профил
на Банка**

Клучни показатели

**Годишен
извештај
за работењето
на Банка**

Макроекономско
окожување
Финансиски резултати
Работа со население
Работа со правни
лица
Платен промет
Финансиски пазари
Управување
со ризици

**Финансиски
извештаи**

Биланс на успех
Извештај за
сеопфатна добивка
Извештај за
финансиска состојба
Извештај за промени
на капиталот
Извештај за
паричниот тек
Парични средства
и парични
еквиваленти

Содржина

Корисниот век на одредени категории недвижности и опрема е како што следува:

	2023	2022
Згради	40 години	40 години
Вложувања под закуп	5 години	5 години
Компјутери	5 години	5 години
Мебел и опрема	4-10 години	4-10 години
Моторни возила	4-8 години	4-8 години

Амортизацијата не се започнува да се пресметува сè додека средството не е расположливо за употреба.

Еднаш годишно Банката проценува дали има индикатори за оштетување на недвижностите и опремата. Ако постојат такви индикатори, се проценува надоместливиот износ. Надоместливиот износ е повисокиот износ меѓу објективната вредност намалена за трошоците на продажба и употребната вредност. Ако надоместливиот износ ја надминува сметководствената вредност, средствата не се оштетуваат. Ако сметководствената вредност го надминува надоместливиот износ, разликата се признава како загуба поради оштетување во Билансот на успех.

Преостанатата вредност на средствата и корисниот век се разгледуваат и приспособуваат доколку е соодветно, на секој датум на известување. Добивките и загубите од продажба на недвижности и опрема се утврдуваат како разлика помеѓу приходите од продажба и нивната сметководствена вредност и се признаваат во Билансот на успех (белешка 10).

2.15. Нематеријални средства

Нематеријалните средства вклучуваат софтвер, лиценци и други нематеријални средства (белешка 32). Нематеријалните средства кои се стекнати од Банката и имаат одреден корисен век и во Извештајот за финансиската состојба се искажани според набавна вредност намалена за акумулирана амортизација и загуби поради оштетување.

Последователните издатоци се капитализираат само кога се зголемуваат идните економски користи вградени во средствата на кои се однесуваат. Сите

други издатоци се признаваат во Билансот на успех како што настануваат.

Амортизацијата се признава во Билансот на успех на праволиниска основа според стапките определени за да се распредели на набавната вредност на нематеријалните средства во текот на нивниот проценет век на употреба. Нематеријалните средства се амортизираат од датумот кога се расположливи за употреба. Преостанатата вредност на средствата и нивниот корисен век на употреба се прегледуваат и усогласуваат соодветно, на секој датум на Извештајот за финансиска состојба.

Корисниот век на одредени категории нематеријални средства е како што следува:

	2023	2022
Софтвер	4-10 години	4-10 години
Патенти и лиценци	3-10 години	3-10 години
Останато	5 години	5 години

2.16. Вложувања во недвижности

Вложувања во недвижности опфаќаат згради коишто се чуваат за остварување на приходи од закуп. Банката има вложувања во недвижности кои биле стекнати преку пренос од недвижности во вложувања во недвижности. Приходот од наемнините од вложувањата во недвижности е признат во Билансот на успех по праволиниска основа според условите на наемот.

Вложувањата во недвижности се мерат според објективна вредност, одредена од овластен проценител, која ги одразува пазарните услови на датумот на изготвување на Извештајот за финансиска состојба. Добивките или загубите што произлегуваат од промени во објективната вредност на вложувањата во недвижности се вклучени во Билансот на успех во годината во која промените настанале.

Кога Банката донесува одлука да ги користи овие средства за сопствена употреба, тие се рекласификуваат во недвижности и опрема.

2.17. Наеми

Наем е договор, или дел од договор, кој создава извршни права и обврски и го пренесува правото на контрола на употребата на идентификувано средство за одреден временски период во замена за надомест. На овој начин, МСФИ 16 бара утврдување дали договорот е или содржи наем.

Банката како наемопримател

Банката применува единствен пристап за признавање и мерење за сите наеми, освен за краткорочни наеми и наеми на средства со ниска вредност. Банката ги признава обврските за наем за плаќање и средствата со право на користење, што го претставуваат правото на користење на дадените средства.

Најзначајни видови наем се наемот на деловните простории и поднаем на пос-терминалите. Наемите имаат просечен период на траење од една до десет години. Нема ограничувања на наемопримателот во договорите за наем. Банката го утврдува периодот за наем како неотповиклив период на наем, заедно со сите периоди опфатени со опција за продолжување на наемот, ако е разумно сигурно да се оствари, или какви било периоди опфатени со опција за прекинување на наемот, доколку е разумно сигурно да не се оствари. Банката нема договори за наем, кои вклучуваат опции за продолжување и раскинување.

Банката има одредени наеми за простор за банкомати и канцелариска опрема со период на наем од 12 месеци или помалку или со мала вредност и го применува ослободувањето од признавање за „краткорочни наеми“ и „наеми на средства со мала вредност“ за овие наеми.

Средства со право на употреба

Банката ги признава средствата со право на употреба на денот на започнување на наемот по набавна вредност (т.е. датумот на кој наведеното средство е достапно за употреба) со исклучок на краткорочните наеми и наемите со мала вредност. Набавната вредност на средствата со право на употреба го вклучуваат износот на обврските за

наем, иницијалните директни трошоци и плаќања за наем направени на или пред датумот на започнување на наемот, намалени за одредени олеснувања за наемот. По денот на започнување, средствата со право на употреба се мерат по набавна вредност, намалена за акумулираната амортизација и загуби поради оштетување, и се коригираат за секое повторно мерење на обврските на наемот. Средствата со право на употреба се амортизираат на праволиниска основа за периодот на времетраење на наемот.

Во Извештајот за финансиската состојба, средствата со право на употреба се прикажани во белешка 31 Недвижности, опрема и средства со право на употреба.

Обврски за наем

На денот на започнување на наемот, Банката ги признава обврските за наем мерени според сегашната вредност на плаќањата за наем што треба да се извршат во текот на периодот на наем. Плаќањата за наем вклучуваат фиксни плаќања (намалени за олеснувања за наемот), варијабилни плаќања за наем што зависат од индекс или стапка и износи што се очекува да бидат платени по гарантирана преостаната вредност. Плаќањето за наем, исто така, ја вклучува и цената на опцијата за набавка, разумно одредена од Банката и плаќања за казни за прекинување на наемот, доколку во договорните услови за наем има опција за прекин. Варијабилните плаќања за наем, што не зависат од индекс или стапка, се признаваат како трошоци во периодот во кој настанува ситуацијата или условот што го активира плаќањето. Банката нема трошоци за варијабилни плаќања, како и опции за набавка.

Важна претпоставка што Банката ја применува за пресметка на нето-сегашната вредност на идните плаќања за наем е користењето на дисконтната стапка за интерните трансферни цени за депозити на домаќинства според периодот на наем. Во случај кога интерната трансферна цена за депозити на домаќинства за соодветната рочност и валута е негативна, вредност од 0 % се зема предвид.

Последователно (по датумот на признавање), Банката ја мери обврската за наем со:

- зголемување на сметководствената вредност за да се одрази каматата на обврската за наем;
- намалување на сметководствената вредност за да се рефлектираат извршените плаќања за наем; и
- повторно мерење на сметководствената вредност за да се рефлектираат какви било преоценувања или модификации на наемот.

Во Извештајот за финансиската состојба, обврските за наем се прикажани во белешката 41 Останати финансиски обврски.

Банката како наемодавател

Наемите во кои Банката не ги пренесува суштински сите ризици и користи од сопственоста на средството, се класифицираат како оперативни наеми. Приходите од наемнини се евидентираат на праволиниска основа согласно со периодот на наемот и се вклучуваат во приходите во Билансот на успех во зависност од нивната природа. Средствата дадени под оперативен наем се прикажуваат во Извештајот за финансиската состојба како вложување во недвижности или како недвижности и опрема.

2.18. Парични средства и парични еквиваленти

За целите на Извештајот за паричните текови, паричните средства и паричните еквиваленти содржат парични средства и средства кај НБРСМ и други депозити по видување кај банки, кредити на банки и должнички хартии од вредност кои не се чуваат за тргување со оригинален рок на достасување до три месеци. Паричните средства и паричните еквиваленти се прикажани во Извештајот за паричните текови.

2.19. Обврски по кредити, депозити, субординирани обврски и издадени должнички хартии од вредност

Депозитите, обврските по кредити, субординираните обврски и издадените должнички хартии од вредност претставуваат извори на финансирање на Банката.

Банката ги класифицира капиталните инструменти како финансиски обврски или како сопственички инструменти во согласност со содржината на договорните услови на инструментот.

Банката почетно ги признава депозитите, обврските по кредити, субординираните обврски и издадените должнички хартии од вредност на датумот кога настанале.

Депозитите, обврските по кредити, субординираните обврски и издадените хартии од вредност првично се признаваат по објективна вредност, која е еднаква на нивната набавна вредност намалена за трансакциските трошоци, а последователно се мерат по амортизирана вредност користејќи го методот на ефективна камата.

Разликата помеѓу вредноста при почетното признавање и крајната вредност се признава во Билансот на успех како трошок за камата, применувајќи ја ефективната каматна стапка. Банката ги депризнава финансиските обврски кога, и само кога, обврските на Банката се исполнети, откажани или истечени.

2.20. Резервирања

Резервирање се признава доколку како резултат на минат настан, Банката има сегашна законска или изведена обврска која може веродостојно да се измери и е веројатно дека ќе има одлив од Банката за подмирување на обврската. Тие се признаваат во износ што е најдобра проценка на расходите потребни за подмирување на сегашната обврска на крајот на периодот на известување. Резервирањата за користи на вработените се утврдуваат со дисконтирање на очекуваните идни парични текови со дисконтна стапка што ги одразува тековните пазарни проценки на временската вредност на парите и каде што е потребно, ризиците специфични за обврската.

Банката признава резервирања за судски постапки кога постои ризик од загуба поради настанување на трошоци во врска со исполнувањето на обврските коишто Банката по основ на негативна судска одлука мора да ги исполни. Резервациите за судски постапки се повлекуваат и користат директно за покривање на трошоците за судските постапки за коишто биле издвоени.

НЛБ Банка АД Скопје Годишен извештај 2023 година

Профил на Банка

Клучни показатели

Годишен извештај за работењето на Банка

Макроекономско
окружување
Финансиски резултати
Работа со население
Работа со правни
лица
Платен промет
Финансиски пазари
Управување
со ризици

Финансиски извештаи

Биланс на успех
Извештај за
сеопфатна добивка
Извештај за
финансиска состојба
Извештај за промени
на капиталот
Извештај за
паричниот тек
Парични средства
и парични
еквиваленти

Содржина

Резервациите за судските постапки се укинуваат по позитивно, правосилно завршена судска постапка која се водела против Банката. Ако тужителот во тој период поднел вонсудска правна постапка, резервирањата се прикажуваат во согласност со проценетата очекувана сума на надоместокот.

2.21. Потенцијални и преземени обврски

Финансиски и нефинансиски гаранции

Финансиските гаранции се договори што бараат од издавачот да изврши конкретни плаќања за да му ја надоместат на сопственикот загубата што ја претрпел затоа што конкретен должник не ги извршил плаќањата навремено, во согласност со условите на должничките инструменти. Ваквите финансиски гаранции се даваат на банките, финансиските институции и други тела во име на клиентот за да обезбедат кредити, пречекорување на трансакциските сметки и други банкарски средства. Издадените гаранции за покривање на нефинансиските обврски на клиентите претставуваат обврска на Банката (гарант) да плати доколку клиентот не изврши одредени работи во согласност со условите на комерцијалниот договор.

Финансиските и нефинансиските гаранции првично се признаваат според објективната вредност, што вообичаено се утврдува со примените надоместоци. Надоместоците се амортизираат во Билансот на успех во текот на договорот, користејќи праволиниски метод. Обврските по гаранциите на Банката се мерат последователно по поголемата од:

- иницијалната вредност, намалена за амортизацијата пресметана за да се признаат приходите од надоместоци за време на гаранцијата, или
- очекуваните кредитни загуби, како што е утврдено во белешката 42.

Документарни акредитиви

Документарни (и „standby“) акредитиви претставуваат писмена и неотповиклива обврска

на Банката којашто го издава (отвора) акредитивот, во име на издавачот (увозникот) да му ја исплати на корисникот (извозникот) вредноста утврдена во документите до одреден рок:

- ако акредитивот се плаќа по видување, и
- ако акредитивот се плаќа со одложено плаќање, Банката ќе плати според договорот кога и ако корисникот (извозникот) ѝ достави на Банката документи кои се во согласност со условите и роковите утврдени со акредитивот.

Обврската може да има и форма на потврда на акредитив, што обично се прави на барање или по овластување на Банката што ја издава (отвора) и претставува цврсто преземање обврска од Банката што ја потврдува, покрај онаа на Банката што издава, која самостојно презема обврска кон корисникот под одредени услови. Документарните акредитиви се третираат како финансиски гаранции во согласност со МСФИ 9.

Други потенцијални обврски и преземени обврски

Други потенцијални обврски и преземени обврски претставуваат неповлечени средства по преземена обврска за кредитирање за зголемување на кредит, непокриени акредитиви и други обврски. Номиналната договорна вредност на гаранциите, акредитивите и неискористените обврски за кредити, каде договорниот кредит треба да биде по пазарни услови, не се признаени во Извештајот за финансиска состојба.

Другите потенцијални обврски и преземени обврски се третираат како финансиски гаранции во согласност со МСФИ 9.

2.22. Оданочување

Трошоците за данок за периодот се состојат од тековен и одложен данок.

а) Тековни даночни средства/обврски

Тековни даночни средства/обврски вклучуваат обврски за данок од добивка утврдени со Даночниот биланс на Банката за тековниот финансиски период.

Согласно со Македонската даночна регулатива, Банката пресметува данок на добивка на бруто-

добивката утврдена како разлика помеѓу вкупните приходи и вкупните расходи утврдени согласно со прописите за сметководство и сметководствените стандарди, зголемена за непризнаените расходи за даночни цели утврдени со закон и намалена за износот на извршените вложувања од добивката од претходната година и дивидендите остварени со учество во капитал на друг даночен обврзник кој веќе има платено данок.

Тековните даночни средства/обврски се признаваат кога платениот износ на даноци за тековниот и претходните периоди е поголем/ помал од износот којшто се должи за периодот кога обврската не е подмирена.

Стапката на данокот на добивка за 2023 и 2022 година е 10 %.

Според локалната регулатива, основата за данокот на добивка може да се намали за износот на инвестициите во недвижности и опрема, како и софтвер. За да се искористи даночното олеснување за инвестиции, Банката мора да ја пренесе добивката во останати резерви во износ кој се очекува да се инвестира во недвижности и опрема или софтвер.

Износот на пресметаниот данок на добивка е намален за донирани средства во спортски субјекти, кои се плаќаат на сметка за специјална намена, врз основа на ваучер издаден од Агенцијата за млади и спорт. Данокот може да се намали до 50 % од пресметаниот данок.

Во текот на 2023 година, Собранието на РСМ донесе Закон за данок на солидарност како еднократна јавна давачка за 2023 година, којшто се утврдува и плаќа во услови на непредвидливи и неповолни економски околности во Република Северна Македонија а се заснова на принципите на правичност, еднаквост и пропорционалност, според кои секој е должен да учествува во намирувањето на јавните расходи во согласност со своите економски можности.

Обврзник на данокот за солидарност е обврзникот на данокот на добивка согласно Законот за данокот на добивка, кој во 2022 година остварил вкупен приход поголем од 615.000.000 милиони денари.

НЛБ Банка АД Скопје Годишен извештај 2023 година

Профил на Банка

Клучни показатели

Годишен извештај за работењето на Банка

Макроекономско
окружување
Финансиски резултати
Работа со население
Работа со правни
лица
Платен промет
Финансиски пазари
Управување
со ризици

Финансиски извештаи

Биланс на успех
Извештај за
сеопфатна добивка
Извештај за
финансиска состојба
Извештај за промени
на капиталот
Извештај за
паричниот тек
Парични средства
и парични
еквиваленти

Содржина

Даночната основа за данокот за солидарност се пресметува на начин што од износот на даночната основа по намалување утврдена во даночниот биланс за оданочување на добивката за 2022 година, се одзема просечниот износ на даночна основа по намалување утврдена во даночните биланси за оданочување на добивка за претходните периоди 2017, 2018, 2019 година или за периодите 2018, 2019 и 2021 година, во двата случаи зголемен за 20%.

Согласно истото, Банката во 2023 година изготви даночна пресметка со која се утврди дека даночната основица за 2022 година е пониска од просечниот износ на даночна основа по намалување утврдена во даночните биланси за оданочување на добивка за претходните периоди 2018, 2019 и 2021 година зголемени за 20% со што Банката нема обврска за плаќање на данок на солидарност. Според даночното законодавство, даноците и даночните обврски истекуваат по период од 5 години, со исклучок на даночна измама која истекува по период од 10 години. Како резултат на тоа, даночните обврски на Банката за периодот од 2019 до 2023 година не можат да се сметаат за конечни. Сите дополнителни даноци и казни, доколку ги има, што можат да се појават во случај на даночна контрола, во оваа фаза, не можат да се утврдат со разумна точност.

б) Одложен данок

Одложениот данок се пресметува на времените разлики помеѓу даночната основа на средствата и обврските и нивната сметководствена вредност за целите на финансиското известување. Одложените даночни средства се признаваат ако е веројатно дека идната оданочива добивка ќе биде расположлива во блиска иднина, со која можат да се надоместат привремените разлики. Одложените даночни средства и обврски се мерат според даночните стапки кои се во примена на крајот на периодот на известување за кои се очекува да важат за периодот кога средството е реализирано или обврската е подмирена. На секој датум на известување, Банката ја разгледува сметководствената вредност на одложените

даночни средства и ги проценува идните оданочиви добивки наспроти кои привремените оданочиви разлики може да се искористат.

2.23. Комисиони активности

Банката обезбедува услуги за управување со средства на своите клиенти. Средствата кои се чуваат за комисиони активности не се известуваат во финансиските извештаи на Банката, бидејќи тие не претставуваат средства на Банката. Приходите и расходите по провизии и надоместоци поврзани со комисиони активности генерално се признаваат во Билансот на успех кога услугата е обезбедена.

2.24. Користи за вработените

Користите за вработени вклучуваат:

- краткорочни користи за вработени (како што се плати, надоместоци, годишен одмор, надоместок за одвоен живот и немонетарни користи);
- надомести за патување, надомести за користење на сопствени средства;
- придонеси за одење во пензија (примања по престанување на работен однос);
- останати користи за вработените (јубилејни награди и доброволно дополнително пензиско осигурување); и
- други надоместоци.

Краткорочните користи за вработените се признаваат во периодот за кој се однесуваат и се вклучуваат во Билансот на успех во ставката „Трошоци за вработени“. Меѓу другото, тие вклучуваат плаќање придонеси за пензиско и инвалидско осигурување, здравствено осигурување, дополнителен придонес за здравствено осигурување и придонес за вработување, што според локалното законодавство (за работодавачот) изнесува 28 % од бруто-платата. Според законодавството, вработените се пензионираат кога ќе наполнат 64 години (мажи) и 62 години (жени). Постои можност да се продолжи работниот однос на жените до 64 години според Законот за работни односи. Вработените имаат право на исплата на отпремнина за одење во пензија. Вработените исто така имаат право на бонус за долгогодишен работен стаж за секои 10 години услуга во Банката, во согласност

со Колективниот договор на Банката. Овие обврски се мерат според сегашната вредност на идните одливи на пари, со оглед на идните зголемувања на платите и другите услови, а потоа се распределуваат на минатиот и идниот стаж на вработените, врз основа на условите и планот на примањата.

Трошоците за услугите кои ги даваат вработените се вклучени во Билансот на успех во ставката „Трошоци за вработени“ како утврдени трошоци за користи, додека трошоците за камата за определената обврска се признаваат во ставката „Расходи за камати“. Овие каматни трошоци ја претставуваат промената во периодот на утврдената обврска за користи што произлегуваат од минување на времето. За користи по престанување на работен однос, актуарските добивки и загуби од ефектот на промените во актуарските претпоставки и приспособувања за искуството (разликите помеѓу реализираните и очекуваните плаќања) се признаваат во останатата сеопфатна добивка во ставката „Актуарски добивки/загуби“ и не се пренесуваат во Билансот на успех. Актуарските добивки и загуби што се однесуваат на други користи на вработените се признаени во Билансот на успех како дефинирани трошоци за користи. Во Извештајот за финансиската состојба, обврските за краткорочни користи на вработените се вклучени во ставката „Останати обврски“, додека обврските за користи по престанокот на работниот однос и други користи за вработените (јубилејни награди, отпремнина) се вклучени во ставката „Резервирања“.

2.25. Плаќања врз основа на акции

Плаќања врз основа на акции, подмирани со парични средства

Доколку се исполнети одредени услови, членовите на Управниот одбор и вработените кои вршат посебна работа (т.е. оние кои можат значително да влијаат на ризичниот профил на Банката во делокругот на нивните задачи и активности) добиваат дел од нивното варијабилно наградување во форма на финансиски инструменти, чија вредност е поврзана со вредноста на акцијата

НЛБ Банка АД Скопје Годишен извештај 2023 година

Профил на Банка

Клучни показатели

Годишен извештај за работењето на Банка

Макроекономско
окожување
Финансиски резултати
Работа со население
Работа со правни
лица
Платен промет
Финансиски пазари
Управување
со ризици

Финансиски извештаи

Биланс на успех
Извештај за
сеопфатна добивка
Извештај за
финансиска состојба
Извештај за промени
на капиталот
Извештај за
паричниот тек
Парични средства
и парични
еквиваленти

Содржина

на НЛБ д.д. По истекот на законски предвидениот рок на ниво на НЛБ Групација (3 години и 1 месец по предавањето), корисниците добиваат парични средства, во зависност од вредноста на акциите на НЛБ д.д. Првите договори, вклучувајќи трансакции за плаќање врз основа на акции, беа склучени во вториот квартал од 2022 година.

Во Извештајот за финансиската состојба, обврската се признава во ставката Финансиски обврски мерени по објективна вредност преку Билансот на успех (белешка 35). Објективната вредност се мери при првичното признавање и на секој датум на известување вклучувајќи го датумот на порамнување, при што промените во објективната вредност се признаваат во Билансот на успех во ставката Нето-добивка/(загуба) од финансиски обврски мерени по објективна вредност преку Биланс на успех (белешка 8).

Плаќања врз основа на акции, подмирени со сопственички инструменти
Банката нема трансакции за плаќања врз основа на акции, подмирени со сопственички инструменти.

2.26. Запишан капитал

а) Обични акции

Обичните акции се класификуваат како капитал. Дополнителните трошоци што директно се припишани на издавањето на обичните акции се признаваат како намалување на капиталот, нетирани за какви било даночни ефекти.

б) Дивиденди на обични акции

Дивидендите на обични акции се признаваат како обврска и се намалуваат од капиталот кога се одобрени од акционерите на Банката.

2.27. Заработка по акција

Банката прикажува основна и разводнета заработка по акција за своите обични акции. Основната заработка по акција се пресметува кога нето-добивката или загубата што им припаѓа на имателите на обични акции се дели со пондерираниот просечен број обични акции во

оптек во текот на годината. Разводнетата заработка по акција се одредува преку коригирање на добивката или загубата која им припаѓа на имателите на обични акции и пондерираниот просечен број на преостанатите обични акции за ефектот на сите разводнети потенцијални акции. Разводнетата заработка по акција е идентична со основната, бидејќи не постојат издадени потенцијални акции, кои имаат ефект на корекција на нето-добивката што им припаѓа на имателите на обични акции.

2.28. Трансакции со поврзани страни

Поврзана страна е лице или субјект кој е поврзан со Банката на таков начин што има контрола или заедничка контрола, има значително влијание, е членка на иста групација или е член на клучниот менаџерски персонал на Банката. Поврзаните страни на Банката ги вклучуваат: НЛБ д.д. како матична банка, НЛБ ЛИЗ & ГО ДОО Скопје како придружено друштво, останатите членки на НЛБ Групацијата, клучниот менаџерски персонал на Банката (Управниот одбор, други менаџерски лица и членови на нивните семејства), Надзорниот одбор и друштвата во кои членовите на клучниот менаџерски персонал или членовите на нивните семејства имаат контрола, заедничка контрола или значително влијание. Трансакција со поврзана страна е трансфер на ресурси, услуги или обврски помеѓу поврзаните страни, без оглед на тоа дали износот е задолжен. Сите банкарски трансакции со поврзаните субјекти се направени под суштински исти услови, вклучувајќи ги каматните стапки и обезбедувањата, како оние кои се случуваат во исто време за споредливи трансакции со неповрзани страни и не носат повеќе од вообичаениот ризик.

2.29. Значајни сметководствени проценки и расудувања

Финансиските извештаи на Банката се под влијание на сметководствени политики, претпоставки, проценки и расудување на раководството. Банката прави проценки и претпоставки кои влијаат на известените износи на средствата и обврските

во текот на финансиската година. Сите проценки и претпоставки кои се бараат во согласност со МСФИ се најдобри проценки преземени во согласност со применливиот стандард. Проценките и расудувањата се оценуваат на континуирана основа и се базираат на минатото искуство и други фактори, вклучувајќи ги и очекувањата во однос на идните настани.

а) Исправки за очекувани кредитни загуби на кредити, пласмани и вонбилансни изложености

Банката го следи и проверува квалитетот на кредитното портфолио на индивидуално и на ниво на портфолио за континуирано да ги проценува потребните издвојувања на очекувани кредитни загуби. Банката издвојува поединечни исправки за поединечно значајни финансиски средства кои се во Група 3, кои го исполнуваат прагот како што е обелоденето во точка 2.9 погоре. Таквата задача се заснова на информации во врска со исполнување на договорните обврски или други финансиски тешкотии на должникот и други важни факти. Индивидуалните проценки се засноваат на очекуваните дисконтирани парични текови од работењето и / или проценетата очекувана наплата од обезбедувањето. Исправките се проценуваат групно за финансиските средства во Група 1 или 2 или за финансиски средства во Група 3 со изложеност под прагот на материјалност. Очекуваните кредитни загуби во оваа група средства се проценуваат врз основа на очекуваната вредност на параметрите на ризик, комбинирајќи ги историските движења со идните макроекономски предвидувања.

$$ECL = \sum_{t=1}^{month} EAD(t) * P(t) * LGD(t)$$

Веројатност за ненаплата (PD) - Пресметката на временска точка (point in time-PIT) матрици кои гледаат во иднината се заснова на пондерирани историски транзиции на временска точка (point in time) матрици, при што секоја матрица претставува транзиција од состојбата на крајот на претходниот период во состојбата на крајот на тековниот период, а дополнително се вклучени годишните трансфери во Г и Д. Транзиционите матрици ја покажуваат веројатноста за премин од една

НЛБ Банка АД Скопје Годишен извештај 2023 година

Профил на Банка

Клучни показатели

Годишен извештај за работењето на Банка

Макроекономско
окружување
Финансиски резултати
Работа со население
Работа со правни
лица
Платен промет
Финансиски пазари
Управување
со ризици

Финансиски извештаи

Биланс на успех
Извештај за
сеопфатна добивка
Извештај за
финансиска состојба
Извештај за промени
на капиталот
Извештај за
паричниот тек
Парични средства
и парични
еквиваленти

Содржина

категоризациона оценка во друга, со оглед на бројот на субјекти во секоја категорија на почетокот на периодот под набљудување. Годишна или 12-месечна веројатност за ненаплата е збир на веројатности за трансфер од А, Б и В-категории во Г и Д-категирија. Прагот на материјалност е поставен на изложеност од 1.000 евра (61.500 денари) за правни лица и 100 евра (6.150 денари) за физички лица.

Заради проценка на **параметарот за загубата поради неисполнување на обврската (LGD)**, Банката користи колатерални корективни фактори (НС) на ниво на секој вид обезбедување и необезбедена стапка на наплата (URR) на ниво на секој сегмент на клиент. Загубата поради неисполнување на обврската за клиенти со рејтинг Д (сите необезбедени правни лица со рејтинг Д и сите необезбедени физички лица со рејтинг Д) во Група 3 е 100 %.

Колатералните корективни фактори (НС) се пресметуваат на историските податоци за нефункционални клиенти - отплатата од продажба на обезбедување и директни трошоци поврзани со наплата на обезбедувањето се дисконтираат до денот на неисполнување на обврските и се споредуваат со пазарната вредност на обезбедувањето во моментот на неисполнување на обврските.

Необезбедена стапка на наплата (URR) претставува стапка на обновени ненаплатени изложености што не се резултат на обезбедување. Основа за пресметката на необезбедена стапка на наплата се собраните наплати по неисполнување на обврските, намалени за директните трошоци.

Моделите што се користат за проценка на идните параметри на ризик се потврдуваат редовно и повторно се тестираат од Банката со цел проценките за загубата да се направат што е можно пореално.

Генерално, во песимистичкото сценарио постои песимистичка перспектива поради фактори како што се намалената куповна моќ на потрошувачите, геополитичките нарушувања и инфлацијата.

Економскиот раст се очекува да биде бавен, а финансиските пазари силно реагираат. Главните претпоставки вклучуваат тековни политички тензии, постојана инфлација, низок раст на БДП поради рестриктивната монетарна политика и бавно растечката стапка на невработеност. Основните проекции на макроекономските варијабли за реален БДП и невработеност, се следни:

	2023	2024	2025
Реален БДП	1,6 %	3,0 %	3,3 %
Невработеност	13,9 %	13,7 %	13,4 %

и подолу е презентирана еволуцијата на релевантните променливи според ова сценарио:

Песимистичко			
	2023	2024	2025
Реален БДП	0,3 %	1,1 %	1,4 %
Невработеност	15,3 %	16,0 %	16,3 %

Дополнително, подолу се претставени основните и сериозните проекции на истите макроекономски варијабли користени во претходниот период (Y2022):

Основа	2022	2023	2024
реален БДП	3,2%	3,2%	3,4%
невработеност	15,1%	14,7%	14,7%

Песимистичко			
	2022	2023	2024
реален БДП	0,2%	-0,3%	1,9%
невработеност	15,4%	16,2%	19,1%

Благото сценарио е сценарио управувано од побарувачката, што се случува кога ЕЦБ ја контролира инфлацијата со намалување на факторите водени од побарувачката. Главните претпоставки се дека како што се намалуваат политичките тензии, цените на стоките се намалуваат, а вкупната инфлација се намалува побрзо од очекуваното. Иако на почетокот има ненадејна рецесија, економијата се стабилизира и има позитивни очекувања за закрепнување во следните години.

Под оптимистичкото сценарио, подолу е

претставена еволуцијата на релевантните променливи:

Благо			
	2023	2024	2025
Реален БДП	-1,0%	5,0%	4,6%
Невработеност	15,2%	15,5%	14,0%

Дополнително, подолу се претставени основните и сериозните проекции на истите макроекономски варијабли користени во претходниот период (Y2022):

Благо			
	2022	2023	2024
Реален БДП	4,4%	5,6%	4,6%
Невработеност	14,9%	14,2%	13,9%

Параметрите на ризик од Тешкото сценарио се користат како стрес тест со 100% тежина на ECL. Резултатите од стрес-сценариото (песимистичко) за Банката покажуваат зголемување на исправката на вредност за 8,1 милиони евра или 500,9 милиони денари споредено со реалниот износ на исправки и резервации на крајот на годината (2022: 3,3 милиони евра или 200,9 милиони денари).

Параметрите за кредитен ризик за ова стрес-сценарио се презентирани подолу:

FO – физички лица

PO – правни лица

FL PD – предвидени информации за веројатност за ненаплата

1. Веројатност за ненаплата (PD)

Сегмент физички лица за краткорочен рејтинг

ПЕСИМИСТИЧКО					
SEGMENT	TYPE	RATING	FL PD 2023	FL PD 2024	FL PD 2025
FO	CONS	A	3,09%	3,30%	3,71%
FO	CONS	B	21,51%	15,77%	14,45%
FO	CONS	C	29,03%	20,18%	17,56%
FO	MRTG	A	1,12%	0,83%	0,83%
FO	MRTG	B	18,32%	11,51%	10,11%
FO	MRTG	C	29,72%	17,39%	13,93%
FO	OTHR	A	2,23%	2,17%	2,39%
FO	OTHR	B	17,69%	13,23%	12,09%
FO	OTHR	C	27,72%	19,24%	16,32%

НЛБ Банка АД Скопје Годишен извештај 2023 година

Профил на Банка

Клучни показатели

Годишен извештај за работењето на Банка

Макроекономско
окружување
Финансиски резултати
Работа со население
Работа со правни
лица
Платен промет
Финансиски пазари
Управување
со ризици

Финансиски извештаи

Биланс на успех
Извештај за
сеопфатна добивка
Извештај за
финансиска состојба
Извештај за промени
на капиталот
Извештај за
паричниот тек
Парични средства
и парични
еквиваленти

Содржина

2. Неисполнување на обврската (LGD) множители
Сегмент правни лица за долгорочен рејтинг

ПЕСИМИСТИЧКО					
SEGMENT TYPE		RATING	FL PD 2023	FL PD 2024	FL PD 2025
PO	MEDIUM_LARGE	AA	0,38%	1,93%	3,60%
PO	MEDIUM_LARGE	AA	1,30%	2,81%	4,38%
PO	MEDIUM_LARGE	A	2,11%	3,83%	5,51%
PO	MEDIUM_LARGE	BBB	2,36%	4,57%	6,82%
PO	MEDIUM_LARGE	BB	3,99%	8,19%	11,33%
PO	MEDIUM_LARGE	B	7,00%	11,36%	14,25%
PO	MEDIUM_LARGE	CCC	18,22%	21,17%	22,53%
PO	MEDIUM_LARGE	CC	27,00%	28,02%	28,18%
PO	MEDIUM_LARGE	C	35,09%	35,42%	35,24%
PO	SMALL	AAA	1,82%	3,51%	4,99%
PO	SMALL	AA	3,55%	6,44%	8,81%
PO	SMALL	A	5,13%	10,58%	14,87%
PO	SMALL	BBB	5,98%	11,38%	15,73%
PO	SMALL	BB	6,81%	13,96%	18,42%
PO	SMALL	B	12,09%	17,90%	21,40%
PO	SMALL	CCC	18,57%	23,60%	26,05%
PO	SMALL	CC	35,76%	36,95%	36,95%
PO	SMALL	C	38,86%	38,67%	38,16%
PO	SP_MICRO	AAA	1,68%	5,22%	6,96%
PO	SP_MICRO	AA	7,56%	18,64%	22,31%
PO	SP_MICRO	A	12,55%	26,90%	30,04%
PO	SP_MICRO	BBB	13,98%	28,59%	31,29%
PO	SP_MICRO	BB	15,38%	30,66%	32,90%
PO	SP_MICRO	B	16,74%	31,93%	33,78%
PO	SP_MICRO	CCC	36,33%	46,30%	42,78%
PO	SP_MICRO	CC	39,20%	47,62%	43,42%
PO	SP_MICRO	C	41,99%	48,72%	43,84%

Според погоре опишаното сценарио, изведени се проекции на LGD со поглед напред. Овие проекции служат како влезни податоци за вредностите на LGD кои гледаат напред, т.е. мултипликаторите на LGD кои се применуваат за пресметката за резервирање на МСФИ 9. LGD мултипликаторите се претставени подолу:

ПЕСИМИСТИЧКО		
2023	2024	2025
121,27%	133,51%	142,65%

3. Необезбедена стапка на наплата (URR)

1- URR	
FO	PO
75,00 %	51,00 %

4. Фактор на кредитна конверзија (CCF)

CR_SEKTOR_	POSEL_TIP	Опис	CCF
FO	105	Лични сметки	74,60%
FO	230	Mastercard	54,60%
FO	231	Visa	58,98%
FO	710	Гаранција за извршување	50,00%
FO	711	Гаранција за плаќање	100,00%
PO	100	Деловна сметка	68,98%
PO	201	Кредити за вложувања во тековни средства	100,00%
PO	230	Mastercard	67,94%
PO	231	Visa	78,41%
PO	710	Гаранција за извршување	73,58%
PO	711	Гаранција за плаќање	100,00%

5. Корективни фактори (HC)

HC
RRE
56%

б) Објективна вредност на финансиските инструменти

Објективните вредности на финансиските инструменти со кои се тргува на активниот пазар се базираат на тековните цени на понудата (финансиски средства).

Објективните вредности на финансиските инструменти со кои не се тргува на активниот пазар се утврдуваат со користење на модели за вреднување. Тие вклучуваат споредба со неодамнешните цени на трансакциите, употреба на модел на дисконтиран паричен тек. Овие модели за вреднување во голема мера ги одразуваат тековните пазарни услови на датумот на мерење, кои може да не ги претставуваат пазарните услови пред или по датумот на мерење. Објективните вредности на дериватните финансиски инструменти се утврдуваат врз основа на пазарните податоци (mark-to-market).

в) Оштетување на преземени средства

Процесот на пресметување на загубата поради оштетување бара од менаџментот да направи важни и комплексни претпоставки во однос на планираниот период на продажба на преземените средства, нивните проценети нето-продажни вредности и соодветната дисконтна стапка, со цел да се дисконтираат очекуваните парични текови од продажбата на одредени ставки на преземените средства до нивната нето-сегашна вредност, вклучувајќи и независна проценка.

Менаџментот на Банката очекува дека преземените средства ќе бидат продадени без загуби, во разумен временски период. Во спротивно, ќе бидат направени приспособувања во идните периоди доколку идната пазарна активност покаже дека таквите приспособувања се соодветни.

НЛБ Банка
АД Скопје
Годишен
извештај
2023 година

Профил
на Банка

Клучни показатели

Годишен
извештај
за работењето
на Банка

Макроекономско
окружување
Финансиски резултати
Работа со население
Работа со правни
лица
Платен промет
Финансиски пазари
Управување
со ризици

Финансиски
извештаи

Биланс на успех
Извештај за
сеопфатна добивка
Извештај за
финансиска состојба
Извештај за промени
на капиталот
Извештај за
паричниот тек
Парични средства
и парични
еквиваленти

г) Користи за вработени

Обврските за користи за вработените се пресметуваат од независен актуар. Главните актуарски претпоставки вклучени во пресметката на обврската за долгорочни користи за вработените се следните:

	2023	2022
Актуарски претпоставки		
Дисконтна стапка (во %)	7,25	2,2
Зголемувања на платите на база на предвидувања за инфлација, унапредувања, како и зголемувања на платите врз основа на минат труд (во %)	3,0 - 11,6	2,5 - 4,1
Останати претпоставки		
Број на вработени кои ги исполнуваат условите за искористување на правото на користи	851	877

Сензитивна анализа на значајните актуарски претпоставки

2023	Дисконтна стапка		Пораст на бенефиции	
	+0,5 p.p	-0,5 p.p	+0,5 p.p	-0,5 p.p
Влијание врз резервирањата за долгорочни користи за вработени (во %)	(3.6)	(3.8)	4.0	(3.8)
Влијание врз резервирањата за долгорочни користи за вработени (во илјади денари)	(1,291)	1,381	1,433	(1,352)
2022	Дисконтна стапка		Пораст на бенефиции	
	+0,5 p.p	-0,5 p.p	+0,5 p.p	-0,5 p.p
Влијание врз резервирањата за долгорочни користи за вработени (во %)	(3.6)	(3.8)	4.0	(3.8)
Влијание врз резервирањата за долгорочни користи за вработени (во илјади денари)	(1,092)	1,167	1,229	(1,158)

Индивидуалната анализа се прави со промена на една претпоставка за + / - 0,5 процентни поени (п.п.), додека сите други претпоставки остануваат исти.

Расчленување на актуарските добивки и загуби за користи по вработувањето по причини

	во илјади МКД	
	2023	2022
Актуарски добивки и загуби поради промена на финансиските претпоставки	539	(6,506)
Актуарски добивки и загуби поради промена на демографските претпоставки	-	-
Актуарски добивки и загуби поради искуство	632	366
Вкупни актуарски добивки (-) и загуби (+) во периодот	1,171	(6,140)

Пондерирано просечно времетраење на обврските во години

	2023	2022
Користи по престанок на вработувањето	17,6	18,1

2.30.Имплементација на нови и ревидирани Меѓународни стандарди за финансиско известување

Во текот на тековната година, Банката ги усвои сите нови и ревидирани стандарди и толкувања издадени од Одборот за меѓународни сметководствени стандарди (ОМСС) и Комисијата за толкување на меѓународното финансиско известување (во натамошниот текст: „КТМФИ“), кои се ефективни за годишните сметководствени периоди кои започнуваат на 1 јануари 2023 година. Усвоените сметководствени политики се во согласност со оние од претходната финансиска година, освен за следниве изменети МСФИ кои се усвоени од Банката од 1 јануари 2023 година:

1.Издадени стандарди но сеуште неефективни:

Следниве нови стандарди, измени и дополнувања на стандардите и толкувања на истите, се одобрени од ЕК, се уште не се задолжително ефективни за годишните периоди кои започнуваат по 1 Јануари 2023 година и не се применети при подготовка на овие посебни финансиски извештаи. Компанијата планира да ги усвои овие прогласи кога ќе станат ефективни. Стандарди, толкувања и измени на објавени стандарди кои не се рано одобрени од ЕК.

А) Измени на МСС 1 Презентирање на финансиски извештаи:

- Класификација на обврските како тековни или нетековни (23.01.2020 година)
- Класификација на обврските како тековни или нетековни - одложување на датумот на стапување во сила (15.07.2020 година.)
- Нетековни обврски со договори (31.10.2022 година).

Според постојаните барања на МСС1, компаниите ја класифицираат обврската како тековна кога немаат безусловно право да го одложат подмирувањето најмалку 12 месеци по датумот на известување. Одборот за меѓународни сметководствени стандарди (ОМСС) го отстрани барањето право да биде безусловно и наместо тоа сега бара правото на одложување на

НЛБ Банка АД Скопје Годишен извештај 2023 година

Профил на Банка

Клучни показатели

Годишен извештај за работењето на Банка

Макроекономско
окружување
Финансиски резултати
Работа со население
Работа со правни
лица
Платен промет
Финансиски пазари
Управување
со ризици

Финансиски извештаи

Биланс на успех
Извештај за
сеопфатна добивка
Извештај за
финансиска состојба
Извештај за промени
на капиталот
Извештај за
паричниот тек
Парични средства
и парични
еквиваленти

Содржина

порамнувањето да постои на датумот на известување и да има суштина.

Слично на постојаните барања во МСС1, класификација на обврски не е под влијание на намерите или очекувањата на раководството за тоа дали компанијата ќе го искористи своето право да го одложи порамнувањето или ќе избере да се подмири предвреме. Компанијата ќе ја класифицира обврската како нетековна доколку има право да го одложи подмирувањето најмалку 12 месеци по датумот по месецот на известување. Ова право може да биде предмет на усогласеност на една компанија со условите наведени во договор за заем.

По разгледување на одредени аспекти од измените во 2020 година, ОМСС потврди дека само договорите со кои компанијата мора да се усогласи на или пред датумот на известување влијаат на класификацијата на обврската како тековна или нетековна.

Договорите со кои компанијата мора да се придржува по датумот на известување, не влијаат на класификацијата на обврската на тој датум. Меѓутоа, кога нетековните обврски се предмет на идни договори, компаниите сега ќе треба да обелоденат информации за да им помогнат на корисниците да го разберат ризикот тие обврски да станат отплативи во рок од 12 месеци по датумот на известување.

Измените, исто така, појаснуваат како една компанија класифицира обврска што може да се подмири со сопствени акции - на пример конвертибилен долг.

Кого обврската вклучува опција за конверзија на другата страна која вклучува пренос на сопствените сопственички инструменти на компанијата, опцијата за конверзија се признава или како капитал или како обврска одделно од обврската домаќин според МСС 32 Финансиски инструменти презентација. ОМСС сега појасни дека кога компанијата ја класифицира обврската домаќин како тековна или нетековна, таа може да ги игнорира само оние опции за конверзија кои се признаваат како капитал.

Измените се применуваат ретроспективно за годишните периоди на известување кои

започнуваат на или по 1 Јануари 2024 година, со дозволена рана примена. Друштвото не очекува дека измената ќе има материјално влијание врз нејзините одделни финансиски извештаи, кога првично се применува.

Б) Измени на МСФИ 16 наеми: Обврската за наеми при продажба и повратен наем (издадена на 22 Септември 2022 година). Измените го потврдуваат следново: При првично признавање, продавачот - закупец вклучува променливи плаќања за наем што произлегува од продажба или позајмување трансакција. По првичното признавање, продавачот- закупец ги применува општите барања за последователно сметководство на обврската за закуп, така што не признава добивка или загуба во врска со правото на користење што го задржува.

Продавачот- закупец може да усвои различни пристапи кои ги задоволуваат новите барања за последователно мерење. Измените важат за годишните периоди на известување кои започнуваат на или по 1 Јануари 2024 година, со дозволена претходна примена. Друштвото не очекува дека измената ќе има материјално влијание врз нејзините одделни финансиски извештаи кога првично се применува.

В) Измени на МСС 7 Извештајот за парични текови и МСФИ 7 Финансиски инструменти: Обелоденување на финансиски договори за добавувачи.

Измените воведуваат две нови цели за обелоденување една во МСС 7 и друга во МСФИ 7, за компанијата да обезбеди информации за финансиските аранжмани на своите добавувачи што ќе им овозможат на корисниците, да ги проценат ефектите од овие договори врз обврските и паричните текови на компанијата и изложеноста на компанијата на ликвидносен ризик. Транспарентност се очекува според постоечките МСФИ сметководствени стандарди. Сепак, измените воведуваат специфични барања за компаниите да ги обезбедат информациите што им се потребни на корисниците.

Според измените, компаниите исто така треба да го прикажат видот и ефектот на безготовинските

промени во сметководствената вредност на финансиските обврски кои се дел од финансискиот аранжман со добавувачите.

Измените, исто така ги додаваат финансиските аранжмани за добавувачите како пример на постојаните барања за прикажување во МСФИ 7 за факторите што компанијата би можела да ги зема предвид кога дава специфични квантитативни прикажувања за ликвидносниот ризик за нејзините финансиски обврски.

Измените важат за периоди кои започнуваат на или по 1 Јануари 2024 година, со дозволена рана примена.

Друштвото не очекува дека измената ќе има материјално влијание врз нејзините одделни финансиски извештаи кога првично се применува.

Г) Недостаток на разменливост - Измени на МСС 21 Целта на компанијата кога ја проценува стапката на самото место е само таа да ја одразува стапката по која би се случила уредната размена на трансакции на датумот на мерење помеѓу учесниците на пазарот под преовладувачките економски услови. Измените не содржат посебни барања за проценка на стапката на самото место.

Затоа, кога се проценува само стапката, компанијата може да користи:

- забележлив девизен курс без приспособување или
- друга техника на проценка.

Според измените, компаниите ќе треба да обезбедат нови прикажувања за да им помогнат на корисниците да го проценат влијанието на користењето на проценетиот девизен курс врз финансиските извештаи.

Измените се применуваат за годишните периоди на известување кои започнуваат на или по 1 Јануари 2025 година, дозволена е претходна примена.

Друштвото не очекува дека измената ќе има материјално влијание врз нејзините одделни финансиски извештаи кога првично се применува.

Д) Продажба на придонеси на средства помеѓу инвеститор и неговиот придружник или заедничко вложување -Измени на МСФИ 10 и МСС 28.

Амандманот е достапен за факултативно усвојување. Датумот на стапување во сила се

НЛБ Банка АД Скопје Годишен извештај 2023 година

Профил на Банка

Клучни показатели

Годишен извештај за работењето на Банка

Макроекономско
окожување
Финансиски резултати
Работа со население
Работа со правни
лица
Платен промет
Финансиски пазари
Управување
со ризици

Финансиски извештаи

Биланс на успех
Извештај за
сеопфатна добивка
Извештај за
финансиска состојба
Извештај за промени
на капиталот
Извештај за
паричниот тек
Парични средства
и парични
еквиваленти

Содржина

одложува на неодредено време.

Ѓ) МСФИ С1** Општи барања за обелоденување на финансиски информации поврзани со одржливост и МСФИ С2** обелоденувања поврзани со климата.

Првите два стандарди на ИССБ се дизајнирани да се применуваат заедно, поддржувајќи ги компаниите да ги идентификуваат и да ги пријават информациите што им се потребни на инвеститорите за информирано донесување одлуки, со други зборови, информации што се очекува да влијаат на проценките што ги прават инвеститорите за идните парични текови на компаниите.

За да се постигне ова, општиот стандард обезбедува рамка за компаниите да известуваат за сите релевантни теми поврзани со одржливоста во областите на управување, стратегија, управување со ризик и цели.

Ова е поддржано со подетални упатства за тоа како да се известува за ризиците и можностите поврзани со климата во климатскиот стандард. Во иднина, се очекуваат дополнителни стандарди кои покриваат други теми, но во меѓувреме компаниите ќе користат насоки нагласени во општиот стандард за да известуваат за други теми.

Стандардите стапуваат во сила од 1 Јануари 2024 година, но поединечни јурисдикции ќе се одлучат дали и кога да се усвојат.

*Датумот на стапување во сила на овие измени беше одложен ма неодредено време. Раното усвојување продолжува да биде одобрено.

2.Стандарди и толкувања кои сеуште не се одобрени од ЕК

Раководството смета дека е соодветно да се открие дека следниве нови или ревидирани стандарди, нови толкувања и измени на тековните стандарди, кои се веќе издадени од Одборот за меѓународни сметководствени стандарди, се уште не се одобрени за усвојување од страна на ЕК, и затоа не се земени предвид при изготвувањето на овие посебни финансиски извештаи.

Вистинските датуми за нивно стапување во сила ќе зависат од одлуката за одобрување од страна на ЕК.

Следните измени и подобрувања на стандардите

не се очекува да имаат материјално влијание врз посебните финансиски извештаи на Друштвото.

- измените на МСС 21 Ефектите од промените на девизните курсеви: Недостаток на разменливост (издадени на 15 Август 2023 година)
- измените на МСС 7 Извештај за парични текови и МСФИ 7 Финансиски инструменти:

Обелоденување: Финансиски аранжмани на добавувачи (издадени на 25 Мај 2023 година).

2.31. Последователни настани

Настаните по завршување на годината кои даваат дополнителни информации за финансиската состојба на Банката (корективни настани) се рефлектирани во финансиските извештаи. Последователните настани кои немаат карактер на корективни настани се обелоденуваат во белешките доколку се материјално значајни.

3. Управување со ризици

Идентификацијата на ризикот и проценката на материјалноста на ризиците се клучни компоненти во процесот на процена на адекватноста на интерниот капитал (ICAAP) и процесот на процена на адекватноста на интерната ликвидност (ILAAP). Идентификувањето на ризиците покажува на кој ризик е или може да биде изложена Банката. Процесот на идентификација на ризикот се спроведува на редовна годишна основа. Доколку во текот на годината дојде до значителна промена во профилот на ризик или стратегијата на Банката, проценката на ризикот се ревидира. Главните категории на ризик се: кредитен ризик, пазарен ризик, ризик од каматна стапка, ликвидносен ризик, оперативен ризик и останати ризици. Активностите на Банката се изложени на разни финансиски ризици и тие активности бараат анализи, проценки, прифаќање и управување на одреден степен на ризик или комбинација на ризици. Преземањето на ризикот е основа на финансискиот бизнис и оперативните ризици се неизбежна последица на работењето. Затоа, целта на Банката е да постигне одредена рамнотежа помеѓу ризикот и повратот и да ги минимизира потенцијалните негативни ефекти врз финансиското работење на Банката.

Управувањето со ризик во Банката се спроведува во согласност со воспоставените интерни политики и процедури кои ги земаат предвид локалната регулатива, упатствата на НЛБ Групацијата и соодветните добри банкарски практики. Покрај тоа, Банката постојано ги подобрува и надополнува постојните пристапи, методологии и процеси во сите сегменти за управување со ризик.

Ефикасното управување со ризик и капитал е клучно за долгорочно одржливо работење на Банката. Цврстата рамка за управување со ризик е сеопфатно интегрирана во процесите на донесување одлуки, управување и ублажување. Банката дава голема важност на културата на ризик и свеста за сите релевантни ризици.

Рамката за управување со ризик на Банката го поддржува донесувањето деловни одлуки на стратешко и оперативно ниво, сеопфатното управување и проактивното управување со ризикот вклучувајќи:

- изјава за апетит за ризик и насоки за стратегија за ризик;
- годишно разгледување на стратешките деловни цели, буџетирање и процес на планирање на капиталот;
- процес на процена на адекватноста на интерниот капитал (ICAAP) и процес на процена на адекватноста на интерната ликвидност (ILAAP);
- активности на планот за обнова;
- други внатрешни стрес-тестови и тековна анализа на ризик;
- регулаторно и внатрешно известување на раководството.

Поставеното управување и различните алатки за управување со ризик овозможуваат соодветен надзор на профилот на ризик на Банката. Покрај тоа, тие ги поддржуваат деловните активности и овозможуваат ефикасно управување со ризик инкорпорирајќи процедури за ескалација и различни мерки за ублажување кога е потребно.

НЛБ Банка АД Скопје Годишен извештај 2023 година

Профил на Банка

Клучни показатели

Годишен извештај за работењето на Банка

Макроекономско
окожување
Финансиски резултати
Работа со население
Работа со правни
лица
Платен промет
Финансиски пазари
Управување
со ризици

Финансиски извештаи

Биланс на успех
Извештај за
сеопфатна добивка
Извештај за
финансиска состојба
Извештај за промени
на капиталот
Извештај за
паричниот тек
Парични средства
и парични
еквиваленти

Содржина

а) Стратегии и процеси на управување со ризик

Клучна цел на управувањето со ризик на Банката е проактивно да управува, да ги проценува и да ги следи ризиците во рамките на Банката. Утврденото и холистичко разбирање на управувањето со ризик е вградено во целата организација, фокусирајќи се на идентификацијата на ризици во многу рана фаза, ефикасното управување со ризик и ублажување со цел да се обезбеди внимателно користење на својот капитал, соодветна структура на ликвидност и поврзаните заштитни слоеви за поддршка на финансиската стабилност на Банката.

Клучните упатства за управување со ризикот се дефинираат со апетитот за ризик и стратегијата за ризик имајќи го предвид деловниот модел на Банката, заснован на очекувана перспектива. Тие редовно се ревидираат и подобруваат.

Стратегијата на Банката, насоките за апетит за ризик и стратегијата за ризик и клучните внатрешни политики – што се одобруваат од Управниот одбор и Надзорниот одбор – ги одредуваат стратешките цели, упатствата за апетит за ризик и стратегија за ризик, пристапите и методологии за следење, мерење и управување со сите видови ризик со цел исполнување на внатрешните цели и сите надворешни барања. Покрај тоа, главните стратешки насоки за ризик се интегрираат во процесот на преглед на годишниот бизнис-план и буџетирање.

Банката планира разумен профил на ризик, оптимално користење на капиталот што претставува важен елемент на нејзината деловна стратегија и поврзаните среднорочни финансиски цели. Управувањето со кредитниот ризик, кој претставува најважна категорија на ризик во Банката, се концентрира на преземање умерен ризик – диверзифицирано кредитно портфолио, адекватен квалитет на кредитното портфолио, одржлив трошок на ризик, и обезбедување на оптимален поврат земајќи ги предвид преземените ризици.

Што се однесува до ликвидносниот ризик, толеранцијата е ниска, додека активностите

се насочени кон постојано обезбедување на соодветно ниво на ликвидност, како на краток, така и на долг рок. Банката ја ограничи изложеноста на распон од кредитен ризик, што произлегува од ризикот за проценка на портфолиото на должнички хартии од вредност како резерви на ликвидност, на умерено ниво. Основната ориентација на Банката во управувањето со ризикот од каматни стапки е да ги ограничи неочекуваните негативни влијанија врз приходите и капиталот, поради тоа, утврдена е умерена толеранција кон овој ризик. Што се однесува до пазарните и оперативните ризици, Банката ја следи ориентацијата дека ваквите ризици не смеат да влијаат значително врз нејзините активности. Толеранцијата кон другите типови ризик е умерена и се фокусира на минимизирање на нивните можни влијанија врз целото работење.

Еколошките, социјалните и ризиците од управувањето (ESG) не претставуваат нова категорија на ризик, туку повеќе отежнувачки фактор за видовите ризици, не само за кредитниот и оперативниот ризик. Групацијата ги интегрира и управува со нив во воспоставената рамка за управување со ризик. Управувањето со ESG-ризиците ги следи упатствата на Европската централна банка (ECB) и Европската банкарска асоцијација (EBA) со тенденција за сеопфатно интегрирање во сите релевантни процеси. Сè уште недостига достапност на податоци за ESG во регионот каде што работи НЛБ Групацијата. Сепак, Групацијата се стреми да добие релевантни податоци за клиентите како предуслов за адекватно одлучување и соодветно проактивно управување со ESG-ризиците.

Управувањето со ризик се фокусира на управување и ублажување на ризиците во согласност со апетитот за ризик и стратегијата за ризик на Банката, што претставува основа на рамката за управување со ризик на Банката. Во овие рамки, Банката го следи опсегот на мерење на ризик со цел да се осигури дека профилот на ризик на Банката е во согласност со нејзиниот апетит за ризик. За користењето на лимитите на ризик и потенцијалните отстапувања од лимитите и целните вредности се известуваат редовно

соодветните одбори и/или Управниот одбор на Банката. Сеопфатниот Извештај за ризик се разгледува квартално од Надзорниот одбор. Покрај тоа, Банката има воспоставено системи за рано предупредување во различни области на ризик со намера да ги зајакне постојните внатрешни контроли и навремени реакции кога е потребно.

Заради ефикасен процес на намалување на ризикот, Банката применува единствен сет на стандарди за обезбедувањата за кредитирање на население и кредитирање на претпријатија, што претставува второстепен извор на отплата со цел ефикасно управување со кредитниот ризик и економично трошење на капиталот. Банката има систем за мониторинг и известување на обезбедувањата по објективна (пазарна) вредност во согласност со Меѓународните стандарди за процена (IVS). Прифатливоста на инструментот за обезбедување, по видови и стапки кои се однесуваат на разумните критериуми за кредитирање, е утврдена во внатрешните упатства за кредитирање. Принципите и правилата за намалување на кредитниот ризик во Банката се опишани подетално во делот Управување со кредитен ризик.

Банката воспостави сеопфатна рамка за стрес-тест и други системи за рано предупредување во различни области на ризик со намера да ги зајакне постојните внатрешни контроли и навремено да реагира кога е потребно. Стабилната и униформна програма за стрес-тестирања ги вклучува сите материјални типови ризици и соодветна анализа на сценарија, според ранливоста на деловниот модел на Банката. Интегрирана е во апетитот за ризик, процесот на процена на адекватноста на интерниот капитал (ICAAP), процесот на процена на адекватноста на интерната ликвидност (ILAAP) и планот за обновување со цел поддршка на проактивното управување со ризичниот профил на Банката, конкретно капиталот и ликвидносната позиција на база на очекувана основа. Покрај тоа, Банката извршува и обратни стрес-тестови со цел да го тестира својот максимален капацитет за обновување. Други делумни проценки за ризик се опфатени со анализата на чувствителност, заснована врз релевантни параметри на стрес, и

НЛБ Банка АД Скопје Годишен извештај 2023 година

Профил на Банка

Клучни показатели

Годишен извештај за работењето на Банка

Макроекономско
окружување
Финансиски резултати
Работа со население
Работа со правни
лица
Платен промет
Финансиски пазари
Управување
со ризици

Финансиски извештаи

Биланс на успех
Извештај за
сеопфатна добивка
Извештај за
финансиска состојба
Извештај за промени
на капиталот
Извештај за
паричниот тек
Парични средства
и парични
еквиваленти

Содржина

интегрирани во процесот на поставување систем на лимити за управување со ризикот.

б) Структура и организација на управувањето со ризик

Банката воспостави три линии на одбрана во рамката со цел ефикасно управување со ризикот. Концептот на три линии на одбрана обезбедува јасна поделба на активностите и дефинира улоги и одговорности за управување со ризикот на различни нивоа во Банката. Управувањето со ризик во Банката делува како втора линија на одбрана, одговорна за соодветно управување, проценка, следење и известување за ризиците во Банката. Управувањето со ризикот се спроведува од Секторот за ризици, евалуација и контрола во Банката согласно со политиките одобрени од Надзорниот одбор. Одборот обезбедува писмени принципи за целокупното управување со ризик, како и пишани политики кои опфаќаат конкретни области, како што се кредитен ризик, девизен ризик, ризик од каматни стапки, ликвидносен ризик, оперативен ризик и други нефинансиски ризици. Покрај тоа, внатрешната ревизија е одговорна за независен преглед на управувањето со ризикот и контролното окружување. Свкупно, организацијата и разграничувањето на надлежностите во структурата за управување со ризик на Банката е дизајнирана да спречи судир на интереси и да обезбеди транспарентен и документиран процес на одлучување, подложен на соодветен нагорен и надолен проток на информации. Управувањето со ризик во Банката е централизирано во компетентна линија за управување со ризик, што е специјализирана компетентна линија која опфаќа неколку професионални области, за кои Секторот за ризици, евалуација и контрола е одговорен во рамките на Банката и кој ги известува Одборот за средства и обврски (ALCO), Одборот за управување со ризик, Управниот одбор и Надзорниот одбор. Компетентната линија за управување со ризик го надгледува формулирањето и контролата на политиките за управување со ризик, поставувањето лимити, воспоставувањето методологии, надгледувањето на усогласувањето на политиките за управување со ризик во Банката, следењето на

изложеноста на ризик на Банката и подготовката на надворешни и внатрешни извештаи. Покрај тоа, Банката ги известува за својата изложеност на ризик надлежните организациони единици во рамките на компетентната линија за управување со ризик во НЛБ д.д.

Следењето на ризикот во Банката е централизирано во независна и/или посебна организациска единица. Централизираното следење на ризиците има за цел да воспостави стандардизирани и системски пристапи за управување со ризик и, според тоа, сеопфатен преглед на Извештајот за финансиската состојба на Банката. Во согласност со политиките за управување со ризик на Банката, следењето на ризикот во Банката е одвоено од нејзиното раководство и/или деловната функција, со цел да се одржи објективноста потребна при проценка на деловните одлуки. Организациската единица за управување со ризиците директно го известува Управниот одбор, кој поднесува извештај до Надзорниот одбор.

в) Мерење на ризик и системи за известување

Банката, како дел од НЛБ Групацијата, е усогласена со регулативата на Европската централна банка (ECB) и правилата утврдени од локалниот регулатор. Во однос на адекватноста на капиталот, Банката го применува стандардизираниот пристап кон кредитен, пазарен и оперативен ризик. Заради мерење на изложеноста кон кредитен, пазарен, ризик од каматна стапка, оперативен и нефинансиски ризик, покрај пропишаните регулативи, Банката користи внатрешни методологии и пристапи кои овозможуваат подетално следење и управување со ризикот. Овие внатрешни методологии се усогласени со упатствата на Базел и Европската банкарска асоцијација (EBA), како и со локалната регулатива и најдобрите практики во банкарските методологии.

Што се однесува до известувањето за ризик, внатрешните упатства на Банката ги одразуваат, покрај внатрешните барања, и суштината и зачестеноста на известувањето што се бара од локалниот регулатор и НЛБ д.д. Известувањето

за ризици се врши во форма на стандардизирани извештаи, во согласност со политиките за управување со ризик, основани врз разумни методологии за мерење и усогласување на изложеноста на ризици, соодветни бази на податоци и автоматизација на подготовка на извештаи, со што се обезбедува квалитет на извештаите и се намалува можноста за грешки.

г) Податоци и ИТ-систем

Повеќето податоци за ризик се пресметуваат и се чуваат во база на податоци (Data Warehouse). Податоците се собираат од трансакциски системи како извор и други системи на извор (на пр. главна книга). Воспоставениот процес обезбедува интегрирана информација во заедничката референтна структура, каде деловните корисници можат да пристапат во конзистентен и предметно ориентиран формат. Податоците редовно се проверуваат и потврдуваат. Податоците што се користат за проценка на внатрешниот ризик, управување и известување се исти со податоците што Банката ги користи за регулаторно известување.

д) Главен акцент на управувањето со ризик во 2023 година

Ефикасното управување со ризиците и капиталот е клучно за Банката да одржи долгорочно профитабилно работење. Банката дополнително ја зајакна стабилноста на својот систем за управување со ризик во сите соодветни категории на ризик со цел да управува со нив проактивно, сеопфатно и претпазливо. Идентификацијата на ризик во многу рана фаза, неговото ефикасно управување и соодветните процеси на ублажување претставуваат суштински чекори во таквиот систем. Деловната и оперативната околина релевантна за работењето на Банката се менува со трендовите како што се промена на однесувањето на клиентите, појава на нови технологии и конкуренти и зголемување на нови регулаторни барања. Треба да се земе предвид дека управувањето со ризик постојано се приспособува со цел да се откријат и да се управува со новите потенцијални ризици кои се појавуваат.

НЛБ Банка АД Скопје Годишен извештај 2023 година

Профил на Банка

Клучни показатели

Годишен извештај за работењето на Банка

Макроекономско
окружување
Финансиски резултати
Работа со население
Работа со правни
лица
Платен промет
Финансиски пазари
Управување
со ризици

Финансиски извештаи

Биланс на успех
Извештај за
сеопфатна добивка
Извештај за
финансиска состојба
Извештај за промени
на капиталот
Извештај за
паричниот тек
Парични средства
и парични
еквиваленти

Содржина

Кај кредитниот ризик се изврши промена во PD сегментацијата на корпоративниот сектор каде се издвоија три хомогени сегменти: а) големи и средни, б) мали в) микро и трговци поединци.

Се промени прагот на материјалност за поединечни исправки и резервации за правни лица од 3.075 илјади денари или 50 илјади евра на 6.150 илјади денари или 100 илјади евра изложеност. Имаше годишна промена на параметрите на ризик и промена на LGD мултипликаторите. Ефектот од промената резултира со ослободена исправка на вредност од 5.106 илјади евра.

Најважните видови ризик се кредитен ризик, ликвидносен ризик, пазарен ризик, каматен ризик, оперативен ризик и останати ризици. Останатите ризици вклучуваат репутациски ризик, стратегиски ризик, политички ризик, ризик од усогласеност со прописите итн.

Во динамично каматно окружување, во текот на годината со растечки променливи каматни стапки (и ЕУРИБОР и домашните променливи стапки), Банката се соочи со вишок на ликвидност, при што се посвети значително внимание на структурата и концентрацијата на резерви на ликвидност, вклучувајќи системи за рано предупредување, имајќи ги предвид потенцијалните негативни движења на пазарот. Исто така, во текот на 2023 година, капиталот и ликвидноста на Банката останаа силни, стоејќи над целниот профил на апетитот за ризик.

Исто така, голем акцент беше ставен на управувањето со оперативните ризици, каде Банката го следи упатството со цел таквиот ризик да не влијае значително врз нејзиното работење. Во 2023 година беа направени дополнителни напори во однос на проактивно ублажување, спречување и минимизирање на потенцијалните штети во иднина. Покрај тоа, клучните индикатори за ризик, служејќи како систем за рано предупредување за пошироко поле на оперативни ризици, се следеа на квартална основа. Нивното континуирано следење овозможува подетални информации за поефикасно планирање на мерките и управување со оперативниот ризик, ги подобрува постојните внатрешни контроли и овозможува навремено

реагирање кога е потребно.

Банката е ангажирана за придонесување на одржливи финансии со инкорпорирање на еколошки, социјални и ризици од управување (ESG) во своите деловни стратегии, рамка за управување со ризик и аранжмани за внатрешно управување. Со усвојувањето на програмата за одржливост на НЛБ Групацијата, Банката имплементираше елементи на одржливост во својот деловен модел. Така, одржливите финансии ги интегрираат критериумите за ESG во деловните и инвестициските одлуки на Банката за трајна корист на клиентите на Банката и општеството. Комитетот за одржливост на НЛБ Групацијата ја надгледува интеграцијата на факторите на ESG во деловниот модел на НЛБ Групацијата. Управувањето со ESG-ризиците се однесува на целокупниот процес на одобрување на кредити на НЛБ Групацијата и поврзаното управување со кредитното портфолио. Ги следи упатствата на Европската централна банка (ECB) и Европската банкарска асоцијација (EBA) со тенденција за нивна сеопфатна интеграција во сите релевантни процеси. Достапноста на податоците за ESG во регионот каде што работи НЛБ Групацијата сè уште недостасува, но сепак, Банката се стреми да добие релевантни податоци за клиентите како предуслов за соодветно одлучување. Дополнително, Банката внимателно ги разгледува потенцијалните ризици за угледот и одговорноста кои би можеле да произлезат од одржливото финансирање на нејзините клиенти.

3.1. Управување со кредитен ризик

а) Вовед

Во своето работење, Банката е изложена на кредитен ризик или ризик од загуби како резултат на неподмирување на обврските кон Банката од страна на должникот. Од таа причина, Банката проактивно и сеопфатно го следи и проценува гореспоменатиот ризик со Системот за рано предупредување (Early Warning System (EWS)) за приватни и правни лица. Банката управува со кредитниот ризик на две нивоа: на ниво на индивидуален клиент/група клиенти, каде соодветните процедури се следат

во различни фази на врската со клиентот пред, за време и по склучување на договор. Пред склучување на договор, се проценува успешноста на клиентот, финансиската состојба и минатата соработка со Банката. Исто така, важно е да се обезбеди висок квалитет на обезбедувањето, иако тоа не влијае на кредитниот рејтинг на клиентот. Ова е проследено со различни форми на следење на клиентот, особено во процена на неговата способност да генерира доволно парични текови за редовно намирување на своите обврски и договорните обврски.

Потребниот капитал за кредитен ризик се пресметува според Одлуката за методологија за утврдување на адекватноста на капиталот, Службен весник 167/20.

Што се однесува до ова откривање на ризиците, важно е редовно следење на клиентите во рамките на системот за рано предупредување (EWS). Заради сеопфатна објективна процена на работењето на клиентот, развиени се интерни модели за бодување.

Квалитетот на кредитното портфолио, вклучително и билансната и вонбилансната изложеност, активно се следи и анализира на ниво на целокупното портфолио на Банката. Сеопфатни анализи редовно се вршат во однос на сегментацијата на клиентите, структурата на кредитен рејтинг, заостанати долгови и/или обем на нефункционални побарувања, побарувања во Група 2, покрите со дополнителни кредитни загуби, примени обезбедувања, концентрации кои произлегуваат од група поврзани клиенти и концентрации во индустријата, изложеност кон валута и други индикатори на ризици во кредитното портфолио. Големо внимание се посветува на редовното следење на нови зделки и други промени или трендови, со акцент на рано откривање на зголемени ризици и нивна оптимизација во однос на профитабилноста. Банката соодветно го диверзифицира своето портфолио за да ги намали конкретните компоненти на кредитен ризик (т.е. ризикот што произлегува од работењето со конкретен клиент, сектор, позиции во финансиски инструменти или други конкретни настани).

НЛБ Банка АД Скопје Годишен извештај 2023 година

Профил на Банка

Клучни показатели

Годишен извештај за работењето на Банка

Макроекономско
окружување
Финансиски резултати
Работа со население
Работа со правни
лица
Платен промет
Финансиски пазари
Управување
со ризици

Финансиски извештаи

Биланс на успех
Извештај за
сеопфатна добивка
Извештај за
финансиска состојба
Извештај за промени
на капиталот
Извештај за
паричниот тек
Парични средства
и парични
еквиваленти

Содржина

Зголемен акцент е ставен на стрес-тестовите кои ги предвидуваат влијанијата на негативните макроекономски движења врз портфолиото, на ниво на исправки на вредноста и посебна резерва и на адекватноста на капиталот.

Банката го проценува нивото на загуби од кредитен ризик на индивидуална основа за материјални побарувања, и на групно ниво за остатокот од портфолиото. Индивидуален преглед се врши за материјалните финансиски средства од Група 3, кои се оценети како нефункционални, врз основа на информациите за значителни финансиски проблеми со кои се соочува клиентот, во врска со кршење на договорните обврски, како што се заостанати долгови во намирувањето на обврските, без оглед дали финансиските средства ќе бидат реструктурирани од економски или правни причини и веројатноста клиентот да започне стечајна постапка или финансиска реорганизација. Очекуваните идни парични текови (од обично работење и можниот откуп на обезбедување) се проценуваат по индивидуален преглед. Ако нивната дисконтирана вредност се разликува од книговодствената вредност на соодветното финансиско средство, исправка на вредност мора да се признае. За остатокот од портфолиото се прават групни исправки на вредност што не се проценува на индивидуална основа. Врз основа на барањата на МСФИ9, финансиските средства вреднувани по амортизирана набавна вредност се припишуваат на соодветната група, врз основа на проценетото зголемување на кредитниот ризик на изложеноста по првичното признавање.

Групата на финансиските средства одредува дали треба да се земе предвид очекуваната загуба на кредитот за 12 месеци или за целото времетраење на кредитот. Пресметката на очекуваната кредитна загуба се заснова на веројатноста за ненаплата и загубата поради неисполнување на обврската, која се пресметува со користење на историски податоци и статистичко моделирање, како и предвидени макроекономски параметри. За вонбилансните финансиски средства, веројатноста за отплата на изложености се зема предвид при креирање на групни исправки на вредност. Моделите што се користат за процена на идните параметри на ризик,

се потврдуваат и тестираат од НЛБ д.д. на редовна основа.

Управувањето со ESG-ризиците се однесува на целокупниот процес на одобрување пласмани во Банката и поврзаното управување со кредитното портфолио. Одржливото финансирање се спроведува преку применета документарна рамка дефинирана во:

- Политика за кредитирање на нефинансиските друштва во НЛБ Банка АД Скопје каде во посебната глава Еколошка и социјална рамка се дефинирани три категории (забранети, ограничени, нормални активности);
- Рамковна политика за еколошки и социјални аспекти во НЛБ Банка АД Скопје се применува на одредени трансакции со најголем потенцијал за значително еколошко и социјално влијание (листа на исклучување, проверка на усогласеноста со локалната законска регулатива, листа за категорија А-проекти);
- Рамковна методологија за класификација според еколошките и социјалните аспекти во НЛБ Банка АД Скопје која обезбедува водич за типичното ниво на инхерентен еколошки и социјален ризик според шифрите од Националната класификација на дејностите (НКД).

Покрај решавањето на ESG-ризиците во сите релевантни фази од процесот на одобрување кредити, релевантните критериуми за ESG се земени предвид и во процесот на евалуација на колатералот. На ниво на портфолио, Групацијата не се соочува со некоја голема концентрација кон специфичните индустриски сектори изложени на климатски ризик согласно со Номенклатурата на економски активности (NACE), при што улогата на транзицискиот ризик е попреовладувачка. Достапноста на податоци за ESG во регионот каде што работи НЛБ Групацијата сè уште недостасува, но сепак Групацијата се стреми да добие релевантни податоци за клиентите како предуслов за соодветно одлучување.

б) Главен акцент во 2023 година

Новите исплати беа претежно кон клиенти со оцена А и Б. На 31 декември 2023 година, нефункционалните побарувања изнесуваат 48.8 милиони евра или 3.006 милиони денари, а трошокот за ризик изнесува 9 базични поени (2022: 20 базични поени).

Почнувајќи од 30 јуни 2023 година се изврши промена во PD сегментацијата на корпоративниот сектор каде се издвоија три хомогени сегменти:

а) големи и средни, б) мали в) микро и трговци поединци.

Беше спроведена и промена на објективната методологија за физичките лица.

Прагот на материјалност за поединечни исправки и резервации за правни лица се промени од 3.075 илјади денари или 50 илјади евра на 6.150 илјади денари или 100 илјади евра изложеност.

НЛБ Банка АД Скопје Годишен извештај 2023 година

Профил на Банка

Клучни показатели

Годишен извештај за работењето на Банка

Макроекономско
окружување
Финансиски резултати
Работа со население
Работа со правни
лица
Платен промет
Финансиски пазари
Управување
со ризици

Финансиски извештаи

Биланс на успех
Извештај за
сеопфатна добивка
Извештај за
финансиска состојба
Извештај за промени
на капиталот
Извештај за
паричниот тек
Парични средства
и парични
еквиваленти

Содржина

в) Максимална изложеност на кредитен ризик

	во илјади МКД	
	31.12.2023	31.12.2022
Пари, парични средства во НБРСМ и депозити по видување во банки	16.737.430	18.068.674
Финансиски средства кои се мерат по објективна вредност преку останата сеопфатна добивка	4.393.926	5.034.419
Финансиски средства мерени по амортизирана набавна вредност		
– должнички хартии од вредност	13.021.336	12.500.382
– кредити на држава	1.027	677
– кредити на банки	3.980.536	1.501.596
– кредити на финансиски институции	506.143	143.831
– кредити на физички лица	50.374.340	45.838.278
– кредити на останати комитенти	24.048.946	26.130.616
– останати финансиски средства	1.683.423	1.843.467
Вкупно нето финансиски средства	114.747.107	111.061.940
Гаранции	7.824.710	8.461.361
Преземени обврски за кредитирање	3.930.421	4.210.767
Останати потенцијални обврски	6.467.923	794.516
Вкупно потенцијални обврски	18.223.054	13.466.644
Вкупно максимална изложеност на кредитен ризик	132.970.161	124.528.584

Максимална изложеност на кредитен ризик е приказ на изложеноста на Банката на кредитен ризик одделно, по посебни видови финансиски средства и потенцијални обврски. Изложеноста наведена во горната табела е прикажана за состојбите од Извештајот за финансиска

состојба според нивната нето-сметководствена вредност, како што се прикажани во Извештајот за финансиската состојба, а за вонбилансните ставки во висина на нивната номинална вредност. Во ставката „Пари, парични средства во НБРСМ и депозити по видување во банки“ е вклучена

готовина во износ од 3.331.204 илјади денари (2022: 2.812.622 илјади денари).

г) Обезбедување од финансиски средства што се кредитно оштетен

	во илјади МКД					
	Целосно/повеќе обезбедени финансиски средства			Финансиски средства кои немаат или кои не се целосно покриени со обезбедување		
31.12.2023	Бруто вредност на кредити и побарувања	Нето вредност на кредити и побарувања	Објективна вредност на обезбедувањето	Бруто вредност на кредити и побарувања	Нето вредност на кредити и побарувања	Објективна вредност на обезбедувањето
Финансиски средства по амортизирана набавна вредност						
– кредити на држава		-	-		-	-
– кредити на физички лица	165.207	144.003	642.997	765.162	65.352	6.935
– кредити на други комитенти	1.174.103	503.381	4.070.176	901.635	196.399	305.275
– останати финансиски средства	1.994	556	173.101	40.181	4.226	1.122
Вкупно	1.341.304	647.940	4.886.274	1.706.978	265.977	313.332
	Целосно/повеќе обезбедени финансиски средства			Финансиски средства кои немаат или кои не се целосно покриени со обезбедување		
31.12.2022	Бруто вредност на кредити и побарувања	Нето вредност на кредити и побарувања	Објективна вредност на обезбедувањето	Бруто вредност на кредити и побарувања	Нето вредност на кредити и побарувања	Објективна вредност на обезбедувањето
Финансиски средства по амортизирана набавна вредност						
– кредити на држава		-	-		-	-
– кредити на физички лица	211.346	180.811	821.293	715.726	83.460	7.471
– кредити на други комитенти	1.192.694	484.729	4.290.357	1.240.354	229.539	472.581
– останати финансиски средства	7.526	627	328.204	37.414	4.024	1.051
Вкупно	1.411.566	666.167	5.439.854	1.993.494	317.023	481.103

НЛБ Банка
АД Скопје
Годишен
извештај
2023 година

Профил
на Банка
Клучни показатели

Годишен
извештај
за работењето
на Банка

Макроекономско
окружување
Финансиски резултати
Работа со население
Работа со правни
лица
Платен промет
Финансиски пазари
Управување
со ризици

Финансиски
извештаи
Биланс на успех
Извештај за
сеопфатна добивка
Извештај за
финансиска состојба
Извештај за промени
на капиталот
Извештај за
паричниот тек
Парични средства
и парични
еквиваленти

д) Обезбедување од финансиски средства
измерени по амортизирана набавна вредност
класифицирани во Фаза 1 и 2 што се кредитно
оштетени

во илјади МКД						
Целосно/повеќе обезбедени финансиски средства				Финансиски средства кои немаат или кои не се целосно покриени со обезбедување		
31.12.2023	Бруто вредност на кредити и побарувања	Нето вредност на кредити и побарувања	Објективна вредност на обезбедувањето	Бруто вредност на кредити и побарувања	Нето вредност на кредити и побарувања	Објективна вредност на обезбедувањето
Финансиски средства по амортизирана набавна вредност						
– кредити на Влади	-	-	-	1.032	1.027	-
– кредити на банки	13.324	13.324	63.891	3.967.837	3.967.212	-
– кредити на финансиски институции	1.394	1.394	4.532	556.246	504.749	-
– кредити на физички лица	17.810.892	17.773.655	42.761.240	33.363.037	32.391.330	2.162.283
– останати кредити на физички лица	10.201.889	10.094.259	26.501.706	13.683.210	13.254.907	2.994.589
– останати финансиски средства	687	666	59.790	1.680.296	1.677.975	-
Вкупно	28.028.186	27.883.298	69.391.159	53.251.658	51.797.200	5.156.872

во илјади МКД						
Целосно/повеќе обезбедени финансиски средства				Финансиски средства кои немаат или кои не се целосно покриени со обезбедување		
31.12.2022	Бруто вредност на кредити и побарувања	Нето вредност на кредити и побарувања	Објективна вредност на обезбедувањето	Бруто вредност на кредити и побарувања	Нето вредност на кредити и побарувања	Објективна вредност на обезбедувањето
Финансиски средства по амортизирана набавна вредност						
– кредити на Влади	-	-	-	681	677	-
– кредити на банки	29.584	29.401	60.483	1.472.540	1.472.195	-
– кредити на финансиски институции	3.236	3.235	9.358	140.797	140.597	-
– кредити на физички лица	16.352.635	16.321.403	38.117.997	30.025.026	29.252.601	1.808.734
– останати кредити на физички лица	10.851.395	10.659.307	36.466.132	15.300.406	14.756.876	3.868.602
– останати финансиски средства	537	521	34.133	1.844.600	1.838.297	-
Вкупно	27.237.387	27.013.867	74.688.103	48.784.050	47.461.243	5.677.336

ѓ) Политика за заштита на кредити

Банката применува единствен сет на стандарди за обезбедување на кредити на население и на претпријатија, во согласност со регулаторните барања. Главниот документ со кој се регулираат обезбедувањата за кредитите во Банката е Политиката за обезбедувања по кредити. Политиката е донесена од Надзорниот одбор на Банката. Политиката ги претставува основните принципи што вработените мора да ги земат предвид при потпишување, проценка, следење и известување на обезбедувањата, со цел кредитниот ризик да се намали. Пазарната вредност на недвижниот и подвижниот имот што се користи како обезбедување се добива

од извештаите за проценка од лиценцирани проценители. Пазарната вредност на финансиските инструменти во сопственост на Банката се добива од организираниот пазар - како што е берзата за котирани финансиски инструменти или утврдени во согласност со интерна постапка за некотирани финансиски инструменти.

Банката добива проценки од сертифицирани внатрешни и надворешни проценители, кои ги имаат потребните лиценци. Проценките мора да се направат во согласност со меѓународните стандарди за вреднување. Кога се стекнува обезбедувањето, Банката ги следи интерните регулативи со кои се дефинираат минималните стапки на сигурност или залог. Банката се обидува

НЛБ Банка
АД Скопје
Годишен
извештај
2023 година

Профил
на Банка

Клучни показатели

Годишен
извештај
за работењето
на Банка

Макроекономско
окружување
Финансиски резултати
Работа со население
Работа со правни
лица
Платен промет
Финансиски пазари
Управување
со ризици

Финансиски
извештаи

Биланс на успех
Извештај за
сеопфатна добивка
Извештај за
финансиска состојба
Извештај за промени
на капиталот
Извештај за
паричниот тек
Парични средства
и парични
еквиваленти

Содржина

да добие обезбедување со поголема вредност од основната изложеност (во зависност од рејтингот на кредитопримателот, доспевањето на кредитот и сл.) со цел да ги намали негативните последици како резултат на поголемите промени во пазарните цени на средствата што се користат како обезбедување.

Ако недвижен имот, подвижен имот и финансиски инструменти служат како обезбедување, заложното право на Банката за таквите средства треба да биде од највисок ранг. Исклучително, кога вредноста на хипотеката на недвижен имот е доволно голема, заложното право може да има друг редослед на приоритет. Банката ја следи вредноста на обезбедувањето за време на периодот на отплата на кредитот во согласност со задолжителните периоди и интерните упатства.

ѓ) Главните видови на обезбедувања кои се прифаќаат од Банката

Банката прифаќа различни форми на материјални и лични обезбедувања како обезбедување за кредит. Материјалното обезбедување за кредит дава право во случај кога должникот (кредитопримателот) не ги исполнува своите договорни обврски, да се продаде конкретен имот со цел наплата на побарувањата, задржува конкретен безготовински имот или готовина, намалува или нетира износ на изложеност спрема долгот на договорната страна кон Банката. Лично обезбедување за кредит е метод за намалување на кредитен ризик при што трета страна се обврзува да го плати долгот во случај примарниот должник (кредитопримателот) да не ја исполни обврската. Кредитите многу често се обезбедуваат со комбинација на видови на обезбедување. Општите препораки за обезбедување на кредити се наведени во интерните упатства и ги содржат елементите наведени подолу. Одлуката за видот на обезбедувањето и покриеноста на кредитот со обезбедување зависи од кредитоспособноста на клиентот (кредитен рејтинг), доспевањето на кредитот и варира во зависност од тоа дали кредитот е доделен на физичко лице или на претпријатие.

е) Процена на ризик на обезбедување

Кредитниот ризик на клиент/договорна страна е клучен параметар за одлучување при одобрување на изложеност. Обезбедувањето е второстепен извор на отплата и затоа одлуките за одобрување на изложеност не треба пред сè да се засноваат на обезбедувањето.

Сепак, обезбедувањето е важен елемент за олеснување во процесот на одобрување и во зависност од кредитниот рејтинг на клиентот, предуслов. Банката ги има пропишано минималните соодноси помеѓу вредноста на обезбедувањето и износот на кредитот, во зависност од видот на обезбедувањето и рејтингот на клиентот. Соодносите се засноваат на упатства од искуство и регулаторни упатства.

Банката посветува особено внимание на внимателно следење на објективната вредност на обезбедувањето и на редовни и независни вреднувања применувајќи ги Меѓународните стандарди за процена. Преку детално испитување на сите примени обезбедувања, Банката се осигурува дека се зема предвид само обезбедувањето од кое реално може да се очекува плаќање доколку се ликвидира.

Банката има најголема концентрација на обезбедувања кои произлегуваат од хипотека на недвижен имот, што е релативно сигурен и квалитетен вид обезбедување, меѓутоа, меѓу другото поради падот на цените на пазарот на недвижности во последно време, Банката внимателно ги следи вредностите на обезбедувањето на недвижностите и, доколку е потребно, воспоставува поголеми износи на исправки на вредноста и резервации за нефункционални кредити обезбедени со недвижен имот, засновани на проценети намалувања на вредноста на недвижностите што се очекува да бидат остварени при продажба (очекувана наплата од обезбедување).

НЛБ Банка АД Скопје Годишен извештај 2023 година

Профил на Банка

Клучни показатели

Годишен извештај за работењето на Банка

Макроекономско
окружување
Финансиски резултати
Работа со население
Работа со правни
лица
Платен промет
Финансиски пазари
Управување
со ризици

Финансиски извештаи

Биланс на успех
Извештај за
сеопфатна добивка
Извештај за
финансиска состојба
Извештај за промени
на капиталот
Извештај за
паричниот тек
Парични средства
и парични
еквиваленти

Содржина

во илјади МКД					
31.12.2023	12-месечни ОКЗ	ОКЗ за целиот животен век не кредитно оштетени	ОКЗ за целиот животен век кредитно оштетени	Набавени кредитно оштетени финансиски средства	Вкупно
Пари, парични средства во НБРСМ и депозити по видување во банки					
А	902.378	238.033	-	-	1.140.411
Б	12.276.415	340	-	-	12.276.755
В	-	-	-	-	-
Г и Д	-	-	-	-	-
Исправка на вредноста	(6.047)	(27)	-	-	(6.074)
Сметководствена вредност	13.172.746	238.346	-	-	13.411.092
<i>*Готовината во износ од 3.326.338 се исклучени, бидејќи не се предмет на пресметка на ECL</i>					
Должнички хартии од вредност по амортизирана набавна вредност					
А	4.317.889	-	-	-	4.317.889
Б	8.740.672	-	-	-	8.740.672
В	-	-	-	-	-
Г и Д	-	-	-	-	-
Исправка на вредноста	(37.225)	-	-	-	(37.225)
Сметководствена вредност	13.021.336	-	-	-	13.021.336
Кредити на и побарувања од банки по амортизирана набавна вредност					
А	2.172.816	-	-	-	2.172.816
Б	1.808.345	-	-	-	1.808.345
В	-	-	-	-	-
Г и Д	-	-	-	-	-
Исправка на вредноста	(625)	-	-	-	(625)
Сметководствена вредност	3.980.536	-	-	-	3.980.536
Кредити на и побарувања од комитенти по амортизирана набавна вредност					
А	52.726.350	84.896	-	-	52.811.246
Б	18.808.820	2.013.596	-	-	20.822.416
В	295.314	1.688.724	-	-	1.984.038
Г и Д	-	-	3.006.091	-	3.006.091
Исправка на вредноста	(1.159.748)	(436.631)	(2.096.956)	-	(3.693.335)
Сметководствена вредност	70.670.736	3.350.585	909.135	-	74.930.456
Останати финансиски средства по амортизирана набавна вредност					
А	533.608	9.334	-	-	542.942
Б	1.130.003	3.245	-	-	1.133.248
В	630	4.163	-	-	4.793
Г и Д	-	-	42.175	-	42.175
Исправка на вредноста	(1.804)	-(538)	(37.393)	-	(39.735)
Сметководствена вредност	1.662.437	16.204	4.782	-	1.683.423
Должнички хартии од вредност по објективна вредност преку останата сеопфатна добивка					
А	138.104	-	-	-	138.104
Б	4.255.822	-	-	-	4.255.822
В	-	-	-	-	-
Г и Д	-	-	-	-	-
Исправка на вредноста	(15.639)	-	-	-	(15.639)
Потенцијални обврски					
А	7.627.938	22.104	-	-	7.650.042
Б	9.956.929	115.726	-	-	10.072.655
В	165.038	174.008	-	-	339.046
Г и Д	-	-	161.311	-	161.311
Исправка на вредноста	(205.821)	(26.561)	(94.288)	-	(326.670)
Сметководствена вредност	17.544.084	285.277	67.023	-	17.896.384

НЛБ Банка
АД Скопје
Годишен
извештај
2023 година

Профил
на Банка

Клучни показатели

Годишен
извештај
за работењето
на Банка

Макроекономско
окружување
Финансиски резултати
Работа со население
Работа со правни
лица
Платен промет
Финансиски пазари
Управување
со ризици

Финансиски
извештаи

Биланс на успех
Извештај за
сеопфатна добивка
Извештај за
финансиска состојба
Извештај за промени
на капиталот
Извештај за
паричниот тек
Парични средства
и парични
еквиваленти

Содржина

ж) Анализа на кредитниот квалитет на
финансиските средства и потенцијални обврски

					во илјади МКД
31.12.2022	12-месечни ОКЗ	ОКЗ за целиот животен век не кредитнооштетени	ОКЗ за целиот животен век кредитнооштетени	Набавени кредитно оштетени финансиски средства	Вкупно
Пари, парични средства во НБРСМ и депозити по видување во банки					
А	4.206.457	-	-	-	4.206.457
Б	11.054.883	-	-	-	11.054.883
В	-	-	-	-	-
Г и Д	-	-	-	-	-
Исправка на вредноста	(5.289)	-	-	-	(5.289)
Сметководствена вредност	15.256.051	-	-	-	15.256.051
<i>*Готовината во износ од 3.326.338 се исклучени, бидејќи не се предмет на пресметка на ECL</i>					
Должнички хартии од вредност по амортизирана набавна вредност					
А	1.774.682	-	-	-	1.774.682
Б	10.776.292	-	-	-	10.776.292
В	-	-	-	-	-
Г и Д	-	-	-	-	-
Исправка на вредноста	(50.592)	-	-	-	(50.592)
Сметководствена вредност	12.500.382	-	-	-	12.500.382
Кредити на и побарувања од банки по амортизирана набавна вредност					
А	185.625	-	-	-	185.625
Б	1.316.499	-	-	-	1.316.499
В	-	-	-	-	-
Г и Д	-	-	-	-	-
Исправка на вредноста	(528)	-	-	-	(528)
Сметководствена вредност	1.501.596	-	-	-	1.501.596
Кредити на и побарувања од комитенти по амортизирана набавна вредност					
А	48.315.232	1.176.216	-	-	49.491.448
Б	19.630.408	1.222.388	-	-	20.852.796
В	394.225	1.935.873	-	-	2.330.098
Г и Д	-	-	3.360.062	-	3.360.062
Исправка на вредноста	(1.133.054)	(406.425)	(2.381.523)	-	(3.921.002)
Сметководствена вредност	67.206.811	3.928.052	978.539	-	72.113.402
Останати финансиски средства по амортизирана набавна вредност					
А	438.218	1.722	-	-	439.940
Б	1.387.237	5.079	-	-	1.392.316
В	885	11.994	-	-	12.879
Г и Д	-	-	44.940	-	44.940
Исправка на вредноста	(5.396)	(923)	(40.289)	-	(46.608)
Сметководствена вредност	1.820.944	17.872	4.651	-	1.843.467
Должнички хартии од вредност по објективна вредност преку останата сеопфатна добивка					
А	-	-	-	-	-
Б	4.908.087	-	-	-	4.908.087
В	-	-	-	-	-
Г и Д	-	-	-	-	-
Исправка на вредноста	(19.507)	-	-	-	(19.507)
Потенцијални обврски					
А	6.513.415	76.272	-	-	6.589.687
Б	6.267.514	142.527	-	-	6.410.041
В	168.581	138.772	-	-	307.353
Г и Д	-	-	159.563	-	159.563
Исправка на вредноста	(171.053)	(21.217)	(88.467)	-	(280.737)
Сметководствена вредност	12.778.457	336.354	71.096	-	13.185.907

НЛБ Банка
АД Скопје
Годишен
извештај
2023 година

Профил
на Банка

Клучни показатели

Годишен
извештај
за работењето
на Банка

Макроекономско
окружување
Финансиски резултати
Работа со население
Работа со правни
лица
Платен промет
Финансиски пазари
Управување
со ризици

Финансиски
извештаи

Биланс на успех
Извештај за
сеопфатна добивка
Извештај за
финансиска состојба
Извештај за промени
на капиталот
Извештај за
паричниот тек
Парични средства
и парични
еквиваленти

Содржина

Банката ја заснова класификацијата на кредитниот рејтинг на клиентите на методологија на НЛБ групацијата за рејтинг, која вклучува униформна кредитна скала за оценување од 12 рејтинг-класи, класи (според внатрешна класификација на кредитен рејтинг – усогласена со методологијата за рејтинг на групата НЛБ), од кои девет претставуваат редовни клиенти и три нефункционални клиенти. Рејтинг-групата А (рејтинг-класи AAA до А) ги вклучува најдобрите клиенти со низок степен на веројатност за неисполнување на обврската, карактеризирана со голема адекватност на капиталот и голема покриеност на финансиските обврски со слободен паричен тек.

Рејтинг-групата Б (рејтинг-класи BBB до Б) вклучува клиенти со низок кредитен ризик, една класа повисоко од клиентите од А рејтинг-групата. Овие клиенти покажуваат стабилни перформанси, прифатливи финансиски коефициенти и квалитативни елементи и имаат доволен паричен тек за да ги намираат своите обврски, но тие се почувствителни на промените во индустријата или економијата. Класификацијата на рејтинг-групата Б е инвестициска оцена за BBB и „инвестирај со грижа“ за BB и Б.

Рејтинг-групата В (рејтинг-класи BBB до В) вклучува клиенти кои се изложени на повисоко и натпросечно ниво на кредитен ризик. Понекогаш Банката ги финансира клиентите со рејтинг BBB, бидејќи поддршката носи повеќе позитивни влијанија, сепак, рејтинг-групата В се смета за значителен ризик. Банката разумно ја ограничува соработката со таквите клиенти и ја намалува изложеноста кон нив.

Рејтинг-групата Г, (рејтинг-класи Г и ГФ) и Д претставуваат нефункционални клиенти, кои се третираат дека не ги исполниле обврските. Клиентите класифицирани со рејтинг Г, ГФ и Д обично се пренесуваат на специјализираните единици за реструктурирање (кои вршат деловно и финансиско реструктурирање со цел да се минимизираат загубите и клиентот да се врати во статус редовен) или постапка на решавање на долгот и правна поддршка (со цел да се минимизираат загубите заради неисполнување на обврските).

з) Преглед на модифицирани и реструктурирани кредити

Од гледна точка на управување со ризик, штом средството е реструктурирано или модифицирано, Службата за управување со кредитни ризици на Банката продолжува да ја следи изложеноста сè додека не биде целосно депризнаена.

Табелата подолу вклучува средства од Група 3 кои биле модифицирани и, според тоа, се третирале како реструктурирани во текот на периодот, со соодветна модификациона загуба претрпена од страна на Банката.

во илјади МКД						
	2023			2022		
	Група 2	Група 3	Вкупно	Група 2	Група 3	Вкупно
Амортизирана вредност на финансиските средства модифицирани во текот на периодот	-	134.150	134.150	-	29.596	29.596
Нето модификациони загуби (белешка 16)	-	(14)	(14)	-	(148)	(148)

Банката нема модифицирани финансиски средства за кои исправката на вредноста се сменила на 12-месечна очекувана кредитна загуба (ECL) во текот на периодот.

Следните табели даваат резиме на реструктурираните кредити на Банката.

						во илјади МКД
Сите реструктурирани кредити			Оштетување, резервации и прилагодување на вредноста			
31.12.2023	Вкупно	Редовни	Нефункционални	Редовни реструктурирани изложености	Нефункционални реструктурирани излож ености	Обезбедување и финансиски гаранции добиени за реструктурирани кредит
Кредити на и побарувања (вклучувајќи ги по амортизирана набавна вредност и по објективна вреднот)	1.318.748	335.401	983.347	(52.031)	(602.610)	3.846.346
– физички лица	101.728	37.974	63.754	(7.938)	(35.884)	202.783
– нефинансиски институции	1.217.020	297.427	919.593	(44.093)	(566.726)	3.643.563
Останати финансиски средства	721	-	721	-	(596)	10.467
Вкупна изложеност со мерки за реструктурирање	1.319.469	335.401	984.068	(52.031)	(603.206)	3.856.813

						во илјади МКД
Сите реструктурирани кредити			Оштетување, резервации и прилагодување на вредноста			
31.12.2022	Вкупно	Редовни	Нефункционални	Редовни реструктурирани излож ености	Нефункционални реструктурирани излож ености	Обезбедување и финансиски гаранции добиени за реструктурирани кредити
Кредити и побарувања (вклучувајќи ги по амортизирана набавна вредност и по објективна вреднот)	1.665.606	545.430	1.120.176	(119.867)	(739.269)	3.758.409
– физички лица	157.822	99.380	58.442	(42.356)	(25.297)	200.894
– нефинансиски институции	1.507.784	446.050	1.061.734	(77.511)	(713.972)	3.557.515
Останати финансиски средства	843	-	843	-	(723)	1.063
Вкупна изложеност со мерки за реструктурирање	1.666.449	545.430	1.121.019	(119.867)	(739.992)	3.759.472

Реструктурирани изложености по период на реструктурирање

					во илјади МКД
31.12.2023	До 3 месеци	Од 3 до 6 месеци	Од 6 до 12 месеци	Над 12 месеци	
Редовна изложеност	14.007	4.665	26.688	238.010	
Нефункционални изложености	-	-	42.222	338.640	
Вкупна изложеност со мерки за реструктурирање	14.007	4.665	68.910	576.650	

					во илјади МКД
31.12.2022	До 3 месеци	Од 3 до 6 месеци	Од 6 до 12 месеци	Над 12 месеци	
Редовна изложеност	22.218	1.701	2.035	399.609	
Нефункционални изложености	79.127	-	3.612	298.288	
Вкупна изложеност со мерки за реструктурирање	101.345	1.701	5.647	697.897	

НЛБ Банка
АД Скопје
Годишен
извештај
2023 година

Профил
на Банка

Клучни показатели

Годишен
извештај
за работењето
на Банка

Макроекономско
окружување
Финансиски резултати
Работа со население
Работа со правни
лица
Платен промет
Финансиски пазари
Управување
со ризици

Финансиски
извештаи

Биланс на успех
Извештај за
сеопфатна добивка
Извештај за
финансиска состојба
Извештај за промени
на капиталот
Извештај за
паричниот тек
Парични средства
и парични
еквиваленти

Содржина

Реструктурирани изложености по група

во илјади МКД						
31.12.2023	Бруто износ на реструктурирани кредити			Очекувана кредитна загуба		
	Група 2	Група 3	Вкупно	Група 2	Група 3	Вкупно
– домаќинства	37.974	63.754	101.728	7.938	35.884	43.822
– нефинансиски организации	297.427	919.593	1.217.020	44.093	566.726	610.819
Вкупно реструктурирани кредити	335.401	983.347	1.318.748	52.031	602.610	654.641

во илјади МКД						
31.12.2022	Бруто износ на реструктурирани кредити			Очекувана кредитна загуба		
	Група 2	Група 3	Вкупно	Група 2	Група 3	Вкупно
– домаќинства	99.380	58.442	157.822	42.356	25.297	67.653
– нефинансиски организации	446.050	1.061.734	1.507.784	77.511	713.972	791.483
Вкупно реструктурирани кредити	545.430	1.120.176	1.665.606	119.867	739.269	859.136

Главните реструктурирани мерки, што ги користи Банката, се одложување на плаќањето, намалување на каматните стапки, стекнување обезбедување за делумно враќање на побарувањата и други, било како поединечни

реструктурирани мерки, или како комбинација на повеќе.

s) Анализа на кредити и побарувања по индустриски сектори

во илјади МКД								
	31.12.2023				31.12.2022			
Индустриски сектор	Бруто кредити	Резервации	Нето кредити	(%)	Бруто кредити	Резервации	Нето кредити	(%)
Банки	3.981.161	(625)	3.980.536	4,94%	1.502.124	(528)	1.501.596	1,99%
Финансии	557.640	(51.498)	506.142	0,63%	144.032	(201)	143.831	0,19%
Електрична енергија, гас и вода	1.220.705	(166.612)	1.054.093	1,31%	1.007.946	(129.749)	878.197	1,16%
Градежна индустрија	3.358.754	(309.299)	3.049.455	3,78%	3.365.957	(376.146)	2.989.811	3,96%
Тешка индустрија	7.732.507	(321.274)	7.411.233	9,20%	8.186.874	(467.741)	7.719.133	10,23%
Образование	51.349	(18.656)	32.693	0,04%	63.509	(22.083)	41.426	0,05%
Земјоделство, шумарство и риболов	621.403	(16.456)	604.947	0,75%	688.970	(21.316)	667.654	0,88%
Јавен сектор	1.032	(6)	1.026	0,00%	794	(123)	671	0,00%
Потрошувачи	52.104.281	(1.729.939)	50.374.342	62,50%	47.304.731	(1.466.458)	45.838.273	60,75%
Рударство	61.898	(13.374)	48.524	0,06%	94.313	(19.506)	74.807	0,10%
Претприемачи	-	-	-	-	-	-	-	0,00%
Услуги	3.127.753	(373.229)	2.754.524	3,42%	3.830.799	(434.442)	3.396.357	4,50%
Транспорт и комуникации	2.172.863	(112.849)	2.060.014	2,56%	2.072.803	(129.342)	1.943.461	2,58%
Трговска индустрија	7.450.187	(572.995)	6.877.192	8,53%	9.087.859	(841.174)	8.246.685	10,93%
Здравствена заштита и социјална сигурност	163.419	(7.148)	156.271	0,19%	185.817	(12.721)	173.096	0,23%
Останати финансиски средства	1.723.158	(39.735)	1.683.423	2,09%	1.890.075	(46.608)	1.843.467	2,44%
Вкупно	84.328.110	(3.733.695)	80.594.415	100,00%	79.426.603	(3.968.138)	75.458.465	100,00%

и) Анализа на кредити и побарувања по географски сектори

во илјади МКД		
Земја	31.12.2023	31.12.2022
Република Северна Македонија	76.462.163	73.891.650
Членки на Европска унија	2.805.989	1.239.366
Останати земји	1.326.263	327.449
Вкупно	80.594.415	75.458.465

Ставката „Останати земји“ главно вклучува изложеност кон Република Србија и Соединетите Американски Држави.

НЛБ Банка
АД Скопје
Годишен
извештај
2023 година

Профил
на Банка

Клучни показатели

Годишен
извештај
за работењето
на Банка

Макроекономско
окружување
Финансиски резултати
Работа со население
Работа со правни
лица
Платен промет
Финансиски пазари
Управување
со ризици

Финансиски
извештаи

Биланс на успех
Извештај за
сеопфатна добивка
Извештај за
финансиска состојба
Извештај за промени
на капиталот
Извештај за
паричниот тек
Парични средства
и парични
еквиваленти

Содржина

3.1.1. Должнички инструменти,
благајнички записи и други записи

Табелата подолу претставува анализа на должнички хартии од вредност, багајнички записи и други записи. За 2023 година издавачи на хартиите од вредност се Народната банка на Република Северна Македонија, Република Северна Македонија, Сојузна Република Германија, Соединетите Американски Држави, Република Словенија, Кралство Белгија и Кралство Холандија.

Анализата на должничките инструменти, багајничките записи и друг вид записи е прикажана во белешките 21 и 23. Според „Стандард и Пурс“ (Standard & Poor’s Ratings Services), Република Северна Македонија е рангирана со ББ- за долгорочен и Б за краткорочен рејтинг со стабилен изглед. Според „Фич“ (Fitch Rating Agency) е рангирана во ББ+ за долгорочен рејтинг за домашна и странска валута со стабилен изглед и Б за краткорочен рејтинг за домашна и странска валута со стабилен изглед.

во илјади МКД			
31.12.2023	Финансиски средства по објективна вредност преку останата сеопфатна добивка	Финансиски средства по амортизирана набавна вредност	Вкупно
Народна Банка на Република Северна Македонија	1.603.267	-	1.603.267
Република Северна Македонија	2.647.677	8.740.673	11.388.350
Земји членки на ЕУ			
– Сојузна Република Германија	-	1.164.780	1.164.780
– Кралство Холандија	-	858.509	858.509
– Кралство Белгија	-	550.177	550.177
– Република Словенија	-	413.367	413.367
Соединети Американски Држави	-	1.331.055	1.331.055
Вкупно	4.250.944	13.058.561	17.309.505

во илјади МКД			
31.12.2022	Финансиски средства по објективна вредност преку останата сеопфатна добивка	Финансиски средства по амортизирана набавна вредност	Вкупно
Народна Банка на Република Северна Македонија	1.187.640	-	1.187.640
Република Северна Македонија	3.720.447	10.725.823	14.446.270
Земји членки на ЕУ			
– Сојузна Република Германија	-	917.441	917.441
Соединети Американски Држави	-	857.118	857.118
Вкупно	4.908.087	12.500.382	17.408.469

3.1.2. Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања

Во текот на 2023 и 2022 година, Банката се стекна со средства преку преземање на колатерал чуван како обезбедување:

во илјади МКД		
Сметководствена вредност		
Природа на средствата	2023	2022
Земјиште	3.269	4.256
Згради	48.597	221.420
Градежни објекти	-	-
Опрема	101	21.588
Друго	125	217
Вкупно (Белешка 28)	52.092	247.481

Преземените средства вклучуваат земјиште, градежни објекти и опрема што не се користи од страна на Банката за нејзината основна дејност. Преку преземањето на средствата, Банката ги намалува нефункционалните побарувања. Недвижностите со кои Банката се стекнала, се продаваат веднаш штом е изводливо тоа.

3.1.3. Презентација на нето-финансиските инструменти според класификациона категорија

во илјади МКД			
31.12.2023	Финансиски средства по објективна вредност преку останата сеопфатна добивка	Финансиски средства по амортизирана набавна вредност	Вкупно
Пари, парични средства во НБРСМ и депозити по видување во банки	-	16.737.430	16.737.430
Хартии од вредност	4.393.926	13.021.336	17.415.262
— обврзници	2.647.677	9.150.499	11.798.176
— акции	142.982	-	142.982
— записи	1.603.267	3.870.837	5.474.104
Кредити и побарувања	-	78.910.992	78.910.992
— кредити на држава	-	1.027	1.027
— кредити на банки	-	3.980.536	3.980.536
— кредити на финансиски институции	-	506.143	506.143
— кредити на физички лица	-	50.374.340	50.374.340
— кредити на останати комитенти	-	24.048.946	24.048.946
Останати финансиски средства	-	1.683.423	1.683.423
Вкупно финансиски средства	4.393.926	110.353.181	114.747.107

во илјади МКД			
31.12.2022	Финансиски средства по објективна вредност преку останата сеопфатна добивка	Финансиски средства по амортизирана набавна вредност	Вкупно
Пари, парични средства во НБРСМ и депозити по видување во банки	-	18,068,674	18,068,674
Хартии од вредност	5,034,419	12,500,382	17,534,801
— обврзници	3,720,447	10,725,823	14,446,270
— акции	126,332	0	126,332
— записи	1,187,640	1,774,559	2,962,199
Кредити и побарувања	-	73,614,998	73,614,998
— кредити на држава	-	677	677
— кредити на банки	-	1,501,596	1,501,596
— кредити на финансиски институции	-	143,831	143,831
— кредити на физички лица	-	45,838,278	45,838,278
— кредити на останати комитенти	-	26,130,616	26,130,616
Останати финансиски средства	-	1,843,467	1,843,467
Вкупно финансиски средства	5,034,419	106,027,521	111,061,940

НЛБ Банка АД Скопје Годишен извештај 2023 година

Профил на Банка

Клучни показатели

Годишен извештај за работењето на Банка

Макроекономско
окружување
Финансиски резултати
Работа со население
Работа со правни
лица
Платен промет
Финансиски пазари
Управување
со ризици

Финансиски извештаи

Биланс на успех
Извештај за
сеопфатна добивка
Извештај за
финансиска состојба
Извештај за промени
на капиталот
Извештај за
паричниот тек
Парични средства
и парични
еквиваленти

Содржина

3.2. Пазарен ризик

Пазарен ризик е ризик од промени во пазарните цени, како што се каматни стапки, цени на капиталот, девизни курсеви и кредитни распони (што не се однесуваат на промени на кредитната стабилност на должникот/издавачот) или во параметри кои влијаат на цените (променливост и корелации), кои ќе влијаат врз приходот на Банката или на вредноста на нејзините удели во финансиски инструменти. Загубите можат директно да влијаат на добивката или загубата, на пример, во случај на позициите од трговската книга. Сепак, за финансиските средства класифицирани по објективна вредност преку останата сеопфатна добивка, пазарните загуби на вредноста се одразуваат во ревалоризациските резерви. Изложеноста кон пазарен ризик е до одреден степен интегрирана во банкарската индустрија и нуди можност за создавање финансиски резултати и вредност. Целта на управувањето со пазарниот ризик е да управува и контролира изложеност кон пазарен ризик во рамките на прифатливи параметри, истовремено оптимизирајќи го повратот на ризик.

Секторот за ризици, евалуација и контрола е независен од активностите за тргување. Изложеноста и ограничувањата се следат секојдневно и редовно се пријавуваат до Одборот за средства и обврски (ALCO) и другите релевантни тела надлежни за одлучување.

Банката користи широк избор на квантитативни и квалитативни алатки за мерење, управување и известување на пазарните ризици како што се ризична вредност (Value at risk), анализа на чувствителност, стрес-тест, сценарија на ретроактивно тестирање, други олеснувачи на пазарен ризик (концентрација на изложености, ограничувања на јазот и др.), чувствителност на нето-приход од камата, економска вредност на капиталот и економски капитал. Стрес тестот-дава индикација за можните загуби што можат да се појават во тешки пазарни услови.

Во областа на валутниот ризик, Банката ја следи целта за мали и средни изложености. Банката ја

следи отворената девизна позиција постојано. Ориентацијата на Банката во управувањето со ризик од каматни стапки е да спречи негативни ефекти врз нето-приходите што произлегуваат од променетите пазарни каматни стапки. Склучувањето на трансакции со деривати е ограничено на сервисирање на отворените позиции на клиентите и заштита на сопствените позиции на Банката. Во согласност со упатствата од НЛБ д.д., Банката нема трговска книга.

Потребниот капитал за пазарен ризик се пресметува според Одлуката за методологија за утврдување на адекватноста на капиталот, Службен весник 167/20.

Во однос на следење и управување со пазарниот ризик, поставени се унифицирани методологии и ограничувања на изложеност според локалната регулатива и упатствата од НЛБ д.д. Согласно со релевантните политики, Банката мора да ја следи и да управува со изложеноста кон пазарни ризици и да ја известува НЛБ д.д. Изложеноста редовно се следи и се пријавува на локалниот Одбор за средства и обврски (ALCO) и Одборот за средства и обврски на НЛБ Групацијата (ALCO).

3.2.1. Валутен ризик

Банката е изложена на ризик од девизен курс преку трансакции во странска валута. Ризикот од девизен курс е ризик од можните загуби од отворените девизни позиции како резултат на промените во девизните курсеви. Изложеноста на движењето на девизните курсеви има влијание врз финансиската состојба и паричните текови на Банката. Банката го мери и управува со ризикот од девизен курс користејќи комбинација на анализа на чувствителност, ризична вредност (VaR), сценарија и стрес-тестирања.

Банката е одговорна за нејзината Политика за управување со валутен ризик, која исто така вклучува систем на лимити и е во согласност со упатствата и стандардите на матичната банка НЛБ д.д., како и локалните регулаторни барања. Политиката е потврдена од Надзорниот одбор. Секторот за ризици, евалуација и контрола секојдневно ја следи изложеноста на ризик на

Банката. Секторот за финансиски пазари и средства управува со девизните позиции на ниво на валута така што тие секогаш се во рамките на лимитите или се затворени. Изложеноста кон валутен ризик се дискутира на дневните состаноци за ликвидност, месечните состаноци на Одборот за средства и обврски и на кварталните состаноци на Надзорниот одбор.

Банката ги следи упатствата од НЛБ д.д. во врска со девизното кредитирање. Целта на упатството е да се решат ризиците кои произлегуваат од можниот прекумерен раст на девизното кредитирање, да се идентификуваат скриените ризици и преостанатите ризици поврзани со девизното кредитирање, да се намали соодветниот ризик, да се интернализираат соодветните трошоци и да се одржи соодветниот капитал во однос на кредитирањето во девизи.

НЛБ Банка АД Скопје Годишен извештај 2023 година

Профил на Банка

Клучни показатели

Годишен извештај за работењето на Банка

Макроекономско
окружување
Финансиски резултати
Работа со население
Работа со правни
лица
Платен промет
Финансиски пазари
Управување
со ризици

Финансиски извештаи

Биланс на успех
Извештај за
сеопфатна добивка
Извештај за
финансиска состојба
Извештај за промени
на капиталот
Извештај за
паричниот тек
Парични средства
и парични
еквиваленти

Содржина

а) Износот на финансиските инструменти
деноминиран во сите валути

во илјади МКД						
31.12.2023						
	EUR	USD	CHF	MKD	Останати	Вкупно
Финансиски средства						
Пари, парични средства во НБРСМ и депозити по видување во банки	7.981.278	336.317	1.177.305	7.056.888	185.642	16.737.430
Финансиски средства кои се мерат по објективна вредност преку останата сеопфатна добивка	2.650.540	92.323	-	1.651.063	-	4.393.926
Финансиски средства кои се мерат по амортизирана набавна вредност						
– должнички хартии од вредност	3.545.959	1.744.296	-	7.731.081	-	13.021.336
– кредити на и побарувања од банки	615.650	1.840.994	996.993	13.872	513.027	3.980.536
– кредити на и побарувања од комитенти	26.907.024	201.861	283	47.815.692	5.596	74.930.456
– останати финансиски средства	170.689	1.260	90	1.511.342	42	1.683.423
Вкупно финансиски средства	41.871.140	4.217.051	2.174.671	65.779.938	704.307	114.747.107
Финансиски обврски						
Финансиски обврски мерени по објективна вредност преку биланс на успех	-	-	-	28.977	-	28.977
Финансиски обврски мерени по амортизирана набавна вредност						
– депозити на банки	190.303	64.191	20.996	68.130	51.673	395.293
– депозити на други комитенти	35.250.497	4.099.553	1.456.613	50.804.071	775.442	92.386.176
– обврски по кредити	2.757.407	-	-	-	-	2.757.407
– субординирани обврски	2.088.605	-	-	-	-	2.088.605
– останати финансиски обврски	581.591	68.983	29.988	877.114	10.388	1.568.064
Вкупно финансиски обврски	40.868.403	4.232.727	1.507.597	51.778.292	837.503	99.224.522
Нето финансиска позиција	1.002.737	-(15.676)	667.074	14.001.646	-(133.196)	15.522.585

во илјади МКД						
31.12.2022						
Вкупно финансиски средства	41.735.613	3.030.875	1.414.179	64.078.045	803.228	111.061.940
Вкупно финансиски обврски	41.140.138	4.034.763	1.402.686	49.281.946	940.509	96.800.042
Нето финансиска позиција	595.475	-(1.003.888)	11.493	14.796.099	-(137.281)	14.261.898

б) Сензитивна анализа на валутен ризик

	31.12.2023		31.12.2022	
AUD	+/-	4,5%	+/-	8,5%
CAD	+/-	4,0%	+/-	7,5%
CHF	+/-	4,0%	+/-	5,5%
DKK	+/-	0,5%	+/-	0,5%
EUR	+/-	0,5%	+/-	0,5%
GBP	+/-	4,0%	+/-	7,0%
JPY	+/-	6,0%	+/-	8,0%
NOK	+/-	6,0%	+/-	8,5%
SEK	+/-	4,5%	+/-	5,5%
USD	+/-	4,5%	+/-	8,5%
Останати	+/-	6,0%	+/-	8,5%

* Процентите на чувствителност за сценаријата се сметаат како најголема месечна нестабилност на девизниот курс за една година, соодветно за 2023 и 2022 година.

НЛБ Банка
АД Скопје
Годишен
извештај
2023 година

Профил
на Банка

Клучни показатели

Годишен
извештај
за работењето
на Банка

Макроекономско
окружување
Финансиски резултати
Работа со население
Работа со правни
лица
Платен промет
Финансиски пазари
Управување
со ризици

Финансиски
извештаи

Биланс на успех
Извештај за
сеопфатна добивка
Извештај за
финансиска состојба
Извештај за промени
на капиталот
Извештај за
паричниот тек
Парични средства
и парични
еквиваленти

во илјади МКД				
	31.12.2023		31.12.2022	
	Ефекти врз Билансот на успех	Ефекти врз сеопфатна добивка	Ефекти врз Билансот на успех	Ефекти врз сеопфатна добивка
Апрецијација на				
AUD	18	-	(9)	-
CAD	420	-	205	-
CHF	2.756	-	3.112	-
DKK	7	-	(1)	-
EUR	(281)	(13.238)	1.430	(18.147)
GBP	(170)	-	(174)	-
JPY	12	-	(71)	-
NOK	(35)	-	316	-
SEK	(32)	-	222	-
USD	438	-	(12.972)	-
Останати	(131)	-	(223)	-
Ефекти врз останата сеопфатна добивка	3.002	(13.238)	(8.165)	(18.147)
Депрецијација на				
AUD	(18)	-	9	-
CAD	(420)	-	(205)	-
CHF	(2.756)	-	(3.112)	-
DKK	(7)	-	1	-
EUR	281	13.238	(1.430)	18.147
GBP	170	-	174	-
JPY	(12)	-	71	-
NOK	35	-	(316)	-
SEK	32	-	(222)	-
USD	(438)	-	12.972	-
Останати	131	-	223	-
Ефекти врз останата сеопфатна добивка	(3.002)	13.238	8.165	18.147

3.2.2. Каматен ризик

Активностите на Банката се изложени на ризик од променливоста на каматните стапки до степен до кој каматоносните средства (вклучувајќи ги и вложувањата) и каматоносните обврски достасуваат или нивната каматна стапка се менува во различен период или во различни износи. Во случај на средства и обврски со променливи каматни стапки, Банката е исто така изложена на основните ризици кои ја претставуваат разликата од промената на повеќе видови променливи каматни стапки, како што се на пример благајничките записи од Народната Банка, Националната референтна каматна стапка, ЕУРИБОР и различни видови камати. Активностите за управување со ризикот се наменети за оптимизирање на нето-приходите од камати, со пазарни каматни стапки кои се конзистентни со деловните стратегии на Банката.

Активностите за управување со ризикот на средствата и обврските се спроведуваат од аспект на сензитивноста на Банката на промените на каматните стапки. Генерално, Банката е осетлива на промените во средствата поради мнозинството каматоносни средства.

Ризикот од каматната стапка е ризик на капиталот и на добивка или загуба на Банката што произлегува од промена на пазарните каматни стапки. Управувањето со ризикот од каматни стапки на Банката ги опфаќа сите билансни и вонбилансни средства и обврски чувствителни на каматни стапки од банкарската книга на Банката, земајќи ги предвид позициите во секоја валута. Управувањето со ризикот од каматни стапки во Банката е усвоен во согласност со апетитот за ризик и стратегијата за ризик на Банката, упатствата на НЛБ д.д. и локалните регулаторни барања.

Ризикот од каматна стапка во банкарската книга се мери и се следи во рамките на политиката за управување со ризик од каматни стапки, која воспоставува постојани методологии, модели и системи на лимити. Банката управува со изложеност кон ризик од каматни стапки преку примена на две главни мерки:

- чувствителност на економската вредност (EVE) - користејќи го методот BPV (Вредност на базен поен), со кој се мери степенот до кој вредноста на портфолиото би се променила доколку каматните стапки се менуваат според сценариото, и
- чувствителност на нето-приходи од камати (NII) - користејќи го методот EAR (Заработка по ризик), со кој се мери влијанието на промена на каматната стапка врз идните нето-приходи од камата во текот на едногодишниот период, претпоставувајќи постојан обем и структура на Билансот на состојба.

Банката редовно ја мери изложеноста на ризик од каматна стапка во банкарската книга под различни стандардизирани и дополнителни сценарија на промени во нивото и формата на кривата на принос од каматна стапка, вклучително и сите значајни извори на ризик, земајќи ги предвид претпоставките за однесување и моделирање. Дел од депозитите по видување, што се смета за стабилен дел од депозитното јадро, се распределува долгорочно користејќи реплицирачко портфолио. Опционалниот ризик главно произлегува од опциите во однесувањето и се одразува во претплатите и повлекувањата и можните вградени опции како што се горни (caps) и долни (floors) граници. Покрај тоа, очекуваните парични текови, нефункционалните изложености, како и вонбилансните ставки се земени предвид при мерење на изложеноста на ризик од каматни стапки. Моделите на опции, во голема мерка се засноваат на линеарна регресија користејќи ги историските податоци како влезни податоци.

Ризикот од каматни стапки се мери, следи и управува во рамки на одобрените лимити на ризик и контроли на ризикот. Банката управува со позициите на каматните стапки и ја стабилизира својата маргина на каматните стапки пред сè со

НЛБ Банка
АД Скопје
Годишен
извештај
2023 година

Профил
на Банка

Клучни показатели

Годишен
извештај
за работењето
на Банка

Макроекономско
окружување
Финансиски резултати
Работа со население
Работа со правни
лица
Платен промет
Финансиски пазари
Управување
со ризици

Финансиски
извештаи

Биланс на успех
Извештај за
сеопфатна добивка
Извештај за
финансиска состојба
Извештај за промени
на капиталот
Извештај за
паричниот тек
Парични средства
и парични
еквиваленти

Содржина

ценовната политика и политиката на трансферни цени. Важен дел од управувањето со ризикот од каматната стапка е претставен со портфолиото на хартии од вредност во банкарската книга, чија примарна цел е одржување на соодветни резерви на ликвидност, и исто така придонесува за стабилноста на маргината на каматните стапки, поради што ризикот од вреднување е вклучен во Моделот на управување со ризик од каматни стапки на Банката.

Изложеноста на ризик од каматни стапки произлегува главно од позициите на банкарската книга, особено во окружување со растечки променливикаматни стапки во текот на годината (двете ЕУРИБОР и домашните променливи стапки), каде Банката забележа зголемен обем на потрошувачки кредити со променлива каматна стапка, како и станбени кредити со комбинирана (фиксно-променлива) каматна стапка (при намалувањето на кредити со прилагодливи каматни стапки, заради досегашната имплементација на препораката од НБРСМ за исклучување на прилагодливите каматни стапки во новите договори за кредити и депозити), краткорочни хартии од вредност и движење до достасување на долгорочни хартии од вредност на банкарската книга на страната на средствата, додека на страната на обврските депозитите по видување и понатаму имаат најголемо учество, иако Банката во текот на 2023 бележи пораст и на орочените депозити, како резултат на понудата на Банката со поволни каматни услови. Сепак, порастот на променливите каматни стапки во текот на годината, покажува промена во актуелното влијание кое ќе зависи од различни фактори, вклучително и стабилноста на економијата, окружувањето и нивото на инфлација. Банката инвестираше во нови краткорочни хартии од вредност (американски, германски, холандски државни записи), со повисоки приноси од долгорочните инвестиции, што ја одразува каматната политика на светската економија под влијание на инфлацијата.

Банката управува со ризикот од каматни стапки во согласност со Политиката за управување со каматен ризик. Политиката за управување

со каматен ризик на Банката е рамка за ризик дизајнирана од Службата за управување со ризици во согласност со апетитот за ризик на Банката, упатствата од НЛБ д.д. (засновани на препораки од Европската централна банка (ECB), Базелскиот одбор за супервизија на банките и Европското банкарско здружение) и Одлуката за управување со ризикот од промена на каматните стапки во портфолиото на банкарски активности НБРСМ. Политиката за управување со каматен ризик вклучува систем на лимити и е во согласност со Стандардите за управување со ризик на НЛБ Групацијата.

Ризикот од каматни стапка во банкарската книга се мери, следи и се пријавува месечно во Банката, од страна на Службата за управување со ризици, додека со позициите раководи Секторот за финансиски пазари и средства. Изложеноста кон ризик од каматни стапки се пријавува месечно од страна на Службата за управување со ризици до НЛБ д.д., Одборот за средства и обврски и Одборот за управување со ризици и квартално до Надзорниот одбор на Банката.

а) Анализа на финансиските инструменти во согласност со изложеност на ризик од каматни стапки

Анализа на финансиските средства и обврски на Банката во соодветни групи на рочност базирано на преостанатиот период до следниот датум на кој може да се променат каматните стапки. Паричните текови се презентирани со земање предвид на договорната рочност и во согласност со амортизациониот план (врз основа на преостанатиот период до следниот датум на кој каматните стапки може да се променат). Финансиските инструменти без рочност како депозитите по видување се прикажани во блокот до 1 месец, додека финансиските инструменти со истечена рочност како на пример, нефункционалните кредити се прикажани во блокот некаматносни, без оглед на нивните карактеристики и очекувањата на Банката. За цели на управување со ризикот, Банката користи различни техники на моделирање на паричните текови.

НЛБ Банка АД Скопје Годишен извештај 2023 година

Профил на Банка

Клучни показатели

Годишен извештај за работењето на Банка

Макроекономско
окружување
Финансиски резултати
Работа со население
Работа со правни
лица
Платен промет
Финансиски пазари
Управување
со ризици

Финансиски извештаи

Биланс на успех
Извештај за
сеопфатна добивка
Извештај за
финансиска состојба
Извештај за промени
на капиталот
Извештај за
паричниот тек
Парични средства
и парични
еквиваленти

Содржина

Следната табела ги прикажува отворените нето-ризични позиции на каматните стапки по најважните валути на Банката. Јазот до 3 години вклучува некаматносни и каматносни јазови со рочности од 1 месец до 3 години.

во илјади МКД					
31.12.2023					
Валута	До 3 години	3 - 5 години	5 - 10 години	Над 10 години	Вкупно
MKD	11.651.488	1.253.103	416.055	681.000	14.001.646
EUR	(11.642.210)	3.667.554	7.748.121	1.229.272	1.002.737
CHF	667.014	60	-	-	667.074
USD	(28.504)	4.026	4.763	4.039	(15.676)
Останати	(135.975)	752	1.549	478	(133.196)
31.12.2022					
Валута	До 3 години	3 - 5 години	5 - 10 години	Над 10 години	Вкупно
MKD	9.806.888	2.864.530	1.447.324	677.357	14.796.099
EUR	(12.625.325)	6.062.824	5.926.322	1.231.654	595.475
CHF	11.401	71	21	-	11.493
USD	(1.013.053)	2.896	3.694	2.575	(1.003.888)
Останати	(140.571)	802	1.697	791	(137.281)

б) Анализа на сензитивност на нето-приходи по камати и економски осврт на ризик на каматните стапки во банкарската книга

Анализа на сензитивност на приходи по камата за период од 12 месеци претпоставува ненадеен паралелен пад на каматните стапки за 100 базични поени за MKD, EUR, USD, CHF и други значајни валути. Анализата се базира на претпоставките дека позициите остануваат непроменети. Процена на влијанието на промена на каматните стапки за 100 базични поени на износот на нето-каматните приходи од банкарската книга:

во илјади МКД			
2023	Просек (проценка)	Минимум (проценка)	Максимум (проценка)
Сензитивност на каматниот приход			
MKD	244,075	121,451	391,353
EUR	8,132	(2,811)	17,890
USD	28,500	22,977	31,128
CHF	5,340	(903)	9,265
Останато	5,848	4,516	6,638
2022	Просек (проценка)	Минимум (проценка)	Максимум (проценка)
Сензитивност на каматниот приход			
MKD	138,099	102,904	184,881
EUR	8,151	(6,287)	27,076
USD	18,744	2,966	27,904
CHF	225	(484)	2,109
Останато	1,706	(318)	6,552

Износите во табелата се пресметани врз основа на месечни пресметки на краткорочните каматни јазови каде примената на паралелна промена на кривата на принос за 100 базични поени претставува реалистичко и практично сценарио. Просечната вредност претставува аритметичка средина на месечните пресметки, додека максималните и минималните вредности претставуваат највисоката и најниската вредност пресметана во текот на периодот. Негативните вредности за валутите претставуваат позитивен ефект од промена во каматните стапки за 100 базични поени во износот на нето-каматните приходи.

Методот на базична вредност (BPV) е мерка за сензитивност на финансиските инструменти на пазарните каматни стапки, односно промена на бараниот поврат. Базична вредност е мерка на промената на пазарната вредност на сите рочни позиции во случај на претпоставена промена во пазарната каматна стапка со одреден број базични поени, што е изразено во монетарни единици. Методот на базична вредност (BPV) го пресметува ефектот на промените во каматните стапки врз економската вредност на средствата, обврските и вонбилансните ставки на банкарската книшка и ја претставува сегашната вредност на нето идните парични текови и дава сеопфатен преглед на можните долгорочни ефекти од промената на каматата стапки. Методот на базична вредност (BPV) се користи за проценка на промената во вредноста на позицијата во случај на промена на пазарните каматни стапки при шесте пропишани паралелни и непаралелни шок-сценарија.

Сценаријата на каматни шокови кои се користат од страна на НЛБ Банка Скопје за оценка на паралелни и непаралелни ризици се следни:

- Супервизорски стандарден шок – паралелна промена на каматната стапка од +/- 200 базични поени;
- Паралелно (по должината на крива на принос (YC)) шок-ап - паралелно зголемување на каматната стапка од 400 базични поени за денарска валута и 200 базични поени за евра и сите други валути;

НЛБ Банка
АД Скопје
Годишен
извештај
2023 година

Профил
на Банка

Клучни показатели

Годишен
извештај
за работењето
на Банка

Макроекономско
окружување
Финансиски резултати
Работа со население
Работа со правни
лица
Платен промет
Финансиски пазари
Управување
со ризици

Финансиски
извештаи

Биланс на успех
Извештај за
сеопфатна добивка
Извештај за
финансиска состојба
Извештај за промени
на капиталот
Извештај за
паричниот тек
Парични средства
и парични
еквиваленти

Содржина

- Паралелно (според крива на принос (YC)) шок долу – паралелно намалување на каматната стапка од 400 базични поени за денарска валута и 200 базични поени за евра и сите други валути;
- Стипен шок (Steepener shock) (кратки стапки надолу и долги стапки нагоре);
- Шок за израмнување (кратки стапки нагоре и долги стапки надолу);
- Шок на кратки стапки;
- Шокови кај кратките каматни стапки.

Во текот на годината највисоките негативни ефекти на вредноста на методот на базична вредност (BPV) движи низ наведените сценарија. Оценката за влијанието на промената на каматните стапки според сегашното сценарио, врз економската вредност на банкарската книга:

во илјади МКД			
2023	Просек (проценка)	Минимум (проценка)	Максимум (проценка)
Каматен ризик во банкарската книга - BPV	375.838	172.486	739.411
Каматен ризик во банкарската книга - BPV, како % од капиталот	2,81%	1,27%	5,48%
2022	Просек (проценка)	Минимум (проценка)	Максимум (проценка)
Каматен ризик во банкарската книга - BPV	533.537	396.385	696.697
Каматен ризик во банкарската книга - BPV, како % од капиталот	4,34%	3,22%	5,60%

Износите во табелата се пресметани врз основа на месечни пресметки на Методот на базична вредност (BPV) во текот на годината, вклучувајчи го и негативното сценарио. Сценариото со највисок негативен ефект на стапката на вредност на базичниот поен (паралелно зголемување од 200 бп/400 бп за валута МКД и израмнувачки шок). Со цел да се прикаже подобар преглед на движењето на БПВ во текот на годината, табелата вклучува просечни, минимални и максимални ефекти во износ, како процент од капиталот. Просечната вредност претставува аритметичка средина на месечните пресметки додека максималните и минималните вредности претставуваат највисоката

и најниската вредност пресметана во текот на периодот. Пресметките ги земаат предвид алокациите на стабилниот дел од депозитите по видување и други претпоставки на однесување. Изложеноста на каматни стапки на банкарската книга главно произлегува од инвестиции во кредити со фиксни и променливи каматни стапки и од краткорочни и долгорочни должнички хартии од вредност, како и од депозитите по видување кои имаат најголемо учество во пасивата, и орочените депозити кои бележат пораст во 2023 година.

3.2.3. Ризик од промена во цени на портфолио на хартии од вредност во банкарската книга

Стратегијата на Банката за тргување со финансиски инструменти вклучува насоки за ефективно управување со ризиците поврзани со сопственичките инструменти. Тргување со сопственички хартии од вредност не е дозволено кај подружниците. Дозволени се само брокерски трансакции на берза.

Во услови на инвестиции во сопственички инструменти, Банката има усвоено политика за управување со овие инвестиции, кои се одобрени од Управниот одбор и Надзорниот одбор. Политиките се однесуваат на инвестициската структура на портфолиото, неговото диверзифицирање, следење и мерење на ризиците. Сметководствената вредност на сопственичкото портфолио во банкарската книга е претставена во белешка 21.

3.3. Ликвиден ризик

Ликвидносен ризик е ризик дека Банката не е во состојба да ги исполни своите обврски за плаќање поврзани со нејзините финансиски обврски кога тие доспеваат и да ги замени средствата кога ќе се повлечат. Тоа е ризик дека Банката не е во состојба да ги исполни сите свои реални и потенцијални плаќања или обврски за давање обезбедување, како и ризик дека Банката не е во состојба да го финансира растот на средствата по разумни цени или само со преголема цена. Последица може да биде неисполнување на обврските за отплата на штедачите и исполнување на обврските за кредитирање.

- Постојат два вида ликвидносен ризик:
- финансирање на ликвидносниот ризик е ризикот да не може да се надоместат очекуваните како и неочекуваните тековни и идни одливи на пари и потребите за обезбедување затоа што нема доволно пари. Евентуално, тоа ќе влијае на дневното работење на Банката или на нејзината финансиска положба;
 - пазарен ликвидносен ризик е ризик Банката да не може да го продаде средството навреме по разумна цена заради недоволна длабочина на пазарот (недоволна понуда и побарувачка) или нарушувања на пазарот. Пазарниот ризик ја вклучува чувствителноста кон ликвидносната вредност на портфолиото како резултат на промените во важечките корективни фактори и пазарната вредност.

Ликвидносниот ризик се дефинира како важен вид ризик, со кој треба да се управува внимателно. Банката има воспоставена рамка за управување со ликвидносниот ризик што овозможува одржување на ниска толеранција за ликвидносен ризик. Збирот на параметри и ограничувања за ликвидосен ризик се формулира со цел да се управува со ликвидносната позиција во рамките на барањата утврдени од регулаторот. Со одржување на профил на непречено долгорочно доспевање, ограничувајќи ја зависноста од финансирање на големи клиенти и одржувајќи здрав и цврст ликвидносен штит, Банката одржува здрава и стабилна ликвидносна позиција, дури и под сериозно неповолни услови. Надзорниот одбор ја одобрува Политиката за управување со ликвидносен ризик, која ги истакнува клучните принципи за управување со ликвидноста на Банката. Одборот за средства и обврски добива редовен извештај за ликвидноста и за успешноста во однос на одобрените ограничувања и цели. Одборот за средства и обврски го надгледува развојот на финансиската и ликвидната позиција на Банката и одлучува за прашања поврзани со ликвидносниот ризик.

Толеранцијата кон ликвидносен ризик е ниска, затоа Банката одржува соодветно ниво на ликвидност за да обезбеди доволно средства за

НЛБ Банка
АД Скопје
Годишен
извештај
2023 година

Профил
на Банка

Клучни показатели

Годишен
извештај
за работењето
на Банка

Макроекономско
окружување
Финансиски резултати
Работа со население
Работа со правни
лица
Платен промет
Финансиски пазари
Управување
со ризици

Финансиски
извештаи

Биланс на успех
Извештај за
сеопфатна добивка
Извештај за
финансиска состојба
Извештај за промени
на капиталот
Извештај за
паричниот тек
Парични средства
и парични
еквиваленти

Содржина

намирување на своите обврски во секое време, дури и ако се реализира специфично стрес-сценарио. Банката ја мери и управува со својата ликвидност во три фази:

- тековна изложеност и усогласеност со лимитите;
- предвидувачки пристап и стрес-тестирање;
- ликвидност во исклучителни околности.

Целите на следење и управување со ликвидносниот ризик во Банката се следниве:

- обезбедување доволно ниво на ликвидни средства за подмирување на сите обврски на Банката;
- обезбедување адекватни процедури и методи за следење и управување со ликвидноста на Банката;
- обезбедување адекватно контролирано окружување;
- воспоставување систем за регулаторно известување и информирање на Одборот за средства и обврски на Банката и други компетентни тела / регулатор;
- дефинирање на ликвидносни средства и детерминирање адекватен износ на капацитет за контрабалансирање и оптимално управување;
- обезбедување регуларни проекции на идни парични текови и стрес-тестирање на ликвидносен ризик;
- обезбедување усогласеност на оваа политика со апетитот за ризик и Планот за управување со ликвидност во вонредни услови.

Според упатствата од матичното друштво НЛБ д.д., севкупната процена на позицијата на ликвидноста се оценува во Процесот на процена на адекватноста на интерната ликвидност (ILAAP) најмалку еднаш годишно. Тој вклучува јасна формална изјава за адекватноста на ликвидноста, поддржана со анализа на исходите на процесот на процена на адекватноста на интерната ликвидност (ILAAP). Банката одржува доволна количина резерви на ликвидност во форма на готовина, хартии од вредност издадени од Владата, странски влади и централната банка и пласмани во банки. Во моменталната ситуација, Банката исто така се обидува да го следи што е можно

поблизу долгорочниот тренд на диверзификација како на страна на обврските, така и на страната на средствата од билансот на состојба. Банката редовно изведува стрес-тестови на отпорност со цел да ја тестира стабилноста на ликвидноста и достапноста на резервите на ликвидност во различни стресни ситуации. Покрај тоа, посебно внимание се посветува на следењето и известувањето за коефициентот на покриеност на ликвидноста (LCR) и нето-стабилниот финансиски однос (NSFR), подготвени според упатствата на НЛБ д.д.

Коефициентот на покриеност на ликвидноста (LCR) останува висок и стабилен, далеку над минималните барања и внатрешните нивоа на предупредување (272 %). Интерно: мин. 130 %, килибарна ≤ 120 %, црвена: ≤ 110 %. Според составот на коефициентот на покриеност на ликвидноста (LCR), главните двигатели што резултираат со висок коефициент на покриеност на ликвидноста (LCR) се:

- висококвалитетните ликвидни средства (HQLA) кои содржат хартии од вредност издадени од Владата и НБРСМ и готовина;
- стабилна депозитна база на небанкарскиот сектор; одливите што може да се случат се главно депозити по видување на небанкарскиот сектор кои се сметаат за прилично стабилни;
- приливите претставуваат претежно висока ликвидна актива на жиро-сметки во најдобрите банки и приливи од редовни кредити на небанкарскиот сектор.

Соодносот на нето-стабилниот финансиски однос (NSFR) беше во рамките на пропишаните нивоа на предупредување и имаше стабилен тренд во даденото пазарно опкружување (165 %). Нето-стабилниот финансиски однос (NSFR) демонстрира силна и стабилна структура на финансирање.

Главни двигатели што резултираат со висок нето-стабилен финансиски однос (NSFR):

- расположливо стабилно финансирање се претежно депозитите на население, корпоративните депозити и капиталот што претставува расположливо стабилно

финансирање;

- барано стабилно финансирање се претежно редовни кредити на домаќинствата и корпоративни кредити.

Почнувајќи од 31 март 2021 година, НЛБ д.д. се подготвува за обратен стрес-тест за ликвидност на Банката. Обратното стрес-тестирање дава дополнителен увид во ризичната позиција на Банката, како и потенцијалните идни менаџерски активности. Резултатите покажуваат колку одливи би требало да се случат и кога за Банката повеќе да не го преживува стресот. Концептот на обратен стрес-тест се заснова на линеарното зголемување на стапките на одлив додека 3-месечниот вишок не падне под 0; во тој момент, Банката повеќе нема доволно ликвидносни резерви за да преживее 3 месеци стрес-период.

Обратниот стрес-тест се базира на неповолно комбинирано сценарио. Во обратниот стрес-тест, сите стапки на одлив се зголемуваат линеарно додека вишокот на ликвидност од 3 месеци не падне под 0 (максималната стапка на одлив за секоја ставка е поставена на 100 %). Во тој момент, Банката повеќе нема доволно ликвидни резерви и приливи за да преживее 3 месеци стрес-период. Стапките на одлив за обратен стрес-тест се пресметуваат за период од 1 недела, 1 месец, 2 месеца и 3 месеци. Резултатите покажуваат колку одливи би требало да се случат и во таква ситуација Банката повеќе да не го преживува стресот (тест за сериозност и времетраење).

Управувањето со ликвидносниот ризик вклучува и подготовка на дополнителни извештаи според барањата на локалниот регулатор. Во согласност со локалната регулатива, Банката го подготви ILAAP (процесот на процена на адекватноста на интерната ликвидност) во 2023 година. Банката во текот на 2023 година редовно го утврдуваше коефициентот на покриеност на ликвидноста (LCR), кој е во рамките на законски утврдениот лимит, односно над него. Банката управува со својата позиција на ликвидност (ликвидност во рамки на еден ден) дневно, за период од неколку дена или неколку недели однапред, врз основа на планирањето и следењето на паричните текови. Банката е

НЛБ Банка АД Скопје Годишен извештај 2023 година

Профил на Банка

Клучни показатели

Годишен извештај за работењето на Банка

Макроекономско
окружување
Финансиски резултати
Работа со население
Работа со правни
лица
Платен промет
Финансиски пазари
Управување
со ризици

Финансиски извештаи

Биланс на успех
Извештај за
сеопфатна добивка
Извештај за
финансиска состојба
Извештај за промени
на капиталот
Извештај за
паричниот тек
Парични средства
и парични
еквиваленти

Содржина

одговорна за сопствената позиција на ликвидност и ги извршува следниве активности:

- управување со ликвидноста во текот на денот;
- планирање и следење на паричните текови;
- следење и почитување на регулативата за ликвидност на НБРСМ;
- донесување деловни решенија;
- формирање и управување со резервите на ликвидност;
- вршење ликвидносен стрес-тест да се дефинира штит за ликвидноста за непречено функционирање на платниот систем во услови на стрес.

Банката активно управува со ликвидноста во текот на денот, земајќи ги предвид карактеристиките на платните подмирувања за да обезбеди навремено подмирување на обврските во нормални и во стресни околности.

Банката има дефинирано план за управување со ликвидноста во исклучителни околности (План за непредвидени состојби на ликвидност), кој ги утврдува упатствата, и план за активности за препознавање проблеми, барање решенија и справување со исклучителни околности. Исто така, се предвидува воспоставување систем за управување со ликвидноста кој обезбедува одржување на ликвидноста на Банката и ги штити комерцијалните интереси на нејзините клиенти и акционери.

Управувањето со ликвидносниот ризик на Банката е под строг надзор од НЛБ д.д. како матична банка. Известувањето до НЛБ д.д. се врши секојдневно. Банката е одговорна за обезбедување на соодветна ликвидност преку потребните извори на финансирање и нивна соодветна диверзификација и доспевање и со управување со резерви на ликвидност и исполнување на барањата на регулативата за ликвидност. Изложеноста кон ликвидносен ризик редовно се следи и се пријавува до Одборот за средства и обврски.

Управувањето со резерви на ликвидност Банката има резерви на ликвидност расположливи за покривање на обврските што доспеваат или може да станат доспеани. Резервите на ликвидност мора да станат достапни за кратко време. Резервите на ликвидност опфаќаат готовина, сметка за порамнување во НБРСМ, депозити по видување и

орочени депозити во банки, хартии од вредност издадени од Владата и од НБРСМ и странски државни хартии од вредност. Расположливите резерви на ликвидност се резервите на ликвидност намалени за барањата за задолжителна резерва и заложените средства.

Заложените средства се ограничени депозити по видување во износ од 591.750 илјади денари (2022: 465.946 илјади денари) кои се однесуваат на Резервен гарантен фонд во КИБС, Гарантен фонд во Централен депозитар за хартии од вредност, Ограничен депозит за трансакции со VISA картички и Брокерски капитал.

Капацитетот за контрабалансирање (CBC) се утврдува врз основа на ревидираната методологија за стрес-тестови за ризик на ликвидност. Резултатот од стрес-тестот идентификува вишок/дефицит на ликвидност во периодот на преживување од 3 месеци, користејќи го комбинираното сценарио за неповолен стрес.

Расположливите средства за исполнување на сите обврски вклучуваат готовина, средства во НБРСМ, инвестиции во хартии од вредност, кредити и побарувања од банки и кредити и побарувања од други комитенти. Банката, исто така, ќе може да ги исполни неочекуваните нето- одливи на пари со продажба на хартии од вредност и изнаоѓање на дополнителни извори на финансирање, како што се пазари за обезбедување на средства.

При утврдување на јазот помеѓу финансиските обврски и финансиските средства во рочниот блок за достасување до еден месец, потребно е да се биде свесен за фактот дека финансиските обврски вклучуваат вкупни депозити по видување, како и дека Банката дополнително ја пресметува стабилноста на депозитите по видување при обезбедување усогласеност со прописите на централната банка. За да се обезбеди ликвидност на Банката, и врз основа на нејзиниот пристап кон ризик, во претходните години Банката состави значителен износ на висококвалитетни ликвидни инвестиции, главно државни хартии од вредност.

3.3.1. Процес на управување со ликвидносен ризик

Процесот на управување со ликвидносниот ризик на Банката, којшто се спроведува во Банката и

се следи од Секторот за ризици, евалуација и контрола и Секторот за финансиски пазари и средства, вклучува:

- утврдување на интерните стапки на ликвидност и нивно редовно пресметување и следење;
- дефинирање на границите и нивоата на предупредување на индивидуалните избрани интерни стапки на ликвидност;
- следење на трендовите во избраните интерни стапки на ликвидност;
- пресметување на резултатот на ликвидност;
- изготвување план за паричен тек со преостаната рочност;
- следење на дневните податоци;
- дневно следење на коефициентот на покриеност на ликвидноста (LCR);
- следење на предвремените повлекувања на депозити;
- месечна пресметка на ликвидносните стапки за коефициентот на покриеност на ликвидноста (LCR) и нето-стабилен финансиски однос (NSFR);
- следење на оптоварувањето на средствата;
- изведуваче сценарија за да се види како ненадејната и неочекувана реализација на одливот ќе влијае на стапките на ликвидност: коефициентот на покриеност на ликвидноста (LCR) и нето-стабилен финансиски однос (NSFR);
- подготовка на интрадневни стрес-тестови за ликвидност;
- следење на стабилноста на депозитите по видување;
- подготовка на стрес-тестови за ликвидност и проекции за ликвидност на идните парични текови според буџетот и во стресни околности.

Следењето и известувањето се во форма на мерење на паричен тек и проекции за следниот ден, недела и месец соодветно, бидејќи овие се клучните периоди за управување со ликвидноста. Почетна точка за овие планирања е анализата на договорната достасаност на финансиските обврски и очекуваната наплата на финансиските средства. Секторот за ризици, евалуација и контрола исто така ги следи неусогласените среднорочни средства, нивото, типот и искористеноста на пречекорувањата и влијанието на потенцијалните и преземени обврски како што се акредитивите и гаранциите.

НЛБ Банка АД Скопје Годишен извештај 2023 година

Профил на Банка

Клучни показатели

Годишен извештај за работењето на Банка

Макроекономско
окружување
Финансиски резултати
Работа со население
Работа со правни
лица
Платен промет
Финансиски пазари
Управување
со ризици

Финансиски извештаи

Биланс на успех
Извештај за
сеопфатна добивка
Извештај за
финансиска состојба
Извештај за промени
на капиталот
Извештај за
паричниот тек
Парични средства
и парични
еквиваленти

Содржина

3.3.2. Пристап на финансирање

Изворите на ликвидност редовно се разгледуваат од службата во рамки на Секторот за ризици, евалуација и контрола за да се одржи широка разновидност според валута, географска секторизација, добавувач, производ и услови.

3.3.3. Недериватни парични текови

Табелата подолу ги претставува одливите на парични текови на Банката на недериватните финансиски обврски според преостанатата

договорна рочност на датумот на Извештајот за финансиската состојба. Износите кои се прикажани во табелата подолу се договорните недисконтирани парични текови, а Банката управува со ликвидносните ризици врз основа на очекуваните недисконтирани текови на парични средства. При утврдување на паричниот тек за инструменти со променлива стапка, Банката ја користи моменталната каматна стапка. Во извештајот за ликвидносен ризик се вклучени и останатите обврски како оние според MCC 19.

	во илјади МКД				
31.12.2023	До 1 месец	1-3 месеци	3-12 месеци	1-5 години	Над 5 години
Финансиски обврски и потенцијални обврски кредитно ризични					Вкупно
Финансиски обврски мерени по објективна вредност преку биланс на успех	-	-	-	22.021	6.956
Финансиски обврски мерени по амортизирана набавна вредност					
— депозити на банки	395.293	-	-	-	395.293
— кредити од банки	76.943	74.976	486.302	1.575.798	2.881.097
— депозити на коминтенти	75.522.816	1.294.779	6.243.896	9.927.184	92.988.675
— кредити од други комитенти	810	720	2.291	2.119	5.940
— субординирани обврски	-	-	182.521	1.270.753	3.246.626
— останати финансиски обврски	1.247.053	151	104.586	12.450	1.405.027
— обврски по наеми	18.619	9.876	36.505	86.566	163.037
Потенцијални обврски кредитно ризични	5.389.508	-	-	-	5.389.508
Нефинансиски гаранции	106.210	72.684	683.440	800.934	2.259.003
Вкупно	82.757.252	1.453.186	7.739.541	13.697.825	108.763.183
Вкупно финансиски средства	27.478.622	8.036.831	17.795.621	35.402.974	114.747.107

	во илјади МКД				
31.12.2022	До 1 месец	1-3 месеци	3-12 месеци	1-5 години	Над 5 години
Финансиски обврски и потенцијални обврски кредитно ризични					Вкупно
Финансиски обврски мерени по објективна вредност преку Биланс на успех	-	-	-	8.670	3.716
Финансиски обврски мерени по амортизирана набавна вредност					
— депозити на банки	349.479	-	-	-	349.479
— кредити од банки	77.125	66.729	331.370	1.104.610	2.113.247
— депозити на коминтенти	74.848.851	1.919.585	7.180.025	6.230.635	90.179.096
— кредити од други комитенти	1.549	1.184	3.909	5.370	12.012
— субординирани обврски	-	-	158.317	1.149.186	3.642.386
— останати финансиски обврски	1.229.855	70	82.138	8.075	1.346.995
— обврски по наеми	22.113	12.297	51.144	83.470	172.988
Потенцијални обврски кредитно ризични	284.843	489.602	1.987.875	2.190.000	4.999.529
Нефинансиски гаранции	219.384	106.836	365.351	687.819	2.023.249
Вкупно	77.033.199	2.596.303	10.160.129	11.467.835	104.851.367
Вкупно финансиски средства	24.044.262	4.368.292	22.191.544	35.504.460	111.061.940

3.3.4. Анализа на Извештајот за финансиска состојба по резидуална рочност

31.12.2023	во илјади МКД		
	До 12 месеци	Над 12 месеци	Вкупно
Средства			
Пари, парични средства во НБРСМ и депозити по видување во банки	16.737.430	-	16.737.430
Финансиски средства кои се мерат по објективна вредност преку останата сеопфатна добивка	1.665.499	2.728.427	4.393.926
Финансиски средства мерени по амортизирана набавна вредност			
– должнички хартии од вредност	7.677.032	5.344.304	13.021.336
– кредити на и побарувања од банки	3.980.152	384	3.980.536
– кредити на и побарувања од комитенти	21.589.109	53.341.347	74.930.456
– останати финансиски средства	1.661.837	21.586	1.683.423
Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања	52.092	-	52.092
Вложувања во придружени друштва (евидентирани по методот на главнина)	-	45.621	45.621
Вложување во недвижности	-	91.851	91.851
Недвижности, опрема и средства со право на употреба	-	1.942.483	1.942.483
Нематеријални средства	-	226.498	226.498
Побарувања за данок на добивка	-	-	-
Останати средства	74.272	-	74.272
Вкупно средства	53.437.423	63.742.501	117.179.924
Обврски			
Финансиски обврски мерени по објективна вредност преку биланс на успех	-	28.977	28.977
Финансиски обврски мерени по амортизирана набавна вредност			
– депозити на банки	395.293	-	395.293
– депозити на други комитенти	82.913.854	9.472.322	92.386.176
– обврски по кредити	598.652	2.158.755	2.757.407
– субординирани обврски	1.808	2.086.797	2.088.605
– останати финансиски обврски	1.416.790	151.274	1.568.064
Резервирања	248.517	144.061	392.578
Обврски за данок на добивка	99.670	-	99.670
Обврски за одложен данок	-	53.733	53.733
Останати обврски	179.193	-	179.193
Вкупно обврски	85.853.777	14.095.919	99.949.696
НЕТО	(32.416.354)	49.646.582	17.230.228

НЛБ Банка АД Скопје Годишен извештај 2023 година

Профил на Банка

Клучни показатели

Годишен извештај за работењето на Банка

Макроекономско окружување
Финансиски резултати
Работа со население
Работа со правни лица
Платен промет
Финансиски пазари
Управување со ризици

Финансиски извештаи

Биланс на успех
Извештај за сеопфатна добивка
Извештај за финансиска состојба
Извештај за промени на капиталот
Извештај за паричниот тек
Парични средства и парични еквиваленти

Содржина

во илјади МКД			
31.12.2022	До 12 месеци	Над 12 месеци	Вкупно
Средства			
Пари, парични средства во НБРСМ и депозити по видување во банки	18.068.674	-	18.068.674
Финансиски средства кои се мерат по објективна вредност преку останата сеопфатна добивка	2.445.090	2.589.329	5.034.419
Финансиски средства мерени по амортизирана набавна вредност			-
— должнички хартии од вредност	5.665.652	6.834.730	12.500.382
— кредити на и побарувања од банки	1.487.830	13.766	1.501.596
— кредити на и побарувања од комитенти	21.112.148	51.001.254	72.113.402
— останати финансиски средства	1.824.706	18.761	1.843.467
Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања	247.481	-	247.481
Вложување во недвижности	-	15.997	15.997
Недвижности, опрема и средства со право на употреба	-	95.975	95.975
Нематеријални средства	-	2.013.712	2.013.712
Побарувања за данок на добивка	-	294.420	294.420
Останати средства	73.890	-	73.890
Вкупно средства	50.925.471	62.877.944	113.803.415
Обврски			
Финансиски обврски мерени по амортизирана набавна вредност	-	12.386	12.386
— депозити на банки	349.479	-	349.479
— депозити на други комитенти	83.906.974	6.151.949	90.058.923
— обврски по кредити	470.656	1.624.878	2.095.534
— субординирани обврски	1.638	2.762.162	2.763.800
— останати финансиски обврски	1.397.555	122.365	1.519.920
Резервирања	216.836	150.784	367.620
Обврски за данок на добивка	28.493	-	28.493
Обврски за одложен данок	-	90.039	90.039
Останати обврски	143.678	-	143.678
Вкупно обврски	86.515.309	10.914.563	97.429.872
НЕТО	(35.589.838)	51.963.381	16.373.543

3.4. Управување со нефинансиски ризици

3.4.1. Оперативен ризик

При преземање на оперативни ризици, Банката ги следи упатствата дека ваквите ризици не можат материјално да влијаат врз нејзиното работење и според тоа, апетитот за оперативни ризици е низок до умерен. Банката има воспоставено систем на собирање штетни настани, идентификација, процена и управување со оперативни ризици, со цел да обезбеди квалитетно управување со оперативните ризици.

Банката ги следи оперативните лимити на нето-загуба изразени како вредност која произлегува од реализиран штетен настан кој Банката го

толерира во нејзиното работење. Лимитите се поставени на ниво на Банка и на ниво на бизнис-линија. Ако збирот на нето-загубата го надмине прагот на толеранција, потребен е посебен третман во случај на големи штетни настани и, доколку е потребно, се вклучуваат дополнителни мерки за спречување или ублажување на исти или слични штетни настани. Исто така, дефинирана е критична граница на штетни настани, што во случај на надминување бара процена на можното зголемување на капитал за оперативниот ризик во рамките на процесот на процена на адекватноста на интерниот капитал (ICAAP) и други можни мерки за управување со ризик. Покрај тоа,

Банката не дозволува одредени ризици во своето работење - за нив е дефиниран т.н. нулта точка на толеранција. За следење на некои поважни клучни индикатори на ризик, Банката разви систем за рано предупредување, кој може да покаже зголемување на оперативниот ризик. Со цел да се следат одредени важни ризици што може да укажуваат на зголемен оперативен ризик како индикатор за рано предупредување, Банката разви специфична Методологија за мониторинг на клучни индикатори на ризик. Ваквите ризици периодично се следат во различни деловни области, а резултатите се дискутираат на Комисијата за оперативен ризик. Комистијата за оперативен ризик беше прогласена

за највисок орган во областа на управување со оперативен ризик. Главната задача на споменатиот орган е да разговара за најзначајните оперативни ризици и штетни настани и да го следи и поддржува ефикасното управување со оперативните ризици, вклучувајќи го и нивното ублажување. Банката усвои релевантни документи кои редовно се ажурираат и коишто се во согласност со НЛБ-стандардите и со развојот на управувањето со оперативниот ризик. Целата Банка користи унифицирана софтверска поддршка, која исто така редовно се надградува.

Во Банката, пријавената нето-загуба што настанала како резултат на штетни настани во 2023 година е пониска од претходната година и претставува мал дел од капиталните барања за оперативен ризик. . Општо, значително внимание се посветува на пријавување на штетни настани, мерки за нивно ублажување и дефинирање на оперативни ризици во сите сегменти. За соодветно и побрзо третирање на големи штетни настани, Банката воведо ескалациска скала за известување за штетни настани на највисоките нивоа на одлучување во Банката и на Надзорниот одбор на Банката. Дополнително внимание се посветува на известување за потенцијални загуби со цел да се подобрат интерните контроли, а со тоа да се минимизираат тие и слични настани. Понатаму, воспоставена е методологија за следење, анализа и известување на клучните индикатори за ризик, што служи како систем за рано предупредување. Целта е да се подобрат деловните и процесите за поддршка, како и да се овозможи брз одговор.

Преку сеопфатна идентификација на оперативните ризици, можните идни загуби се идентификуваат, проценуваат и соодветно управуваат. Со најголемите оперативни ризици се управува активно преку преземените мерки за нивно намалување. Профилот на оперативен ризик се подготвува еднаш годишно, врз основа на идентификација на оперативниот ризик. Посебен акцент се става на најактуелните ризици, меѓу кои особено се оние со мала веројатност за појава и многу големо потенцијално финансиско влијание. За таа цел, Банката разви методологија за стрес-тестирање на оперативниот ризик. Методологијата

е комбинација на моделирање на податоци за штетни настани и анализа на сценарија за исклучителни, но веродостојни настани. Анализа на сценаријата се прави врз основа на искуство и знаење на експерти од различни критични области.

Исто така, Банката врши годишна проценка на ризикот од користење на услуги од надворешни лица. Користење на услуги од надворешни лица значи аранжман во која било форма помеѓу Банката и давател на услуги со кои тој давател на услуги го извршува процесот, услугата или активността што инаку би ја презела Банката. Банката има холистичка рамка за управување со ризици на ниво на институција која се протега низ сите деловни линии и интерни единици и треба да содржи идентификација, процена и управување со ризиците од аранжмани со трети страни на кои тие се или може да бидат изложени, така што одлуките за користење на услуги од надворешни лица да се засноваат на квалитетна информација и дека се спроведуваат мерки за управување со овие ризици. Правилната процена на ризикот и спроведувањето на клучните мерки за управување со ризикот се основа за успешно и ефикасно спроведување на активностите на Банката.

Капиталните барања за оперативен ризик во Банката се пресметуваат користејќи стандардизирани пристап, што значи дека постигнатите финансиски резултати се делат во осум деловни линии.

3.4.2. Управување со деловен континуитет

Во Банката е воспоставен сеопфатен процес за Управување со деловниот континуитет кој на организацијата и овозможува идентификација на потенцијалните закани и поставува услови за стабилни деловни процеси. План за континуитет со работењето или ПКР претставува документирана збирка на податоци, упатства, процеси и задачи кои Банката ги подготвува и изработува за непосредна примена во случаи на настанување на кризна ситуација.

Согласно годишниот план направена е анализа на ризиците за управување со деловниот континуитет за 2023 година каде се ревидирани сценарија

за планови за деловен континуитет. Успешно е направено годишно тестирање на ИТ резервна локација во Неготино и отпочната е годишната анализа на деловното влијание (BIA).

Знаењето (Know-how) и методологиите се пренесени од НЛБ д.д. за кои се донесени соодветни документи кои се во согласност со стандардите на НЛБ д.д. и ревидирани во согласност со развојот на управувањето со деловниот континуитет.

За поефикасно функционирање на системот за управување со деловниот континуитет, секоја година се обезбедуваат обуки и посети од НЛБ д.д.. Во 2023 година, НЛБ д.д. спроведе работилница за главните координатори на плановите за деловен континуитет.

3.4.3. Управување со останати видови нефинансиски ризици – капитален ризик, стратегиски ризик, репутациски ризик и ризик на профитабилност

Ризиците што не се вклучени во пресметката на капиталните барања според регулаторниот пристап, но имаат или може да имаат значајно влијание врз профилот на ризик на Банката, редовно се проценуваат, следат и управуваат. Покрај тоа, тие се интегрираат во процесот на процена на адекватноста на интерниот капитал (ICAAP).

Банката воспостави интерни методологии за идентификување и процена на специфични видови ризик, кои се однесуваат на деловниот модел на Банката или кои произлегуваат од други надворешни околности. Ако одреден ризик се проценува како материјално значаен ризик, се применуваат релевантни еднократни мерки за спречување и за ублажување, вклучувајќи и редовно следење на нивната ефикасност. Врз основа на ова, се разгледуваат и интерните барања за капитал, како дел од процесот на процена на адекватноста на интерниот капитал (ICAAP).

НЛБ Банка АД Скопје Годишен извештај 2023 година

Профил на Банка

Клучни показатели

Годишен извештај за работењето на Банка

Макроекономско
окружување
Финансиски резултати
Работа со население
Работа со правни
лица
Платен промет
Финансиски пазари
Управување
со ризици

Финансиски извештаи

Биланс на успех
Извештај за
сеопфатна добивка
Извештај за
финансиска состојба
Извештај за промени
на капиталот
Извештај за
паричниот тек
Парични средства
и парични
еквиваленти

Содржина

3.4.4. Вонбилансна евиденција

а) Гаранции, акредитиви и лимити
Банката издава банкарски гаранции и акредитиви во име на своите комитенти на трети лица. Истекувањата на роковите на кои се издадени не се концентрирани во еден период. Следната табела ги покажува договорните износи на преземените обврски на Банката по категории:

во илјади МКД		
	2023	2022
Гаранции		
– во МКД	6.057.331	6.103.783
– во странска валута	1.767.379	2.357.578
Акредитиви		
– во странска валута	1.490.363	794.516
Лимити на сметки и картички	3.930.421	4.210.767
Други потенцијални обврски	4.977.560	-
Вкупно	18.223.054	13.466.644
Намалено за: посебна резерва (белешка 42)	-(326.670)	-(280.737)
Вкупно	17.896.384	13.185.907

Овие потенцијални обврски имаат вонбилансен кредитен ризик, бидејќи само надоместоците и исправките за потенцијални загуби се признаваат во Извештајот за финансиска состојба, сè додека обврските не се исполнат или истечат. Голем број од потенцијалните обврски ќе истечат без да бидат целосно или делумно повлечени. Поради тоа, износите не претставуваат очекуван иден паричен тек.

Ставката „Други потенцијални обврски“ на 31.12.2023 година ја опфаќа изложеноста за Преземени обврски за кредитирање со низок ризик (отповиклив лимит) во износ од 4.98 милиони денари.

б) Анализа на дериватните финансиски инструменти по номинална вредност

во илјади МКД				
	2023		2022	
	Средства	Обврски	Средства	Обврски
Дериватни средства и обврски за управување со други ризици	1.931	2.875	283	2.048
Вкупно	1.931	2.875	283	2.048

Дериватните финансиски инструменти прикажани во табелата погоре се краткорочни. Објективните вредности на дериватните финансиски инструменти се прикажани во белешка 7.

в) Капитални обврски

во илјади МКД		
	2023	2022
Капитални обврски за набавка на:		
– недвижности и опрема	5.784	9.547
– нематеријални средства	4.390	-
Вкупно	10.174	9.547

г) Комисионо работење

Средствата што се управуваат во име на трети лица се водат одделно од средствата на Банката. Приходот и трошоците што произлегуваат од овие средства се наплатуваат од соодветните средства и Банката нема обврска во врска со овие трансакции. Банката наплаќа надоместоци за своите услуги.

во илјади МКД		
	2023	2022
Бруто износ на обврски управувани во име на трети лица	50.420.038	53.304.432
Провизија од активностите	33.556	34.421

3.5. Хиерархија на објективна вредност на финансиски и нефинансиски средства и обврски

МСФИ 13 ја одредува хиерархијата на техниките за вреднување во зависност од тоа дали влезните податоци кои се користат при вреднувањето се познати или не. Овие два вида влезни податоци ја претставуваат следната хиерархија на објективна вредност:

- **Ниво 1** – објективната вредност е определена од котираните цени (непроменети) на активните пазари за идентични средства и обврски. Во Ниво 1 се вклучени државните обврзници и благајнички записи со кои се тргува на меѓубанкарски пазар и сопственички хартии од вредност со кои се тргува на Македонската берза, кои имаат податоци за котирани цени. Кога средството или обврската може да се

- разменува на повеќе активни пазари, мора да се утврди главниот пазар за средството или обврската. Во отсуство на главен пазар, мора да се утврди најповолниот пазар за средството или обврската.
- **Ниво 2** – објективната вредност се утврдува со користење на техники за вреднување кои вклучуваат влезни податоци од активните пазари (влезните податоци директно или индиректно може да се потврдат на активен пазар, на пример: котирани цени на активните пазари за слични финансиски инструменти или кој било значаен инпут во моделот за утврдување на објективната вредност што може да се потврди и да се следи на активен пазар). Ниво 2 опфаќа деривативни средства и обврски за управување со ризик (Fx forward и Fx swap), сопственички инструменти издадени од VISA Inc USA, вложување во недвижности и финансиски обврски мерени по објективна вредност преку Билансот на успех.
- **Ниво 3** – Техника за вреднување каде влезните податоци не се засновани на мерливи пазарните податоци. Немерливите влезни податоци се користат до степен кога релевантните набљудуваните влезни податоци се достапни. Немерливите влезни податоци мора да ги одразуваат претпоставките што учесниците на пазарот би ги користеле за одредување на цените на средството или обврската. Ниво 3 ги опфаќа сопственичките инструменти издадени од SWIFT SCRL Белгија и Клириншка куќа Клириншки интербанкарски систем АД Скопје (КИБС).

Сопственичките и должничките хартии од вредност ќе бидат трансферирани од Ниво 1 во Ниво 2 кога хартијата од вредност е исклучена од активниот пазар, но може да се користат техники за вреднување кои вклучуваат котирани цени од активни пазари за слични финансиски инструменти, или кој било значаен инпут во моделот за да се одреди објективната вредност, кој може да се потврди и е достапен на активен пазар.

Сопственичките и должничките хартии од вредност ќе бидат трансферирани од Ниво 1 во Ниво 3 кога хартијата од вредност е исклучена од активниот

НЛБ Банка
АД Скопје
Годишен
извештај
2023 година

Профил
на Банка

Клучни показатели

Годишен
извештај
за работењето
на Банка

Макроекономско
окружување
Финансиски резултати
Работа со население
Работа со правни
лица
Платен промет
Финансиски пазари
Управување
со ризици

Финансиски
извештаи

Биланс на успех
Извештај за
сеопфатна добивка
Извештај за
финансиска состојба
Извештај за промени
на капиталот
Извештај за
паричниот тек
Парични средства
и парични
еквиваленти

Содржина

пазар и може да се користат само техники за вреднување кои вклучуваат инпути кои не можат директно или индиректно да се потврдат и не се достапни на активниот пазар или врз основа на техники за вреднување.

Сопственичките и должничките хартии од вредност ќе бидат трансферирани од Ниво 2 во Ниво 1 кога хартијата од вредност е вклучена на активниот пазар.

Сопственичките и должничките хартии од вредност ќе бидат трансферирани од Ниво 2 во Ниво 3 кога техниките за вреднување кои вклучуваат котирани цени од активни пазари за слични финансиски инструменти, или кој било значаен инпут во моделот за одредување на објективната вредност не може да се потврдат и не се достапни на активниот пазар.

Сопственичките и должничките хартии од вредност ќе бидат трансферирани од Ниво 3 во Ниво 1 кога хартијата од вредност е вклучена на активниот пазар.

Сопственичките и должничките хартии од вредност ќе бидат трансферирани од Ниво 3 во Ниво 2 кога може да се користат техники за вреднување кои вклучуваат котирани цени од активни пазари за слични финансиски инструменти, или кој било значаен инпут во моделот за одредување на објективната вредност може да се потврди и е достапен на активен пазар.

Во 2023 година нема трансфери меѓу нивоата.

Квантитативните информации за класификација на финансиските средства и обврски според нивоата на нивната објективна вредност се прикажани во следните табели.

а) Финансиски и нефинансиски средства и обврски мерени по објективна вредност во Извештајот за финансиска состојба

во илјади МКД				
31.12.2023	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Вкупно
Финансиски средства				
Финансиски средства мерени по објективна вредност преку останата сеопфатна добивка				
– вложувања во хартии од вредност – должнички	2.647.677	1.603.267	-	4.250.944
– вложувања во хартии од вредност – сопственички	-	107.974	35.008	142.982
Деривати – средства	-	1.931	-	1.931
Финансиски обврски				
Деривати – обврски				
Финансиски обврски мерени по објективна вредност преку биланс на успех	-	28.977	-	28.977
Нефинансиски средства				
Вложување во недвижности	-	91.851	-	91.851

во илјади МКД				
31.12.2022	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Вкупно
Финансиски средства				
Финансиски средства мерени по објективна вредност преку останата сеопфатна добивка				
– вложувања во хартии од вредност – должнички	4.908.087	-	-	4.908.087
– вложувања во хартии од вредност – сопственички	-	92.005	34.327	126.332
Деривати – средства	-	283	-	283
Финансиски обврски				
Деривати – обврски				
Финансиски обврски мерени по објективна вредност преку биланс на успех	-	12.386	-	12.386
Нефинансиски средства				
Вложување во недвижности	-	95.975	-	95.975

б) Финансиски и нефинансиски средства и обврски во Ниво 2 според хиерархијата на објективна вредност

Финансиските инструменти во Ниво 2 од хиерархијата на објективна вредност во Банката вклучуваат вложувања во недвижности, финансиски обврски мерени по објективна вредност преку Билансот на успех, деривати (FX forward и FX swap) и сопственички инструменти издадени од VISA Inc USA. Објективните вредности на дериватите се утврдуваат со помош на моделот за дисконтирање на паричните текови, врз основа на безризична крива на принос.

Вложувањата во недвижности се вреднуваат со употреба на приходен метод, каде се проценува сегашната вредност на идните очекувани приноси. При вреднување на вложувања во недвижности, се користат просечните наемнини на слични локации и стапките на капитализација, како што

се: принос без ризик, премија за ризик, премија за ликвидност, премија за ризик за управување со инвестиција и премија за ризик за заштита на капиталот. Кириите на слични локации се генерираат од разни извори, како што се податоци од наемодавателот и наемопримателот, веб-бази на податоци и сопствени бази на податоци. Банката на располагање има видливи податоци за вложувањата во недвижности при нивната продажба.

в) Финансиски и нефинансиски средства и обврски во Ниво 3 според хиерархијата на објективна вредност

Финансиските инструменти во Ниво 3 од хиерархијата на објективна вредност во Банката вклучуваат сопственички инструменти издадени од SWIFT SCRL Белгија и Клириншка куќа Клириншки интербанкарски систем АД Скопје (КИБС).

Усогласување на движењата во текот на годината
во објективните вредности мерени во Ниво 3

	во илјади МКД	
	Финансиски средства по објективна вредност преку останата сеопфатна добивка	Вкупно средства
Состојба на 1 јануари 2023	34,327	34,327
Останати добивки / (загуби) за периодот кои што не се признаени во билансот на успех	681	681
Трансфер од ниво 3	-	-
Состојба на 31 декември 2022	35,008	35,008
Состојба на 1 јануари 2022	34,322	34,322
Останати добивки / (загуби) за периодот кои што не се признаени во билансот на успех	(5)	(5)
Трансфер од ниво 3	-	-
Состојба на 31 декември 2023	34,327	34,327

г) Објективна вредност на финансиски
инструменти кои не се мерат по објективна
вредност во финансиските извештаи

Финансиски инструменти кои не се мерат по
објективна вредност

Табелата подолу ги резимира сметководствените
и објективните вредности на оние финансиски
средства и обврски кои во Извештајот за
финансиската состојба на Банката не се
презентирани по објективна вредност.

	во илјади МКД			
	31.12.2023		31.12.2022	
	Сметководствена вредност	Објективна вредност	Сметководствена вредност	Објективна вредност
Финансиски средства кои се мерат по амортизирана набавна вредност				
– должнички хартии од вредност	13.021.336	12.589.600	12.500.382	12.293.292
– кредити на и побарувања од банки	3.980.536	3.974.743	1.501.596	1.500.989
– кредити на и побарувања од коминтенти	74.930.456	72.927.844	72.113.402	71.066.216
– останати финансиски средства	1.683.423	1.683.423	1.843.467	1.843.467
Финансиски обврски кои се мерат по амортизирана набавна вредност				
– депозити на банки	395.293	395.293	349.479	349.479
– кредити од банки	2.751.498	2.728.458	2.083.596	2.052.910
– депозити на други комитенти	92.386.176	92.232.477	90.058.923	89.964.200
– кредити од други комитенти	5.909	5.752	11.938	11.496
– субординирани обврски	2.088.605	1.699.995	2.763.800	1.978.714
– останати финансиски обврски	1.568.064	1.568.064	1.519.920	1.519.920

Објективната вредност е износ за кој средството
би се продало, односно износ кој треба да се плати
за пренос на обврска во вообичаена трансакција
помеѓу учесниците на пазарот на датумот на
мерењето. Мерењето на објективната вредност е
врз основа на претпоставката дека трансакцијата
да се продаде средството или пренесе обврската се
случува на:

- активниот пазар за средството или обврската,
или
- во отсуство на основниот пазар, на најповолниот
пазар за средството или обврската.

Главниот или најповолниот пазар мора да бидат
достапни за Банката.

Објективната вредност на средството или
обврската се мери со користење на претпоставката
дека учесниците на пазарот при одредување на
цената на средството или обврската, дејствуваат за
нивниот најдобар економски интерес.

Следниве методи и претпоставки беа употребени
за да се процени објективната вредност:

Кредити и побарувања од банки

Кредитите и побарувањата од банки ги вклучуваат
меѓубанкарските пласмани.

Објективна вредност на депозитите орочени
преку ноќ е нивната сметководствена вредност.
Проценетата објективна вредност на депозитите
со фиксна камата е базирана на дисконтираниот
паричен тек, користејќи ја преовладувачката
каматна стапка на пазарот на пари за долгови со
сличен кредитен ризик и резидуална рочност.
Проценетата објективна вредност на другите
кредити и побарувања од банки го претставува
дисконтираниот износ на проценетите идни
парични текови што се очекува да бидат примени.
Очекуваните парични текови се дисконтираат
по тековните пазарни стапки за да се утврди
објективната вредност.

НЛБ Банка
АД Скопје
Годишен
извештај
2023 година

Профил
на Банка

Клучни показатели

Годишен
извештај
за работењето
на Банка

Макроекономско
окружување
Финансиски резултати
Работа со население
Работа со правни
лица
Платен промет
Финансиски пазари
Управување
со ризици

Финансиски
извештаи

Биланс на успех
Извештај за
сеопфатна добивка
Извештај за
финансиска состојба
Извештај за промени
на капиталот
Извештај за
паричниот тек
Парични средства
и парични
еквиваленти

Содржина

Кредити и побарувања од други комитенти

Кредитите и побарувањата од други комитенти се намалени за исправките на вредност. Проценетата објективна вредност на кредитите и побарувањата претставува дисконтиран износ на идните парични текови кои се очекуваат да бидат примени. Очекуваните парични текови се дисконтираат со примена на тековните пазарни каматни стапки за да се определи објективната вредност.

Депозити на банки и комитенти, останати депозити, обврски по кредити и субординирани обврски

Објективната вредност на каматоносните финансиски обврски е проценета со дисконтирање на идните парични текови со примена на расположливи стапки за обврски со слични услови и резидуална рочност.

Проценетата објективна вредност на депозитите без рочност, кои ги вклучуваат и некаматоносните депозити, претставува износ кој треба да се исплати по видување.

Објективната вредност на орочените депозити со варијабилни каматни стапки се проценува со дисконтирање на идните парични текови користејќи расположливи стапки за долгови со слични услови и резидуална рочност. Субординираните обврски носат варијабилни каматни стапки и нивната објективна вредност се проценува со дисконтирање на идните парични текови користејќи расположливи стапки за долгови со слични услови и резидуална рочност.

Хиерархија на објективна вредност на финансиски инструменти кои не се мерат според објективна вредност во финансиските извештаи

во илјади МКД				
31.12.2023	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Вкупна објективна вредност
Финансиски средства мерени по амортизирана набавна вредност				
– должнички хартии од вредност	1.019.624	11.569.976	-	12.589.600
– кредити на и побарувања од банки	-	3.974.743	-	3.974.743
– кредити на и побарувања од комитенти	-	-	72.927.844	72.927.844
– останати финансиски средства	-	1.683.423	-	1.683.423
Финансиски обврски мерени по амортизирана набавна вредност				
– депозити на банки	-	395.293	-	395.293
– депозити на други комитенти	-	92.232.477	-	92.232.477
– обврски по кредити	-	2.734.210	-	2.734.210
– субординирани обврски	-	1.699.995	-	1.699.995
– останати финансиски обврски	-	1.568.064	-	1.568.064
во илјади МКД				
31.12.2022	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Вкупна објективна вредност
Финансиски средства мерени по амортизирана набавна вредност				
– должнички хартии од вредност	-	12.293.292	-	12.293.292
– кредити на и побарувања од банки	-	1.500.989	-	1.500.989
– кредити на и побарувања од комитенти	-	-	71.066.216	71.066.216
– останати финансиски средства	-	1.843.467	-	1.843.467
Финансиски обврски мерени по амортизирана набавна вредност				
– депозити на банки	-	349.479	-	349.479
– депозити на други комитенти	-	89.964.200	-	89.964.200
– обврски по кредити	-	2.064.406	-	2.064.406
– субординирани обврски	-	1.978.714	-	1.978.714
– останати финансиски обврски	-	1.519.920	-	1.519.920

Во 2023 и 2022 година нема трансфери помеѓу нивоата.

НЛБ Банка АД Скопје Годишен извештај 2023 година

Профил на Банка

Клучни показатели

Годишен извештај за работењето на Банка

Макроекономско
окружување
Финансиски резултати
Работа со население
Работа со правни
лица
Платен промет
Финансиски пазари
Управување
со ризици

Финансиски извештаи

Биланс на успех
Извештај за
сеопфатна добивка
Извештај за
финансиска состојба
Извештај за промени
на капиталот
Извештај за
паричниот тек
Парични средства
и парични
еквиваленти

Содржина

3.6. Управување со капиталот

Целите на Банката при управување со капиталот, кој е поширок концепт од прикажаниот „капитал“ во Извештајот за финансиската состојба, се:

- да се усогласи со капиталните барања поставени од регулаторот;
- да ја заштити способноста на Банката за одржување континуитет во работењето за да може да продолжи да дава принос на акционерите и останатите заинтересирани страни; и
- да одржи силна капитална основа за да го поддржи развојот на својот бизнис.

Капиталната адекватност и користењето на пропишаниот капитал се следат на месечна основа од менаџментот на Банката, применувајќи техники кои се базирани на насоките развиени од НБРСМ за целите на супервизијата. Бараните информации се доставуваат до НБРСМ на месечна основа.

НБРМ бара секоја банка или групација на банки да има минимално ниво на потребен капитал од 310.000.000 денари, да ги исполни потребните капитални браници и индикаторот за вкупниот капитал во однос на средството пондерирана според ризикот да биде на или над нивото на прилагодениот минимум од 8%.

Согласно со Законот за банки, банките се должни да одржуваат:

- (CET1 стапка) = CET1 капитал / РПА = мин. 4,5 %;
- (Tier1 стапка) = Tier1 капитал / РПА = мин. 6 % и
- Вкупна стапка на адекватност на капиталот = Сопствени средства / РПА = мин. 8 %.
- капиталните бафери како што се: бафери за зачувување на капиталот (2,5%), контрацикличен капитален бафер (2,5%), капитален бафер за системски важни банки (од 1% - 3,5%) и системски ризичен капитал (од 1% - 3%).

CET – редовен основен капитал

РПА – ризично пондерирана актива

Tier1 – основен капитал

Врз основа на супервизорската проценка на профилот на ризик на Банката, НБРСМ утврдила

потреба од капитал од 3,25 процентни поени (претходно 3,25 процентни поени) над минималното законски утврдено ниво на адекватност на капиталот, така што Банката во 2023 година е обврзана да ја одржува адекватноста на капиталот стапка на повисоко ниво од 11,25%, не вклучувајќи ги капиталните бафери.

Почнувајќи од јануари 2023 година, Банката треба да го исполни потребниот капитал над минималното определено ниво на стапката на адекватност на капиталот со заедничкиот капитал од ниво I (претходно, потребниот капитал можеше да го исполни со кој било квалитет на капиталот, односно која било компонента на сопствени средства).

Дополнително, банката е обврзана да ги одржува капиталните бафери, како што се:

- заштитен слој за зачувување на капиталот дефиниран како 2,5 % од ризично пондерираната актива;
- капитален тампон од системски важна банка, со стапка од 2% (претходно 2%) од активата пондерирана според ризиците (Банката треба да ја постигне и одржува оваа стапка на капитален тампон од 31 Март 2023 година.)
- тампон за системски ризичен капитал моментално не е применлив за Банката
- контрацикличен капитален тампон од 0,5% (од 1 Август 2023 година).

SREP барања		2023	2022
Столб 1 (P1)	CET 1	4,50%	4,50%
	Ниво 1	6,00%	6,00%
	Вкупно капитал	8,00%	8,00%
Столб 2 (P2R)	Вкупно капитал	3,25%	3,25%
	CET 1	7,75%	0,00%
	Ниво 1	9,25%	0,00%
Вкупно SREP потребен капитал (TSCR)	Вкупно капитал	11,25%	11,25%
	CET 1	2,50%	2,50%
	CET 1	2,00%	2,00%
Противцикличен заштитен слој на капиталот	CET 1	0,50%	0,00%
	CET 1	0,00%	0,00%
	CET 1	12,75%	9,00%
Системски заштитен слој	Ниво 1	14,25%	10,50%
	Вкупно капитал	16,25%	15,75%
	Вкупно капитал + менаџмент бафер	16,75%	16,25%

*Вкупната стапка потребен капитал е според апетитот за ризик на банката

Банката треба да постигне и одржи стапка на адекватност на капиталот од 16,25% од 1 Август 2023 година.

Пропишаниот капитал на Банката е поделен во два дела:

- Ниво 1: Редовен основен капитал (капитални инструменти, премија на капитални инструменти, задолжителна општа резерва, задржана нераспределена добивка која што не е оптоварена со какви било идни обврски, тековна добивка или добивка на крајот на годината и збирна сеопфатна добивка според барањата на НБРСМ) и Додатен основен капитал (капитални инструменти, премија од продажба на капитални инструменти, коригирани за регулаторните усогласувања според барањата на НБРСМ);
- Ниво 2: се состои од капитални инструменти и субординирани заеми и премијата од продажба на капиталните инструменти, корегирани за регулаторните прилагодувања според насоките од НБРСМ. Салдото и вонбилансните побарувања се распределуваат на соодветни категории на изложеност и им се дава соодветна тежина на ризик во зависност степенот на кредитниот квалитет на должникот или побарувањата, земајќи го предвид влијанието на инструментите за кредитна заштита.

НЛБ Банка АД Скопје Годишен извештај 2023 година

Профил на Банка

Клучни показатели

Годишен извештај за работењето на Банка

Макроекономско
окожување
Финансиски резултати
Работа со население
Работа со правни
лица
Платен промет
Финансиски пазари
Управување
со ризици

Финансиски извештаи

Биланс на успех
Извештај за
сеопфатна добивка
Извештај за
финансиска состојба
Извештај за промени
на капиталот
Извештај за
паричниот тек
Парични средства
и парични
еквиваленти

Содржина

Активата пондерирана за кредитен ризик претставува збир од пондерираните износи на сите билансни и вонбилансни изложености. Сите средства се класифицираат во неколку категории на изложеност и дадени се пондери за ризик според нивото на кредитен квалитет на должникот или изложеноста, земајќи ги предвид ефектите на соодветниот колатерал.

Актива пондерирана за валутен ризик е збир на апсолутниот износ на нето-позицијата на Банката во злато и збирната девизна позиција.

Збирната девизна позиција на Банката ги вклучува девизните средства и обврски. Нето-спот и нето-форвард девизна позиција класифицирани како В, Г и Д ризични категории се известуваат на нето-

	во илјади МКД	
	31.12.2023	31.12.2022
Капитални инструменти CET 1	854.136	854.136
Премија на капитални инструменти CET 1	2.274.484	2.274.484
Задолжителна општа резерва	8.705.956	7.785.882
Задржана нераспределена добивка	2.650.308	2.235.666
Кумулативна останата сеопфатна добивка	8.394	(42.375)
(-) Нематеријални средства	(26.960)	(50.815)
Ниво 1 капитал	14.466.318	13.056.978
Дополнителен основен капитал ниво 1 (АТ1)	-	-
Ниво 1 капитал	14.466.318	13.056.978
Ниво 2 капитал	2.087.498	2.427.129
Вкупен капитал (Сопствени средства)	16.553.816	15.484.107
Ризично пондерирана актива за кредитен ризик	78.319.776	77.002.033
Ризично пондерирана актива за пазарен ризик	719.840	560.142
Ризично пондерирана актива за оперативен ризик	8.549.137	7.732.353
Ризично пондерирана актива ризик од договорна страна	41.646	8.582
Вкупна ризично пондерирана актива (РПА)	87.630.399	85.303.110
Стапка на редовен основен капитал	16,51%	15,31%
Стапка на основен капитал	16,51%	15,31%
Вкупна стапка на адекватност на капиталот	18,89%	18,15%

Со цел исполнување на бараната стапка на капитална адекватност на локално ниво (16,25 %) и на ниво на НЛБ Групација (16,75 % со вклучен додаток од 50 базични поени како интерен менаџмент-додаток)и Ризичниот апетит на Банката, Надзорниот одбор на Банката одлучи, а по претходно добиена согласност од НБРСМ, дел од добивката по оданочување остварена во периодот од 1 јануари до 31 декември 2023 година во согласност со регулативата на НБРСМ, во износ од 965.555 илјади денари, да се вклучи во пресметката

основа, односно намалени за какви било загуби поради оштетување/посебна резерва. Банката го користи стандардизираниот пристап за утврдување на потребниот капитал за оперативниот ризик, што значи го дели постигнатиот финансиски резултат во осум деловни линии.

Табелата прикажана во продолжение го резимира составот на пропишаниот капитал и показателите на Банката за годините кои завршуваат на 31 декември. Адекватноста на капиталот е пресметана врз основа на статутарните финансиски извештаи во согласност со регулативата на НБРСМ. За време на овие две години, Банката се придржува до сите пропишани капитални барања.

на редовен основен капитал (CET1) со датум 31 декември 2023 година. Износот кој е вклучен во пресметката на редовниот основен капитал (CET1) е ограничен за распределба (исплата) на акционерите во иднина и треба да се потврди на годишното Собрание на акционери на Банката.

3.7. Известувања по сегменти

Известувањето по сегменти е презентирано во согласност со стратегијата базирана на нов модел за мерење на профитабилноста имплементирана во сите НЛБ-подружници. Сегментите на Банката се деловни единици кои се фокусираат на различни клиенти и пазари. Со нив се управува одделно, бидејќи секоја деловна единица бара различни стратегии и нивоа на услуги.

Деловните активности на Банката се поделени во неколку сегменти. Нето-приходите од камати се прераспределуваат помеѓу сегментите врз основа на интерните стапки на трансфер на цени (FTP). Сегментите на Банката се поделени во три сегменти.

Сегментите се следни:

- сегментот банкарство на мало опфаќа операции со физички лица и микро и мали претпријатија по внатрешна методологија (вкупна кредитна изложеност до 12.300 илјади денари и приход од 120.000 илјади денари);
- сегментот комерцијално банкарство вклучува операции со големи компании, мали и средни претпријатија со вкупна кредитна изложеност над 12.300 илјади денари и приход од 120.000 илјади денари и клиенти под интензивен третман. Вклучува и операции со банки, штедилници, меѓународни финансиски институции, осигурителни друштва, пензиски фондови, инвестициски фондови и други активности (активности на Банката);
- сегментот финансиски институции ги опфаќа трансакциите со следниве производи чувар на имот и услуги, хартии од вредност, задолжувања, субординирани обврски, должнички хартии од вредност, управување со девизен/валутен ризик, управување со каматниот ризик, управување со ризикот на пазарот на пари, примарен пазар;
- Останатите сегменти вклучуваат дел од трошоците за Банкарт, МастерКард и Виза, кои не можат да бидат алоцирани во специфичен сегмент (сегментот комерцијално банкарство, сегментот банкарство на мало, сегментот финансиски институции).

Банката е првенствено финансиска институција, а нето-приходите од камати претставуваат најголем дел од нејзините нето-приходи.

Повеќе од 95 % од вкупните приходи на Банката кои вклучуваат приходи од камати, приходи од дивиденди и приходи од провизии и надомести се остварени на домашниот пазар.

Нема приход од трансакции со еден надворешен клиент што изнесува 10 % или повеќе од приходот на Банката.

	во илјади МКД				
31.12.2023	Банкарство на мало	Комерцијално банкарство	Финансиски пазари	Останато	Вкупно
Нето приходи од камата	2.653.539	992.260	377.005	-	4.022.804
Приходи од камати	2.835.314	1.019.225	653.592	-	4.508.131
Расходи за камати	(181.775)	(26.965)	(276.587)	-	(485.327)
Приходи од провизии	1.030.773	296.064	(70.284)	(135.269)	1.121.284
Исправки на вредност	(391.533)	321.522	16.084	7.098	(46.829)
Резервирања					0
Бруто изложеност Средства	53.951.794	24.590.777	36.840.639	1.792.962	117.176.172
Бруто изложеност Обврски	76.927.560	15.261.913	7.326.895	433.328	99.949.696
Нето изложеност Средства	52.116.251	22.701.773	36.773.244	5.588.656	117.179.924

	во илјади МКД				
31.12.2022	Банкарство на мало	Комерцијално банкарство	Финансиски пазари	Останато	Вкупно
Нето приходи од камата	2.308.618	848.467	162.400	-	3.319.485
Приходи од камати	2.398.591	853.647	341.873	-	3.594.111
Расходи за камати	(89.973)	(5.179)	(179.474)	-	(274.626)
Приходи од провизии	935.929	29.322	(86.314)	167.994	1.046.931
Исправки на вредност	(466.911)	243.309	74.097	(367)	(149.872)
Резервирања	(17.246)	44.126	0	8.291	35.171
Бруто изложеност Средства	49.528.622	26.509.401	36.554.934	5.253.989	117.846.946
Бруто изложеност Обврски	74.945.670	15.167.453	6.688.951	91.702	96.893.776
Нето изложеност Средства	47.943.467	24.134.459	36.471.517	5.253.972	113.803.415

**НЛБ Банка
АД Скопје
Годишен
извештај
2023 година**

**Профил
на Банка**

Клучни показатели

**Годишен
извештај
за работењето
на Банка**

Макроекономско
окружување
Финансиски резултати
Работа со население
Работа со правни
лица
Платен промет
Финансиски пазари
Управување
со ризици

**Финансиски
извештаи**

Биланс на успех
Извештај за
сеопфатна добивка
Извештај за
финансиска состојба
Извештај за промени
на капиталот
Извештај за
паричниот тек
Парични средства
и парични
еквиваленти

Содржина

4. Нето-приходи од камати

во илјади МКД		
	2023	2022
Приходи од камата пресметани користејќи го методот на ефективна каматна стапка		
Кредити на и побарувања од:		
— банки	197.429	62.698
— други комитенти	3.880.595	3.282.161
Парични средства и сметки во НБРСМ	40.426	3.398
Финансиски средства кои се мерат по објективна вредност преку останата сеопфатна добивка	133.405	68.256
Должнички хартии од вредност мерени по амортизирана набавна вредност	256.276	177.598
Вкупно	4.508.131	3.594.111
Расходи за камати		
Расходи за камата пресметани користејќи го методот на ефективна каматна стапка		
Депозити на банки	261	74
Депозити на коминтенти	210.262	92.500
Обврски по кредити	31.180	17.258
Субординирани обврски	239.066	145.132
Обврски по наеми	2.486	2.206
Останати каматни и слични расходи		
Негативна камата	-	16.287
Трошок за камата за дефинирани користи за вработени (белешка 42)	2.072	1.169
Вкупно	485.327	274.626
Нето приходи од камати	4.022.804	3.319.485

Во ставката „Негативна камата“ е вклучена камата за депозити на банки во износ од 0 денари (2022: 5.070 илјади денари) и камата за задолжителна резерва во НБРСМ во износ од 0 денари (2022: 11.217 илјади денари).

5. Приходи од дивиденди

во илјади МКД		
	2023	2022
Финансиски средства кои се мерат по објективна вредност преку останата сеопфатна добивка	2.765	1.594
Вкупно	2.765	1.594

НЛБ Банка
АД Скопје
Годишен
извештај
2023 година

Профил
на Банка

Клучни показатели

Годишен
извештај
за работењето
на Банка

Макроекономско
окружување
Финансиски резултати
Работа со население
Работа со правни
лица
Платен промет
Финансиски пазари
Управување
со ризици

Финансиски
извештаи

Биланс на успех
Извештај за
сеопфатна добивка
Извештај за
финансиска состојба
Извештај за промени
на капиталот
Извештај за
паричниот тек
Парични средства
и парични
еквиваленти

6. Нето-приходи од провизии и надомести

	во илјади МКД	
	2023	2022
Приходи од провизии и надомести		
Акредитиви и гаранции	84.423	91.623
Платен промет	1.010.016	954.039
Комисиски и доверителски активности	30.030	29.535
Примени провизии по кредитни картички	398.183	369.302
Инвестициско банкарство	6.293	7.985
Трансакции со трговци	413.031	394.117
Порамнувања со картички	324.352	310.185
Примени провизии од банкарско осигурување	63.692	48.118
Останати провизии	25.374	23.409
Вкупно	2.355.394	2.228.313
Расходи за провизии и надомести		
Акредитиви и гаранции	0	0
Платен промет	246.705	244.700
Порамнувања со картици и надомести за кредитни картици	977.185	918.790
Инвестициско банкарство	290	230
Останати платени провизии	9.930	17.662
Вкупно	1.234.110	1.181.382
Нето приходи од провизии и надомести	1.121.284	1.046.931

Банката обезбедува старателски услуги, комисиони услуги, корпоративна администрација, кредитирање, платен промет во земјата и странство, управување со вложувања и советодавни услуги на трети лица, кои ја вклучуваат Банката во донесувањето одлуки за распределба, набавка и

продажба во однос на широк опсег на финансиски инструменти. Комисионите средства не се вклучени во овие финансиски извештаи. Некои од овие договори ја инволвираат Банката во прифаќање цели за остварување на референтните нивоа на поврат на средствата кои ги чува за трети лица.

	во илјади МКД									
	Физички лица и микро претпријатија во Северна Македонија		Големи и средни претпријатија и финансиски институции во Северна Македонија		Финансиски пазари во Северна Македонија		Останати активности		Вкупно	
	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022
Приходи од провизии и надомести										
<i>Приходи од провизии и надомести кои се однесуваат на финансиски средства кои не се по објективна вредност преку билансот на успех</i>										
Картично работење	807.190	692.955	328.375	380.649	-	-	-	-	1.135.565	1.073.604
Работење со платежни сметки	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Останати приходи од провизии и надомести	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Платен промет	767.316	688.293	242.700	265.747	-	-	-	-	1.010.016	954.039
Инвестициско работење	6.264	8.000	1.651	860	28.409	28.660	-	-	36.323	37.520
Посредување при осигурување	63.692	48.118	-	-	-	-	-	-	63.692	48.118
Останати услуги	22.115	20.058	3.260	3.350	-	-	-	-	25.374	23.409
Вкупно приходи од провизии и надомести од клиенти	1.666.577	1.457.424	575.985	650.606	28.409	28.660	-	-	2.270.971	2.136.690
Акредитиви и гаранции	6.008	6.991	78.416	84.632	-	-	-	-	84.424	91.623
Вкупно	1.672.584	1.464.415	654.401	735.238	28.409	28.660	-	-	2.355.394	2.228.313
Расходи за провизии и надомести	644.084	454.258	354.822	504.585	102.591	118.917	132.613	103.622	1.234.110	1.181.382
Вкупно	644.084	454.258	354.822	504.585	102.591	118.917	132.613	103.622	1.234.110	1.181.382
Нето-приходи/(расходи) од провизии и надомести	1.028.500	1.010.157	299.579	230.653	(74.182)	(90.257)	(132.613)	(103.622)	1.121.284	1.046.931

НЛБ Банка
АД Скопје
Годишен
извештај
2023 година

Профил
на Банка

Клучни показатели

Годишен
извештај
за работењето
на Банка

Макроекономско
окружување
Финансиски резултати
Работа со население
Работа со правни
лица
Платен промет
Финансиски пазари
Управување
со ризици

Финансиски
извештаи

Биланс на успех
Извештај за
сеопфатна добивка
Извештај за
финансиска состојба
Извештај за промени
на капиталот
Извештај за
паричниот тек
Парични средства
и парични
еквиваленти

Содржина

7. Нето-добивка/ (загуба) од финансиски инструменти чувани за тргување

	во илјади МКД	
	2023	2022
Нето добивки/загуби од тргување		
– добивки	491.747	612.215
– загуби	(159.246)	(264.906)
Нето добивки/загуби од деривати		
– добивки	1.931	283
– загуби	(2.875)	(2.048)
Вкупно	331.557	345.544

8. Нето-добивка/ (загуба) од финансиски обврски мерени по објективна вредност преку Биланс на успех

	во илјади МКД	
	2023	2022
Нето добивка/(загуба) од финансиски обврски		
– добивки	282	2.164
– загуби	(6.904)	(337)
Вкупно	(6.622)	1.827

9. Нето-добивка/ (загуба) од курсни разлики

	во илјади МКД	
	2023	2022
Приходи од курсни разлики	579.498.147	767.457.393
Расходи за курсни разлики	(579.477.894)	(767.435.114)
Вкупно	20.253	22.279

Бруто износ на девизните добивки/загуби произлегува од значителна валутна изложеност и промените во девизните курсеви.

**НЛБ Банка
АД Скопје
Годишен
извештај
2023 година**

Профил на Банка

Клучни показатели

Годишен извештај за работењето на Банка

Макроекономско
окружување
Финансиски резултати
Работа со население
Работа со правни
лица
Платен промет
Финансиски пазари
Управување
со ризици

Финансиски извештаи

Биланс на успех
Извештај за
сеопфатна добивка
Извештај за
финансиска состојба
Извештај за промени
на капиталот
Извештај за
паричниот тек
Парични средства
и парични
еквиваленти

Содржина

10. Нето-добивки/ (загуби) од депризнавање на средства

во илјади МКД		
	2023	2022
Нето добивки/(загуби) од депризнавање на недвижности и опрема:		
– опстевни недвижности и опрема	1.530	722
– средства со право на употреба	-	(506)
Нето добивки/(загуби) од депризнавање - останато (без средства чувани за продажба)	30.105	(2.722)
Вкупно	(28.575)	(2.506)

11. Други оперативни приходи

во илјади МКД		
	2023	2022
Приходи од закуп	14.361	13.170
Приходи од небанкарски услуги - транспорт на готовина	44.231	43.731
Останато	25.521	81.980
Вкупно	84.113	138.881

Линиската ставка „Друго“ главно вклучува приходи од интрагрупациски услуги за картично работење од Регионален картичен компетенс центар и услуги за независна валидација на податоците од Групната независна функција за валидација на НЛБ Банка АД Скопје.

12. Други оперативни расходи

во илјади МКД		
	2023	2022
Осигурителни премии за депозити	164.455	157.313
Чланарини и слични провизии		
Трошоци по судски постапки	1.647	1.656
Даноци и други јавни приходи		
Ревалоризација на вложувањата во недвижности до објективна вредност (белешка 30)	4.124	-
Останато	50.822	44.621
Total	221.048	203.590

Премиијата за осигурување на депозити се пресметува како процент од 0,25 % од депозитите и каматите на физички лица и обврски за нераспределени приливи од странство за физички лица. Ставката „Останато“ главно се состои од трошоци поврзани со донации.

НЛБ Банка
АД Скопје
Годишен
извештај
2023 година

Профил на Банка

Клучни показатели

Годишен извештај за работењето на Банка

Макроекономско
окружување
Финансиски резултати
Работа со население
Работа со правни
лица
Платен промет
Финансиски пазари
Управување
со ризици

Финансиски извештаи

Биланс на успех
Извештај за
сеопфатна добивка
Извештај за
финансиска состојба
Извештај за промени
на капиталот
Извештај за
паричниот тек
Парични средства
и парични
еквиваленти

Содржина

13. Трошоци за вработените

	во илјади МКД	
	2023	2022
Плати	745.561	652.036
Придонеси за социјално осигурување	266.861	213.139
Трошоци за пензии:		
— дефинирани планови за придонеси	32.496	25.953
Регрес за годишен одмор	33.814	22.795
Награди за членови на Управниот одбор и менаџери	41.954	28.609
Неискористени годишни одмори	7.999	-
Други трошоци за вработени	56.268	49.053
Нето расходи/(приходи) за резервации за пензии и слични обврски (белешка 42)	418	593
Нето расходи/(приходи) за резервации за други долгорочни користи за вработените (белешка 42)	4.919	(7.000)
Останато	602	869
Вкупно	1.190.892	986.047
Број на вработени	953	949

14. Општи и административни трошоци

	во илјади МКД	
	2023	2022
Технологија		
— одржување на софтвер и опрема	80.035	67.175
— пристап до податоци и трошоци за претплата	14.082	14.103
— лиценци	53.808	26.764
Објекти и опрема		
— електрична енергија	46.285	51.826
— други трошоци поврзани со објекти и опрема	23.704	21.943
— трошоци за одржување	61.079	55.267
— трошоци за осигурување на материјални средства	1.311	4.215
— трошоци за обезбедување - објекти	18.812	18.433
— кирии и закупнини	23.763	17.656
Материјални трошоци	45.095	42.842
Маркетинг и односи со јавност	33.315	30.413
Трошоци за службени патувања	28.401	22.668
Телекомуникациски и поштенски трошоци		
— поштенски услуги	6.561	7.335
— телекомуникации и интернет	33.411	37.686
Трошоци за изнајмување на персонал	25.269	33.994
Услуги за наплата на побарувања	10.328	10.951
Трошоци за ревизорски услуги	3.517	3.349
Трошоци за стипендии и образование	8.620	4.847
Трошоци за други комуникациски услуги	18.533	19.815
Даноци и други јавни давачки	2.688	3.252
Членарини и слични провизии	2.978	2.506
Останато осигурување	14.627	12.358
Други општи и административни трошоци	160.600	125.525
Вкупно	716.822	634.923

Ставката „Други општи и административни трошоци“ вклучува трошоци за транспорт на готовина, консултантски услуги, интелектуални услуги, услуги за архивирање и други услуги.

**НЛБ Банка
АД Скопје
Годишен
извештај
2023 година**

**Профил
на Банка**

Клучни показатели

**Годишен
извештај
за работењето
на Банка**

Макроекономско
окружување
Финансиски резултати
Работа со население
Работа со правни
лица
Платен промет
Финансиски пазари
Управување
со ризици

**Финансиски
извештаи**

Биланс на успех
Извештај за
сеопфатна добивка
Извештај за
финансиска состојба
Извештај за промени
на капиталот
Извештај за
паричниот тек
Парични средства
и парични
еквиваленти

Содржина

15. Амортизација

	во илјади МКД	
	2023	2022
Амортизација на недвижности и опрема:		
— сопствени недвижности и опрема (белешка 31)	148.854	152.889
— средства со право на употреба (белешка 31)	75.882	77.426
Амортизација на софтвер и други нематеријални средства (белешка 32)	107.318	104.757
Вкупно	332.054	335.072

16. Добивка/(загуба) од модификација

	во илјади МКД	
	2023	2022
Загуби од модификација на финансиски средства мерени по амортизирана набавна вредност	(14)	(148)
Вкупно	(14)	(148)

17. Резервирања

	во илјади МКД	
	2023	2022
Резервирања за вонбилансни изложености-гаранции и потенцијални обврски (белешка 42)		
Зголемување на резервирањата	(382.838)	(385.949)
Ослободување на резервирањата	337.001	412.826
Резервирања за судски спорови (белешка 42)		
Зголемување на резервирањата	-	-
Ослободување на резервирањата	23.707	8.294
Вкупно	(22.130)	35.171

**НЛБ Банка
АД Скопје
Годишен
извештај
2023 година**

**Профил
на Банка**

Клучни показатели

**Годишен
извештај
за работењето
на Банка**

Макроекономско
окружување
Финансиски резултати
Работа со население
Работа со правни
лица
Платен промет
Финансиски пазари
Управување
со ризици

**Финансиски
извештаи**

Биланс на успех
Извештај за
сеопфатна добивка
Извештај за
финансиска состојба
Извештај за промени
на капиталот
Извештај за
паричниот тек
Парични средства
и парични
еквиваленти

Содржина

18. Исправка на вредноста

	во илјади МКД	
	2023	2022
Исправки на вредност на финансиски средства		
Пари, парични средтва во НБРСМ и депозити по видување во банки		
Зголемување на исправката на вредност	(7.877)	(6.909)
Ослободување на исправката на вредност	7.091	6.451
Финансиски средства по објективна вредност преку останата сеопфатна добивка (белешка 27. б)		
Зголемување на исправката на вредност	(7.438)	(5.229)
Ослободување на исправката на вредност	11.314	8.999
Должнички хартии од вредност мерени по амортизирана набавна вредност (белешка 27. б)		
Зголемување на исправката на вредност	(10.607)	(1.230)
Ослободување на исправката на вредност	23.974	16.042
Кредити на и побарувања од банки мерени по амортизирана набавна вредност (белешка 27. а)		
Зголемување на исправката на вредност	(7.894)	(8.620)
Ослободување на исправката на вредност	7.787	10.190
Кредити на и побарувања од физички лица мерени по амортизирана набавна вредност (белешка 27. а)		
Зголемување на исправката на вредност	2.182.961)	(1.370.172)
Ослободување на исправката на вредност	1.723.685	841.846
Кредити на и побарувања од правни лица мерени по амортизирана набавна вредност (белешка 27. а)		
Зголемување на исправката на вредност	(1.153.760)	(1.436.375)
Ослободување на исправката на вредност	1.369.914	1.532.057
Останати финансиски средства мерени по амортизирана набавна вредност (белешка 27. а)		
Зголемување на исправката на вредност	(48.486)	(63.081)
Ослободување на исправката на вредност	33.167	21.298
Наплатени отпишани побарувања (белешка 27. а)	234.326	276.301
Вкупно исправки на вредност на финансиски средства	(7.765)	(178.432)
Исправка на вредност на нефинансиски средства		
Исправки на вредност на останати средства (белешка 28)	(16.934)	(6.611)
Исправки на вредност - недвижности и опрема (белешка 31)	-	-
Вкупно исправка на вредност на нефинансиски средства	(16.934)	(6.611)
Вкупно исправки на вредност	(24.699)	(185.043)

Наплатените отпишани побарувања во износ од 234.326 илјада денари (2022: 276.301 илјади денари) вклучуваат износи од наплатени отпишани побарувања и наплатени отпишани побарувања од преземени средства. Во 2023 наплатени претходно отпишани побарувања со преземање на средства се 0 илјади денари (2022: 56.486 илјади денари).

НЛБ Банка
АД Скопје
Годишен
извештај
2023 година

Профил
на Банка

Клучни показатели

Годишен
извештај
за работењето
на Банка

Макроекономско
окружување
Финансиски резултати
Работа со население
Работа со правни
лица
Платен промет
Финансиски пазари
Управување
со ризици

Финансиски
извештаи

Биланс на успех
Извештај за
сеопфатна добивка
Извештај за
финансиска состојба
Извештај за промени
на капиталот
Извештај за
паричниот тек
Парични средства
и парични
еквиваленти

19. Данок на добивка

во илјади МКД		
	2023	2022
Тековен данок на добивка за известувачкиот период	338.292	246.410
Одложен данок	(36.306)	(12.885)
Вкупно	301.986	233.525

во илјади МКД		
	2023	2022
Добивка пред оданочување	3.022.177	2.562.242
Данок на добивка по даночна стапка од 10%	302.218	256.224
Ефект од:		
Даночно ослободени приходи	(2.022)	(1.594)
Реинвестирана добивка која не подлежи на оданочување	(40.525)	(74.537)
Расходи непризнаени за даночни цели	164.317	132.079
Даночни ослободувања за донации во спорт	(29.400)	(27.194)
Времена разлика од даночниот режим	(56.296)	(38.568)
Данок на добивка (ефективна даночна стапка 9,62% и 8,52% соодветно)	338.292	246.410
Одложен данок:		
Поврзани со потекнувањето и враќањето на времените разлики	(36.306)	(12.885)
Данок на добивка прикажан во Билансот на успех	301.986	233.525

во илјади МКД				
Биланс на состојба			Биланс на успех	
Одложен данок	2023	2022	2023	2022
Проценка на преземени средства	(2.043)	(11.707)	(9.664)	(1.979)
Проценка на недвижности дадени под закуп по објективна вредност	(442)	(230)	212	230
Исправки на вредност	(55.709)	(84.379)	(28.670)	(13.635)
Модификација	4.461	6.277	1.816	2.499
Одложени даночни средства/(обврски), нето	(53.733)	(90.039)	(36.306)	(12.885)

20. Пари, парични средства во НБРСМ и депозити по видување во банки

во илјади МКД		
	2023	2022
Парични средства во благајна	3.331.204	2.812.622
Сметки кај НБРСМ различни од задолжителна резерва	5.943.301	5.271.116
Депозити по видување во банки	1.204.899	5.022.822
Намалено за: исправка на вредноста	(4.319)	(3.358)
Задолжителна резерва во НБРСМ	5.844.454	4.671.298
Ограничени депозити	419.647	296.104
Намалено за: исправка на вредноста	(1.756)	(1.930)
Вкупно	16.737.430	18.068.674

Ставката „Пари, парични средства во НБРСМ и депозити по видување кај банките“ е вклучена во Парични средства и парични еквиваленти. Банката мора да ги исполни барањата за задолжителна резерва во денари и во странска валута кај НБРСМ.

**НЛБ Банка
АД Скопје
Годишен
извештај
2023 година**

**Профил
на Банка**

Клучни показатели

**Годишен
извештај
за работењето
на Банка**

Макроекономско
окружување
Финансиски резултати
Работа со население
Работа со правни
лица
Платен промет
Финансиски пазари
Управување
со ризици

**Финансиски
извештаи**

Биланс на успех
Извештај за
сеопфатна добивка
Извештај за
финансиска состојба
Извештај за промени
на капиталот
Извештај за
паричниот тек
Парични средства
и парични
еквиваленти

Содржина

Во текот на 2023 година, Народна банка во три наврати ја менуваше стапката на задолжителна резерва на банките за обврските во странска валута (од 18% на 21%). Зголемен е и делот од задолжителната резерва во странска валута којшто банките го исполнуваат во евра (од 75% на 81%), додека стапката на задолжителна резерва на обврските во денари со девизна клаузула се зголеми од 50% на 100%.

Задолжителната резерва во денари на 31 декември 2023 година е во износ од 3.647.776 илјади денари (2022: 3.907.620 илјади денари). Ефективната каматна стапка на задолжителната резерва во денари е 0 % (2022: 0 %). Задолжителната резерва во денари се чува на жиро-сметка отворена во НБРСМ.

Задолжителната резерва во странска валута на 31 декември 2023 година е во износ од 6.493.838 илјади денари или 105,599 илјади евра (2022: 5.207.364 илјади денари или 84.405 илјади евра). Во согласност со Одлуката за задолжителна резерва, Банката одржува 90 % од износот на задолжителната резерва во евра распределени на девизната сметка на НБРСМ во странство и 10 % од износот на задолжителната резерва во евра распределени на нејзината сметка во евра во МИПС.

НБРСМ не пресметува надоместок за задолжителната резерва во денари. Надоместокот треба да се пресметува на задолжителната резерва во евра по стапка еднаква на пониската цена од 0 % и каматната стапка на депозитот преку ноќ на Европската централна банка (ЕЦБ) кој се применува на последниот ден од периодот за одржување на резервите. Доколку просечниот алоциран дневен износ на средствата на Банката е повисок од потврденото барање за задолжителна резерва во евра за целиот период на одржување на задолжителната резерва, надоместокот треба да се наплатува за вишокот на издвоени средства по стапка еднаква на пониската цена од 0 % и каматната стапка на депозитот преку ноќ на Европската централна банка (ЕЦБ) кој се применува на последниот ден од периодот на негативен преглед, намален за 0,15 процентни поени

21. Финансиски средства кои се мерат по објективна вредност преку останата сеопфатна добивка

а) Анализа според видот на финансиски средства кои се мерат по објективна вредност преку останата сеопфатна добивка

	во илјади МКД	
	2023	2022
Финансиски средства мерени по објективна вредност преку останата сеопфатна добивка вклучени во парични еквиваленти		
Благајнички записи:		
– Народна Банка на Република Северна Македонија	1.603.267	1.187.640
Вкупно финансиски средства мерени по објективна вредност преку останата сеопфатна добивка вклучени во парични еквиваленти	1.603.267	1.187.640
Останати финансиски средства мерени по објективна вредност преку останата сеопфатна добивка		
Државни обврзници:		
– Република Северна Македонија	2.647.677	3.720.447
Акции:		
– останати финансиски институции	142.982	126.332
Вкупно	4.393.926	5.034.419
од нив сопственички инструменти	142.982	126.332
од кои котирани	-	-
од кои некотирани	142.982	126.332
од нив должнички инструменти	4.250.944	4.908.087
од кои котирани	2.647.677	3.720.447
од кои некотирани	1.603.267	1.187.640
Исправка на вредност	-(15.639)	-(19.507)

б) Движење на финансиски средства кои се мерат по објективна вредност преку останата сеопфатна добивка

	во илјади МКД			
	2023		2022	
	Сопственички инструменти	Должнички инструменти	Сопственички инструменти	Должнички инструменти
На 1 јануари	126.332	4.908.087	125.035	7.048.916
Курсни разлики	-	(79)	-	(7.529)
Камата припишана на главница	-	133.405	-	68.256
Зголемување	-	12.197.837	-	10.054.255
Продажба и достасување	-	(13.189.439)	-	(11.958.042)
Нето добивка/(загуба) од промени во објективната вредност	16.650	201.133	1.297	-(297.769)
На 31 декември	142.982	4.250.944	126.332	4.908.087

НЛБ Банка
АД Скопје
Годишен
извештај
2023 година

Профил
на Банка

Клучни показатели

Годишен
извештај
за работењето
на Банка

Макроекономско
окожување
Финансиски резултати
Работа со население
Работа со правни
лица
Платен промет
Финансиски пазари
Управување
со ризици

Финансиски
извештаи

Биланс на успех
Извештај за
сеопфатна добивка
Извештај за
финансиска состојба
Извештај за промени
на капиталот
Извештај за
паричниот тек
Парични средства
и парични
еквиваленти

Содржина

Благајничките записи што ги поседува Банката на 31 декември 2023 се должнички хартии од вредност издадени од НБРСМ со рок на достасување од 42 дена и фиксна каматна стапка. Номинирани се во денари. Примарен пазар се аукциите налагајнички записи што ги организира НБРСМ. На секундарен пазар, со нив може да се тргува на пазар преку шалтер. Само банките и штедилниците може да тргуваат солагајнички записи.

Ефективната каматна стапка на овие хартии од вредност се движела од 4,75 % до 6,30 % (2022: 1,25 % до 4,75 %) на годишно ниво.

Еврообврзниците класифицирани како должнички хартии од вредност кои се мерат по објективна вредност преку останата сеопфатна добивка се во износ од 2.647.677 илјади денари (2022: 3.720.447 илјади денари). Еврообврзниците што ги поседува Банката на 31 декември 2023 се со рок на достасување од 6 и 7 години и се деноминирани во евра. Вкупниот износ на еврообврзниците вклучува камата од 62.232 илјади денари (2022: 90.949 илјади денари). Ефективната каматна стапка е од 1,18 % до 3,13 % на годишно ниво.

Сопственичките инструменти се издадени од финансиски друштва во износ од 142.982 илјади денари (2022: 126.332 илјади денари). Во 2023 година Банката ги вреднува сопственичките хартии од вредност според објективна вредност. Котираните хартии од вредност се вреднуваат по последна куповна цена на секој ден на тргување на Македонската берза за хартии од вредност, а за странски хартии од вредност цените се обезбедени од Bloomberg.

22. Финансиски средства мерени по амортизирана набавна вредност

	во илјади МКД	
	2023	2022
Должнички хартии од вредност	13.021.336	12.500.382
Кредити на и побарувања од банки	3.980.536	1.501.596
Кредити на и побарувања од комитенти	74.930.456	72.113.402
Останати финансиски средства	1.683.423	1.843.467
Вкупно	93.615.751	87.958.847

23. Должнички хартии од вредност

	во илјади МКД	
	2023	2022
Должнички хартии од вредност мерени по амортизирана вредност		
Државни записи	3.904.521	1.774.682
Државни обврзници	9.154.040	10.776.292
Намалени за: исправки на вредност - група 1 (белешка 27. б)	-(37.225)	-(50.592)
Вкупно	13.021.336	12.500.382

Државни записи

Државните записи класифицирани како финансиски средства по амортизирана набавна вредност се во износ од 3.904.521 илјади денари (2022: 1.774.682 илјади денари).

Државните записи во сопственост на Банката на 31.12.2023 година се издадени од САД, Кралство Холандија, Кралство Белгија и Сојузна Република Германија. Целиот износ ќе достаса во 2024 година. Ефективната каматна стапка е од 3,53 % до 5,36 % на годишно ниво.

Обврзници

Континуираните државни обврзници се класифицираат како должнички хартии од вредност по амортизирана набавна вредност во износ од 8.083.433 илјади МКД (2022 година: 10.106.580 илјади МКД).

Континуираните државни обврзници со рок на достасување од 2, 3, 5, 7, 10 и 15 години и се номинирани во денари и денари со валутна клаузула во евра. Вкупниот износ на континуираните државни обврзници вклучува

камата од 113.036 илјади денари (2022: 91.572 илјади денари). Ефективната каматна стапка е од 0,80 % до 5,25 % на годишно ниво. Во текот на 2024 година ќе достасаат континуирани државни обврзници во номинален износ од 3.241.670 илјади денари.

Еврообврзници класифицирани по амортизирана набавна вредност се во износ од 657.240 илјади денари (2022: 669.712 илјади денари). Еврообврзниците што ги поседува Банката на 31.12.2023 се со рок на достасување од 6 години и се деноминирани во евра. Вкупниот износ на еврообврзниците вклучува камата од 13.090 илјади денари (2022: 13.126 илјади денари). Ефективната каматна стапка е од 2,03 % до 2,05 % на годишно ниво.

Еврообврзница издадена од Р.Словенија е класифицирани по амортизирана набавна вредност во износ од 413.367 илјади денари (2022: 0 илјади денари) и е деноминирана во УСД. Вкупниот износ на еврообврзниците вклучува камата од 7.947 илјади денари (2022: 0 илјади денари). Ефективната каматна стапка е 5,25 % на годишно ниво.

24. Кредити на и побарувања од банки

	во илјади МКД	
	2023	2022
Пласмани кај други банки	3.966.974	1.471.559
Вклучено во пари и парични еквиваленти	3.966.974	1.471.559
Кредити и побарувања од други банки	14.187	30.565
Намалено за: исправка на вредноста – група 1 (белешка 27. а)	(625)	(528)
Вкупно	3.980.536	1.501.596

25. Кредити на и побарувања од комитенти

	во илјади МКД	
	2023	2022
Кредити на физички лица		
– пречекорување на сметки	1.272.403	1.171.103
– кредитни картички	2.302.258	2.402.948
– други кредити	28.436.979	25.770.886
– хипотекарни кредити	20.089.556	17.959.718
– паднати гаранции	3.085	76
Вкупно	52.104.281	47.304.731
Кредити на претпријатија		
– претпријатија	25.954.566	28.577.483
– останати финансиски институции	557.640	144.032
– држава	1.032	794
– непрофитни институции	6.272	7.364
Вкупно	26.519.510	28.729.673
Бруто кредити и побарувања	78.623.791	76.034.404
Намалено за: исправка на вредноста (белешка 27. а)	(3.693.335)	(3.921.002)
Вкупно	74.930.456	72.113.402

26. Останати финансиски средства

	во илјади МКД	
	2023	2022
Побарувања по кредитни картички	448.268	353.161
Побарувања од купувачи	23.800	16.941
Побарувања по провизии	99.562	110.493
Авансно исплатени пензии	4	1.362.413
Останато	1.151.524	47.067
Намалено за: исправки на вредност (белешка 27. а)	(39.735)	(46.608)
Вкупно	1.683.423	1.843.467

Ставката Кредити на и побарувања од комитенти вклучува авансни плаќања за недоспеани кредити и камати во износ од 178.742 илјади денари (2022: 193.717 илјади денари).

На 31.12.2023 година, Банката презентираше побарување врз основа на порамнување хартии од вредност во износ од 1.114.300 илјади денари за континуирана државна обврзница со рок на достасување до 31.12.2023 година. Побарувањата се исплатени на 02.01.2024 година. Останатите ставки се побарувања за услуги за трансфер на пари, побарувања за судски такси во извршни постапки и други побарувања.

НЛБ Банка
АД Скопје
Годишен
извештај
2023 година

Профил
на Банка

Клучни показатели

Годишен
извештај
за работењето
на Банка

Макроекономско
окружување
Финансиски резултати
Работа со население
Работа со правни
лица
Платен промет
Финансиски пазари
Управување
со ризици

Финансиски
извештаи

Биланс на успех
Извештај за
сеопфатна добивка
Извештај за
финансиска состојба
Извештај за промени
на капиталот
Извештај за
паричниот тек
Парични средства
и парични
еквиваленти

Содржина

27. Движење на исправката за финансиските средства

а) Движење на исправката на вредноста на финансиски средства мерени по амортизирана набавна вредност

во илјади МКД											
	Состојба на 1 јануари 2023	Трансфер во/(од) група 1	Трансфер во/(од) група 2	Трансфер во/(од) група 3	Трансфер	Зголемување / нама­лување	Отписи	Промени во моделот / параметри за ризик	Курсни разлики и останати движења	Состојба на 31 декември 2023	Наплата на отпишани побарувања
Очекувани загуби за 12 месеци											
Кредити на и побарувања од банки	528	-	-	-	-	107	-	-	(10)	625	-
Кредити на и побарувања од физички лица	664.311	(131.551)	682.293	96.032	646.774	(473.196)	(228)	(130.512)	6	707.155	-
Кредити на и побарувања од правни лица	468.743	(37.937)	28.082	2.993	(6.861)	64.000	(2)	(73.470)	183	452.593	-
Останати финансиски средства	5.396	(516)	1.277	372	1.133	(1.591)	(685)	(2.449)	-	1.804	-
Очекувани кредитни загуби за целиот животен век за кредитно неоштетени											
Кредити на и побарувања од банки	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од физички лица	139.326	130.130	(842.597)	133.765	(578.701)	682.149	(126)	58.996	(54)	301.590	-
Кредити на и побарувања од правни лица	267.099	36.973	(64.308)	14.581	(12.753)	(30.694)	(1)	(88.656)	46	135.041	-
Останати финансиски средства	923	424	(1.842)	653	(764)	1.398	(1.204)	180	5	538	-
Очекувани кредитни загуби за целиот животен век за кредитно оштетени											
Кредити на и побарувања од банки	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од физички лица	662.803	1.421	160.304	(229.797)	(68.077)	327.111	(189.342)	(5.272)	(6.101)	721.122	(77.599)
Кредити на и побарувања од правни лица	1.718.720	963	36.225	(17.575)	19.614	(68.412)	(321.375)	(18.922)	46.209	1.375.834	(148.366)
Останати финансиски средства	40.289	93	566	(1.024)	(365)	19.555	(20.306)	(1.774)	(6)	37.393	(8.361)
Од кои: купени кредитно оштетени финансиски средства	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

во илјади МКД											
	Состојба на 1 јануари 2022	Трансфер во/(од) група 1	Трансфер во/(од) група 2	Трансфер во/(од) група 3	Трансфер	Зголемување / нама­лување	Отписи	Промени во моделот / параметри за ризик	Курсни разлики и останати движења	Состојба на 31 декември 2022	Наплата на отпишани побарувања
Очекувани загуби за 12 месеци											
Кредити на и побарувања од банки	2.077	-	-	-	-	(1.299)	-	(271)	21	528	-
Кредити на и побарувања од физички лица	336.654	(53.746)	60.628	267.069	273.951	(131.722)	(2.588)	185.881	2.135	664.311	-
Кредити на и побарувања од правни лица	649.083	(54.917)	32.682	2.050	(20.185)	51.497	(6)	(211.596)	(50)	468.743	-
Останати финансиски средства	5.118	(484)	595	670	781	1.310	(962)	(851)	0	5.396	-
Очекувани кредитни загуби за целиот животен век за кредитно неоштетени											
Кредити на и побарувања од банки	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од физички лица	50.833	50.480	(139.037)	41.037	(47.520)	116.198	(159)	20.107	(133)	139.326	-
Кредити на и побарувања од правни лица	297.091	53.470	(128.277)	23.642	(51.165)	14.048	(14)	7.476	(337)	267.099	-
Останати финансиски средства	995	431	(882)	185	(266)	1.637	(1.725)	282	-	923	-
Очекувани кредитни загуби за целиот животен век за кредитно оштетени											
Кредити на и побарувања од банки	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од физички лица	692.471	3.266	78.408	(308.105)	(226.431)	284.376	(154.909)	53.486	13.810	662.803	(91.849)
Кредити на и побарувања од правни лица	1.687.383	1.448	95.595	(25.694)	71.349	37.024	(142.488)	5.869	59.583	1.718.720	(178.700)
Останати финансиски средства	23.092	52	288	(854)	(514)	38.000	(21.658)	1.405	(36)	40.289	(5.752)
Од кои: купени кредитно оштетени финансиски средства	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

НЛБ Банка
АД Скопје
Годишен
извештај
2023 година

Профил на Банка

Клучни показатели

Годишен
извештај
за работењето
на Банка

Макроекономско
окожување
Финансиски резултати
Работа со население
Работа со правни
лица
Платен промет
Финансиски пазари
Управување
со ризици

Финансиски
извештаи

Биланс на успех
Извештај за
сеопфатна добивка
Извештај за
финансиска состојба
Извештај за промени
на капиталот
Извештај за
паричниот тек
Парични средства
и парични
еквиваленти

б) Движење на исправката на вредноста на должничките хартии од вредност

во илјади МКД									
	Состојба на 1 јануари 2023	Трансфер во/ (од) група 1	Трансфер во/ (од) група 2	Трансфер во/ (од) група 3	Трансфер	Зголемување / намалување	Промени во моделот / параметри за ризик	Курсни разлики и останати движења	Состојба на 31 декември 2023
Очекувани загуби за 12 месеци									
Должнички хартии од вредност кои се мерат по амортизирана набавна вредност	50.592	-	-	-	-	(13.367)	-	-	37.225
Должнички хартии од вредност кои се мерат по објективна вредност преку останата сеопфатна добивка	19.507	-	-	-	-	(3.876)	-	8	15.639
Очекувани кредитни загуби за целиот животен век за кредитно неоштетени									
Должнички хартии од вредност кои се мерат по објективна вредност преку останата сеопфатна добивка	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Очекувани кредитни загуби за целиот животен век за кредитно оштетени									
Должнички хартии од вредност кои се мерат по објективна вредност преку останата сеопфатна добивка	-	-	-	-	-	-	-	-	-

во илјади МКД									
	Состојба на 1 јануари 2022	Трансфер во/ (од) група 1	Трансфер во/ (од) група 2	Трансфер во/ (од) група 3	Трансфер	Зголемување / намалување	Промени во моделот / параметри за ризик	Курсни разлики и останати движења	Состојба на 31 декември 2022
Очекувани загуби за 12 месеци									
Должнички хартии од вредност кои се мерат по амортизирана набавна вредност	65.416	-	-	-	-	(14.812)	-	(12)	50.592
Должнички хартии од вредност кои се мерат по објективна вредност преку останата сеопфатна добивка	23.320	-	-	-	-	(3.770)	-	(43)	19.507
Очекувани кредитни загуби за целиот животен век за кредитно неоштетени									
Должнички хартии од вредност кои се мерат по објективна вредност преку останата сеопфатна добивка	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Очекувани кредитни загуби за целиот животен век за кредитно оштетени									
Должнички хартии од вредност кои се мерат по објективна вредност преку останата сеопфатна добивка	-	-	-	-	-	-	-	-	-

в) Објаснување како значајните промени во бруто-сметководствената вредност на финансиските инструменти влијаат на промени на исправките на вредност

Во 2023 година, зголемувањето на бруто-сметководствената вредност не предизвика значителни промени во нивото на исправките на вредност.

Бруто-сметководствената вредност на должничките хартии од вредност мерени по амортизирана набавна вредност се намали за 507.587 илјади денари, што предизвика намалување на исправките на вредност за 13.367 илјади денари.

Бруто-сметководствената вредност на должничките

хартии од вредност мерени по објективна вредност преку останата сеопфатна добивка е намалена за 858.276 илјади денари, а исправките на вредност се намалени за 3.868 илјади денари.

Промените во бруто-сметководствената вредност на кредитите на физички лица се значајни, односно се зголемени за 4.799.550 илјади денари и главно се поттикнати од зголемената изложеност во Ниво 1 за 4.743.612 илјади денари, следени со зголемување на исправките на вредност за 263.427 илјади денари, како резултат на нови ризични параметри.

Зголемувањето на кредитите и побарувањата од банките за 2.479.037 илјади денари, предизвика зголемување на исправката на вредност за 97 илјади денари.

Табелите подолу илустрираат како промените во бруто-сметководствената вредност на финансиските инструменти придонесуваат за промени во исправките на вредност.

НЛБ Банка
АД Скопје
Годишен
извештај
2023 година

Профил
на Банка

Клучни показатели

Годишен
извештај
за работењето
на Банка

Макроекономско
окружување
Финансиски резултати
Работа со население
Работа со правни
лица
Платен промет
Финансиски пазари
Управување
со ризици

Финансиски
извештаи

Биланс на успех
Извештај за
сеопфатна добивка
Извештај за
финансиска состојба
Извештај за промени
на капиталот
Извештај за
паричниот тек
Парични средства
и парични
еквиваленти

Движење на бруто-сметководствената вредност на кредити на банки

	во илјади МКД	
Очекувани загуби за 12 месеци	2023	2022
Состојба на 1 јануари	1.502.124	2.814.236
Зголемувања/(намалувања)	2.479.037	-(1.312.112)
Состојба на 31 декември	3.981.161	1.502.124

Движење на бруто-сметководствената вредност на кредити на и побарувања од комитенти

	во илјади МКД			
Физички лица	Очекувани загуби за 12 месеци	Очекувани кредитни загуби за целиот животен век за кредитно неоштетени	Очекувани кредитни загуби за целиот животен век за кредитно оштетени	Вкупно
Состојба на 1 јануари 2023	44.875.873	1.501.816	927.042	47.304.731
Трансфери	(609.232)	243.792	365.440	-
Зголемувања/(намалувања)	5.338.338	-(192.074)	(155.709)	4.990.555
Отписи	(1.774)	55	(207.447)	(209.166)
Модификациони загуби	16.280	855	1.026	18.161
Состојба на 31 декември 2023	49.619.485	1.554.444	930.352	52.104.281

	во илјади МКД			
Физички лица	Очекувани загуби за 12 месеци	Очекувани кредитни загуби за целиот животен век за кредитно неоштетени	Очекувани кредитни загуби за целиот животен век за кредитно оштетени	Вкупно
Состојба на 1 јануари 2022	41.229.477	747.200	1.224.719	43.201.396
Трансфери	(1.021.099)	945.084	76.015	-
Зголемувања/(намалувања)	4.646.829	(190.876)	(207.246)	4.248.707
Отписи	(2.643)	1.162	(168.884)	(170.365)
Модификациони загуби	23.309	(754)	2.438	24.993
Состојба на 31 декември 2022	44.875.873	1.501.816	927.042	47.304.731

	во илјади МКД			
Останати комитенти	Очекувани загуби за 12 месеци	Очекувани кредитни загуби за целиот животен век за кредитно неоштетени	Очекувани кредитни загуби за целиот животен век за кредитно оштетени	Вкупно
Состојба на 1 јануари 2023	23.463.992	2.832.661	2.433.020	28.729.673
Трансфери	(1.282.519)	754.457	528.062	-
Зголемувања/(намалувања)	29.495	(1.354.345)	(771.330)	(2.096.180)
Отписи	31	(1)	(114.013)	(113.983)
Состојба на 31 декември 2023	22.210.999	2.232.772	2.075.739	26.519.510

	во илјади МКД			
Останати комитенти	Очекувани загуби за 12 месеци	Очекувани кредитни загуби за целиот животен век за кредитно неоштетени	Очекувани кредитни загуби за целиот животен век за кредитно оштетени	Вкупно
Состојба на 1 јануари 2022	22.276.617	2.321.844	2.621.739	27.220.200
Трансфери	(2.511.944)	1.739.503	772.441	-
Зголемувања/(намалувања)	3.699.319	(1.228.681)	(820.436)	1.650.202
Отписи	0	(5)	(140.724)	(140.729)
Состојба на 31 декември 2022	23.463.992	2.832.661	2.433.020	28.729.673

НЛБ Банка АД Скопје Годишен извештај 2023 година

Профил на Банка

Клучни показатели

Годишен извештај за работењето на Банка

Макроекономско
окружување
Финансиски резултати
Работа со население
Работа со правни
лица
Платен промет
Финансиски пазари
Управување
со ризици

Финансиски извештаи

Биланс на успех
Извештај за
сеопфатна добивка
Извештај за
финансиска состојба
Извештај за промени
на капиталот
Извештај за
паричниот тек
Парични средства
и парични
еквиваленти

Содржина

Движење на бруто сметководствената вредност на должничките хартии од вредност мерени по амортизирана набавна вредност

во илјади МКД		
Очекувани загуби за 12 месеци	2023	2022
Состојба на 1 јануари	12.550.974	12.893.380
Зголемувања	6.132.943	1.774.721
Депризнавање	(5.625.356)	(2.117.127)
Состојба на 31 декември 2023	13.058.561	12.550.974

Движење на бруто-сметководствената вредност на должнички хартии од вредност кои се мерат по објективна вредност преку останата сеопфатна добивка

во илјади МКД				
	Очекувани загуби за 12 месеци	Очекувани кредитни загуби за целиот животен век за кредитно неоштетени	Очекувани кредитни загуби за целиот животен век за кредитно оштетен	Вкупно
Состојба на 1 јануари 2023	5.255.043	-	-	5.255.043
Зголемувања	1.602.595	-	-	1.602.595
Депризнавање	(2.460.871)	-	-	(2.460.871)
Состојба на 31 декември 2023	4.396.767	-	-	4.396.767

во илјади МКД				
	Очекувани загуби за 12 месеци	Очекувани кредитни загуби за целиот животен век за кредитно неоштетени	Очекувани кредитни загуби за целиот животен век за кредитно оштетен	Вкупно
Состојба на 1 јануари 2022	7.098.104	-	-	7.098.104
Зголемувања	1.197.318	-	-	1.197.318
Депризнавање	(3.040.379)	-	-	(3.040.379)
Состојба на 31 декември 2022	5.255.043	-	-	5.255.043

Табелата погоре не ја вклучува објективната вредност на должничките хартии од вредност мерени по објективна вредност преку други сеопфатен приход.

НЛБ Банка АД Скопје Годишен извештај 2023 година

Профил на Банка

Клучни показатели

Годишен извештај за работењето на Банка

Макроекономско
окружување
Финансиски резултати
Работа со население
Работа со правни
лица
Платен промет
Финансиски пазари
Управување
со ризици

Финансиски извештаи

Биланс на успех
Извештај за
сеопфатна добивка
Извештај за
финансиска состојба
Извештај за промени
на капиталот
Извештај за
паричниот тек
Парични средства
и парични
еквиваленти

Содржина

28. Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања

во илјади МКД		
	2023	2022
Земјиште	3.269	4.256
Градежни објекти	48.597	221.420
Станбени објекти	-	-
Опрема	101	21.588
Останато	125	217
Вкупно	52.092	247.481

Средствата преземени врз основа на ненаплатени побарувања вклучуваат земјиште, опрема, деловни објекти и други вредности кои не се користат од Банката во извршувањето на нејзината основна дејност.

Пазарот за одредени видови колатерал во Република Северна Македонија е во рана фаза на развој. Раководството направи проценка на очекуваниот надоместлив износ, нетиран за трошокот потребен да ги реализираат средствата, врз основа на неколку фактори, вклучувајќи независни проценки. Меѓутоа, имајќи го предвид претходното, фактичките реализирани износи можат да бидат различни од направените проценки.

во илјади МКД				
	Сметководствена вредност		Објективна вредност намалена за трошоци за продажба	
	2023	2022	2023	2022
Преземени средства	52.092	247.481	76.562	247.602

Движење на преземени средства

во илјади МКД	
Преземени средства	
На 1 јануари 2023	247.481
Зголемувања	9.288
Продажба	(187.743)
Нето добивки/загуби од исправки на вредност (белешка 18)	(16.934)
На 31 декември 2023	52.092

во илјади МКД	
Преземени средства	
На 1 јануари 2022	246.951
Зголемувања	60.024
Продажба	(52.883)
Нето добивки/загуби од исправки на вредност (белешка 18)	(6.611)
На 31 декември 2022	247.481

Ставката „Зголемувања“ вклучува данок на промет на недвижен имот во износ од 9.288 илјади денари (2022: 3.203).

29. Вложувања во придружени друштва (евидентирани по методот на главнина)

во илјади МКД		
Преземени средства		
	2023	2022
НЛБ ЛИЗ & ГО ДОО Скопје	45.621	15.997
Вкупно	45.621	15.997

Процент на учество на Банката во придруженото друштво

Држава		2023	2022
НЛБ ЛИЗ & ГО ДОО Скопје	Република Северна Македонија	49%	49%

Финансиски информации за придруженото друштво – 100 %

во илјади МКД					
	Средства	Обврски	Капитал и резерви	Приходи	Добивка/ (загуба) за финансиската година
2023					
НЛБ ЛИЗ & ГО ДОО Скопје	609.525	517.472	92.053	669.517	(36.210)
Состојба на 31 декември	609.525	517.472	92.053	669.517	(36.210)
2022					
NLB Lease&Go DOO Skopje	40.478	7.875	32.603	1.330	-(4.364)
Состојба на 31 декември	40.478	7.875	32.603	1.330	-(4.364)

НЛБ Банка
АД Скопје
Годишен извештај
2023 година

Профил
на Банка

Клучни показатели

Годишен извештај
за работењето
на Банка

Макроекономско
окружување
Финансиски резултати
Работа со население
Работа со правни
лица
Платен промет
Финансиски пазари
Управување
со ризици

Финансиски
извештаи

Биланс на успех
Извештај за
сеопфатна добивка
Извештај за
финансиска состојба
Извештај за промени
на капиталот
Извештај за
паричниот тек
Парични средства
и парични
еквиваленти

Содржина

НЛБ ЛИЗ & ГО ДОО е компанија основана од НЛБ Банка АД Скопје, која поседува 49 % од вкупниот основачки капитал на компанијата, заедно со NLB Lease&Go, leasing d.o.o. Ljubljana. Деловната активност на новата компанија вклучува широк спектар решенија за лизинг, вклучувајќи осигурување и други поврзани услуги за користење

на возила и опрема што ќе се издаваат под лизинг. Понудата на НЛБ ЛИЗ & ГО ДОО е наменета за физички и правни лица и вклучува лизинг на нови и половни автомобили, камиони, автобуси, пловила, земјоделски и градежни машини, како и други видови опрема и машини.

30. Вложување во недвижности

	на учество	
	2023	2022
Вложување во недвижности дадени под закуп по објективна вредност на 1 јануари	95.975	95.975
Ревалоризација на вложувањата во недвижности до објективна вредност (белешка 12)	(4.124)	-
Вложување во недвижности дадени под закуп по објективна вредност на 31 декември	91.851	95.975

Дел од недвижностите и опремата, кои не се користат од Банката за сопствени цели, Банката ги класифицира како вложување во недвижност. Недвижностите (земјиште и згради), класифицирани како вложување во недвижности, не се амортизираат и се мерат по објективната вредност. Банката ги евидентира овие вложувања врз основа на проценка извршена од сертифициран проценител.

Во проценката се применува еден од приходните методи – метод на дисконтирани парични текови. Проценката на пазарната вредност на имотот директно зависи од очекуваниот годишен нето-приход на средствата или приход кој се обезбедува од издавањето на имотот под закуп.

Во проценката се користи целокупната документација за имотот, веб-сајтови за понудата и побарувачката на слични недвижности, статистички податоци, информации за продажба и изнајмување на соодветни недвижности од инвеститорите, информации за каматната стапка на благајничките записи и обврзници. Мерењето на објективната вредност е направено со користење на техника за вреднување при која најниското ниво на влезен податок кој е значаен за објективното мерење е директно или индиректно познат (Ниво 2).

Опис на методологијата која се користеше и клучните влезни податоци за вреднување на вложување во недвижности дадени под закуп:

Методологија	Влезни параметри	Опсег
Метод на дисконтирани парични текови	Нето-приход од изнајмување	7 евра по квадратен метар
	Стапка на капитализација	10,10%

Вкупните вложувања во недвижности кои се дадени под наем. Приходот од закуп на недвижностите дадени под закуп е 6.936 илјади денари (2022: 6.944 илјади денари) додека Банката нема дополнителни трошоци поврзани со вложувањата во недвижности.

Во текот на 2023 година, Банката нема новонабавени или продадени вложувања во недвижности. На 31 декември 2023 Банката нема вложувања во недвижности кои се заложени како колатерал (2022: нула).

НЛБ Банка АД Скопје Годишен извештај 2023 година

Профил на Банка

Клучни показатели

Годишен извештај за работењето на Банка

Макроекономско
окружување
Финансиски резултати
Работа со население
Работа со правни
лица
Платен промет
Финансиски пазари
Управување
со ризици

Финансиски извештаи

Биланс на успех
Извештај за
сеопфатна добивка
Извештај за
финансиска состојба
Извештај за промени
на капиталот
Извештај за
паричниот тек
Парични средства
и парични
еквиваленти

Содржина

31. Недвижности, опрема и средства со право на употреба

Набавна вредност	во илјади МКД							
	Земјиште и згради	Мебел и опрема	Останато	Вкупно недвижности и опрема	Средства со право на употреба - Земјиште и згради	Средства со право на употреба - Мебел и опрема	Вкупно Средства со право на употреба	Вкупно
Почетна состојба на 1 јануари 2022	2.090.068	1.498.545	115.570	3.704.183	231.004	124.722	355.726	4.059.909
Зголемувања	1.003	74.537	20.000	95.540	-	-	-	95.540
Пренос	-	-	-	-	66.924	-	66.924	66.924
Продажби и отуѓувања	-	(99.931)	-	(99.931)	(8.775)	-	(8.775)	(108.706)
Оштетување	-	-	-	-	-	-	-	-
Трансфер во/од вложувања во недвижности	-	-	-	-	-	-	-	-
Отписи	-	(3.670)	-	(3.670)	-	-	-	(3.670)
Крајна состојба на 31 декември 2022	2.091.071	1.469.481	135.570	3.696.122	289.153	124.722	413.875	4.109.997
Почетна состојба на 1 јануари 2023	2.091.071	1.469.481	135.570	3.696.122	289.153	124.722	413.875	4.109.997
Набавки	1.694	90.631	587	92.912	-	-	-	92.912
Зголемувања	-	-	-	-	69.117	19.619	88.736	88.736
Продажби и отуѓувања	-	(16.173)	(923)	(17.096)	(35.829)	-	(35.829)	(52.925)
Оштетување	-	-	-	-	-	-	-	-
Трансфер во/од вложувања во недвижности	-	-	-	-	-	-	-	-
Отписи	-	(18.362)	(1.807)	(20.169)	-	-	-	(20.169)
Крајна состојба на 31 декември 2023	2.092.765	1.525.577	133.427	3.751.769	322.441	144.341	466.782	4.218.551
Акумулирана амортизација								
Почетна состојба на 1 јануари 2022	(521.706)	(1.192.703)	(78.189)	(1.792.598)	(120.182)	(64.989)	(185.171)	(1.977.769)
Амортизација за годината (белешка 15)	(48.061)	(94.296)	(10.532)	(152.889)	(50.109)	(27.317)	(77.426)	(230.315)
Продажби и отуѓувања	-	99.579	-	99.579	8.550	-	8.550	108.129
Оштетување	-	-	-	-	-	-	-	-
Трансфер во/од вложувања во недвижности	-	-	-	-	-	-	-	-
Отписи	-	3.670	-	3.670	-	-	-	3.670
Крајна состојба на 31 декември 2022	(569.767)	(1.183.750)	(88.721)	(1.842.238)	(161.741)	(92.306)	(254.047)	(2.096.285)
Почетна состојба на 1 јануари 2023	(569.767)	(1.183.750)	(88.721)	(1.842.238)	(161.741)	(92.306)	(254.047)	(2.096.285)
Амортизација за годината (белешка 15)	(48.088)	(87.263)	(13.503)	(148.854)	(48.576)	(27.306)	(75.882)	(224.736)
Продажби и отуѓувања	-	16.174	-	16.174	8.753	-	8.753	24.927
Оштетување	-	-	-	-	-	-	-	-
Трансфер во/од вложувања во недвижности	-	-	-	-	-	-	-	-
Отписи	-	18.219	1.807	20.026	-	-	-	20.026
Крајна состојба на 31 декември 2023	(617.855)	(1.236.620)	(100.417)	(1.954.892)	(201.564)	(119.612)	(321.176)	(2.276.068)
Нето сметководствена вредност								
на 1 јануари 2022	1.568.362	305.842	37.381	1.911.585	110.822	59.733	170.555	2.082.140
на 31 декември 2022	1.521.304	285.731	46.849	1.853.884	127.412	32.416	159.828	2.013.712
на 31 декември 2023	1.474.910	288.957	33.010	1.796.877	120.877	24.729	145.606	1.942.483

На 31 декември 2023 година Банката нема недвижности и опрема заложени како колатерал (2022: нула).

НЛБ Банка
АД Скопје
Годишен
извештај
2023 година

Профил на Банка

Клучни показатели

Годишен извештај за работењето на Банка

Макроекономско
окожување
Финансиски резултати
Работа со население
Работа со правни
лица
Платен промет
Финансиски пазари
Управување
со ризици

Финансиски извештаи

Биланс на успех
Извештај за
сеопфатна добивка
Извештај за
финансиска состојба
Извештај за промени
на капиталот
Извештај за
паричниот тек
Парични средства
и парични
еквиваленти

Содржина

32. Нематеријални средства

во илјади МКД			
Набавна вредност	Софтвер	Други нематеријални средства	Вкупно
Почетна состојба на 1 јануари 2022	606,174	340,087	946,261
Зголемувања	22,637	64,092	86,729
Пренос	29,397	(29,397)	-
Крајна состојба на 31 декември 2022	658,208	374,782	1,032,990
Почетна состојба на 1 јануари 2023	658,208	374,782	1,032,990
Зголемувања	8,157	31,240	39,397
Отпис	(25,970)	(21,041)	(47,011)
Пренос	17,998	(17,998)	-
Крајна состојба на 31 декември 2023	658,393	366,983	1,025,376
Амортизација			
Почетна состојба на 1 јануари 2022	(393,167)	(240,646)	(633,813)
Амортизација за годината (белешка 15)	(70,501)	(34,256)	(104,757)
Крајна состојба на 31 декември 2022	(463,668)	(274,902)	(738,570)
Почетна состојба на 1 јануари 2023	(463,668)	(274,902)	(738,570)
Отпис	25,970	21,041	47,011
Амортизација за годината (белешка 15)	(71,711)	(35,607)	(107,318)
Крајна состојба на 31 декември 2023	(509,409)	(289,468)	(798,877)
Нето сметководствена вредност			
на 1 јануари 2022	213,007	99,441	312,448
на 31 декември 2022	194,540	99,880	294,420
на 31 декември 2023	148,984	77,514	226,498

Други нематеријални средства вклучуваат лиценци, нематеријални средства дадени под закуп, нематеријални средства во подготовка и други права.

33. Наеми

а) Наеми како наемопримател

во илјади МКД		
	2023	2022
Средства со право на употреба		
Земјиште и згради	120,877	127,412
Мебел и опрема	24,729	32,416
Вкупно	145,606	159,828
Обврски за наем	163,037	172,988

Во Извештајот за финансиската состојба, средствата со право на користење се вклучени во ставката „Недвижности, опрема и средства со право на употреба“, а обврските за наем се вклучени во ставката „Останати финансиски обврски“.

Билансот на успех ги прикажува следниве износи што се однесуваат на наемите:

во илјади МКД		
	2023	2022
Амортизација на средствата со право на користење		
Земјиште и згради (белешка 31)	48.576	50.109
Мебел и опрема (белешка 31)	27.306	27.317
Вкупно	75.882	77.426

во илјади МКД		
	2023	2022
Расходи од камата	2.486	2.206
Трошоци поврзани со наем на средствата со ниска вредност	11.969	7.331

НЛБ Банка
АД Скопје
Годишен
извештај
2023 година

Профил на Банка

Клучни показатели

Годишен извештај за работењето на Банка

Макроекономско
окожување
Финансиски резултати
Работа со население
Работа со правни
лица
Платен промет
Финансиски пазари
Управување
со ризици

Финансиски извештаи

Биланс на успех
Извештај за
сеопфатна добивка
Извештај за
финансиска состојба
Извештај за промени
на капиталот
Извештај за
паричниот тек
Парични средства
и парични
еквиваленти

Вкупниот паричен тек за наеми во 2023 година беше 94.575 илјади денари (2022: 79.062 илјади денари).

Од овој износ 84.433 илјади денари (2022: 71.846 илјади денари) е за капитализирани наеми, а 11.142 илјади денари (2022: 7.216 илјада денари) е за останати наеми.

Банката нема трошоци поврзани со варијабилни плаќања за наем и добивки или загуби кои произлегуваат од трансакции од продажба и повратни наеми.

Банката нема ограничувања или ковенанти што се наметнати со наемот, нема трансакции за продажба и поврат на наемот и нема договори за наем на кои се обврзува, но сè уште не започнале.

Анализата на достасаност на обврските за наем е прикажана во белешка 3.3.3.

б) Наеми како наемодавател

Оперативен наем

Анализа на доспевање на плаќањата за закуп која ги прикажува недисконтираните плаќања за закуп што треба да се добијат по датумот на известување:

во илјади МКД		
	2023	2022
Помалку од една година	12.218	13.022
Од една до две години	8.359	3.707
Од две до три години	1.631	465
Од три до четири години	1.442	155
Од четири до пет години	1.442	-
Вкупно	25.092	17.349

Банката оствари приходи од наемнини кои произлегуваат од вложување во недвижности во износ од 6.936 илјади денари (2022: 6.944 илјади денари) и од сопствен имот во износ од 7.425 илјади денари (2022: 6.226 илјади денари).

34. Останати средства

во илјади МКД		
	2023	2022
Аванси	12.241	9.932
Побарувања за даноци	4.782	4.762
Одложени расходи	26.400	27.233
Залихи	28.894	31.680
Останато	1.955	283
Вкупно	74.272	73.890

На 31 декември 2023 година, Банката има форвард и своп-договори зависни од промената на курсот како финансиски средства со позитивна објективна вредност од 1.931 илјади денари (2022: 283 илјади денари) прикажани во ставката „Останато“.

35. Финансиски обврски мерени по објективна вредност преку Биланс на успех

во илјади МКД		
	2023	2022
Плаќања врз основа на акции подмирени со парични средства	28.977	12.386
Вкупно	28.977	12.386

36. Финансиски обврски мерени по амортизирана набавна вредност

Анализа по вид

во илјади МКД		
	2023	2022
Депозити на банки	395.293	349.479
Депозити на други комитенти	92.386.176	90.058.923
Обврски по кредити	2.757.407	2.095.534
Субординирани обврски	2.088.605	2.763.800
Останати обврски	1.568.064	1.519.920
Вкупно	99.195.545	96.787.656

37. Депозити на банки

во илјади МКД		
	2023	2022
Депозити по видување	367.620	321.807
Ограничени депозити	27.673	27.672
Вкупно	395.293	349.479

Белешката Депозити на банки вклучува побарувања по камати на тековните сметки на банките, врз основа на негативна каматна стапка во износ од 0 илјади денари (2022: 19 илјади денари).

НЛБ Банка
АД Скопје
Годишен
извештај
2023 година

Профил
на Банка

Клучни показатели

Годишен
извештај
за работењето
на Банка

Макроекономско
окружување
Финансиски резултати
Работа со население
Работа со правни
лица
Платен промет
Финансиски пазари
Управување
со ризици

Финансиски
извештаи

Биланс на успех
Извештај за
сеопфатна добивка
Извештај за
финансиска состојба
Извештај за промени
на капиталот
Извештај за
паричниот тек
Парични средства
и парични
еквиваленти

38. Депозити на други комитенти

во илјади МКД		
	2023	2022
Препријатија		
– тековни / трансакциски сметки	22.552.687	21.262.266
– орочени депозити	706.283	584.717
– ограничени депозити	536.200	476.586
Јавни институции		
– тековни / трансакциски сметки	451.890	510.563
– орочени депозити	524	516
– ограничени депозити	-	-
Физички лица		
– тековни / трансакциски сметки	49.503.268	50.036.605
– орочени депозити	15.888.829	14.414.146
– ограничени депозити	1.733.832	1.723.973
Финансиски институции		
– тековни / трансакциски сметки	827.668	839.264
– орочени депозити	136.317	161.180
– ограничени депозити	48.678	49.107
Вкупно	92.386.176	90.058.923

39. Обврски по кредити

			во илјади МКД	
		Каматна стапка (%)	2023	2022
Домашни извори:				
Развојна Банка на Северна Македонија (РБСМ)	"0%, 1% 3mEURIBOR+0.75% with zero floor clause"		2.144.524	1.494.299
Македонска развојна фондација за претпријатијата (МРФП)	0.02%			0
Министерство за финансии (МФ)	0.5%		5.909	11.938
Странски извори:				
European Bank for Reconstraction and Development (EBRD)	6mEURIBOR+1,50% with zero floor clause; 6mEURIBOR+1,60% with zero floor clause; 6mEURIBOR+1,70% with zero floor clause; 6mEURIBOR+1,80% with zero floor clause 6mEURIBOR+2,40% with zero floor clause		606.974	589.297
Вкупно			2.757.407	2.095.534
На 31.12.2023				
3mEURIBOR е 3,925%				
6mEURIBOR е 3,885%				

Кредити од Развојна банка на Северна Македонија (РБСМ)

Во текот на 2023 година, Банката склучи Рамовен договор за учество во програмата за кредитирање на мали и средни претпријатија (МСП), средни пазарни капитализирани компании (MID-CAP

компании) и зелена транзиција од кредитната линија на ЕИБ 7 во износ од 100.000 илјади евра со Банката за развој на Северна Македонија (БРСМ).

Во 2023 година беа повлечени средства од БРСМ - една транша од кредитната линија ЕИБ 4 во вкупен

НЛБ Банка
АД Скопје
Годишен
извештај
2023 година

Профил
на Банка

Клучни показатели

Годишен
извештај
за работењето
на Банка

Макроекономско
окружување
Финансиски резултати
Работа со население
Работа со правни
лица
Платен промет
Финансиски пазари
Управување
со ризици

Финансиски
извештаи

Биланс на успех
Извештај за
сеопфатна добивка
Извештај за
финансиска состојба
Извештај за промени
на капиталот
Извештај за
паричниот тек
Парични средства
и парични
еквиваленти

Содржина

износ од 700 илјади евра (и едно преместување во износ од 300 илјади евра) и три транши од кредитната линија ЕИБ 7 во вкупниот износ од 15.000 илјади евра наменети за финансирање обртни средства и инвестициски проекти.

Кредитните линии на ЕИБ и кредитната линија МСП ПИА ТОС од ДБНМ се обезбедени со меници во нотарски акт и со обврска за засновање на залог на побарувања. Банката има воспоставено залог во нотарски акт во корист на БРНМ на побарувањата од договорите за подкредит склучени со крајните корисници одобрени со кредитните линии на ЕИБ администрирани од ДБНМ и кредитната линија МСП ПИА ТОС. На 31.12.2023 година, износот на позајмиците за кои Банката има обврска да воспостави залог на побарувања во корист на БРНМ врз основа на кредитните линии изнесува 34.865 илјади евра.

Кредити од Министерството за финансии (МФ)
Кредитите доделени од Министерството за финансии се обезбедени со меници од Банката.

Кредит од Европската банка за обнова и развој (EBRD)
Во 2023 година беа повлечени средства од Европската банка за обнова и развој (ЕБОР) во вкупен износ од 2.947 илјади евра од кредитната линија на Програмата за поддршка на конкурентноста на МСП на Европската банка за обнова и развој (ЕБОР), наменети за понатамошно финансирање на инвестициите на правни лица во индустриски капацитети, опрема, софтвер, подобрување на системите за управување на претпријатието или општа надградба што е создадена за унапредување на една или повеќе директиви на ЕУ од областа на заштитата на животната средина, безбедноста на вработените и квалитетот и безбедноста на производите, како и како инвестиции во технологии со високи перформанси.
Банката нема издаден обезбедување за оваа кредитна линија.

На 31 декември 2023 година, Банката е усогласена со финансиските ковенанти предвидени во договорите.

40. Субординирани обврски

во илјади МКД		
	2023	2022
Nova Ljubljanska Banka d.d.	2.088.605	2.763.800
Вкупно	2.088.605	2.763.800

Движење на субординирани обврски

во илјади МКД		
	2023	2022
На 1 јануари	2.763.800	2.768.342
Парични ставки:		
– нови субординирани обврски	-	-
– отплата на субординирани обврски	(676.445)	-
– отплата на камати	(208.035)	(129.280)
Непарични ставки:		
– пресметани камати	239.066	145.132
– курсни разлики	110	(6.029)
– останато	(29.891)	(14.365)
На 31 декември	2.088.605	2.763.800

На 20 декември 2018 година, Банката склучи Договор за субординиран заем со Нова Љубљанска Банка д.д. Љубљана во износ од 9.000 илјади евра со каматна стапка од 6 месеци EURIBOR + 5,25% со нула клаузула и период на отплата од 10 години (до 2028).

На 13 јуни 2019 година, Банката склучи Договор за субординиран заем со Нова Љубљанска Банка д.д. Љубљана во износ од 10.000 илјади евра за да се замени субординираниот заем од Меѓународната финансиска корпорација со каматна стапка од 6 месеци EURIBOR + 4,10%, со нула клаузула и рок на отплата од 10 години (до 2029 година).
На 22.12.2021 година, Банката склучи Договор

за субординиран заем со НЛБ д.д. Љубљана на износ од 15.000 илјади евра, со каматна стапка од 6-месечен EURIBOR + 4,49 % годишно со Zero Floor клаузула и рок на отплата од 10 години (до 2031 година).
На 20.12.2023 година, Банката изврши предвемено враќање на субординиран заем од НЛБ д.д. Љубљана на износ од 11.000 илјади евра, со каматна стапка од 6-месечен EURIBOR + 6,25 % годишно со Zero Floor клаузула и рок на отплата од 10 години (до 2025 година).

Ставката „Останато“ во табелата погоре содржи задржан данок (WTH) и акумулирана амортизација.

41. Останати финансиски обврски

во илјади МКД		
	2023	2022
Обврски за дивиденди објавени за исплаќање	23,937	18,030
Временски разграничувања	151,176	123,605
Времено одложени плаќања	504,786	649,857
Обврски кон добавувачи	43,798	88,752
Краткорочни обврски од работа со кредитни картички	558,708	373,178
Обврски за наеми	163,037	172,988
Останато	122,622	93,510
Вкупно	1,568,064	1,519,920

Ставката „Времено одложени плаќања“ главно се состои од обврски кон клиентите за нераспределени плаќања од странство, а ставката „Останато“ главно вклучува обврски кон осигурителни компании.

42. Резервирања

Анализа и движење по тип на резервација

во илјади МКД					
	Посебна резерва за вонбилансна изложеност	Посебна резерва за судски спорови	Пензии и други користи за вработени	Резервации за други долгорочни користи за вработени	Вкупно
На 1 јануари 2023	280.737	55.740	6.322	24.821	367.620
Направени резервации (белешка 13 и 17))	382.838	-	469	6.206	389.513
Исплати	-	(2.390)	(358)	(3.100)	(5.848)
Ослободени резервации (белешка 13 и 17)	(337.001)	(23.707)	(51)	(1.287)	(362.046)
Курсни разлики	96	-	-	-	96
Зголемување на дисконтираниот износ (белешка 4)	-	-	461	1.611	2.072
Трансфер во останата сеопфатна добивка (белешка 45)	-	-	1.171	-	1.171
На 31 декември 2023	326.670	29.643	8.014	28.251	392.578
На 1 јануари 2022	307.714	64.034	11.893	33.068	416.709
Направени резервации (белешка 13 и 17)	385.949	-	738	2.835	389.522
Исплати	-	-	(307)	(2.133)	(2.440)
Ослободени резервации (белешка 13 и 17)	(412.826)	(8.294)	(145)	(9.835)	(431.100)
Курсни разлики	(100)	-	-	-	(100)
Зголемување на дисконтираниот износ (белешка 4)	-	-	283	886	1.169
Трансфер во останата сеопфатна добивка (белешка 45)	-	-	-(6.140)	-	(6.140)
На 31 декември 2022	280.737	55.740	6.322	24.821	367.620

Судските спорови се честа појава во банкарскиот сектор, што се должи на природата на бизнисот. Банката е тужена во неколку судски спорови. Вкупната вредност на судските постапки на трети лица против НЛБ Банка е во износ од 499.403 илјади денари (2022: 426.914 илјади денари). Според мислењето на раководството, правниот оддел на Банката и надворешниот адвокат се очекува позитивен исход на овие судски процеси и крајниот исход од судските спорови нема материјално да влијае врз резултатите на Банката.

Во 2023 година, износот на резервирањата за потенцијалните обврски врз основа на судски спорови е намален во однос на 2022 година во износ од 26.097 илјади денари (2022: намалување 8.294 илјади денари) како резултат на ослободување на резервирања по еден судски спор кој заврши во корист на Банката и за кој се

ослободија резервации во износ од 23.707 илјади денари и за еден судски предмет се потрошија издвоените резервации во износ од 2.390 илјади денари. Заклучно со 31 декември 2023 година, состојбата на резервации за судски спорови на Банката, за вкупно три судски спора е во износ од 29.642 илјади денари (2022: 55.740 илјади денари).

Движење на посебна резерва за вонбилансни побарувања

во илјади МКД									
	Состојба на 1 јануари 2023	Трансфер во/(од) група 1	Трансфер во/(од) група 2	Трансфер во/(од) група 3	Трансфер	Зголемување / намалување	Промени во моделот / параметри за ризик	Курсни разлики и останати движења	Состојба на 31 декември 2023
Очекувани загуби за 12 месеци									
Гаранции и потенцијални обврски	171.053.000	(9.005)	9.204	3.011	3.211	79.571	(48.173)	159	205.821
Очекувани кредитни загуби за целиот животен век за кредитно оштетени									
Гаранции и потенцијални обврски	21.217.000	8.929	(14.868)	2.258	(3.681)	10.289	(1.212)	(52)	26.561
Очекувани кредитни загуби за целиот животен век за кредитно оштетени									
Гаранции и потенцијални обврски	88.467.000	76	5.664	(5.269)	470	7.768	(2.406)	(11)	94.288
Од кои: набавени кредитно оштетени финансиски средства	-	-	-	-	-	-	-	-	-

во илјади МКД									
	Состојба на 1 јануари 2022	Трансфер во/(од) група 1	Трансфер во/(од) група 2	Трансфер во/(од) група 3	Трансфер	Зголемување / намалување	Промени во моделот / параметри за ризик	Курсни разлики и останати движења	Состојба на 31 декември 2022
Очекувани загуби за 12 месеци									
Гаранции и потенцијални обврски	204,331	(5,097)	5,587	7,079	7,569	29,035	-(69,896)	14	171,053
Очекувани кредитни загуби за целиот животен век за кредитно оштетени									
Гаранции и потенцијални обврски	27,335	4,646	(10,886)	999	(5,241)	(8,158)	7,256	25	21,217
Очекувани кредитни загуби за целиот животен век за кредитно оштетени									
Гаранции и потенцијални обврски	76,048	451	5,299	(8,078)	(2,328)	13,836	1,050	-(139)	88,467
Од кои: набавени кредитно оштетени финансиски средства	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Движење на договорните износи на гаранции и потенцијални обврски во вонбилансната евиденција

во илјади МКД				
	Очекувани загуби за 12 месеци	Очекувани кредитни загуби за целиот животен век за кредитно оштетени	Очекувани кредитни загуби за целиот животен век за кредитно оштетени	Вкупно
Состојба на 1 јануари 2023	12.949.510	357.571	159.563	13.466.644
Зголемувања/(намалувања)	4.989.104	(111.341)	(121.353)	4.756.410
Трансфери	(188.709)	65.608	123.101	-
Состојба на 31 декември 2023	17.749.905	311.838	161.311	18.223.054

во илјади МКД				
	Очекувани загуби за 12 месеци	Очекувани кредитни загуби за целиот животен век за кредитно оштетени	Очекувани кредитни загуби за целиот животен век за кредитно оштетени	Вкупно
Состојба на 1 јануари 2022	13.536.837	440.303	146.482	14.123.622
Зголемувања/(намалувања)	(431.426)	(114.449)	(111.103)	(656.978)
Трансфери	(155.901)	31.717	124.184	-
Состојба на 31 декември 2022	12.949.510	357.571	159.563	13.466.644

НЛБ Банка
АД Скопје
Годишен извештај
2023 година

Профил
на Банка

Клучни показатели

Годишен извештај
за работењето
на Банка

Макроекономско
окружување
Финансиски резултати
Работа со население
Работа со правни
лица
Платен промет
Финансиски пазари
Управување
со ризици

Финансиски
извештаи

Биланс на успех
Извештај за
сеопфатна добивка
Извештај за
финансиска состојба
Извештај за промени
на капиталот
Извештај за
паричниот тек
Парични средства
и парични
еквиваленти

Содржина

43. Останати обврски

	во илјади МКД	
	2023	2022
Одложени приходи	39,216	29,010
Примени авансни уплати	544	-
Обврски за даноци	4,059	9,358
Обврски за пресметани награди на членови на Управен одбор и менаџментот	55,257	39,696
Обврски за плати	48,750	42,990
Обврски за неискористени годишни одмори	28,274	20,576
Останато	3,093	2,048
Вкупно	179,193	143,678

На 31 декември 2023 година, Банката има форвард и своп-договори зависни од промената на курсот како финансиски обврски со негативна објективна вредност од 2.875 илјади денари (2022: 2.048) прикажани во ставката „Останато“.

44. Трансакции со поврзани страни

Поврзаните страни ги вклучуваат Нова Љубљанска Банка д.д. Љубљана како „матично друштво“, НЛБ ЛИЗ & ГО ДОО Скопје како „придружено друштво“, Надзорниот одбор, лицата со посебни права и одговорности во Банката, нивните поврзани субјекти и членови на семејството како „менаџерски персонал и нивни поврзани страни“ и членките на НЛБ Групацијата како „други поврзани страни“. Голем број банкарски трансакции се склучуваат со поврзаните страни во нормалниот тек на работењето и се засноваат на договорни услови. Тие вклучуваат кредити, депозити, дивиденди и други трансакции.

Приходите и расходите за матичното друштво главно се состојат од трошоци за камати за

субординиран заем, приходи и расходи за провизии за платен промет, добивки и загуби од курсни разлики и трошоци за одржување на софтвер, комуникациски услуги и изнајмување на персонал. Приходите и расходите за менаџерскиот персонал и нивните поврзани страни главно се состојат од приходи од камати од кредити, трошоци по камати за депозити, приходи од провизии од платен промет, добивки и загуби од курсни разлики и трошоци за службени патувања. Приходите и расходите за другите поврзани страни главно се состојат од трошоци за провизии за платен промет, приходи за консултантски услуги и трошоци за консултантски услуги. Обемот на трансакции со поврзаните страни, како и состојбите на крајот на годината се следните:

**НЛБ Банка
АД Скопје
Годишен
извештај
2023 година**

**Профил
на Банка**

Клучни показатели

**Годишен
извештај
за работењето
на Банка**

Макроекономско
окружување
Финансиски резултати
Работа со население
Работа со правни
лица
Платен промет
Финансиски пазари
Управување
со ризици

**Финансиски
извештаи**

Биланс на успех
Извештај за
сеопфатна добивка
Извештај за
финансиска состојба
Извештај за промени
на капиталот
Извештај за
паричниот тек
Парични средства
и парични
еквиваленти

Содржина

За годината завршена на 31 декември 2023:

во илјади МКД				
31.12.2023	Матично друштво	Придружено друштво	Менаџерски персонал и нивни поврзани страни	Други поврзани страни
Биланс на успех				
Приходи од камати	5.040	14.085	6.582	1
Приходи од провизии и надомести	13.361	-	918	402
Расходи за камати	(232.289)	-	(1.379)	-
Расходи за провизии и надомести	(53.803)	-	-(8)	(550)
Нето добивки / (загуби) од финансиски инструменти чувани за тргување	(1.992)	4	133	-
Други оперативни приходи	9.344	1.205	65	4.910
Други оперативни расходи	(76.013)	-	(4.953)	(110.220)
Извештај за финансиска состојба				
Пари и парични еквиваленти				
Состојба на 1 јануари	486.162	-	-	110.248
Кредити издадени во текот на годината	148.154.395	125.846		6.665.471
Кредити отплатени во текот на годината	(148.413.437)	(125.846)		(6.715.953)
Состојба на 31 декември	227.120	-	-	59.766
Кредити				
Состојба на 1 јануари	-	-	112.436	184.673
Кредити издадени во текот на годината	3.599.910	549.572	415.699	2.222.292
Кредити отплатени во текот на годината	(3.599.910)	(141.631)	(156.884)	(2.222.308)
Состојба на 31 декември	-	407.941	371.251	184.657
Останати финансиски средства				
Состојба на 1 јануари	1.674	16.009	656	3.630
Останати средства издадени во текот на годината	32.527	50.578	4.497	11.793
Останати средства отплатени во текот на годината	(25.408)	(20.956)	-(4.313)	-(11.742)
Состојба на 31 декември	8.793	45.631	840	3.681
Депозити				
Состојба на 1 јануари	167	28.606	254.185	6.426
Депозити примени во текот на годината	1.720.833	1.033.682	1.063.000	5.284.286
Депозити отплатени во текот на годината	(1.720.783)	(1.047.546)	(1.047.825)	(5.276.209)
Состојба на 31 декември	217	14.742	269.360	14.503

во илјади МКД				
	Матично друштво	Придружено друштво	Менаџерски персонал и нивни поврзани страни	Други поврзани страни
Субординирани обврски				
Состојба на 1 јануари	2.763.800	-	-	-
Кредити настанати во текот на годината	1.169	-	-	-
Кредити отплатени во текот на годината	(676.364)	-	-	-
Состојба на 31 декември	2.088.605	-	-	-
Обврски по кредити				
Состојба на 1 јануари	-	-	-	-
Кредити настанати во текот на годината	-	-	-	-
Кредити отплатени во текот на годината	-	-	-	-
Состојба на 31 декември	-	-	-	-
Останати финансиски обврски				
Состојба на 1 јануари	16.279	-	26.691	8.030
Останати обврски настанати во текот на годината	1.854.723	141.917	(2.468)	40.717
Други обврски отплатени во текот на годината	(1.848.065)	(141.774)	(866)	(38.823)
Состојба на 31 декември	22.937	143	23.357	9.924

НЛБ Банка
АД Скопје
Годишен
извештај
2023 година

Профил
на Банка

Клучни показатели

Годишен
извештај
за работењето
на Банка

Макроекономско
окружување
Финансиски резултати
Работа со население
Работа со правни
лица
Платен промет
Финансиски пазари
Управување
со ризици

Финансиски
извештаи

Биланс на успех
Извештај за
сеопфатна добивка
Извештај за
финансиска состојба
Извештај за промени
на капиталот
Извештај за
паричниот тек
Парични средства
и парични
еквиваленти

Содржина

За годината завршена на 31 декември 2022:

	во илјади МКД			
31.12.2022	Матично друштво	Придружено друштво	Менаџерски персонал и нивни поврзани страни	Други поврзани страни
Биланс на успех				
Приходи од камати	809	-	3.605	402
Приходи од провизии и надомести	13.206	25	938	439
Расходи за камати	(145.132)	-	(1.452)	-
Расходи за провизии и надомести	(41.484)	-	-	(2.287)
Нето добивки / (загуби) од финансиски инструменти чувани за тргување	(7.928)	-	68	-
Други оперативни приходи	11.802	241	(105)	5.203
Други оперативни расходи	(30.965)	-	(4.308)	(20.562)
Извештај за финансиска состојба				
Пари и парични еквиваленти				
Состојба на 1 јануари	491.519	-	-	115.607
Кредити издадени во текот на годината	138.970.965	-	-	1.263.729
Кредити отплатени во текот на годината	(138.976.322)	-	-	(1.269.088)
Состојба на 31 декември	486.162	-	-	110.248
Кредити				
Состојба на 1 јануари	-	-	107.134	-
Кредити издадени во текот на годината	855.981	-	128.795	184.673
Кредити отплатени во текот на годината	(855.981)	-	(123.493)	-
Состојба на 31 декември	-	-	112.436	184.673
Останати финансиски средства				
Состојба на 1 јануари	72	-	632	2.804
Останати средства издадени во текот на годината	2.506	16.009	3.528	7.206
Останати средства отплатени во текот на годината	(904)	-	(3.504)	(6.380)
Состојба на 31 декември	1.674	16.009	656	3.630
Депозити				
Состојба на 1 јануари	22.815	-	291.381	69.845
Депозити примени во текот на годината	1.788.020	28.606	735.655	5.350.595
Депозити отплатени во текот на годината	(1.810.668)	-	(772.851)	(5.414.014)
Состојба на 31 декември	167	28.606	254.185	6.426

	во илјади МКД			
	Матично друштво	Придружено друштво	Менаџерски персонал и нивни поврзани страни	Други поврзани страни
Субординирани обврски				
Состојба на 1 јануари	2,768,342	-	-	-
Кредити настанати во текот на годината	14,690	-	-	-
Кредити отплатени во текот на годината	-(6,011)	-	-	-
Состојба на 31 декември	2,777,021	-	-	-
Обврски по кредити				
Состојба на 1 јануари	-	-	-	-
Кредити настанати во текот на годината	-	-	-	-
Кредити отплатени во текот на годината	-	-	-	-
Состојба на 31 декември	-	-	-	-
Останати финансиски обврски				
Состојба на 1 јануари	1,292,982	-	33,540	(32,086)
Останати обврски настанати во текот на годината	582,380	-	22,685	53,999
Други обврски отплатени во текот на годината	(1,859,083)	-	(29,534)	(13,883)
Состојба на 31 декември	16,279	-	26,691	8,030

НЛБ Банка АД Скопје Годишен извештај 2023 година

Профил на Банка

Клучни показатели

Годишен извештај за работењето на Банка

Макроекономско
окружување
Финансиски резултати
Работа со население
Работа со правни
лица
Платен промет
Финансиски пазари
Управување
со ризици

Финансиски извештаи

Биланс на успех
Извештај за
сеопфатна добивка
Извештај за
финансиска состојба
Извештај за промени
на капиталот
Извештај за
паричниот тек
Парични средства
и парични
еквиваленти

Содржина

Трансакции со клучниот менаџерски персонал

Вкупните надомести за клучниот менаџерски персонал се следните:

	во илјади МКД	
	2023	2022
Менаџери	205.021	182.289
Неизвршни директори	1.108	1.124
Вкупно	206.129	183.413

Целокупните надомести на клучниот менаџерски персонал се во согласност со договорите и одлуките.

45. Запишан капитал

	Број на акции	Обични акции	Обични акции	Акции без право на глас	Вкупно
На 1 јануари	854.061	854.061	2.274.484	-	3.128.545
На 31 декември 2022	854.061	854.061	2.274.484	-	3.128.545
На 31 декември 2023	854.061	854.061	2.274.484	-	3.128.545

Запишаниот капитал на Банката се состои од 854.061 обична акција (2022: 854.061 обична акција). Обичните акции имаат номинална вредност од 1 илјада денари (2022: 1 илјада денари). Сите издадени акции се платени во целост. Имателите на обични акции имаат право да примат

дивиденди како што е објавено и имаат право на еден глас по акција на Собранието на акционери на Банката. Долунаведените акционери имаат повеќе од 5 % од издадените акции со право на глас:

	% на акции со право на глас	
Акционери	2023	2022
Нова Љубљанска банка д.д. Љубљана	86,97%	86,97%

Нова Љубљанска банка д.д. Љубљана поседува 86,97 % од вкупниот запишан капитал и право на глас во НЛБ Банка АД Скопје. По датумот на Билансот на состојба нема објавени дивиденди.

Ревалоризациски резерви

Ревалоризациската резерва го вклучува кумулативниот нето-ефект од промените во објективната вредност на вложувањата мерени по објективна вредност преку останата сеопфатна добивка сè до моментот на нивното депризнавање или оштетување. Добивките и загубите што произлегуваат

од промените во објективната вредност и состојбата на сметките за исправка на вредноста на должнички хартии од вредност мерени по објективна вредност преку останата сеопфатна добивка се признаваат директно во ревалоризациските резерви. Банката во согласност со МСС 19 признава ревалоризациски резерви за користи на вработени, за пензии, за актуарски добивки и загуби од ефектот на промените во актуарските претпоставки и приспособувањата на искуството (разликите помеѓу реализираните и очекуваните плаќања) и тие нема да бидат рекласификувани во Билансот на успех.

НЛБ Банка
АД Скопје
Годишен
извештај
2023 година

Профил
на Банка

Клучни показатели

Годишен
извештај
за работењето
на Банка

Макроекономско
окружување
Финансиски резултати
Работа со население
Работа со правни
лица
Платен промет
Финансиски пазари
Управување
со ризици

Финансиски
извештаи

Биланс на успех
Извештај за
сеопфатна добивка
Извештај за
финансиска состојба
Извештај за промени
на капиталот
Извештај за
паричниот тек
Парични средства
и парични
еквиваленти

Во ревалоризациски резерви се прикажуваат промените во актуарските претпоставки за отпремнини како разлика од претходната актуарска пресметка и новата актуарска пресметка која го вклучува ефектот на настаните што навистина се случиле во периодот. Вакви

искуствени промени кои се евидентираат во ревалоризациски резерви се: промени во финансиските претпоставки (дисконтна стапка, очекувана стапка на поврат, нивоа на идни плати и користи), промена во демографските показатели, промена во искусствените претпоставки и друго.

	во илјади МКД	
	2023	2022
Ревалоризациски резерви од долгорочни користи за вработени	150	1.321
Ревалоризациски резерви на финансиски средства преку ОВОСД - сопственички инструменти	108.231	91.581
Ревалоризациски резерви на финансиски средства преку ОВОСД - должнички инструменти	(145.823)	(346.956)
Исправка на вредност - финансиски средства преку ОВОСД - должнички инструменти	15.640	19.507
Вкупно	(21.802)	(234.547)

Движење на ревалоризациските резерви:

	во илјади МКД	
	2023	2022
На 1 јануари	(234.547)	59.598
Актуарски добиви/(загуби) за користи по престанокот на вработувањето	-(1.171)	6.140
Нето добивки/(загуби) од промени во објективната вредност на финансиски средства ОВОСД - сопственички инструменти	16.650	1.297
Нето добивки/(загуби) од промени во објективната вредност на финансиски средства ОВОСД - должнички инструменти	201.133	(297.769)
Нето добивки/(загуби) од оштетување на финансиски средства ОВОСД - должнички инструменти	(3.867)	(3.813)
На 31 декември	(21.802)	(234.547)

Задржана добивка

Еден дел од задржаната добивка е реинвестирана добивка од претходната година, која беше издвоена со распределба на добивката и е наменета за инвестиции за материјални и нематеријални средства во наредната година, со цел користење на даночни ослободувања за направените инвестиции. Според одлуката, во 2023 година Банката издвои износ од 180.000 илјади денари за инвестиции (2022: 180.000 илјади денари), а искористениот износ на инвестиции 40.525 илјади денари (2022: 74.537 илјади денари) е искористен за даночно ослободување.

Останати резерви

Ставката „Останати резерви“ се состои од распределба на добивките од претходни години, кои според одлука се задржани како резерви на Банката. Во Останати резерви се вклучени законските резерви. Според локалната законска регулатива, Банката треба да издвојува 5 % од нето-добивката за годината во законска резерва сè додека законската резерва не достигне износ еднаков 1/10 од регистрираната основна главнина. Сè додека не се достигне минималното ниво, законската резерва може да се користи само за покривање на загуби.

46. Заработка по акција

Пресметката на заработката по акција на 31 декември 2023 е направена врз основа на нето-добивката за годината која им припаѓа на имателите на обични акции во износ од 2.720.191 илјади денари (2022: 2.328.717 илјади денари) и

пондерираниот просечен број обични акции во текот на годината завршена на 31 декември 2023 од 854.061 акција (2022: 854.061 акција). Пресметката за основната заработка по акција е:

	во илјади МКД	
	2023	2022
Нето добивка која припаѓа на акционерите за основна и разводната заработка по акција (во илјади денари)	2.720.191	2.328.717
Пондериран просечен број на акции за основна и разводната заработка по акција	854.061	854.061
Основна заработка по акција (во денари)	3.185	2.727
Разводната заработка по акција (во денари)	3.185	2.727

Пресметката на пондерираниот просечен број обични акции за годината што завршува на 31 декември 2023 и 31 декември 2022 е како што следува:

	во илјади МКД	
	2023	2022
Издадени обични акции на 1 јануари	854.061	854.061
На 31 декември	854.061	854.061

Не постојат други трансакции кои вклучуваат обични акции или потенцијални обични акции помеѓу датумот на известување и датумот на одобрување на овие финансиски извештаи.

**НЛБ Банка
АД Скопје
Годишен
извештај
2023 година**

**Профил
на Банка**

Клучни показатели

**Годишен
извештај
за работењето
на Банка**

Макроекономско
окружување
Финансиски резултати
Работа со население
Работа со правни
лица
Платен промет
Финансиски пазари
Управување
со ризици

**Финансиски
извештаи**

Биланс на успех
Извештај за
сеопфатна добивка
Извештај за
финансиска состојба
Извештај за промени
на капиталот
Извештај за
паричниот тек
Парични средства
и парични
еквиваленти

Содржина

47. Промени во обврските што произлегуваат од финансиските активности

	во илјади МКД						
	На 1 јануари 2023	Парични приливи	Парични одливи	Движење на курсни разлики	Пресметани ефективни камати	Останато	На 31 декември 2023
Тековни каматоносни обврски по субординирани кредити	(3.394)	-	(208.035)	30	209.175	-	(2.225)
Нетековни каматоносни обврски по субординирани кредити	2.767.194	-	(676.444)	80	-	-	2.090.830
Платени дивиденди	18.262	-	(2.069.970)	-	-	2.076.251	24.512
Вкупно обврски од финансиски активности	2.782.062	-	(2.954.449)	110	209.175	2.076.251	2.113.117

	во илјади МКД						
	На 1 јануари 2022	Парични приливи	Парични одливи	Движење на курсни разлики	Пресметани ефективни камати	Останато	На 31 декември 2022
Тековни каматоносни обврски по субординирани кредити	(4.873)	-	(129.280)	(8.00)	130.759	-	(3.394)
Нетековни каматоносни обврски по субординирани кредити	2.773.215	-	-	(6.021)	-	-	2.767.194
Платени дивиденди	1.345.596	-	(1.957.631)	-	-	630.297	18.262
Вкупно обврски од финансиски активности	4.113.938	-	(2.086.911)	(6.021)	130.759	630.297	2.782.062

48. Последователни настани

По датумот на известување, до датумот на одобрување на овие финансиски извештаи, не се случиле значајни настани до датумот на известување за кои се потребни измени и обелоденувања во финансиските извештаи.

**НЛБ Банка
АД Скопје
Годишен
извештај
2023 година**

Профил на Банка

Клучни показатели

Годишен извештај за работењето на Банка

Макроекономско
окружување
Финансиски резултати
Работа со население
Работа со правни
лица
Платен промет
Финансиски пазари
Управување
со ризици

Финансиски извештаи

Биланс на успех
Извештај за
сеопфатна добивка
Извештај за
финансиска состојба
Извештај за промени
на капиталот
Извештај за
паричниот тек
Парични средства
и парични
еквиваленти

Содржина

НЛБ Банка АД Скопје
Ул. Водњанска бр. 1,
Општина Центар
1000 Скопје,
Р. Македонија

Телефон: +389 2 15 600
Факс: +389 2 3105 681
Е-mail: info@nlb.mk
Веб-страница: nlb.mk
SWIFT: TUTNMK22

IBAN: MK07210300000285724
TLX: 51715
Број на сметка: 210046645310119
Авторско право: НЛБ Банка, Скопје

Скопје, октомври 2024